

Mandag den 26. april 2010 (D)

1

82. møde

Mandag den 26. april 2010 kl. 10.00

Dagsorden

1) 1. behandling af lovforslag nr. L 197:

Forslag til lov om ændring af lov om forbud mod salg af tobak til personer under 18 år og forbud mod salg af alkohol til personer under 16 år. (Ændring af aldersgrænsen for salg af alkohol m.v.). Af indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder). (Fremsættelse 26.03.2010).

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 198:

Forslag til lov om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien og lov om rettens pleje. (Betænkningstid forud for tvangsbehandling, oppegående tvangsfiksering på Sikringsafdelingen, udvidet eksternt tilsyn med tvangsfikseringer m.v.). Af indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder). (Fremsættelse 26.03.2010).

3) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 121:

Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af muligheden for at indgå valgforbund i forbindelse med valg til Europa-Parlamentet. Af Hans Kristian Skibby (DF) m.fl. (Fremsættelse 02.02.2010).

4) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 134:

Forslag til folketingsbeslutning om ligestilling af sydjyske kommuner med Øresundsregionens danske kommuner vedrørende pendler-skat. Af Lise Von Seelen (S) og Jesper Petersen (SF) m.fl. (Fremsættelse 12.02.2010).

5) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 143:

Forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af kommunernes forpligtelse til at konkurrenceudsætte en bestemt andel af deres opgaver. Af Rasmus Prehn (S), Flemming Bonne (SF) og Johs. Poulsen (RV) m.fl. (Fremsættelse 04.03.2010).

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 172:

Forslag til lov om ændring af lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. (Meddelelesespligt ved længerevarende midlertidigt ophold i lande uden for EU/EØS og Schweiz samt mulighed for øget kontrol med udbetaling af social pension). Af beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg). (Fremsættelse 24.03.2010).

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 173:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og lov om sygedagpenge. (Partshøring, ændring af tilbagebetalingsregler m.v.). Af beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg). (Fremsættelse 24.03.2010).

8) 1. behandling af lovforslag nr. L 204:

Forslag til lov om ændring af lov om ferie, lov om et indkomstregister og lov om et indberetningssystem for oplysninger om løn m.v. (Forhindring af spekulationsmulighed og indberetning af ferie til FerieKonto via indkomstregisteret). Af beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg). (Fremsættelse 07.04.2010).

9) 1. behandling af lovforslag nr. L 211:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring og lov om erstatning til tilskadekomne værnepligtige m.fl. (Nye principper for fastsættelse af kapitaliseringsfaktorer og for opgørelsen af årsløn, ændring af anmeldelsesfrist og ophævelse af underretningspligt). Af beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg). (Fremsættelse 16.04.2010).

10) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 141:

Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af fattigdomsydelser. Af Özlem Sara Cekic (SF), Lennart Damsbo-Andersen (S), Anne Marie Geisler Andersen (RV) og Line Barfod (EL) m.fl. (Fremsættelse 02.03.2010).

Kl. 10:00

Meddelelser fra formanden

Formanden :

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Peter Skaarup (DF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 240 (Forslag til folketingsbeslutning om skærpelse af straffeloven).

Lars Christian Lilleholt (V), Ole Hækkerup (S), Per Dalgaard (DF), Anne Grete Holmsgaard (SF), Jakob Axel Nielsen (KF), Margrethe Vestager (RV), Per Clausen (EL) og Villum Christensen (LA):

Forespørgsel nr. F 48 (Hvad kan ministeren oplyse om regeringens fremtidige klimapolitiske og energipolitiske initiativer set i lyset af den klimapolitiske redegørelse og den energipolitiske redegørelse?).

Titler på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) 1. behandling af lovforslag nr. L 197:

Forslag til lov om ændring af lov om forbud mod salg af tobak til personer under 18 år og forbud mod salg af alkohol til personer under 16 år. (Ændring af aldersgrænsen for salg af alkohol m.v.).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder).
(Fremsættelse 26.03.2010).

Kl. 10:00

Forhandling

Formanden :

Forhandlingen er åbnet. Den første ordfører, der får ordet, er fru Sophie Løhde.

Kl. 10:01

(Ordfører)

Sophie Løhde (V):

Hvornår er man gammel nok til at kunne købe en øl? Det spørgsmål havde Forebyggelseskommissionen et klart svar på, da de for cirka et år siden foreslog at forbyde unge under 18 år at købe alkohol. Bevæggrunden for Forebyggelseskommissionens anbefalinger var ikke til at tage fejl af: Danske unge sidder på en kedelig europarekord i drikkeri, hvor de både drikker mere, tidligere og hyppigere end eksempelvis vores nordiske ungdomsnaboer i Norge og Sverige. Med den bevæggrund giver det i sig selv god mening at diskutere og foreslå tiltag, som kan være med til at reducere alkoholforbruget blandt især helt unge mennesker.

I Venstre deler vi derfor på den ene side kommissionens opfattelse af, at unges forbrug af alkohol bør nedsættes, men vi mener på den anden side, det er naivt at tro, at unge ikke prøver at drikke alkohol, inden de er 18 år, uanset hvilke grænser vi politikere så i øvrigt finder på at opstille. 18 år – prøv lige at tænke over, om man ikke selv havde prøvet at drikke alkohol inden da. Tænk en gang over, om man som ung ikke prøvede at begå fejl, herunder også lærte af sine fejl, eller hvordan var det nu lige, man som ung lærte at finde balancen? Var det, fordi samfundet opstillede forbud og regler? Eller var det, fordi man som ung havde en trang til at afprøve grænser, nogle gange med fare for at falde, men i sidste ende lærte hen ad vejen og oftest på baggrund af utallige diskussioner med sine forældre om, hvad man måtte, og hvad man ikke måtte? Lyttede man altid til sine forældre? Nej, personligt vil jeg gerne indrømme, at det ikke altid var tilfældet, men i sidste ende var det vel også en sag mellem mine forældre og mig. I bund og grund vedrører det vel også hovedessensen med hensyn til spørgsmålet om ansvar for unges alkoholvaner. Hvis ikke forældrene er de nærmeste til at påtage sig et stort ansvar for, at deres børn og unge får sunde og gode vaner, også i forhold til alkoholkultur, hvem er så?

I Venstre har vi den klare opfattelse, at spørgsmålet om alkoholforbrug blandt unge først og fremmest er et anliggende mellem den unge og dennes forældre. Vi kan og vil ikke forbyde os ud af alle verdens problemer, men vi kan som samfund påtage os et ansvar for at opstille nogle rammer, der dels kan sende et kraftigt signal til de unge og deres forældre, dels fungere som hjælp til forældrene i de bestræbelser, de selv udfolder for at give deres børn sunde vaner.

På den baggrund, som det også fremgår af regeringens arbejdsgrundlag »Danmark 2020«, vil regeringen »desuden tage initiativ til en forhøjelse af aldersgrænsen fra 16 år til 18 år for køb af drikkevarer med en høj alkoholprocent«. I det foreliggende lovforslag er grænsen oprindelig foreslået til at ligge ved køb af drikkevarer med en alkoholprocent på 7 og derover, men i tråd med teksten i arbejdsgrundlaget om drikkevarer med en høj alkoholprocent, herunder ikke mindst de hørings svar, som er indkommet, er vi i Venstre meget positivt indstillet over for, at regeringen nu har tilkendegivet, at hørings svarene har givet anledning til, at man overvejer at fremsætte et ændringsforslag til lovforslaget, således at grænsen for salg af alkohol til personer under 18 år i stedet sættes ved en alkoholvolumenprocent på 22, som er den almindelige grænse mellem på den ene side øl og vin og på den anden side spiritus. De 22 pct. er i øvrigt den procentgrænse, som skattemyndighederne anvender som den nedre grænse for spiritusbeskatning, ligesom grænsen på de 22 pct. følger praksis i bl.a. Norge og Finland, der også har en 22-procents-grænse.

I Venstre glæder det os således meget, at regeringen har lyttet til en række af høringsparternes indvendinger mod det oprindelige forslag. Det er yderst positivt, at regeringen udviser forståelse for, at det kan være vanskeligt at administrere en alkoholgrænse, som skelner mellem forskellige former for øl, alt efter hvilken styrke de har.

Et par af høringsparterne, herunder bl.a. De Samvirkende Købmænd, har i lighed med Dansk Erhverv og Coop argumenteret for, at det hidtidige forslag burde ændres, således at alkoholprocenten sættes ved en 15-procents-grænse. Jeg har dog efterfølgende noteret mig, bl.a. via Dansk Erhverv og De Samvirkende Købmænd, at man er af den opfattelse, at 22 pct. formentlig er den mest effektive grænse af dem alle. Det fremhæves bl.a., at 22 pct. først og fremmest vil være lettere at håndhæve effektivt. Langt de fleste butikker har ikke spiritus i selvbetjening, hvorfor den enten er placeret i en selvstændig kioskafdeling eller i butikkens hovedkasse, hvor en særligt betroet medarbejder står for ekspeditionen. Dette letter klart håndhævelsen af en 18-års-grænse, hvis vi fastsætter den ved de 22 pct.

I Venstre deler vi således fuldstændig opfattelsen af, at det vil være hjælpsomt for lovens succes, at man vedtager en grænse, som også i praksis kan virke efter hensigten. Salgsaldersgrænsen skal være realistisk, ellers vil den blot søges omgået, og med en alkoholprocent på 22 er der ingen tvivl om, at forbuddet mod salg af alkohol til unge under 18 år gælder for stærk spiritus.

Blandt Folketingets partier er der vist ingen, som ikke deler opfattelsen af, at unges forbrug af alkohol bør nedsættes. Til gengæld er det nok ingen hemmelighed, at der blandt partierne er vidt forskellige holdninger og meninger til spørgsmålet hvordan. Ja, meningerne spænder vist lige fra Socialistisk Folkepartis ønske om et totalforbud for unge under 18 år mod at købe alle former for alkohol og videre til væsentlig mindre indgribende tiltag.

I Venstre synes vi, at de 22 pct. er udtryk for en fornuftig grænse, som også imødekommer dem, der i praksis skal administrere håndhævelsen af loven. Vi håber derfor i Venstre, at der i Folketinget vil være bred opbakning til en højere grænse. Jeg skal på den baggrund meddele, at vi i hvert fald i Venstre kan støtte et ændringsforslag til lovforslaget, således at grænsen sættes ved en alkoholvolumenprocent på 22.

Kl. 10:06

Formanden :

Tak. Der er ønsker om korte bemærkninger, og det er først hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 10:06

Flemming Møller Mortensen (S):

Mange tak.

Jeg har ventet med meget, meget stor spænding hen over weekenden på, hvad regeringen ville lande på, for jeg må da sige, set i

forhold til det ellers gode forhandlingsklima, der er her på Christiansborg, at efter vi havde forhandling med ministeren i sidste uge, er der end ikke hen over weekenden kommet et signal om, hvor regeringen ville lande.

Situationen er jo nemlig den, at det her dog er det største tilbageslag, regeringen har vist på forebyggelsesområdet i meget, meget lang tid. At fremsætte et lovforslag, som siger 7 pct., og nu af hensyn til, jeg ved næsten ikke hvem, gå op på 22 pct., det kalder jeg dog uambitiøs forebyggelsespolitik i Danmark. Venstres ordfører giver jo udtryk for, at man har forstået problemstillingen, men når det så kommer til handlingen, som ville kunne rette op på det, når man ingen vegne med det.

Jeg vil blot spørge ordføreren: Dansk Erhverv og købmændene i Danmark har sagt 15 pct., og hvad kan mon årsagen være til, at de nu hen over en nat ændrer holdning og siger 22 pct.?

Kl. 10:08

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 10:08

Sophie Løhde (V):

Jeg kan ikke forstå, at den socialdemokratiske ordfører har måttet vente i spænding hen over weekenden, for mig bekendt blev der sådan set allerede i sidste uge udsendt et svar til de indkomne hørings svar fra indenrigs- og sundhedsministeren, hvor han tilkendegav, at regeringen overvejede at fremsætte et ændringslovforslag til det eksisterende lovforslag om at sætte grænsen ved de 22 pct. Så at vente i spænding hen over weekenden må siges at have været unødvendigt, for ordføreren kunne sådan set bare have tjekket svaret til hørings svarene, allerede inden weekenden indtraf.

I forhold til De Samvirkende Købmænd, Dansk Erhverv og andre har jeg forstået deres henvendelse til alle Folketingets partier og ordførere sådan, at man opfatter 22-procents-grænsen som værende klart lettest og mest effektiv at håndhæve. Det synes vi også i Venstre er vigtigt for lovens succes, nemlig at vi gør det let for dem, der skal administrere håndhævelsen af det her, så der ikke opstår helt unødige uoverensstemmelser mellem lovens intentioner og det, der foregår i praksis.

Kl. 10:09

Formanden :
Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 10:09

Flemming Møller Mortensen (S):

Det er jo fuldstændig selvmodsigende. I hørings svarene fra Dansk Erhverv og købmændene argumenterede de i første omgang for, at 15 pct. netop var en meget, meget rigtig procentsats at sætte grænsen på, og at det var en procentsats, som detailhandelen kunne administrere i sin hverdag.

Nej, det, der er tilfældet, er, at vi har en regering, i dette tilfælde atter en gang støttet af Dansk Folkeparti, som ikke vil forebyggelse i Danmark; som ikke vil, at vi skal tage hånd i hanke med de store problemer, vi har. Vi har europarekorden på et område, hvor det går ud over rigtig mange unge mennesker. Det vil man ikke, men man vil støtte Dansk Erhverv, og hvem det ellers måtte være, fordi man er kommet til at fremsætte et lovforslag, som ikke er liberal og konservativ politik, fordi man har lavet et sjusket arbejde og ikke sikret sig et flertal på forhånd.

Grunden til min spænding hen over weekenden var, at indenrigs- og sundhedsministeren sagde: Ja, det ser ud, som om vi kan få et bredt flertal for 15 pct. og et meget smalt flertal for 22 pct. Kan Venstres ordfører bekræfte, at det var en del af forhandlingerne i sidste uge?

Kl. 10:10

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 10:10

Sophie Løhde (V):

Den næstsidste kommentar om Dansk Erhverv opfatter jeg som værende fuldstændig useriøs. Jeg synes til gengæld, at ordføreren for Socialdemokraterne burde gå ind og læse de høringssvar, der er indkommet, og de efterfølgende mails, som en række organisationer har tilladt sig at sende til ordførerne. Det er vel ikke mig, der skal stå og forklare, hvorfor man argumenterer, som man nu engang gør, men det kunne nok lette processen lidt, hvis man gjorde sig den ulejlighed at læse de mails, der er sendt.

I forhold til spørgsmålet om at fastsætte en procentgrænse vil jeg da sige, at i Venstre venter vi da nu i endnu større spænding på, hvor Socialdemokraterne lægger sig. Man siger et, gør noget andet og foreslår noget tredje, så vi er altså forvirrede. Og når jeg i min tale ikke refererede, hvad vi drøftede i forhandlinger, er det sådan set, fordi det almindeligvis er god kutyme, at når vi har forhandlinger i Folketinget, er det ikke i Folketingssalen, man står og refererer, hvad de forskellige partier har foreslået. Jeg mener sådan set, det er ens ansvar at gå op på talerstolen og fremlægge og argumentere for, hvorfor man er landet, som man er. Men det er klart, at det at fastsætte en procentgrænse i forhold til alkohol ikke kan stå alene, og derfor er det også meget væsentligt at fremhæve de mange andre foranstaltninger, der allerede er taget eller vil blive taget for at begrænse unges alkoholforbrug.

Kl. 10:11

Formanden :

Så er det hr. Karl H. Bornhøft for en kort bemærkning.

Kl. 10:11

Karl H. Bornhøft (SF):

Tak. Man kan jo blive lidt trist ved at høre Venstres ordførers forsøg på at dreje debatten hen på noget, det overhovedet ikke drejer sig om. Derfor har jeg brug for at spørge Venstres ordfører, om vi dog ikke er enige om, at det, vi diskuterer i dag, er en aldersgrænse for køb af alkohol, og at det altså ikke er et spørgsmål om at sætte en aldersgrænse for, hvornår man må drikke. Det er altså lidt vigtigt at holde fast i, at det er det, spørgsmålet drejer sig om. Så jeg vil gerne have Venstres ordfører til at bekræfte, at det rent faktisk er et spørgsmål om køb og kun køb.

Det andet spørgsmål, jeg gerne vil stille Venstres ordfører, vedrører det principielle. Jeg kunne forstå på Venstres ordfører, at Venstres ordfører ikke synes, at det er godt med forbud. Derfor vil jeg godt spørge, om Venstres ordfører ikke i det mindste er klar over, at det, at man forbyder unge under 18 år at købe alkohol, uanset hvilken promillegrænse man vælger, er et forbud, og at det er det, der er det principielle. Det vil jeg gerne have en reaktion på.

Kl. 10:12

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 10:12

Sophie Løhde (V):

Jeg synes ikke, at der er nogen grund til at blive trist over at lytte til Venstres ordfører. Det ville jeg da personligt synes var trist. Men jeg er udmærket klar over, at Socialistisk Folkeparti ønsker et totalforbud for unge under 18 år mod at købe alle former for alkohol, og det udgangspunkt er vi bare ikke enige i i Venstre.

Kl. 10:13

Kl. 10:16

Formanden :

Hr. Karl H. Bornhøft.

Kl. 10:13

Karl H. Bornhøft (SF):

Så er jeg jo desværre nødt til at gentage mine spørgsmål. Altså, når ordføreren synes, at det er sjovt at kokettere med ministeren, så er det også i orden med mig, men man kan altså ikke klare sig i en diskussion her ved at undlade at svare på spørgsmålene.

Mine spørgsmål er altså rent faktisk: Er vi ikke enige om, at det, vi diskuterer, ikke er spørgsmålet om, hvorvidt unge må drikke, men at det er et spørgsmål om, hvornår de må drikke, altså hvornår de må købe alkohol? Det er det ene. Det andet er: Er vi ikke enige om, at det principielle i det her forslag ganske enkelt er, at man forbyder unge at købe alkohol uanset promillen? Det er det, der er den principielle diskussion. Så ville det være rart med et svar i stedet for de pjatsvar.

Kl. 10:14

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:14

Sophie Løhde (V):

Når jeg tillod mig at trække på smilebåndet, var det, fordi indenrigs- og sundhedsministeren kom til at vise forsiden af dagens udgave af Information, hvor der er et meget stort rødt advarselstegn, hvorpå der står »Socialistisk Forbudsparti«. Det forekom mig en anelse morsomt lige i situationen, men det skal jeg beklage.

Så har ordføreren fra Socialistisk Folkeparti fuldstændig ret i, at det her er et spørgsmål om, hvornår unge mennesker under 18 år, altså de 16-18-årige, som vi her diskuterer, kan få lov til at købe alkohol. Det sagde jeg sådan set også i mit svar før. Her har jeg noteret mig, at Socialistisk Folkeparti ønsker et totalforbud mod, at unge under 18 år, de 16-18-årige, overhovedet kan købe nogen former for alkohol, og det udgangspunkt er vi altså bare ikke enige i i Venstre. Det får man mig sådan set ikke til at ændre holdning til, uanset hvor mange gange man spørger, eller hvordan man spørger.

Kl. 10:15

Formanden :

Så er der korte bemærkninger fra hr. Per Clausen.

Kl. 10:15

Per Clausen (EL):

Jeg blev faktisk meget glad, da jeg hørte fru Sophie Løhdes indledende bemærkninger, for jeg opfattede dem som et udtryk for, at Venstre her ville stå fast på et principielt standpunkt og afvise sundhedsministerens forslag. For jeg må ærligt indrømme, at jeg ud fra det, der foreligger i beslutningsforslaget, har svært ved at se, at man kan have nogen som helst forventninger om, at en vedtagelse af det forslag, der ligger her, vil ændre noget som helst ved de unge menneskers alkoholvaner. Det er vel et af problemerne, at Venstre og en såkaldt liberal regering her hæver en aldersgrænse uden at have nogen som helst egentlige argumenter for, at det skulle hjælpe. Det er i øvrigt lidt paradoksalt, at man, samtidig med at man vil have den kriminelle lavalder sat ned, altså vil hæve alderen for, hvornår unge må købe alkohol. Jeg vil bare spørge fru Sophie Løhde: Tror hun selv på, at det her forslag vil have nogen som helst positiv effekt?

Kl. 10:16

Formanden :

Ordføreren.

Sophie Løhde (V):

Først og fremmest er jeg da glad for at høre, at ordføreren for Enhedslisten blev glad, da han hørte mine indledende bemærkninger. Så er vi da alligevel nået et vist stykke her i Folketingssalen, eftersom Socialistisk Folkepartis ordfører blev trist. Så håber jeg, at stemningen er sådan nogenlunde midt imellem.

I forhold til hvorvidt det her virker eller ej, vil jeg sige – og det sagde jeg sådan set også i min tale: En given procentgrænse tror jeg ikke nødvendigvis er det, der gør den helt afgørende forskel. Det, der gør det, tror jeg sådan set er det, jeg brugte meget lang tid på at tale om i min tale, nemlig forældrenes ansvar. For det er nu engang forældrene, der er de nærmeste til at påvirke de unge mennesker og indgå i en dialog og en diskussion med dem om, hvad der er en fornuftig alkoholkultur, hvornår man er gammel nok til at købe øl osv. Det synes jeg først og fremmest er et spørgsmål mellem den unge og dennes forældre. Det er også klart den mest effektive måde at sikre på, at danske unge får et sundt forhold til alkohol på.

Kl. 10:17

Formanden :

Hr. Per Clausen.

Kl. 10:17

Per Clausen (EL):

Jeg synes bare ikke, at der er nogen sammenhæng i Venstres argumentation. For ikke så lang tid siden behandlede vi et forslag fra, jeg tror, det var SF og Socialdemokraterne, om at forbyde børn under 16 år at gå i solarium. Der henviste man til, at det skulle styrke forældrene i deres argumentation over for børnene, at det her var ulovligt. Det var et af argumenterne. Det er præcis det samme argument, regeringen bruger her: Man skal indføre en hævet aldersgrænse, fordi det, at det er ulovligt, kan styrke forældrene i deres argumentation over for børnene.

Er sandheden ikke, at det her forslag er et forsøg på at få det til at se ud, som om man gør en forebyggende indsats, men at det jo i virkeligheden er fuldstændig i modsætning til det, som burde være Venstres synspunkt, nemlig at man ikke skal ændre på de aldersgrænser? Hvis man skulle, skulle man måske overveje at gå tilbage til den 15-års-regel, som blev indført helt tilbage i 1998.

Kl. 10:17

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:17

Sophie Løhde (V):

I Venstre har vi den opfattelse, at en alkoholprocentgrænse, gerne ved de 22 pct., vil sende et kraftigt signal til de unge mennesker og deres forældre i forhold til spørgsmålet om alkoholiske drikke med en høj alkoholprocent. Derudover fremhævede jeg i min tale også, at jeg synes, at det er vigtigt, at det også er let for dem, der rent faktisk skal administrere loven i praksis, altså at de har let ved at handle efter de intentioner, som ligger bag lovgivningen, hos os politikere på Christiansborg. Ellers giver det ikke den store mening.

Men jeg står da fuldstændig fast på, at vi ikke ønsker at forbyde unge mennesker at gå i solarium – det mener vi må være et anliggende mellem den unge selv og dennes forældre – og vi ønsker heller ikke at forbyde unge mennesker at drikke. Jeg har da den klare opfattelse, at når man er 17 år, er man sådan set gammel nok til både at købe og drikke en øl. Det kan godt være, at man er uenig i det udgangspunkt i Enhedslisten, og det må jeg så tage til efterretning.

Formanden :

Så er det hr. Jonas Dahl for en kort bemærkning.

Kl. 10:18

Jonas Dahl (SF):

Det er dog en komisk debat, vi har i dag. Vi har en regering, som tidligere havde en sundheds- og forebyggelsesminister, som har fremsat et forslag om en aldersgrænse, her skriver man så 7 pct. for alderen 16-18 år, og nu fremsætter regeringen så et ændringsforslag til sit eget forslag. Det tyder jo trods alt på en regering, som er noget i vildrede, med hensyn til hvad den rent faktisk selv mener. Det kan jo også skyldes, at man har valgt at sige, at ministeren nu hedder sundheds- og indenrigsminister, og så er der ikke nogen forebyggelsesminister. Det er jo den tanke, man dybest set må få med det forslag, der nu fremlægges i dag fra Venstres ordfører.

Men jeg må også sige, at jeg synes, det er en meget underlig parlamentarisk arbejdsform, man har i Venstre og hos regeringen. Det er sådan, at der faktisk har været bred enighed om nogle forslag her, som har været drøftet i en bred kreds af partier, hvor der sådan set var enighed om dem. Så var lovgivningen faktisk fra regeringens side, at man nu ville vende tilbage til ordførerne, og så har vi hen over weekenden faktisk ikke hørt noget som helst. Det er noget aparte, at man så skal høre regeringen i dag stå og argumentere imod sit eget forslag. Kan ordføreren ikke godt bekræfte, at det sådan set er en ændring af regeringens eget fremsatte forslag, og at det klinger en smule hult, hvad man står og siger?

Kl. 10:20

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:20

Sophie Løhde (V):

Først og fremmest tror jeg lige, vi skal præcisere, at jeg ikke repræsenterer regeringen, og dermed har regeringen sådan set ikke været på talerstolen endnu. Jeg repræsenterer Venstres folketingsgruppe. Og på spørgsmålet omkring et givet ministerium vil jeg sige, at situationen i dag også er sådan, at vi har en sundheds- og forebyggelsesminister. Han hedder Bertel Haarder, og han sidder i øvrigt lige hernede til venstre for mig.

Så anfører ordføreren fra Socialistisk Folkeparti, at det er en underlig parlamentarisk arbejdsform. Det var det udtryk, han brugte. Undskyld mig meget, men er det en underlig parlamentarisk arbejdsform, at regeringen lytter til nogle af de høringssvar, som indkommer? Det er ikke ret lang tid siden, at jeg stod nede i Folketingssalen, hvor der var en anden ordfører fra Socialistisk Folkeparti, som havde så travlt med at skose regeringen for, at den ikke lyttede til de høringssvar, der indkom. Altså, hvis det ikke er sådan, at man skal skele til, hvad der bliver sagt og påpeget i nogle høringssvar, så er en høringsperiode jo fuldstændig overflødig, og det håber jeg da ikke er det, som ordføreren fra Socialistisk Folkeparti sådan set mener i ramme alvor. Det synes jeg virker meget, meget mærkeligt, og det ville da i sandhed være en underlig parlamentarisk arbejdssituation.

Kl. 10:21

Formanden :

Hr. Jonas Dahl.

Kl. 10:21

Jonas Dahl (SF):

Det er dog det tyndeste argument, vi til dato har hørt fra fru Sophie Løhde. Man står her og fortæller åbent og bredt, at man nu går imod sit eget lovforslag, som man har fremsat, og som vi ved er blevet

hørt i Venstres folketingsgruppe, inden det blev fremsat, og nu står man så og fremsætter et nyt forslag, fordi man sådan set er blevet uenig med sig selv. Men det, der er det aparte i det her, er, at det kan være udmærket at læse høringssvarene, jeg er glad for, at fru Sophie Løhde er begyndt at læse høringssvarene, det er da et fremskridt, men jeg synes sådan set, at det er en smule bekymrende, at man kan have drøftelser med ordførerne, og så kan man vende tilbage og sige, at man gerne vil vende tilbage til de respektive ordførere fra andre partier, derefter ignorere dem og så stå her og fremsætte et helt nyt forslag i Folketingssalen. Det synes jeg faktisk er en smule pinagtigt. Især når vi så samtidig kan se, at der i går kom en ny mail fra Dansk Erhverv, som åbenbart har haft jævnlige diskussioner med regeringspartierne hen over weekenden, og vi så nu skal finde os i at stå her og høre på, at Venstres ordfører ironiserer over, at oppositionen stiller spørgsmål til det her, fordi oppositionsordførerne sådan set ingenting har hørt fra regeringen. Det synes jeg sådan set er pinligt, og jeg synes, det er en pinlig arbejdsform.

Kl. 10:22

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:22

Sophie Løhde (V):

Til sådan almindelig orientering vil jeg da gerne sige, at jeg ikke har haft en eneste kontakt til Dansk Erhverv hen over weekenden. Så er det ligesom sat på plads. Så synes jeg, det er under lavmålet at sidde og sige her i Folketingssalen, at det glæder ordføreren fra Socialistisk Folkeparti, at jeg er begyndt at læse høringssvarene. Altså, er det niveauet for debatten her i Folketingssalen? Det er godt nok trist.

I Venstre går vi ikke imod regeringens lovforslag, men vi glæder os over, at regeringen har lyttet til en række af de indvendinger, som er kommet fra en del af høringsparterne, og vi synes, det er positivt, at regeringen udviser forståelse for, at det kan være vanskeligt at administrere en alkoholprocentgrænse, som skelner mellem forskellige former for øl, alt efter hvilken styrke de har. Så enkelt er det.

Kl. 10:23

Formanden :

Så er det fru Sophie Hæstorp Andersen for en kort bemærkning.

Kl. 10:23

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Jeg vil godt sige i forhold til taleform, at det jo sådan set var Venstres egen ordfører, der startede ud med ligesom at håne oppositionen for ikke at have læst høringssvarene. At man så bagefter får at vide, at Venstre rent faktisk er begyndt at læse høringssvarene, kan måske være et udtryk for, at vi før har oplevet, at man kommer hened med politiske forlig, og så er man hverken til at hugge eller stikke i, men skriver sågar i nogle svar på spørgsmål, at fordi der er indgået forlig om noget, kan høringssvarene pr. definition ikke føre til en ændring af et lovforslag. Det er jo meget interessant, at det så skulle være dårlig debatstil at kommentere det.

Jeg vil godt igen tage fat i fru Sophie Løhdes udtalelser om, at det her forslag ikke vil komme til at gøre en afgørende forskel for de unge, fordi der er så mange andre ting, der åbenbart spiller ind. Så vil jeg egentlig godt spørge ordføreren: Hvordan kan det så være, at man overhovedet fremsætter det her forslag, hvis det ikke vil komme til at gøre en afgørende forskel for de unge, at man nu sætter grænsen så højt, at det netop ikke vil komme til at gøre en afgørende forskel? Jeg vil godt høre, hvad Venstres holdning vil være, den dag branchen ude rundt omkring kommer med en ny blockbuster, som så bare lægger sig på en 18- eller 20-pct.-alkoholgrænse på linje med f.eks. Martini og kirsebærvin og andre, altså den dag der kommer

noget, som man aktivt markedsfører over for unge, men som ligger på en alkoholgrænse på omkring de 20 pct.

Kl. 10:27

Kl. 10:24

Formanden :
Ordføreren.

Formanden :
Så er det ordføreren.

Kl. 10:27

Kl. 10:24

Sophie Løhde (V):

For det første har vi ikke noget forlig om en alkoholprocentgrænse, og jeg fastholder da, at hr. Flemming Møller Mortensen ikke behøvede at vente i spænding hen over weekenden. Det var der sådan set ikke noget mystisk i.

På spørgsmålet om, hvorvidt det her udgør hele løsningen eller kan være en del af løsningen, er vi i Venstre ved den sidste del af udgangspunktet, for pilen skal ikke kun være rettet mod Folketingssalen. Pilen skal også være rettet mod befolkningen selv, altså de unge og deres forældre, for det modsatte for os er nu engang barnepigementalitet, og derfor er vi jo også nødt til at sige, at mennesker er nødt til at tage et personligt ansvar for sig selv og deres børn. Det er derfor, vi synes, at ikke mindst forældreansvaret er vigtigt i den her sag.

Men forslaget står jo sådan set ikke alene. I regeringens forebyggelseshandlingsplan har man jo netop også opfordret til, at uddannelsesinstitutioner skal udarbejde lokale alkoholpolitikker, så man på den måde sikrer, at unge får et ansvar for den alkoholkultur, som man mener skal være kutyme og gældende på den ungdomsuddannelsesinstitution, som man går på. Jeg tror, at den allerbedste måde for unge til at være med til at tage ansvar er at give dem indflydelse på, hvad det er for en alkoholkultur, som de selv ønsker at fremme på deres uddannelsesinstitution. Den kan de så vedtage og diskutere blandt de unge sammen med lærerne, sammen med forældrene osv. Det tror jeg er en rigtig god måde til at fremme de unges ansvarsfølelse i det her spørgsmål.

Kl. 10:26

Formanden :
Fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 10:26

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Så ser jeg da frem til, at Venstre kommer med et forslag om, at der skal være en alkoholpolitik ude på de enkelte uddannelsesinstitutioner. Det, vi ved, er, at for bare få år siden var det kun i omkring 40 pct. af de danske folkeskoleklasser, forældrene havde indgået en aftale om at udsætte de unges debut, til de f.eks. var 15 år eller 16 år. Hvor er Venstres politik på det område med at gøre en aktiv handling i forhold til at sikre sig, at forældrene også rent faktisk er i stand til at indgå aftaler med andre forældre, sikre sig, at man tager det forældreansvar og kan tage det forældreansvar, det er, når den unge pøde kommer hjem og siger, at det må resten af klassen? Så er det jo lidt svært som forældre at stå alene tilbage og sige, at du er den eneste i klassen, som ikke må drikke en øl eller ikke må drikke hård spiritus, fordi du kun er 16 år.

Jeg vil godt sige, at jeg synes, at det er en meget interessant trend, der er kommet nu i Venstres gruppe og i regeringen som sådan, og det er, at regeringen åbenbart fremsætter lovforslag, man ikke har clearet i hverken De Konservatives eller Venstres gruppe. Vi så er det jo også på Miljøministeriets område med Østerild Plantage. Der havde man åbenbart heller ikke clearet i Venstres folketingsgruppe, at man kommer med lovforslag, der reelt ikke er opbakning til. Der må være meget stor intern krise både i regeringen og i partierne, der bakker op om regeringen, når man sådan begynder at fremsætte lovforslag, der pr. definition ikke er opbakning til, uden at man kommer med ændringsforslag i salen.

Sophie Løhde (V):

Sikke en omgang vås. Der er ingen intern krise i hverken Venstre eller De Konservative – der tror jeg også godt at jeg kan tale på vegne af dem – og der er fuld opbakning. Vi kan godt diskutere vindmøller her i Folketingssalen, men mig bekendt er det ikke lige det, det her lovforslag vedrører. Men der er fuld opbakning til spørgsmålet omkring vindmølleplacering i Venstres folketingsgruppe. Så er den sag vist også afklaret.

Men i modsætning til Socialdemokraterne har vi faktisk den opfattelse i Venstre, at man godt kan rykke noget og skabe en udvikling gennem frivillighed og gennem oplysning og gennem opfordring. Jeg er godt klar over, at Socialdemokraterne synes, at det er det letteste i verden at svinge lovens bogstav fra tid til anden. Ja, det er det helt sikkert, men vi tror nu engang på, at vi får unge til at tage et langt større ansvar ved at opfordre dem til at forholde sig til det ansvar, som de selv har, og som deres forældre har, i stedet for at vi sidder 179 folketingsmedlemmer her og beslutter, at sådan skal det se ud i morgen. Det er jo altså ikke på den måde, man får unge til at tage ansvar for deres alkoholvaner, og det virker, som om ordføreren fra Socialdemokraterne godt kunne trænge til at komme en tur ud i den virkelige verden.

Kl. 10:28

Formanden :
Fru Lone Dybkjær for en kort bemærkning.

Kl. 10:28

Lone Dybkjær (RV):

Nu er det desværre ikke muligt at tage ordet til forretningsordenen her i Folketingssalen, men jeg synes jo nok, at hvis regeringen har tænkt sig at komme med et ændringsforslag og allerede ved, hvad det er for et ændringsforslag, eller mener, at der skal et ændringsforslag til, ville det være rart, hvis ministeren gik på talerstolen og kom med det ændringsforslag. Det kan fru Sophie Løhde selvfølgelig ikke gøre for at ministeren ikke gør, men jeg siger bare, at det er en underlig diskussion.

Fru Sophie Løhde siger, at hun bakker op om regeringens forslag. Bakker fru Sophie Løhde op om regeringens forslag i den nuværende form?

Kl. 10:29

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 10:29

Sophie Løhde (V):

At ministeren ikke er gået på talerstolen har sin helt naturlige forklaring, som vi vel næppe behøver at referere til forretningsordenen om, nemlig at det er sådan ved behandling af lovforslag, at det er ordførerne for partierne, der går op i den rækkefølge, som partierne nu engang har. Og da Venstre er det største parti i Folketinget, synes jeg, det er meget naturligt, at jeg går op først.

Jeg er helt sikker på, at indenrigs- og sundhedsministeren med glæde vil gå op, når vi har været igennem ordførerrækken, og argumentere for, hvorfor man eksempelvis i sit notat til de høringsvar, der er indkommet, har skrevet, at man vil overveje at stille et ændringsforslag, så grænsen sættes ved de 22 pct. Det synes vi er fornuftigt. Om vi så kan opnå flertal for det, er jo en helt anden diskus-

sion, og det er den diskussion, vi så må have. Her kan vi vente i spænding på, hvor de andre partier har tænkt sig at lægge sig.

Men det er nu engang også god kutyme, at vi ikke refererer fra forhandlinger. Sådan er det vel, og det plejer fru Lone Dybkjær vel også at være en i Folketingssalen der om nogen bakker op.

Kl. 10:30

Formanden :

Fru Lone Dybkjær.

Kl. 10:30

Lone Dybkjær (RV):

[Lyddufald] ... at fru Sophie Løhde hørte efter, hvad jeg sagde. Jeg har ikke refereret til nogen forhandlinger, jeg har ikke refereret til noget som helst. Jeg har sagt, at det er underligt at behandle et forslag, som vi ikke ved om er regeringens forslag eller ej.

Så bliver jeg bare nødt til at oplyse om, at en minister altid kan tage ordet. Det kan fru Sophie Løhde ikke gøre for at han ikke har gjort, det sagde jeg jo også, men jeg spørger så fru Sophie Løhde: Støtter fru Sophie Løhde regeringens forslag, eller støtter fru Sophie Løhde ikke regeringens forslag? Vi andre er jo nødt til at forholde os til det, ikke hvad der siges alle mulige steder, eller hvad der er af tanker og overvejelser og alt muligt andet.

Vi står her med et konkret lovforslag, L 197, som er regeringens forslag, og jeg vil gerne vide, om fru Sophie Løhde støtter det eller ikke støtter det. Jeg må nærmest forstå på fru Sophie Løhdes ord, at det gør hun ikke, og vi kan jo så tage til efterretning, at regeringen har fremsat et forslag, som regeringspartiet Venstre ikke støtter. Sådan må jeg tolke det, da fru Sophie Løhde ikke vil give mig et svar på, om hun støtter det eller ej.

Kl. 10:31

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:31

Sophie Løhde (V):

Det fremgår af notatet til høringssvarene, som er kommet fra ministeren, at regeringen overvejer at stille et ændringsforslag, så grænsen for salg af alkohol til personer under 18 år i stedet sættes ved en alkoholvolumenprocent på 22, der er den almindelige grænse mellem på den ene side øl og vin og på den anden side spiritus. Det ændringsforslag er vi i Venstre meget positivt indstillet over for, og så må vi jo efterfølgende se, hvor vi kan lande, for det afhænger jo nu engang af, hvor de øvrige partier lægger sig i det her spørgsmål.

Det er klart, at hvis der er flertal for Socialistisk Folkepartis forslag om et totalforbud for unge under 18 år mod at købe alkohol, kan vi jo ikke komme igennem med det ændringsforslag. Det giver sig selv, man skal have 90 mandater for at kunne vedtage noget her i Folketingssalen.

Kl. 10:32

Formanden :

Så er det hr. Simon Emil Ammitzbøll for en kort bemærkning.

Kl. 10:32

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Det har jo været spændende at følge diskussionen mellem den røde fløj i Folketinget og fru Sophie Løhde. Men jeg er ikke helt klar over, hvor Venstre egentlig står. Altså, hvad er argumentet for, at et liberalt parti som Venstre overhovedet vil indføre en aldersgrænse? Hvis man nu selv kunne vælge og ikke var bange for, hvor man kunne finde flertallet osv., kunne man så ikke helt lade være med at fremsætte det her forslag, som jo dybest set bare er at belejre borgerne med mere regulering?

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:32

Kl. 10:32

Sophie Løhde (V):

Jeg vil endnu en gang gerne understrege, at i Venstre støtter vi regeringens overvejelser om at stille et ændringsforslag, så alkoholprocentgrænsen sættes ved de 22 pct.

Så sagde jeg i min tale, at vi ikke kan forbyde os ud af alle verdens problemer, men der er ikke noget i vejen for at være liberal og samtidig være med til at forsøge at påvirke de ting, man gerne vil, i retning af en udvikling – og i det her tilfælde se på forskellige initiativer, som kan medvirke til, at vi i Danmark måske om nogle år slipper for at have den lidt kedelige rekord, som Danmark har i ungdomsdrikkeri.

Kl. 10:33

Formanden :

Hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 10:33

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Det kan selvfølgelig godt være, det bare er mig, men jeg synes, at det her med at være liberal og reguleringssivrig burde være modsætninger. Det synes jeg var mere naturligt.

Nu er der mange, der har talt om, hvilke partier man skal tale med i Folketinget, og hvad ved jeg, men man kunne jo vælge at tale med de to partier, der faktisk støtter regeringen, nemlig Dansk Folkeparti og Liberal Alliance, og som vel begge to kunne være med til at levere et flertal for, at man slet ikke behøver at genere almindelige mennesker med regler, med unødigt ny regulering. Så kunne man faktisk have nogle og halvfems mandater, ikke et bredt, men i hvert fald et klart flertal i Folketinget, som ville være imod, at man overhovedet regulerede, og det burde da kunne appellere til det liberale hjerte både hos ordføreren og hos det store regeringsparti. Der burde da være så meget fornuft i det borgerlige Danmark, at man kunne slippe for at putte endnu en regel oven i hovedet på den danske befolkning.

Kl. 10:34

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:34

Sophie Løhde (V):

Det glæder mig altid, også når det er fra ordføreren for Liberal Alliance, når der appelleres til mit liberale hjerte. Så kan vi jo hurtigt mødes på halvvejen, tror jeg.

Men igen vil jeg sige, at jeg ikke ser noget modsætningsforhold imellem at være liberal og at ville påtage sig ansvaret for at opstille nogle rammer, der kan sende et kraftigt signal til de unge og deres forældre. Jeg gjorde faktisk meget ud af i min tale at fremhæve det ansvar, som forældrene har i det her spørgsmål, og det er nu engang også det, der for mig som liberal er det allervigtigste kernepunkt i den her sag. Jeg tror, jeg brugte udtrykket i min ordførertale, at hovedessensen i det her spørgsmål er, at vi sørger for, at unge mennesker og deres forældre nu engang har et ansvar for i en drøftelse at finde ud af, hvad en god alkoholkultur er, hvornår man må begynde at drikke, hvor meget man må drikke osv. Det er et anliggende mellem de unge og deres forældre.

Kl. 10:35

Formanden :

Tak til fru Sophie Løhde. Der er ikke flere korte bemærkninger, og så er det hr. Flemming Møller Mortensen som ordfører.

Kl. 10:35

(Ordfører)

Flemming Møller Mortensen (S):

Det er gennem de senere år blevet helt klart, at viden om sundhed ikke altid fører til ændret adfærd, og at oplysningskampagner ikke skaber sundere rammer af sig selv. Oplysningskampagner og information kan i visse tilfælde være et rigtig udmærket instrument, men det kan ikke stå alene, og derfor skal vi altid, når vi taler forebyggelse, kigge på en bred vifte af tiltag. Det er det, der er nødvendigt, og det er også derfor, det er helt nødvendigt, at vi taler om en ændring af aldersgrænsen for salg af stærk spiritus. Og hvorfor er det så så nødvendigt?

Jamen det er jo her, vi finder alvoren i sagen. Danske unge starter tidligt med at drikke. De drikker rigtig meget, de drikker mest i Europa. Alkoholforbruget hos unge er forbundet med et højt alkoholforbrug også i voksenlivet. Der er altså en sammenhæng mellem ungdomsliv og voksenliv. En tidlig alkoholdebut og et højt alkoholindtag i ungdommen er også forbundet med de skader, der er forbundet med alkohol ud over det rent sundhedsmæssige. Med hensyn til vold og uheld ser vi, at der er en helt klar og tydelig forbindelse til alkohol. Over 1.500 unge mennesker i alderen fra 15 til 19 år var i 2008 i kontakt med hospitalet, fordi de havde drukket for meget, altså simpelt hen direkte alkoholberuselse eller alkoholforgiftning; det er en ud af tyve i alderen mellem 15 og 19 år.

Vi har et stort fælles ansvar for at gøre det lettere at træffe sunde valg. Vi skal understøtte forældrenes ansvar; vi skal ikke fratage dem ansvaret. Reguleringer, eksempelvis ved en aldersgrænse, er en af de allermest effektive måder at mindske indtaget af alkohol på; en hævet aldersgrænse har vist sig at nedsætte alkoholindtaget og også de alkoholrelaterede uheld. Derfor skal vi lave en regulering af aldersgrænsen. Og hvorfor skal alkoholprocentgrænsen ikke være 7 pct.? Og hvorfor skal den ikke være 22 pct.?

Den skal ikke være 7 pct., fordi vi fra socialdemokratisk side mener, at unge mennesker i alderen 16-18 år skal have lov til at drikke en øl, de skal også have lov til at drikke et glas vin, og derfor skal grænsen sættes ved 15-17 pct. Grænser skal have en effekt, de skal være fornuftige, de skal være kendte, og de skal være entydige i forhold til alkohol kategorierne. Det er grænsen ved 15-17 pct.

Det er håndterbart, at personalet i detailhandelen, Dansk Erhverv og købmændene i deres første høringsvar tydeligt har sagt, at deres anbefaling er 15 pct. Efterfølgende fremsender de så yderligere kommentarer, efter at ministeren har været inde at kommentere det og har sagt, at man måske vil stille et ændringsforslag. Der er jo ingen af os, der endnu ved, om det er det, regeringen agter, men Dansk Erhverv reagerer på det og kommer med nye kommentarer. Vi ved godt, hvorfor de gør det: De har kun én interesse, og det er ikke ansvaret for de unge, nej, det er ansvaret for, at de tjener penge. Stærkere spiritus og hedvin lægger i langt højere grad end øl og vin op til, at man drikker sig fuld. Man tyller ikke bare vin i sig, man tyller ikke bare øl i sig, og det er derfor, det er vigtigt at få grænsen sat der, også fordi der ingen disharmoni er med EU-lovgivningen i forhold til en sådan grænse.

Men en aldersgrænse er jo ikke det eneste. Vi skal naturligvis også have forbedret sanktionsmulighederne, kontrolmulighederne. Vi skal også have sikret, at der til stadighed kører gode kampagner med information og oplysning, materialer til skolerne, kurser og lignende. Men der skal sættes ind, og der skal sættes effektivt ind, fordi vi politisk har vedkendt os, at problemet er stort. Derfor skal vi også sætte ind med effektiv politik.

Med hensyn til fællesskabet bærer vi altså et fælles ansvar for det her. På samme måde skal vi også sørge for, at skoler, uddannelsesinstitutioner og kommuner får en effektiv alkoholpolitik. Men jeg må sige, at det, som det står i dag, altså bærer præg af, at vi har en særdeles uambitiøs regering på det her område. De skalter og valter i forhold til, hvad det er, de synes er rigtigt: Så er 7 pct. rigtigt, så er 22 pct. rigtigt. Det er blokpolitik, det er præget af, at man ikke vil det brede flertal for at få en folkesundhedspolitik med meget stor effekt, og som er ambitiøs, på plads i Danmark. Det virker på Socialdemokraterne, som om man ikke rigtig vil det her, ja, det tangerer måske allermest, lugter måske allermest af, at det næsten virker utroværdigt. Høringssvarene sagde næsten alle, fra langt de fleste sider, tydeligt, at 15 pct. var det rigtige sted. I dag lytter regeringen sig frem til, at der er blevet sagt noget andet. Jeg er meget spændt på at kunne komme til at konfrontere ministeren med, hvilken faglig begrundelse der ligger for, at det her skal være 22 pct., hvis man når frem til et ændringsforslag.

Jeg skal slutte med at sige, at vi fra socialdemokratisk side vil arbejde særdeles konstruktivt for at få præget debatten og resultatet i udvalgsbehandlingen, altså frem mod anden- og tredjebehandlingen, så det jo naturligvis ikke skal være 7 pct., som der ligger i lovforslaget – det kan vi under ingen omstændigheder støtte. Men vi vil arbejde frem mod en grænse, der ligger på 15 pct. Tak.

Kl. 10:41

Formanden :

Så er der ønske om korte bemærkninger. Først er det hr. Per Clausen.

Kl. 10:41

Per Clausen (EL):

Jeg synes, det er lidt ærgerligt, at man, når man nu har læst høringsvarene så grundigt i de forskellige partier, ikke har læst det høringsvar, som Dansk Ungdoms Fællesråd har lavet. Det er vel det eneste, som forholder sig seriøst til det ud fra en interesse, der i hvert fald ikke handler om at tjene penge. Derfor vil jeg gerne spørge hr. Flemming Møller Mortensen: Når et af formålene med det her lovforslag er at gribe ind over for unge, som drikker alene med det formål at blive beruset og miste kontrollen over sig selv, hvad tror hr. Flemming Møller Mortensen så forklaringen kan være på den adfærd, og på hvilken måde tror han at et lovforslag som det her eller som det, Socialdemokraterne forestiller sig, skulle løse det problem?

Det andet spørgsmål er: Tror hr. Flemming Møller Mortensen, at det er de unges drikkevaner, som skaber alkoholkulturen i Danmark, eller er det snarere omvendt, altså at det er alkoholkulturen i Danmark, som gør, at unge mennesker drikker, og at det er den fantastiske modsætning mellem det, folk siger, og det, folk gør, som måske i virkeligheden er et af problemerne her?

Kl. 10:42

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:42

Flemming Møller Mortensen (S):

Tak for spørgsmålene. Dansk Ungdoms Fællesråd har lavet et godt høringsvar, men som politiker må jeg også tillade mig at have en holdning til tingene, og øget tilgængelighed er et spørgsmål om, at der bliver drukket mere. Vi har fra socialdemokratisk side argumenteret både internt i vores parti og udadtil for, at unge fra 16 til 18 år skal have lov til at drikke noget alkohol, de skal have lov til at drikke en øl, de skal have lov til drikke et glas vin, det mener vi.

Hvad angår hele skismaet om ægget eller hønen – hvad der kommer først – vil jeg sige, at vi ikke tror, at det er skadeligt, at unge kan få lov til at få deres eget stille og rolige og opbyggelige forhold til

alkohol. Men stærk spiritus er et stort problem, og rigtig mange menneskers krop og organisme kan simpelt hen ikke klare de store mængder af stærk spiritus, og derfor ser vi de meget skadelige effekter af det. Så svaret til hr. Per Clausen skal være: Nej, naturligvis er der en prægning fra voksenliv til børne- og ungdomsliv, men der er også helt klart videnskabelige beviser på, at jo tidligere man starter med at drikke, jo mere fører man med ind i voksenlivet i forhold til alkoholmisbrug.

Kl. 10:43

Formanden :

Hr. Per Clausen.

Kl. 10:43

Per Clausen (EL):

Det spørgsmål, der står tilbage, er jo, om regeringens forslag eller for den sags skyld Socialdemokraternes forslag vil ændre på, at der er unge, som drikker alene med det formål at blive beruset og miste kontrollen over sig selv, og om mennesker både på 15, 16 og 17 år ikke også fremover forholdsvis nemt vil kunne fremskaffe den nødvendige alkohol til at opnå den effekt. Mens vi så bruger tiden på at diskutere et forslag, der formentlig ikke løser nogen problemer overhovedet, får vi aldrig taget fat på de grundlæggende problemer.

Hvad er det for nogle livsbetingelser, vi skaber for unge mennesker, der gør, at det bliver et særligt formål at drikke udelukkende for at tabe kontrollen med sig selv? Det, og hvad der skal til der, synes jeg vi skulle bruge meget mere tid på at diskutere, i stedet for at vi nu bruger meget lang tid på at diskutere et forslag, der efter min opfattelse i bedste fald ikke forandrer noget som helst.

Kl. 10:44

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:44

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg forsøgte i hvert fald at præcisere, at vi synes, at forebyggelsesindsatsen ikke er et spørgsmål om at gå på ét ben. Det er et spørgsmål om at sætte ind med en bred palet. Problemet her har et omfang og en alvorlighedsgrad, så vi bør sætte ind. Derfor synes jeg også, at man, når man diskuterer aldersgrænse – det synes vi fra socialdemokratisk side er helt reelt at gøre – skal sætte den rigtigt, og man skal også sætte alkoholprocentgrænsen rigtigt. Vi synes, det er rigtigt at lade unge få lov til at drikke en øl og et glas vin, men vi synes, det er helt rigtigt, at grænsen går ved 18 år i forhold til køb og salg af spiritus. Og det er jo det, der er hele clouet i det her. Vi siger jo ikke til forældrene, at de ikke kan give deres børn lov til at drikke, heller ikke noget stærkere alkohol. Men det er i forhold til salget til unge, at vi vil lave reguleringen, og vi mener, at hvis vi regulerer tilgængeligheden på det her område, vil vi være med til at få en adfærdsforandring, som er den, vi synes er politisk ønskelig.

Kl. 10:45

Formanden :

Så er det fru Sophie Løhde for en kort bemærkning.

Kl. 10:45

Sophie Løhde (V):

Tirsdag den 20. april fremgik følgende af et telegram på Ritzau, hvor hr. Flemming Møller Mortensen fra Socialdemokraterne udtalte sig:

»På mandag førstebehandler vi i Folketinget et lovforslag om ændring af loven om forbud mod salg af alkohol. Her foreslår vi, at den nuværende grænse sættes op fra 16 til 18 år ved køb af sprut over 22 procent og alkoholsodavand, siger Socialdemokraternes forebyggelsesordfører, Flemming Møller Mortensen.«

Så sent som i torsdags fremgik det af en artikel i Politiken, at Socialdemokraterne gik ind for de 22 pct. Er der tale om, at der er to journalister fra to forskellige medier, som helt uafhængigt af hinanden fuldstændig har misforstået, hvad hr. Flemming Møller Mortensen har udtalt til dem i telefonen? Har de fuldstændig fordrejet det hele og fuldstændig misforstået det hele, eller er det her i virkeligheden udtryk for, at der er fuldstændig slinger i valsen hos Socialdemokraterne?

Kl. 10:46

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:46

Flemming Møller Mortensen (S):

Der er ingen slinger i valsen hos Socialdemokraterne. Vi har sagt, at med hensyn til stærk spiritus og alkoholsodavand skulle aldersgrænsen være 18 år. Og når vi har diskuteret, hvad stærk spiritus er, har vi hele tiden forholdt os til, at man har to grænser, som giver et naturligt skel mellem produktgrupperne, og det er 15 pct., og det er 22 pct. Vi har hele tiden sagt, at vi ikke har lagt os fast på, hvilken procentsats det skal være. Men at det er blevet meldt sådan ud og taget sådan til referat, kan jeg kun nikke til og sige, at det er fuldstændig korrekt. Men jeg har givet svaret på, hvad der er socialdemokratisk politik.

Kl. 10:47

Formanden :

Fru Sophie Løhde.

Kl. 10:47

Sophie Løhde (V):

O.k., så det er de pågældende journalister fra Ritzau og fra Politiken, som fuldstændig uafhængigt af hinanden komplet har misforstået, hvad den socialdemokratiske ordfører, hr. Flemming Møller Mortensen, har udtalt til dem. Det sidder de nok og prøver at tage til efterretning og prøver at spole båndet tilbage. Det er bare meget mærkeligt, at der kan komme sådan nogle artikler ud af det, hvor man siger ét, og at man nu lige pludselig siger noget andet. Det forekommer mig en anelse bemærkelsesværdigt.

Så har jeg et spørgsmål om det socialdemokratiske forslag om at lave et forbud mod de såkaldte alkoholsodavand. Mig bekendt vil et sådant forslag, hvis man vedtager en grænse, som i øvrigt ligger over den, som de pågældende produkter ligger på, være EU-stridigt. Agter Socialdemokraterne alligevel at fremsætte et forslag om at undtage alkoholsodavand, sådan at de bliver forbudt for unge under 18 år, så man dermed fra socialdemokratisk side vælger at gå med armene udstrakt fuldstændig imod EU-retten, for at tage en sag om et sådant spørgsmål, eller hvad?

Kl. 10:48

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:48

Flemming Møller Mortensen (S):

Det, jeg allerhelst ville have, var, at vi kunne have en konstruktiv og bred debat i Folketinget om de her ting, og at ministeren ville være lydhør og åben over for at lade embedsmændene undersøge de her forhold. Men sådan bliver det ikke; det er ikke de vilkår, vi har som opposition, desværre.

I forhold til alkoholsodavand vil jeg gerne komme med en anden kommentar. Vi vil meget gerne skyde det ind i den brede debat, at vi har et problem med, at de unge drikker alkoholsodavand. Det smager af sodavand, men det slår, og det er et kæmpe problem derude. Og

det er det, som især unge piger drikker sig hønefulde i, og de mister dermed kontrollen over både sig selv og deres nære omgivelser. Det er et stort problem, og jeg ville rigtig gerne diskutere det med ministeren, så man kunne se på: Er der et afgiftshul med hensyn til ciderprodukterne? For vi har en kompleks problemstilling i forhold til alkoholsodavand, hvor der kun er få på det danske marked, og så de rigtig mange ciderprodukter, som har den samme alkoholprocent. Og der er noget, der tyder på, at vi har et afgiftshul her, som der burde ses på.

Kl. 10:49

Formanden :

Så er det hr. Simon Emil Ammitzbøll for en kort bemærkning.

Kl. 10:49

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Tak. Først og fremmest vil jeg bare sige, at jeg faktisk synes, at fru Sophie Løhde lod hr. Flemming Møller Mortensen slippe lidt for let i første runde, forstået på den måde, at som jeg hørte ordførerens svar, blev der sagt, at man var citeret korrekt af Ritzau, men at det ikke er det, man mener. Altså, det er jo helt absurd. Mener man det, man siger i medierne, eller mener man det, man siger i Folketingssalen? Det er jo ret interessant for vælgerne og i øvrigt også for os fra de andre partier at vide, da vi eventuelt skal lave aftaler med Socialdemokratiet. Derfor er det jo nødt til at være ret klart. Man går vel ud nu og melder ud, enten at man er fejlciteret, eller at man har skiftet holdning, og jeg forstår, at det er det sidste, der er tilfældet. Så har man skiftet holdning, og hvad er helt klart Socialdemokratiets politik lige nu – det, man sagde i torsdags, eller det, man siger om mandagen?

Kl. 10:50

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:50

Flemming Møller Mortensen (S):

Nej, vi lader andre om at skifte holdning. Og hvis der er nogen, der har skiftet holdning her, så er det da med al tydelighed regeringen. Man har fremsat et lovforslag, hvori der står 7 pct., og nu agter man måske at stille et ændringsforslag, eller man overvejer det, som Venstres ordfører har sagt fra talerstolen tidligere, om, at det skal være 22 pct.

Nej, vi står fast hos Socialdemokraterne. Stærk spiritus skal have en anden aldersgrænse i forhold til salg, og vi har hele tiden sagt, at det ligger i spændet mellem 15 og 22 pct. Jeg har fra talerstolen i dag sagt, at det, vi kæmper for her i Folketinget, er en procentgrænse på 15.

Kl. 10:50

Formanden :

Hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 10:50

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

22 pct. på en torsdag og 15 pct. på en mandag, det er spændende, hvad det bliver i næste uge, så er man måske nede på det, der stod i regeringens oprindelige lovforslag, eller hvis det skulle gå i den anden retning, kan det være, man bliver enig med Liberal Alliance og dropper al den regulering af borgernes dagligdag.

Så snakker man om det her med alkoholsodavand. Igen synes jeg at Socialdemokratiet kommer med en argumentatorisk nyskabelse. Det er smagen og ikke alkoholprocenten, der pludselig er afgørende. Det er jo helt absurd. Der er nogle ting, som er for søde, så dem drikker folk for mange af. Men altså, man bliver lige fuld af noget, der

indeholder 15 eller 20 pct. alkohol, om det smager af det ene eller det andet eller det tredje. Så Socialdemokratiet må også kunne give svar på, om man dropper det her forslag om, at man er imod bestemte produkter, eller om man har en mere konsekvent politik. Det sejler jo fuldstændig med hensyn til, hvad Socialdemokratiet mener. Man mener det ene eller det andet med hensyn til alkoholprocenter på forskellige dage, man mener det ene eller det andet, alt efter hvad det smager af.

Kl. 10:51

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:51

Flemming Møller Mortensen (S):

Det står i hvert fald klokkeklart for enhver, at Liberal Alliance ønsker at være regeringens støtteparti. Det står også fuldstændig klart for enhver, at Liberal Alliance ikke ønsker at deltage i et fælles ansvar. Nej, lad bare tingene sejle. Man tager ikke ansvar for, at de unge i Danmark har europarekord i at drikke alkohol. Hvor er ansvarligheden henne, bare man kan køre på de lidt billige point? Det med at tage ansvar og vise fælles ansvar for tingene er ikke den stærke side ved Liberal Alliance og bliver det temmelig sikkert aldrig.

I forhold til alkoholsodavand har jeg tidligere sagt her fra talerstolen, at alkoholsodavand er et stort problem, hvis man går ud og kigger på produktgrupperne derude. Og i kraft af at vi vedkender os problemet, så vedkender vi os også et ansvar for at løse problemet, og vi syntes, det var rigtigt at gå målrettet efter det. Og hvis ikke man skal gå målrettet efter en aldersgrænse, kan man gøre det i forhold til afgiftspolitikken, og det kunne jeg ikke forestille mig at regeringen ikke har forståelse for.

Kl. 10:53

Formanden :

Så er det fru Vivi Kier, en kort bemærkning.

Kl. 10:53

Vivi Kier (KF):

Sådan en førstebehandling er jo altid en tilkendegivelse af, hvor man ligger, og hvad man synes om forslaget, og jeg hæftede mig meget ved hr. Flemming Møller Mortensens tale, hvor han på et tidspunkt var ude at sige, at da ministeren jo har lagt op til at ville lave et ændringsforslag til det her, var regeringen dybt utroværdig. Det er jo en holdning, man har lov til at have.

Jeg vil så sige, at jeg også har fulgt både Ritzau og de andre medier, hr. Flemming Møller Mortensen hidtil har udtalt sig i, og hvor han har sagt 22. Det er jo helt o.k., at man ændrer holdning og nu står på talerstolen og mener, at det skal være 15. Er det så hr. Flemming Møller Mortensen, der er dybt utroværdig?

Kl. 10:53

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:53

Flemming Møller Mortensen (S):

Socialdemokraterne har på ingen måde ændret holdning. Man kan gå tilbage og læse vores forebyggelsesudspil, som vil en god forebyggelse i Danmark; dér står det højt og tydeligt.

Nej, det, der sker, er, at nu forsøger man fra regeringspartierne og støttepartierne side at køre debatten derhen, hvor den ikke hører hjemme. Vi har med et lovforslag at gøre, som regeringen har fremsat uden overhovedet at have sikkerhed for, at grupperne internt – altså Venstre, Konservative og det vante støtteparti Dansk Folkeparti – bakker op om en 7-procents-grænse. Jeg undrede mig, da lovfor-

slaget kom frem. Jeg tænkte: Ups, det der må være en svips fra regeringens side.

Kl. 10:56

Hvis det er liberal og konservativ politik, så lad det være liberal og konservativ politik, men det er ikke socialdemokratisk politik. At unge mellem 16 og 18 år ikke skal have lov til at drikke en øl eller et glas vin – og det er jo vinen, det drejer sig om her – er ikke socialdemokratisk politik. Ups. Og hvad er det, der sker? Ja, så får man nærlæst tingene og ser reaktionerne på det, og så skruer man den op; man skruer den ikke derned, hvor man kan få et bredt politisk flertal, nej, man skruer den derned, hvor man får det smalleste flertal og det mest uambitiøse forebyggelsespolitiske lovforslag. Det er dårlig politik.

Kl. 10:55

Formanden :

Fru Vivi Kier.

Kl. 10:55

Vivi Kier (KF):

Nu synes jeg godt nok, at hr. Flemming Møller Mortensen svinger sig helt op i det røde felt. Alle ordførere har jo ikke været på endnu. Og jeg kan jo i hvert fald forstå, at havde vi fastholdt lovforslaget, som det ligger, med de 7 pct., så havde Socialdemokraterne stemt imod, for det mener de ikke det skal ligge på.

Så hæfter jeg mig meget ved, at man går op i procenten for stærk alkohol. Det gør jeg også. Den ligger jo egentlig på 22, men jeg kan forstå, at bliver det 15 pct., vil Socialdemokratiet gerne være med.

Kl. 10:55

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:55

Flemming Møller Mortensen (S):

Det kan jeg kun bekræfte, og det er det, jeg har skudt ind som Socialdemokraternes indspark til det, vi troede skulle være en drøftelse af lovforslaget, men som ikke blev en drøftelse; det var blot et spørgsmål om, at ministeren skulle have en pejling fra partierne. Jeg mener simpelt hen ikke, det er Folketinget værdigt, at det er sådan, man behandler folk, der møder frem og gerne vil deltage i en forligsdrøftelse for at nå et så godt resultat som overhovedet muligt.

Så jeg vil sige, at processen endnu en gang er kørt af sporet, og regeringen laver blokpolitik, som viser sig at være sundheds- og forebyggelsespolitisk uambitiøst og uden en faglig begrundelse for, hvor man lægger snittet. Nej, det her er et spørgsmål om, at man lige nøjagtig lefler for dem, man tror er kernevælgerne derude, men ikke ser på det i et perspektiv af, hvad der er bedst for de danske unge mennesker, som altså har en europarekord i at drikke alkohol. Så jeg synes ikke, regeringen gør det ret godt, hvis det da ender med overvejelsen om at stille et ændringsforslag, som handler om 22 pct.

Kl. 10:56

Formanden :

Så er det fru Liselott Blixt for en kort bemærkning.

Kl. 10:56

Liselott Blixt (DF):

Hr. Flemming Møller Mortensen refererede i sin ordførertale til en undersøgelse, der viste, at ved at hæve alderen for køb af alkohol ville man få de unge til at drikke mindre. Jeg kunne godt tænke mig at høre, hvad det er for en undersøgelse, som ordføreren refererer til.

Kl. 10:56

Formanden :

Ordføreren.

Flemming Møller Mortensen (S):

Den lover jeg – ligesom ministre meget hyppigt siger – at oversende til fru Liselott Blixt.

Kl. 10:57

Formanden :

Fru Liselott Blixt.

Kl. 10:57

Liselott Blixt (DF):

Det vil jeg glæde mig til, for lige om lidt vil jeg referere til en anden undersøgelse, som jeg har. Og jeg vil også sige, hvor den kommer fra, og hvem der har bestilt den osv.

Så kunne jeg godt tænke mig at høre ordføreren om noget. Hr. Flemming Møller Mortensen var inde på sodapops, og dem har vi jo diskuteret nogle gange. Jeg kunne godt tænke mig at høre, om hr. Flemming Møller Mortensen har taget emnet op med sine EU-parlamentarikere, for vi ved, at der er noget EU-lovgivning på området, der gør det svært for Danmark at komme med nogle særregler, hvilket igen beviser, at EU altså har mere at skulle have sagt, end vi har herhjemme.

Kl. 10:57

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 10:57

Flemming Møller Mortensen (S):

Til det sidste vil jeg sige, at det kan være ekstremt komplekst at afgøre EU-lovgivningen, altså om den er en barriere for dansk lovgivning og danske initiativer. Den allerletteste måde at få sådan noget afklaret på er, hvis man indgår i en dialog med ministeren, og ministeren kan sætte embedsmandsværket til at undersøge de her ting.

Men det, jeg kan tillade mig som oppositionspolitikker, er at sige, hvad jeg mener vil være god politik, hvad der vil være en god holdning i, og hvad der vil kunne ændre adfærden derude. For vi ønsker fra socialdemokratisk side at få unge danskere til at drikke mindre alkohol. Vi mener, at det vil være godt for deres liv, for deres helbred, og vi mener, at rigtig mange unge har svært ved at forstå konsekvenserne af det umådeholdent store alkoholforbrug, man har mange gange om ugen.

Så vi vil gerne lave en forebyggelsespolitik, som har flere forskellige facetter; naturligvis information, oplysning, alkoholpolitik på uddannelsesinstitutioner, men vi er også villige til at gå ned på enkeltpræparater, hvis det skulle vise sig muligt, og hvis det skulle vise sig, at det har god effekt.

Kl. 10:58

Formanden :

Tak til hr. Flemming Møller Mortensen. Der er ikke flere korte bemærkninger, og så bliver det fru Liselott Blixt som ordfører.

Kl. 10:59

(Ordfører)

Liselott Blixt (DF):

De danske unge har et højt alkoholforbrug sammenlignet med deres jævnaldrende i de fleste andre europæiske lande. De drikker sig relativt hyppigt fulde og oplever mange problemer i forbindelse med deres brug af alkohol, og det er et problem. Men i Dansk Folkeparti mener vi ikke, at det kan løses på denne måde. Det vil kun medføre mere administrativt bøvlsamt endnu mere forvirring angående alders- og procentgrænser.

Regeringen vil med forslaget her gøre det forbudt for unge mennesker under 18 år at købe alkoholholdige drikke med en alkohol-

procent på over 7. Det er fuldstændig vanvittigt at tro, at man kan regulere de unges alkoholvaner på denne måde. Det er et uigennemtænkt lovforslag, som kun vil skabe problemer og forvirring med hensyn til, hvem der må købe hvad, samt om en øl nu har en procent på under eller over 7. Vi kan dog se, at ministeren er villig til at sætte procentgrænsen op, så der eventuelt kunne blive skabt mindre forvirring.

Hvad er så grunden til, at jeg undrer mig så meget over forslaget her? Jeg har selvfølgelig grundigt undersøgt tidligere undersøgelser m.m. Jeg fandt evalueringen af forbuddet mod salg af alkohol til personer under 16 år, som blev lavet af Center for Alkoholforskning ved Statens Institut for Folkesundhed i 2006 som en del af projektet »Unge danskeres alkoholforbrug«, bestilt af Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Centeret var netop sat til at evaluere den nye aldersgrænse med særlig fokus på dens konsekvenser for unges køb og forbrug af alkohol, da man satte aldersgrænsen for at kunne købe alkohol op fra 15 til 16 år.

Overordnet set viste evalueringen, at 15-åriges køb af alkohol var blevet nedbragt efter den nye aldersgrænses ikrafttræden, mens selve forbruget af alkohol blandt de 13-16-årige stort set var uændret. De, der angav at have drukket alkohol, som de ikke selv havde købt, blev bedt om at oplyse, hvem de havde fået alkoholen af. Svarene fordelte sig på kategorierne venner, forældre, andre voksne og søskende. Det fremgår, at det er mest normalt at få alkohol af sine venner og sine forældre, og det kunne tyde på, at forældrene ved at give alkohol til deres børn i et vist omfang har kompenseret for den aldersgrænsebestemte begrænsning af de unges mulighed for selv at købe alkohol.

Disse evalueringsresultater bliver bekræftet af Sundhedsstyrelsens MULD-undersøgelse, som er blevet foretaget blandt elever i 5.-10. klasse hvert år siden 1997. Da respondenterne i MULD er udvalgt på en anden måde end respondenterne i nærværende evaluering, er de to undersøgelser ikke direkte sammenlignelige, men ikke desto mindre kan MULD-data iagttagelse samme tendenser som evalueringen. Der er sket en nedgang i 15-åriges køb af alkohol, mens der ikke kan iagttages nogen væsentlig ændring i deres forbrug. Dog viser MULD-undersøgelsen, at der sket et mindre fald i tiden fra 1997 til 2004. Det er naturligvis glædeligt, at der er en nedgang, og det var måske den, vi skulle analysere lidt på i stedet for.

Inden for de enkelte aldersgrupper er der endvidere relativt mange, der har drukket alkohol uden selv at have købt den. Blandt 13-16-årige synes det således at være det mest normale, at man ikke selv køber den alkohol, som man drikker.

Rapporten konkluderer videre, at disse modsatrettede tendenser giver grund til at genoverveje, hvordan man sikrer en sammenhæng i forebyggelsesindsatsen rettet mod unges alkoholforbrug, så aldersgrænsen kommer til at indgå i et konstruktivt samspil med øvrige aktiviteter på området. Evalueringen indikerer dog, at man ikke kan nedbringe unges alkoholforbrug alene ved at forhindre dem i at købe alkohol. Aldersgrænsen må således kombineres med forebyggelses tiltag, der søger at påvirke andre faktorer i positiv retning, f.eks. forældre og venners indflydelse på de unges drikkemønstre.

Foreløbige resultater fra Center for Alkoholforskning's store kvantitative og kvalitative undersøgelse »Ungeshverdag.dk« peger på, at kammeratskabsgrupper har stor betydning for den enkeltes brug af alkohol, og at der ligger et væsentligt forebyggelsespotential i at styrke ressourcerne i sådanne grupper. Det ville kræve en sundhedsfremmende tilgang, hvor man f.eks. understøtter unge i at udskyde deres alkoholdebut og med at hjælpe hinanden med at undgå alkoholrelaterede problemer, når og hvis de begynder at drikke. Der er imidlertid et hul i den forskningsbaserede viden såvel nationalt som internationalt om, hvordan en sådan sundhedsfremmende tilgang kan gennemføres i praksis. En anden undersøgelse fra Sta-

tens Institut for Folkesundhed viste, at kun en tredjedel af eleverne i 7. klasse har modtaget undervisning om alkoholkulturen.

Flere rapporter har altså fastlagt, at en hævet aldersgrænse ikke betaler sig, og er kommet med forslag om, hvor der skal sættes ind, og derfor undrer jeg mig over dette forslag. Burde regeringen ikke have taget udgangspunkt i disse rapporter i stedet for og så sat ind der, hvor det kunne betale sig, der hvor alle rapporter viser, at det er vigtigt, man sætter ind, i stedet for at slå et slag for noget, som andre siger ikke virker?

Det er ordene fra Dansk Folkeparti. Jeg kan se, vi diskuterer grænser meget, men det vil jeg lade de næste debatter være op til og arbejde i udvalget.

Kl. 11:04

Formanden :

Så er der korte bemærkninger, og det er først hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 11:04

Flemming Møller Mortensen (S):

Tak for det. Det er jo ærgerligt, at diskussionen skal komme til at stå om dokumentation for det her. Jeg ville jo meget hellere, at det her var et spørgsmål om holdning og et spørgsmål om ansvar. For at man kan tage ansvar for og have en holdning til noget, skal man se på det med klare øjne. Når jeg kigger på de unge i dag, og jeg ser på mængden af alkohol, de drikker, så er det klart for mig, at vi har et sundhedsmæssigt problem. Der er også et adfærdsmæssigt problem blandt mange unge.

Jeg vil blot spørge Dansk Folkepartis ordfører: Ser Dansk Folkeparti ikke klart, at vi har et stort problem, og mener Dansk Folkeparti ikke, at når man har et stort problem, er man også forpligtet til at gøre alt, hvad man kan, hvis det vel at mærke er et stort problem? Så jeg spørger også ordføreren: Er det her et stort problem, eller er det bare et lille problem?

Kl. 11:05

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:05

Liselott Blixt (DF):

Jeg er ikke klar over, om ordføreren ikke hørte min ordførertale, for jeg sagde netop, at det er et problem, og at det er noget, vi skal gøre noget ved. Men i Dansk Folkeparti mener vi ikke, at det at hæve aldersgrænsen løser problemet. Alle undersøgelser viser, at det ikke hjælper noget at hæve aldersgrænsen. Det er netop, som ordføreren selv var inde på, holdninger blandt forældrene, på skolerne, blandt grupperne og blandt de unge selv, man skal påvirke. Der er også forslag til, hvordan man skal gøre. Man skal forske i, hvad det er, der kan gøre, at de ikke drikker. Det er det, vi skal arbejde videre på. Det andet er tom politik.

Kl. 11:06

Formanden :

Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 11:06

Flemming Møller Mortensen (S):

Ja, vi skal gøre noget ved det. Men det er forkert at sige, at alle undersøgelser viser, at det ikke nytter noget med en aldersgrænse. Forebyggelseskommissionen, som talte for lige nøjagtig et år siden, siger med meget, meget stor tydelighed, at tilgængelighed af alkohol er med til at fremme forbruget og misbruget. Er det ikke tydelig tale?

Så har jeg et andet spørgsmål til fru Liselott Blixt: Hvis nu alkoholprocentgrænsen var blevet sat til 22 pct. – og nu taler jeg altså lidt ud fra den erfaring, jeg selv har som salg- og marketingsmand, inden jeg kom i Folketinget – kunne fru Liselott Blixt ikke godt forestille sig, at de producenter, der er på markedet, nok skulle sørge for at gøre alt for at sikre produkter, som ligger lige under 22 pct., og som reklamemæssigt bliver blæst ud, og som smager af sukkervand, hvilket altså har den meget markante negative effekt, at de bliver solgt og drukket rigtig meget?

Kl. 11:07

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 11:07

Liselott Blixt (DF):

Nu skal se, om jeg forstår spørgsmålet rigtigt. Med hensyn til tilgængelighed er det jo korrekt, at tilgængeligheden betyder noget. Men tilgængeligheden er der jo også, når det er forældrene eller vennerne, der køber, og det er uanset hvor det bliver solgt, eller hvilken procent det har. Så længe man har nogle, der kan købe det for en, er der jo ikke ændret noget som helst, og derfor er det stadig væk tom snak.

Spørgsmålet om de 22 pct. tolker jeg på den måde, at fabrikanter så vil lave nogle produkter, der ligger på 20 pct., og som smager af sukker. Ja, selvfølgelig vil de det. De har jo alle dage lavet nogle ting, der skal få de unge til at købe produktet. Jeg er da også fuldstændig enig med ordføreren i, at der er nogle problemer med de sukkervand, man kan købe i dag og drikke som sodavand. Jeg har også taget det op forskellige steder. Men hver gang jeg har taget problemet op, har problemet været EU, så der løber jeg ligesom panden mod en mur.

Kl. 11:08

Formanden :

Så er det fru Sophie Hæstorp Andersen for en kort bemærkning.

Kl. 11:08

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti er uenige om rigtig mange ting og tilsyneladende også om det lovforslag, vi behandler her i dag. Det, vi dog er enige om, er, at der selvfølgelig også er andre virkemidler med hensyn til, hvordan man kan påvirke en ungdomskultur, og hvilke typer af forebyggelsesmetoder man så skal tage i brug. Hvis man kigger rundtomkring, kan man se, at der jo har været rigtig mange opfordringer til, at gymnasierne laver en alkoholpolitik. Jeg tror, at langt de fleste af dem i dag har en eller anden form for rusmiddel- eller alkoholpolitik.

Men hvilke initiativer mener Dansk Folkeparti der yderligere skal tages for f.eks. at sikre, at andre typer af ungdomsuddannelser har lignende politikker, hvor man f.eks. ikke tillader, at der er alkohol med på rusture, og hvor man f.eks. siger, at der ikke må sælges spiritus til festerne, og at der ikke må drikkes på hverdagene? Hvilke initiativer kunne Dansk Folkeparti forestille sig, for at man kan nå længere med hensyn til at få de sidste med, og hvad er det for en politik, der skal indføres på de danske folkeskoler? For det hele drejer sig vel også om at udsætte de unges debut, altså de unges start på at drikke alkohol.

Kl. 11:09

Formanden :
Ordføreren.

Liselott Blixt (DF):

Først og fremmest mener jeg ikke, at det er noget, vi skal pålægge skolerne. Jeg mener, at det er noget, kommunerne har taget på sig i forbindelse med strukturreformen, altså at det er kommunen, der har et forebyggelsesansvar. Så det er kommunen, der skal sørge for, at man gør noget ude på skolerne – men ikke i undervisningstiden. Det, jeg kan se man gør i min kommune, er, at man laver store arrangementer, hvor der kommer kendte folk ud og taler om, hvad alkohol har gjort ved dem, og hvordan det har påvirket dem, og de giver de unge information om, hvad der er godt og skidt, sådan at de unge får en holdning til det. For det værste, man kan gøre, er at gå ud og bare sige: Det er forbudt, det må I ikke. For så går de ud og gør det uden at komme i dialog med de voksne.

Samtidig ved jeg, at vi ude på vores skoler har lavet forældremøder, hvor vi har fået rusmiddelkonsulenter ud. Vi har også haft Henrik Rindom ude. Forældrene går også ind og laver aftaler hinanden imellem, og de laver en politik på området om, hvordan man skal opføre sig over for hinanden, og hvilke signaler de skal sende til deres børn. Men sådan som jeg ser det, er problemet, at det kun er en tredjedel af de unge mennesker, der har været inde at snuse til noget undervisning om alkohol.

Kl. 11:10

Formanden :

Fru Sophie Hæstorp Andersen.

Kl. 11:10

Sophie Hæstorp Andersen (S):

Det er jo lige netop den problemstilling, vi så skal tage fat i. For det er jo ikke godt nok, at det f.eks. kun er Greve Kommune, der tager et initiativ, hvis vi kan se, at de i de vestjyske kommuner har toprekord i, at de unge drikker sig så fulde, at de ender med at komme til udpumpning. Læser man Dagbladet Holstebro/Struer fra bare et par dage siden, fra i fredags, kan man læse, at Struer og Lemvig Kommune er der, hvor flest unge er blevet indlagt og har skullet til udpumpning. Og sådan fortsætter det hele vejen ned gennem de vestjyske kommuner: Esbjerg, Viborg og Ringkøbing. Det er der, problemerne åbenbart er. Jeg ved ikke, om der er noget særligt ved kommunerne der. Jeg kunne konstatere, at formanden for social- og sundhedsudvalget i Lemvig eller Struer i hvert fald var en fra Dansk Folkeparti, der først skulle til at analysere problemstillingen.

Men vi skal jo derhen, at det er sådan, at alle kommuner og alle ungdomsuddannelsesinstitutioner og alle forældre, der har børn i 14-16-alderen, får en mulighed for at tage ansvar. Jeg vil sige, at som mor til et barn, der bare er 6 år, har det været umådelig svært at diskutere med andre forældre, hvorvidt der skulle være en sukkerpolitik i de enkelte institutioner. Jeg kan levende forestille mig, hvordan det må være ude på de skoler, hvor man diskuterer en rusmiddelpolitik for de unge og også sådan noget med, hvorvidt de skal testes eller ej, hvilket jeg ikke mener lever op til målet om at have tilid til de unge. Men jeg mangler Dansk Folkepartis svar på, hvad man vil gøre ved det, ud over det, der gøres i den enkelte kommune.

Kl. 11:12

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:12

Liselott Blixt (DF):

Jeg synes ikke, at jeg gør andet end at stå og give forslag til, hvad man skal gøre. I min ordførertale var jeg inde på, at man skulle forske lidt i, hvad det er, der hjælper de forskellige steder. Vi skal gå ud at iværksætte forebyggelsestiltagene ude i kommunerne. Jeg refere-

rer blot til min egen kommune. Jeg mener også, at der sidder socialdemokrater i andre kommuner, der kan være med til at løse problemet på kommunal basis, og så må man tage det inden for egne rækker. Vi skal vel ikke herindefra lovgive om, hvordan de skal gøre det ude i de enkelte kommuner. De må jo se på, hvilke problemer der er.

Jeg kan da også korse mig, når jeg går i Jomfru Ane Gade og ser de unge piger, der render fra det ene sted til det andet, og tænke: Godt, jeg ikke bor i den kommune med mine unge mennesker. For det kræver da noget af de unge at gå ned igennem Jomfru Ane Gade en lørdag aften uden at dumpe ind på de steder, der slås om at sælge de billigste shots og alle mulige andre sjove drinks.

Kl. 11:12

Formanden :

Tak til fru Liselott Blixt. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så er det hr. Karl Bornhøft som ordfører.

Kl. 11:13

(Ordfører)

Karl H. Bornhøft (SF):

Unge og alkohol udgør tilsammen ofte en meget uheldig cocktail, som desværre kan få katastrofale konsekvenser. Druk blandt unge er årsag til mange tilfælde af uønsket sex, vold, overgreb, trafikulykker og ulykker i almindelighed, og det er end ikke sjældent, at børn og unge dør af druk i Danmark. De sidste nye tal fra Sundhedsstyrelsen viser, at 25 unge i løbet af 7 år har mistet livet på grund af alkohol, og det er jo ikke mere end halvanden måned siden, at en ung mand mistede livet, da han i beruset tilstand faldt ud over en altan i Silkeborg. Tal fra Sundhedsstyrelsen viser jo desuden, at der alene i 2008 var 3.000 unge, der søgte hjælp på hospitalet på grund af alkoholforgiftning, og der er en særlig gruppe teenagere mellem 15 og 19 år, der indlægges akut til udpumpning på grund af druk. Samtidig viser europæiske undersøgelser, at danske unge drikker voldsomt meget og også *alt* for meget.

Så det er jo ikke nogen nyhed, at vi har europarekord i druk, men det gør det ikke mindre uhyggeligt og tankevækkende, for alkohol – og det synes jeg vi skal holde fast i – er et giftstof, som skader vores organer, hver gang vi indtager det i store mængder. Det vil sige, at hvis vi drikker mere end det, Sundhedsstyrelsen anbefaler, er det rent faktisk et giftstof. Det, vi taler om, er leverskader, det er betændelse i nerver og i bugspytkirtel, det er hjernesvind, det er hjertelidelser, det er mavesår, det er kræft i mund, hals og spiserør, det er forhøjet blodtryk og et væld af andre fysiske skader. Derfor er det jo i det mindste rart, at vi kan være enige om, at vi har et problem. Alt andet ville også være fuldstændig absurd. Derfor er vi altså også nødt til at tage de unges alkoholforbrug alvorligt.

Det er en pligt for os også at være med til at forhindre, at unge danskere med en lys og lovende fremtid mister livet eller kommer til skade fysisk og psykisk på grund af druk. Det drejer sig om at forebygge, at de unge kommer ud i misbrugsproblemer, og det *er* ødelæggende for ethvert menneske. Vi ved det, og vi ved oven i købet, at 85 pct. af dem, der senere kommer i et afhængighedsforhold, er startet inden det fyldte 18. år. Derfor er det altså også nødvendigt, at vi forsøger at ændre den danske kultur omkring vores drikkevaner. Vi *er* nødt til at erkende, at vi særlig i forhold til de unge har et stort og oven i købet voksende problem. Jeg vil med det samme sige: Der findes intet columbusæg, der er ikke én løsning som sådan, der bare kan klare det her problem for os.

Det, vi står med, er jo en lang række forslag, der kan være med til at hjælpe, og i den sammenhæng vil jeg sige meget klart, at signalet om, at vi skal have hævet aldersgrænsen for køb af alkohol, er rigtig og nødvendig. Signalet er der, uanset hvilken promille man vælger at lægge sig fast på.

Det er også helt sikkert, at vi i SF deler Kræftens Bekæmpelses bekymring om de to forskellige aldersgrænser, to forskellige alko-

holprocenter og andre regler, der gør det vanskeligt at administrere, i lovforslaget. Men det, der er afgørende vigtigt for os i SF, er altså, at vi også får et lovforslag her vedtaget, der ikke alene er et godt signal, men som også er virkningsfuldt. Og der er vi altså nødt til at notere os, at det, danske unge drikker, jo ikke er ting, der ligger over de 22 pct., som nu er blevet omtalt her. Jeg skal ikke lægge skjul på, at det, der er vores hovedintention i de videre forhandlinger, er både at holde fast i signalet og få gjort det her forslag virkningsfuldt. Hvis det kunne have glædet nogen, skal jeg også med det samme sige, at vi godt kunne have stemt for regeringens oprindelige forslag med de 7 pct., men det, der er fuldstændig afgørende for os, er, at vi ikke bliver ved med at ignorere, at vi har et problem, og derfor må vi hjælpe hinanden med at finde nogle løsninger. Tak.

Kl. 11:18

Formanden :

Der er et ønske om en kort bemærkning fra hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 11:18

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg ved ikke, om jeg ligefrem vil stille mig op i køen blandt dem, der glæder sig over, at SF ville kunne have stemt for regeringens oprindelige forslag. Men jeg kunne egentlig godt tænke mig at få en yderligere præcisering af SF's politik, bare sådan vi kan få et overblik over den. Hvis det stod til ordføreren og SF, skulle man så i virkeligheden have sagt, at de under 18 år slet ikke måtte købe alkohol, eller hvad?

Kl. 11:18

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:18

Karl H. Bornhøft (SF):

Det skal jeg faktisk meget gerne svare på. Men jeg vil heller ikke lægge skjul på, at grunden til, at jeg ikke specielt havde det med i mit indlæg, jo var, at Venstres ordfører, fru Sophie Løhde, rent faktisk havde sagt det fem gange på SF's vegne. Jeg havde en formodning om, at jeg så ikke også behøvede at stå og sige det.

Men der skal ikke herske tvivl om, at vi grundlæggende er af den opfattelse, at det nemmeste og mest administrerbare og mest virkningsfulde vil være at gøre det, vi siger omkring tobak, nemlig at tobak er tobak. Og derfor ville vi da i den her sammenhæng også sige det. Men det ændrer ikke på vores fundamentale udgangspunkt, der i øvrigt også er at sige, at det her er så alvorligt et problem, at vi gerne vil være med til at løse det, og så må vi prøve at finde de løsninger, som vi kan være fælles om.

Vi har altså en ambition om, at når vi er med til at finde nogle løsninger, er de også virkningsfulde. Det er der forhåbentlig ikke nogen der vil bebrejde os.

Kl. 11:19

Formanden :

Hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 11:19

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg håber, at ordføreren vil have mig undskyldt, men når jeg alligevel valgte at spørge SF's egen ordfører, var det, fordi vi tidligere på dagen jo har hørt, at man ikke engang kan regne med, hvad den socialdemokratiske ordfører havde sagt i avisen om, hvad der var partiets politik. Derfor tænkte jeg, at jeg ikke bare skulle tage Venstres ord for, hvad SF måtte mene, og derfor spørger jeg ordføreren selv.

Jeg synes, det er meget interessant, at det kommer frem, at SF i virkeligheden har det, som jeg dybest set ville kalde en ungdomsfjendsk politik, nemlig at man ikke tror på unge mennesker, man stoler ikke på unge mennesker, man stoler ikke på, at de sammen med deres forældre kan tage nogle diskussioner og noget ansvar. Der er god dansk tradition for, at unge mennesker får mere og mere ansvar for deres liv og derfor bliver selvstændige borgere, der har været med til at gøre det her land til et af verdens rigeste lande. Jeg synes bare, det er vigtigt at få frem, at det er et gammelmandssynspunkt, og det er en generationskrig, man nærmest fører imod de unge med den forbudsiver, som SF lægger for dagen.

Kl. 11:20

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 11:20

Karl H. Bornhøft (SF):

Jeg tror, at Liberal Alliances ordfører i denne sammenhæng skal prise sig glad for, at der ikke nødvendigvis behøver være noget sammenhæng i det, der bliver sagt. Det er krystalklart for os i den her debat, at vi har et kæmpe stort problem. Vi har et problem, der går ud over rigtig mange unge. Vi har et problem, som vi gerne vil være med til at løse. Vi står med et forslag, hvor vi diskuterer, hvornår man må *købe* alkohol. Vi står ikke med et forslag om, hvornår man må *drikke* alkohol.

Hvis jeg skal være rigtig sød og venlig, vil jeg afslutningsvis nøjes med at sige, at hvis man valgte at sige ja til at sikre et mere virkningsfuldt forslag, ville man jo i hvert fald sikre, at de unge fik en rigtig god lejlighed til at snakke med deres forældre. Jeg ville da være ked af, hvis det er noget, der ligefrem er direkte imod borgerlig tankegang.

Kl. 11:21

Formanden :

Fru Sophie Løhde for en kort bemærkning.

Kl. 11:21

Sophie Løhde (V):

Jeg skal sådan set bare bede Socialistisk Folkepartis ordfører om at bekræfte, at såfremt Socialistisk Folkeparti havde magt, som man har agt, ville man forbyde alle unge under 18 år, dvs. eksempelvis den 17-årige gymnasieknægt, at købe en øl i forbindelse med en gymnasiefest. Kan ordføreren for Socialistisk Folkeparti bekræfte det?

Kl. 11:22

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:22

Karl H. Bornhøft (SF):

Det, jeg rent faktisk kan bekræfte, er, at vi gerne vil have, at der bliver et virkningsfuldt indgreb i den her sammenhæng. Og derfor har vi heller aldrig lagt skjul på vores principielle synspunkt i den her debat, nemlig at det skal være med alkohol, som det skal være med tobak, at der ikke skal findes de her løsninger, som man hele tiden prøver på at omgå.

Men det er faktisk lidt trist, at jeg skal blive ved med at gentage, at det her ikke drejer sig om, hvornår man må drikke. Det her drejer sig om, hvornår man må købe det, og i den sammenhæng kan jeg sige: Ja, vi havde gerne set, at det var markant anderledes, men vi vil gerne være med til at finde en løsning. Og hvis det pinedød er så nødvendigt for Venstres ordfører at få bekræftet Liberal Alliances negative tilgang til det her, kan jeg bekræfte, at både Venstre og SF

er forbudspartier. Vi har nemlig, og det er det, vi diskuterer i dag, et forbud mod at købe alkohol. Så kan man sætte nogle bestemte præmisser op, men det er et forbud, og det kan Venstres ordfører ikke snakke sig fri af.

Men det betyder ikke noget negativt hos mig. Det betyder, at så prøver vi da på at tage vores ansvar, og det vil Liberal Alliance jo overhovedet ikke.

Kl. 11:23

Formanden :

Fru Sophie Løhde.

Kl. 11:23

Sophie Løhde (V):

Det var et ufattelig langt svar på et ufattelig simpelt spørgsmål. Men bag hele den her store indpakning må man jo konkludere, at skulle Socialistisk Folkeparti få magt, som de har agt, vil de lave et totalforbud mod køb – og jeg sagde køb, vi sætter en tyk streg under køb – af alkohol for unge under 18 år. Så er det ligesom sat på plads.

Jeg kunne godt tænke mig, om ordføreren for Socialistisk Folkeparti kunne komme lidt nærmere ind på, hvordan man forestiller sig en håndhævelse at det her synspunkt. Har man nogen gode forslag liggende i skuffen, som man kunne tænke sig at indvie Folketinget i?

Kl. 11:24

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:24

Karl H. Bornhøft (SF):

Så skal jeg gøre det prisværdigt kort. Det er rigtigt, at vi har en ambition, der fuldstændig svarer til Venstres i den her sammenhæng, nemlig at der skal være et forbud mod at købe alkohol for unge under 18 år. Det er begge partier enige om, og det er jo det, der er det principielle i hele den her diskussion.

Så er der en sidediskussion: Skal det så være meget virkningsfuldt eller mindre virkningsfuldt? Og vi så jo altså gerne, at det var meget virkningsfuldt.

Kl. 11:24

Formanden :

Tak til hr. Karl H. Bornhøft. Så er det fru Vivi Kier som ordfører.

Kl. 11:25

(Ordfører)

Vivi Kier (KF):

I sidste uge kom der en ny undersøgelse fra Sundhedsstyrelsen, der viser, at helt unge mennesker har en vanvittig drukkultur, og at halvdelen af danske unge på helt ned til 15 år har været fulde inden for den sidste måned. Det er en melding, jeg som politiker ikke kan sidde overhørig. Men hvordan kommer vi alt det her drikkeri til livs? Det er en langt sværere problematik.

Vi skal fortsat have fokus på kampagner målrettet de unge. Men lige så vigtigt er det, at vi får forældrene på banen, for det er i hjemmet, de dårlige vaner grundlægges, og det er forældrenes accept af de unges og vi voksnes drikkemønstre, vi skal bearbejde.

Jeg blev for nylig præsenteret for en undersøgelse, som viste, at en stor del af de unge mennesker, der drikker alkohol, gør det på baggrund af et forventningspres fra forældrene. Det finder jeg ret tankevækkende, og det gør, at vi må have gang i en debat for at skabe en holdningsændring blandt os voksne. De unge mennesker ser jo os voksne drikke både øl og vin her og der. De unge mennesker ser os voksne dagen derpå og hører os snakke om ondt i håret, og at vi godt nok fik meget at drikke i går. Så hvis vi vil ændre på de unges

alt for store alkoholforbrug, er vi nødt til at få forældregenerationen i tale.

Med det her forslag lægger vi op til at begrænse unge under 18 års mulighed for at købe stærk alkohol. Det finder jeg er en fornuftig tanke, men det er dog vigtigt, at vi sætter en grænse, der også kan lade sig gøre ude i virkeligheden. Helt personligt synes jeg, at en grænse på 22 pct. vil være let at efterleve for detailhandelen. Grænsen ligger også på det niveau i en del andre lande, og vi får signalet, at hård alkohol er uacceptabelt for unge under 18 år.

Det hjælper jo ikke noget, at vi sætter en grænse, som vil medføre alt meget besvær at efterleve, og en grænse på blot 7 pct. har mange af høringssvarene også vist vil være helt umuligt at efterleve. Til gengæld forventer jeg helt klart, at også detailhandelen vil være særlig opmærksom på at efterleve den nye grænse, vi får sat for unge under 18 år.

Jeg har hørt de meldinger, der indtil nu er kommet fra de forskellige partier, og jeg vil da gerne lægge op til, at vi efter den her førstebehandling kunne mødes og nå frem til bred enighed. Vores drikkekultur kræver en bred debat med mange forskellige tiltag. Et af disse tiltag bliver nu en grænse for unge under 18 år, og det er jeg enig i. Men jeg vil fortsat have fokus på andre tiltag såsom kampagner målrettet mod forældre og kampagner generelt om vores høje alkoholforbrug.

Jeg kan tilslutte mig, at der kommer et ændringsforslag til det her lovforslag, og jeg deltager gerne i en forhandling om, hvor procentgrænsen skal ligge.

Kl. 11:28

Formanden :

Der er et ønske om en kort bemærkning fra hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 11:28

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg vil sige tak til De Konservatives ordfører, fru Vivi Kier. For der bliver jo indbudt til debat og forhandling om det, og jeg kan sige fra socialdemokratisk side – det har jeg også sagt fra talerstolen – at det vil vi rigtig gerne deltage i.

Jeg har et helt konkret spørgsmål til ordføreren. Vil det være acceptabelt, hvis loven kommer til at indeholde en alkoholprocentgrænse, som ligger på 15? Vil det være acceptabelt for Det Konservative Folkeparti, eller vil det ikke være acceptabelt for Det Konservative Folkeparti?

Kl. 11:28

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:28

Vivi Kier (KF):

Jeg kan jo næsten sige det samme, som der står i nogle af høringssvarene, nemlig at 15 pct. er meget bedre end 7 pct., og at 22 ville være endnu bedre end 15, som der står i høringssvarene fra detailhandelen. Men jeg er åben, og jeg har jo lyttet, og indtil nu har jeg hørt om grænser på 22 og 15, og om nogle, der slet ikke ønsker en grænse. Så jeg går meget konstruktivt ind i det her, som jeg synes jeg egentlig altid gør i en debat og en dialog. Så lad os se på, hvad vi kan nå frem til som en fælles enhed.

Kl. 11:29

Formanden :

Hr. Flemming Møller Mortensen.

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg har fra talerstolen givet udtryk for, at forældreansvaret i den her sammenhæng er utrolig vigtigt. Jeg har givet udtryk for, at det, der ligger i lovforslaget, og det, vi fra socialdemokratisk side støtter, er, at man sætter en aldersgrænse for køb/salg til unge under 18 år. Kan fru Vivi Kier være enig med mig, når jeg siger, at vi som samfund har et fælles ansvar i forhold til de unge, og at det her jo ikke drejer sig om, at man med lovforslaget som sådan vil fratage nogen forældreansvaret, men om, at vi i højere grad vil være med til at understøtte forældreansvaret, i forbindelse med at man altså ikke forbyder unge under 18 år at drikke stærkere spiritus, hvis det er forældrene, der giver tilladelse til det?

Kl. 11:30

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:30

Vivi Kier (KF):

Egentlig får jeg lyst til at læse starten af min tale op igen, fordi jeg godt så, at hr. Flemming Møller Mortensen sad og snakkede med en anden, og jeg vil sige, at jeg faktisk lagde vægt på det her i min tale: Jamen der er altså nogle forældre og voksne, vi også skal have i tale. Vi kan kigge på os selv og se, hvor tit vi sidder og griner dagen derpå og siger: Ej, vi fik godt nok meget at drikke i går. Hvad er det for et mønster, vi giver videre til vores unge mennesker? Ja, det er et fælles ansvar, at vi tager den her opgave på os, så vi ikke ender som en nation, der drikker dag ud og dag ind.

Kl. 11:30

Formanden :

Tak til fru Vivi Kier. Der er ikke flere, der har bedt om korte bemærkninger. Så er det fru Lone Dybkjær som ordfører.

Kl. 11:31

(Ordfører)

Lone Dybkjær (RV):

Det er selvfølgelig en lidt underlig diskussion, vi har, fordi regeringen har fremsat et forslag, som den ikke står ved. Men det er selvfølgelig ikke helt usædvanligt, at regeringen gør det. Vi viderebehandler senere et forslag om adoptivret, som regeringen har fremsat, og som den heller ikke står ved, så det skal vi åbenbart til at vænne os til. Vi har jo også på det økonomiske område haft en regering, der ikke har ønsket at lægge forslag frem. Så det er ligesom et land uden en virkelig regering.

Nå, men regeringen siger så i en kommentar til høringssvarene, at de vil overveje at komme med et ændringsforslag, og jeg kan forstå, at man overvejer 22 pct. som alkoholgrænse, fordi enkelte organisationer har givet udtryk for 22 pct. Nu har jeg læst de høringssvar igennem. Det kan være, der er kommet nogle senere, men på den dato, hvor de blev fremsendt, var det altså kun VSOD, der havde foreslået 22 pct. Der var ikke andre organisationer, der havde foreslået 22 pct. De Samvirkende Købmænd, Dansk Erhverv og Coop har foreslået 15 pct., og Dansk Sygeplejeråd støtter forslaget. Og så er der altså, mere sagt for en ordens skyld, en lang række organisationer, der meget hellere så, at der var nultolerance, om man så må sige. KL, Kræftens Bekæmpelse, Forbrugerrådet, Lægeforeningen, Børnerådet, Blå Kors og Alkoholpolitisk Landsråd har alle sammen foreslået, at man i realiteten havde 18 år som grænse for at tillade salg af alkohol.

Så det er vel klart nok, at 22 pct. er det absolut højeste, og det er det, som én organisation foreslår. Så er der en lang række organisati-

oner, der siger, at det er alt for svagt, nogle, der siger 15 pct., og endelig en enkelt, der støtter forslaget.

Vi har som udgangspunkt, at vi vil støtte det her forslag. Men efter hvad der er givet udtryk for her i salen, kan vi jo se, at der eventuelt kan blive et bredt forlig om 15 pct., og det synes vi er fint. Så er det op til regeringen, om de ønsker et bredt forlig eller ej. Alt tyder på, at regeringen kan få et bredt forlig, hvis de foreslår 15 pct. Hvis de foreslår 22 pct., bliver det ikke et bredt forlig, og det er som så ofte regeringens valg, om de vil gå alene sammen med Dansk Folkeparti – det har de jo gjort meget ofte, oftest – eller om de vil have et bredt forlig. Det bliver spændende at se, hvad regeringen ønsker.

Jeg var da glad over, at den konservative ordfører sagde, at hun var – måske sagde hun personligt, i hvert fald fremgik ordet personligt – tilhænger af et bredt forlig, og jeg synes da, det var lovende, hvis man kunne få et enkelt et af slagsen, sådan et lidt mere kontroversielt et af de forslag, vi behandler. Jeg er godt klar over, at der selvfølgelig er en hel masse forslag, som salen stemmer grønt til, men det er gennemgående ikke så interessante forslag. Det kan godt være mere end bare revisionsforslag, men ofte er det måske mere teknisk betonedede forslag.

Altså, vi har en drukkultur i Danmark, som er uacceptabel. Vi voksne drikker for meget, og de unge drikker for meget. Så kan man spørge, hvad vi kan gøre ved det. Ja, der er vel ikke andet at gøre, end at vi sætter fokus på det og prøver på at komme med forslag, der også betyder, at de voksne og de unge tager et vist slagsmål på hjemmefronten og diskuterer, hvad der er rimeligt at drikke, og hvad der ikke er rimeligt at drikke. Det er klart, at der er nogle unge, som ikke bor hjemme – det er jeg opmærksom på – men der er alligevel nogle retningslinjer også for disse unge, fordi de jo faktisk ikke er myndige, og derfor må der også være personer, de kan snakke med.

Så jeg synes, at man skal gøre noget for at sætte fokus på det her problem, og det her er så bare et lille skridt. Men det er selvfølgelig ikke det eneste skridt. Der er mange andre ting, der skal til, og vi har jo kampagner. Jeg kan faktisk ikke tallene, men det er nu ikke mit indtryk, at de har hjulpet dramatisk, men lidt i den rigtige retning er det vel gået.

Når vi skal gøre det i forhold til de unge, er det jo også, fordi der er et enormt gruppepres. Det er jo ikke, fordi vi ikke har tiltro til de unge – det er der nogen der har påstået – men det er ganske enkelt, fordi unge er udsat for et voldsomt gruppepres, og derfor kan det være nødvendigt, at man fra samfundets side prøver, så godt man nu kan, at sætte nogle rammer, som selvfølgelig i en situation som den her får en vis karakter af signal, fordi den unge jo altid kan aftale med forældrene, at de sørger for, at den unge får det at drikke, som de to parter nu kan blive enige om.

Kl. 11:35

Formanden :

Tak. Der er korte bemærkninger, og de er fra hr. Simon Emil Ammitzbøll.

Kl. 11:35

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Først kan jeg ikke lade være med at more mig over, at fru Lone Dybkjær i en bisætning også lige kom ind på, at der også var nogle under 18, der ikke boede hjemme, det vil sige, at de måske kunne være voksne nok til ligesom at skulle administrere deres eget liv, deres egen boligsituation osv., men der er alligevel bestemte produkter, som fru Lone Dybkjær og andre ikke mener at de er i stand til selv at bestemme om de må købe. Det viser jo bare det enorme misforhold, der er i mellem den virkelige verden og så det, der nogle gange foregår i den her sal. Men det var sådan set ikke det, jeg ville spørge om, det var bare, fordi det nu blev nævnt.

Hvad er Det Radikale Venstres holdning til det her, hvis man nu selv kunne bestemme? Hvis Det Radikale Venstre havde 90 mandat-

er, hvor skulle det så ligge? Skulle unge helt forbydes at købe alkohol, eller skal den være på 7 pct., 15 pct., 17 pct., 22 pct.? Der har været mange procenter i luften i dag, men hvor ligger Det Radikale Venstres linje?

Kl. 11:36

Formanden : Ordføreren.

Kl. 11:36

Lone Dybkjær (RV):

Jeg skal ikke kommentere det første, hr. Simon Emil Ammitzbøll sagde, fordi det er for alvorlig en situation for de 16-18-årige, der mere eller mindre ofte bliver tvunget hjemmefra. Så det er meget mere komplekst end det, hr. Simon Emil Ammitzbøll gør det til i sin påstand. Jamen vi har sagt, at vi støtter forslaget. Det er en meget god begyndelse, og så kan vi tage en diskussion videre derfra. Jeg har også prøvet at sige, at der er en række organisationer, der faktisk synes, at forslaget er for slapt, at de foretrækker, at grænsen er 18 år rent, og det synes jeg også bare at man skal have med ind i debatten. Og så har vi sagt, at vi støtter det her forslag. Det synes vi er et udmærket udgangspunkt, og det er Det Radikale Venstres holdning til det her.

Kl. 11:37

Formanden :

Hr. Simon Emil Ammitzbøll

Kl. 11:37

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Det er alligevel sjældent, at man ikke kan få et svar fra et partis ordfører om, hvad partiets politik er. Det har man dog kunnet få fra de andre partier, men fair nok, det er jo ordførerens eget valg. Men jeg kan så i hvert fald forstå, at det er Det Radikale Venstres politik, at hverken gymnasieelever, skoleelever, tømrerlærlinge, murerlærlinge, snedkerlærlinge eller elektrikerlærlinge skal være i stand til selv at bestemme, om de må købe en øl eller et glas vin. Det er åbenbart Det Radikale Venstres politik. Det synes jeg er en meget ungdomsfjendsk holdning, som man præsenterer her, og jeg synes, det er helt grotesk, at man mener, at unge mennesker ikke skulle være i stand til at træffe det valg selv.

Kl. 11:38

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:38

Lone Dybkjær (RV):

Det at støtte et forslag er vel også at have en politik. Jeg er godt klar over, at det ikke gælder sådan for Liberal Alliance, men når jeg siger, at jeg støtter regeringens forslag, så er det vel udtryk for, at vi synes, at det her er et godt sted at starte. Jeg er ikke et sekund i tvivl om, at i løbet af nogle år – det kan være 10 år, det kan være et eller andet antal år – så er den grænse på rent 18 år. Sådan tror jeg at udviklingen er, fordi vi har en kultur, som gør, at der drikkes for meget her i landet, og det er en af måderne at vende den kultur på.

Så prøvede jeg sådan lidt kortfattet - jeg indrømmer godt nok, at det måske var for kortfattet til, at hr. Simon Emil Ammitzbøll kunne forstå det, da han ikke forstod det første, jeg sagde - at sige, at der altid er tale om et gruppepres, og at noget af det, som man med det her forslag kan mindske, er gruppepresset.

Kl. 11:39

Formanden :

Tak til fru Lone Dybkjær. Så er det hr. Per Clausen som ordfører.

Kl. 11:39

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Jeg synes, det er interessant, at der i den her debat ligesom er to meget modsatrettede tendenser i holdningen til unge mennesker med hensyn til, hvad de selv skal tage ansvaret for, hvor den ene går ned ad aldersmæssigt og den anden går opad.

Når det drejer sig om kriminalitet, er det regeringen og Dansk Folkepartis klare holdning, at den kriminelle lavalder skal sættes ned. Det er efter vores mening et usympatisk forslag, som vi er imod. Oppositionspartierne har sammen med os det fornuftige standpunkt, at valgretsaldersgrænsen skal sættes ned til 16 år. Mens vi altså har nogle diskussioner, der handler om, om jeg så må sige, at frisætte ungdommen, har vi også nogle forslag, der går den anden vej, nemlig nogle forslag, der handler om, at man skal blive stadig ældre og ældre, før man må købe alkohol og tobak.

Det, vi synes er det underlige, er, at det ikke er sådan, når man læser bemærkningerne til forslaget eller lytter til debatten, at der er rigtig mange overbevisende argumenter for, at et af de store problemer, nemlig at der er unge, der alene drikker med det formål at blive beruset og miste kontrollen over sig selv, altså et umådeholdent alkoholforbrug i nogle grupper af ungdommen – i øvrigt også blandt nogle voksne og ældre – vil blive løst ved at sætte aldersgrænsen på. Det, der vel i virkeligheden er det mest bemærkelsesværdige, er fraværet af egentlige undersøgelser af og argumenter for, at en hævet aldersgrænse vil løse problemerne.

Det er også derfor, at jeg har fremhævet høringssvaret fra Dansk Ungdoms Fællesråd i debatten, som faktisk siger, at der nok er nogle bagvedliggende årsager til, at unge mennesker drikker på den måde, de gør, og at det er dem, vi skal interessere os for at gøre noget ved i stedet for at gennemføre sådan nogle forslag, der formentlig ingen effekt har, men selvfølgelig godt kan give indtryk af en vis form for handlekraft og vilje til at gøre noget.

Man kan selvfølgelig godt have en længere debat om, hvordan det dog kan være, at det er spiritusfabrikanternes og detailhandelens praktiske og erhvervsmæssige problemer, der afgør, hvilke former for spiritus og alkohol der skal omfattes af hvilke regler. Nu er det bare sådan, at det i det her tilfælde fører regeringen tættere på et fornuftigt standpunkt. Derfor kan vi allerede nu sige, at vi vil stemme for et ændringsforslag om at hæve alkoholprocenten fra det, der ligger her, til enten 15 pct. eller 22 pct., men vi vil alligevel til sidst stemme imod det her forslag, fordi vi ikke mener, at det er fornuftigt.

Det ene er altså, om det virker over for de unge. Det andet er hele diskussionen om alkoholkulturen, hvor man undertiden kan få indtryk af, at de unge, fordi de har mulighed for at købe spiritus, ligesom uhemmet pånøder samfundet en usund alkoholkultur. Sandheden er jo nok en anden, nemlig at der eksisterer en alkoholkultur i Danmark, som der kunne være god grund til at diskutere, herunder også i skoler og andre steder, med henblik på at ændre på i hvert fald de sådan mere ekstreme udtryk for den, selv om vi jo nok må erkende, selv om det er lidt svært at høre i debatten her, at de fleste af os nok har den grundopfattelse, at alkoholkulturen også fremover i Danmark kommer til at indbefatte et vist forbrug af alkohol. Det skal så bare helst være lige så civiliseret og fornuftigt som det, vi selv har.

Så bare det allersidste, som også taler imod det her: Der eksisterer jo efterhånden en lang række aldersgrænser, som man som ung skal have styr på, nemlig hvornår man må køre på knallert, hvornår man kan komme i fængsel, hvornår man må stemme, hvornår man må købe tobak i butikkerne, og hvornår man må købe alkohol i butikkerne, så et eller andet sted ville vi jo foretrække, at der blev gennemført en forenkling. Og vi synes, hvad angår restriktioner over for

ungdommen, at det ville være klogere at gennemføre forenklingen ved at rykke aldersgrænserne nedad.

Vi er altså grundlæggende sådan set imod det lovforslag, der ligger. Vi medvirker gerne til at gøre det mindre ufornuftigt ved at stemme for at gøre det mere liberalt, men så i virkeligheden helst, at det blev afvist.

Kl. 11:43

Formanden :

Tak til hr. Per Clausen. Så er det Liberal Alliance, selv om de ikke står på talerlisten. Så er det hr. Simon Emil Ammitzbøll, ingen tvivl om det.

Kl. 11:43

(Ordfører)

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Alt forladt. Det kunne være, at formanden havde læst meningsmålinger og troede, at vi skulle før i talerækkefølgen, så det er fint nok.

Det er jo et interessant forslag, vi diskuterer her – eller det kan man jo egentlig diskutere om det er. Jeg kommer til at tænke på det gamle teaterstykke, »Jeppe på bjerget«, hvor man siger: Hvorfor drikker Jeppe? Hvis man skulle tro på Folketingets medlemmer, så drikker Jeppe, fordi der findes alkohol og han kan få fat i det. Det er nærmest, skulle man tro, sådan, at enhver kommer ud i et alkoholmisbrug, bare fordi der er nogle, der tillader sig at sælge alkohol. Men sådan er det jo ikke. Langt de fleste har et fornuftigt forhold til alkohol, og det gælder både voksne og unge mennesker.

Men der er mange, der har lyst til at blande sig i, hvordan folk skal leve deres liv, hvordan folk skal opdrage deres børn, hvilke valg man skal træffe. Jeg synes faktisk, at noget af det fineste ved det danske samfund og den danske kultur er, at man har en opdragelsesform generelt, der handler om, at man løbende i løbet af opvæksten viser sine børn og unge mere og mere tillid, og det er noget, forældrene sagtens kan administrere, er jeg helt sikker på. Det er ikke noget, som staten behøver at have nogen som helst rolle i.

Det var sjovt at høre nogle af de argumenter, eller hvad man nu skal kalde det, der kom frem i debatten. Socialdemokraterne talte om dem, det går ud over, at man kan købe alkohol. Det er jo sådan en helt grotesk måde at betragte begrebet frihed på, at frihed til at vælge, frihed til selv at træffe valg, går ud over nogen. Det går ikke ud over nogen, at man selv kan træffe valg. Det går tværtimod ud over nogle, hvis Socialdemokraterne og andre får magt, som de har agt, fordi så er der nogle, der ikke længere selv kan træffe valg for deres eget liv, og der er virksomheder, der skal pålægges endnu flere administrative byrder, fordi man skal kontrollere i et væk både i forhold til aldersgrænser og alkoholprocenter, og hvad ved jeg.

Det Radikale Venstre havde et andet argument. Det var gruppepres. Et parti, som man ellers skulle tro troede på det enkelte menneskes ansvar, det enkelte individs mulighed for at træffe beslutninger for eget liv, det enkelte menneskes evne til at vælge til og fra, talte om, at det da også er synd, for det kan jo være, at der er nogle andre, der vil have, at man skal gøre noget andet end det, man selv vil, og så er man da søreme ikke i stand til længere selv at træffe en beslutning. Kollektivismen er virkelig i udbrud i dansk politik i øjeblikket.

Så er det jo interessant, som en anden ordfører også var inde på, at Dansk Ungdoms Fællesråd af alle høringsparterne faktisk har været inde at sige, at det her ikke er nogen særlig god idé, i virkeligheden på grund af det, jeg startede med: Hvorfor drikker Jeppe? Ikke fordi han kan købe det, men nok fordi der er andre problemer.

Hele diskussionen har i øvrigt vist, at der jo ikke er nogen her i salen, der tror på, at det vil ændre noget overhovedet med det her. Flere har talt om, at det var et godt signal eller et godt symbol, eller hvad ved jeg, og det er jo ganske fint, at man vil bruge skatteydernes penge på at lave signaler og man vil bruge virksomhedernes arbejdstid på at lave signaler, men det virker jo ikke, og det ved vi godt.

Til sidst må jeg bare sige, at nu har Information jo haft forsiden i dag med socialistisk forbudsparti som den nye forkortelse for SF og alle de forbud, som man har stillet her inden for det sidste år til halvdelen. Jeg synes, at det er tankevækkende, at vi står i en af de største økonomiske kriser i landets historie, og hvad er det, der er vigtigt for oppositionen at ændre, hvis de skulle få magten? Det er at regulere borgernes liv mere i detaljen, det er at lægge endnu flere administrative byrder på dansk erhvervsliv i stedet for at lette forholdene for dansk erhvervsliv, sådan så de kunne tjene nogle penge, så man kunne få nogle skatteindtægter, sådan så vi kan have noget velstand og dermed råd til velfærd. Hvis ikke man skaber velstand, er der ingen velfærd, og det er derfor, at den politik, som Socialdemokraterne og SF står for, bliver en underminering af den danske velfærd. Det her forslag og den strammerlinje, man repræsenterer, vil være en del af det.

Det kan ikke overraske nogen, at Liberal Alliance stemmer imod det her forslag. Skulle regeringen stille et ændringsforslag, som det har været nævnt, stemmer vi i hvert fald for ændringsforslaget, fordi så kan vi da gøre det lidt mindre slemt end ellers, og så pragmatisk skal man trods alt altid være.

Kl. 11:48

Formanden :

Tak. Hr. Flemming Møller Mortensen for en kort bemærkning.

Kl. 11:48

Flemming Møller Mortensen (S):

Hr. Simon Emil Ammitzbøll siger forholdsvis tidligt i sin ordførertale, at de fleste har et fornuftigt forhold til alkohol. Ja, det er rigtigt, men er næste kapitel i det afsnit – og det stiller jeg som spørgsmål til hr. Simon Emil Ammitzbøll – ikke også, at den europarekord, som unge danskere har, vel ikke er en rekord, vi skal bryste os af. Anser Liberal Alliance det ikke for at være et problem, at alkoholrelateret vold og uheld ofte sker i en ung alder, og at over 1.500 danskere i aldersgruppen 15-19 år i 2008 var i kontakt med hospitalet på grund af akut alkoholberuselse eller alkoholforgiftning?

Så må jeg sige, at talen fra Liberal Alliance jo er meget, meget snæver politisk, det er frihed, frihed, frihed, og der er ikke noget som helst andet ansvar end det personlige ansvar, så end ikke et lille gran af fælles ansvar gives der udtryk for fra Liberal Alliances side.

Kl. 11:49

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:49

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jamen fælles ansvar er for Socialdemokratiet at fratage folk ansvaret, sådan som jeg har hørt hr. Flemming Møller Mortensen i løbet af i dag. Og jeg er glad for, at hr. Flemming Møller Mortensen gav mig ret i, at de fleste har et fornuftigt forhold til alkohol.

Bekymrer det så mig og Liberal Alliance, at danske unge skulle have en europarekord i at indtage alkohol? Jamen altså, jeg blander mig ikke i, hvordan folk drikker i weekenden eller på andre tidspunkter. Jeg håber, de har et fornuftigt forhold til alkohol, og jeg synes, de skal have et fornuftigt forhold til alkohol. Jeg har jo ikke stået her og sagt, at folk skal have et umådeholdent forhold til alkohol, jeg har ikke sagt, at folk bare skal drikke løs, overhovedet ikke. Jeg har tværtimod sagt, at forældrene skal gå ind og tage et ansvar, skolerne må meget gerne gå ind og diskutere det med de unge, de unge må gerne tale om det med hinanden og tage ansvar for deres venner og bekendte; selvfølgelig skal de det. Men til statistikken vil jeg bare sige, at Grækenlands økonomiske statistik også så rigtig fin ud, før man opdagede, hvordan det hele hang sammen, og nu er hele EU

nødt til at redde dem, så det kunne være, at deres alkoholstatistik havde samme kvalitet.

Kl. 11:50

Formanden :

Hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 11:50

Flemming Møller Mortensen (S):

Jamen det er da fuldstændig rigtigt, at vi fra socialdemokratisk side synes, at det, Liberal Alliance står for på det her punkt, ikke er særlig fornuftigt. Altså, det er, at det kun er det personlige, det individuelle ansvar, der tæller; det fælles ansvar, ansvaret i samfundet er ikke noget, der eksisterer i en Liberal Alliance-terminologi.

Det, vi rigtig gerne vil fra socialdemokratisk side, er at sige, at vi har et fælles ansvar for at gøre det lettere at træffe sunde valg. Og vi understøtter forældrenes ansvar; vi har ikke på noget tidspunkt sagt, at forældrene ikke bærer et primært ansvar. Vi har til gengæld sagt ved enhver given lejlighed, at de har et primært ansvar. Det fratager vi dem ikke, men vi vil også gerne sige: Ud over forældreansvaret, ud over de unges eget ansvar, så er det her et problem for samfundet, og derfor bærer vi også et fælles ansvar.

Kl. 11:51

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:51

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg vil klart afvise den stærkt manipulerende forvanskning af, hvad Liberal Alliance er for et parti, og de her myter om, at vi skulle være et særlig ultraliberalistisk projekt. Sandheden er jo, at Liberal Alliance er Danmarks mest socialt ansvarlige parti, for vi er det eneste parti, der har præsenteret en klar vækstplan, der gør, at Danmark også i fremtiden har velstand og derfor har råd til at tage sig af velfærdssamfundets kerneydelser: et bedre sundhedsvæsen, bedre uddannelse, flere midler til forskning. Vi vil rigtig gerne hjælpe dem, som har brug for at blive hjulpet. Forskellen er, at hr. Flemming Møller Mortensen og Socialdemokraterne gerne vil tage ansvaret for dem, der overhovedet ikke har brug for deres hjælp, og det er den her store, voksende Big Mother-stat, som Socialdemokratiet står for, hvor man siger: Ja, forældrene har da et medansvar, men det er staten, der skal have ansvaret, staten skal gå ind og regulere, staten skal bestemme, hvordan vi skal opdrage vores børn. Nej, den skal ej.

Kl. 11:52

Formanden :

Så er det fru Lone Dybkjær, en kort bemærkning.

Kl. 11:52

Lone Dybkjær (RV):

Det var bare en kort bemærkning, fordi hr. Simon Emil Ammitzbøll sagde, at Liberal Alliance var de eneste, der havde præsenteret en vækstmodel for det danske samfund. Det passer ikke; også Det Radikale Venstre har gjort det.

Kl. 11:52

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:52

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Jeg har godt læst Det Radikale Venstres såkaldte plan for vækst osv., men jeg ved ikke, om fru Lone Dybkjær var hernede, da vi diskuterede efterlønnen. Jeg har forstået det på den måde, at Det Radikale Venstre går meget ind for at ændre efterlønnen, når man ser i medie-

rne, men når man er i Folketingssalen, er det ikke noget, der er på programmet, så har man deponeret sin handlefrihed i guccitasken hos fru Helle Thorning-Schmidt og ovre hos fru Pia Kjærsgaard i det velfærdsforlig, man har lavet. Man kan jo i virkeligheden ikke med den forligsbinding, man har fra radikal side, ændre noget i forhold til den vækstplan, man selv har fremlagt. Og så hænger det jo ikke sammen; så kan man jo fremlægge hvad som helst.

Kl. 11:53

Formanden :

Fru Lone Dybkjær.

Kl. 11:53

Lone Dybkjær (RV):

Hr. Simon Emil Ammitzbøll ved jo godt, at hvis man har indgået et forlig, så står man ved det – det håber jeg også vil være Liberal Alliances model – og derfor er der jo ikke andet at gøre end at bringe tingene op og sætte dem til debat. Det var udtrykket, at man var det eneste parti – det er nok lidt typisk for Liberal Alliances måde at føre sig frem på – der gør dit og dat. Det er man bare ikke, vil jeg gerne sige til hr. Simon Emil Ammitzbøll. Det er ikke i overensstemmelse med sandheden.

Kl. 11:53

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 11:54

Simon Emil Ammitzbøll (LA):

Det er jo spændende, at vi nu kan føre de diskussioner, vi tidligere har haft i det radikale gruppeværelse, over i Folketingssalen, men det tager jeg gerne med. Jeg mener stadig væk ikke, at Det Radikale Venstre kan kombinere den plan, man fremlægger, med den måde, man handler på med ønsket om at gå i regering med Socialdemokraterne og Socialistisk Folkeparti, som jo har garanteret, at der ikke sker noget med den efterløn. Man kan jo ikke både sige, at man er parat til at gå i regering med S og SF, og samtidig sige, at efterlønnen er den helt afgørende brik i den genoprettelsesplan, man laver. Altså, Liberal Alliance går ikke til valg på at gå ind i en regering, der vil bevare efterlønnen; det kan jeg godt sige, og det kan jeg godt garantere.

Kl. 11:54

Formanden :

Ja, nu blander vi alkohol og efterløn sammen, og det er nok en giftig kombination, som heller ikke er på dagsordenen, men ordet er altså frit inden for visse grænser.

Tak til hr. Simon Emil Ammitzbøll. Så er det indenrigs- og sundhedsministeren.

Kl. 11:55

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Vi har et problem i Danmark, når det gælder unge og alkohol. Der drikkes alt for meget til festerne. Man kan ikke tale om forebyggelse uden at tale om alkohol og tobak. Mere end hver fjerde af de unge under 20 år drikker regelmæssigt spiritus. Alene i Struer Kommune var der på et år 15, som blev sendt til udpumpning på hospitalet, og så må det altså have været gået hårdt til. Men hvad der især skærer i hjertet, er oplysningen om, at 40 pct. af dem, der tvangsfjernes fra deres hjem, tvangsfjernes på grund af problemer med alkohol i hjemmet. Derfor synes jeg, fru Vivi Kier har uendelig meget ret i, at hele denne debat også handler om en holdningsændring hos os voksne, som hun sagde. Det har hun så evigt ret i.

I regeringens sundhedspakke fra oktober sidste år skrev vi følgende: Regeringen vil fremsætte forslag om, at unge under 18 år ik-

ke skal kunne købe drikkevarer med en høj alkoholprocent, således at bl.a. øl med almindelig pilsnerstyrke er undtaget. Og regeringen vil opfordre til, at alle uddannelsesinstitutioner udarbejder og offentliggør alkoholpolitikker. For skoler og ungdomsuddannelser kan det ske i samarbejde med forældrene.

Det sidste er meget vigtigt. Jeg var meget optaget af det som undervisningsminister, det er vigtigt, at der skubbes på, så alle uddannelsessteder lever op til denne opfordring.

Med hensyn til hvad man skal kunne købe og ikke skal kunne købe, var formuleringen altså, at unge under 18 år ikke skal kunne købe drikkevarer med en høj alkoholprocent, dog således at bl.a. øl med almindelig pilsnerstyrke er undtaget. Deri ligger, at der uden tvivl skal ske en ændring, så 16-17-årige ikke kan købe spiritus, men også at vi ikke vil gå ind og blande os i almindeligt ølkøb. Hvor grænsen så skal ligge, skal for det første afhænge af, hvad der virker. Endvidere gør det ikke noget, at der er en vis harmoni med, hvad man gør i nabolandene. Og grænsen skal også gerne være let at administrere, og den skal gerne være acceptabel bredt i befolkningen, så der er forståelse for det, og så det bliver efterlevet. Og så skal der også gerne være et bredt flertal her i Folketinget for det. Det er det, der gør, at regeringen har et åbent sind over for at vælge flere mulige alkoholprocenter.

Norge og Tyskland har en på 22 pct. Den er lettest at administrere, og også partier uden for regeringen har været inde på en procentgrænse på 22 pct. Man kan også vælge andre procenter, og jeg sagde jo som også fru Vivi Kier og fru Sophie Løhde, at vi faktisk lægger vægt på at få en så bred aftale som muligt. Jeg synes, vi havde en god drøftelse i torsdags, og jeg glæder mig til, at vi kan mødes igen og lægge alkoholprocenten fast.

Kl. 11:59

Formanden :

Der er ønske om en kort bemærkning fra hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 11:59

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg vil gerne takke ministeren for en god replik her efter ordførertalerne, for det er jo virkelig det, som vi fra socialdemokratisk side har argumenteret for, nemlig at vi skal have noget, der virker, at vi skal have noget, der forstås bredt, og noget, der kan administreres. Og vi vil også gerne være med til at bringe vores 45 mandater i spil for at få et bredt flertal.

Derfor må jeg sige, at ministeren ikke her har sagt noget, som jeg er uenig i. Jeg er rigtig glad for, at ministeren har sagt, at regeringen endnu ikke har lagt sig fast, men at vi vil kunne bruge udvalgsbehandlingen til at få vendt de sidste ting. Det er jeg rigtig glad for. Jeg har selv arbejdet som sygeplejerske på skadestuen, og jeg har altså set, at det er den stærke spiritus, der volder besværet. Derfor føler jeg mig også meget stærk i min argumentation, når jeg siger, at det er godt, at vi lovgiver på området.

Jeg vil dog godt spørge ministeren, om ministeren kan fortælle mig, hvad hans umiddelbare fornemmelse er af, hvad bevæggrunden til, at Dansk Erhverv og De Samvirkende Købmænd fremsender et nyt et høringsvar efter torsdagens udmelding fra ministeren, er.

Kl. 12:00

Formanden :

Ministeren.

Kl. 12:00

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Jeg har konstateret, at erhvervene i høringsvarene peger på en grænse på 15 pct. At de så i torsdags reagerede på forskellige meldinger, er vi jo flere der har svaret for, for det gælder jo også for

hr. Flemming Møller Mortensens parti, at der kom en melding, som erhvervene utvivlsomt har set. Men skal vi ikke lade det ligge?

Kl. 12:00

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ministeren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 198:

Forslag til lov om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien og lov om rettens pleje. (Betænkningstid forud for tvangsbehandling, oppegående tvangsfiksering på Sikringsafdelingen, udvidet eksternt tilsyn med tvangsfikseringer m.v.).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder).
(Fremsættelse 26.03.2010).

Kl. 12:01

Forhandling

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Forhandlingen er åbnet. Fru Sophie Løhde.

Kl. 12:01

(Ordfører)

Sophie Løhde (V):

Lovforslaget, vi nu behandler, indeholder for det første et forslag om at indføre en maksimal betænkningstid på 3 dage forud for beslutning om tvangsbehandling, for det andet et forslag om at indføre hjemmel til oppegående tvangsfiksering på Sikringsafdelingen under

Retspsykiatrisk afdeling i Region Sjælland, og for det tredje indeholder lovforslaget et forslag om at indføre pligt til ugentlig lægelig vurdering af tvangsfikseringer, der udstrækkes ud over 48 timer, ved en uvildig læge.

Under hensyntagen til den trods alt begrænsede taletid vil jeg koncentrere mine ord primært omkring den del af lovforslaget, som vedrører oppegående tvangsfiksering på Sikringen.

Efter at den europæiske torturforebyggelseskomité i 2008 besøgte Sikringsafdelingen under Retspsykiatrisk afdeling, Region Sjælland, blev det daværende sundhedsministerium gjort opmærksom på, at Sikringsafdelingen anvendte en ulovlig form for tvangsfiksering i forhold til den gældende lov i Danmark. Den konkrete form for tvangsfiksering, der blev peget på, vedrører altså her spørgsmålet om oppegående tvangsfiksering. Eftersom der i den gældende psykiatrilov ikke var hjemmel til oppegående tvangsfiksering, indskærpede ministeriet naturligvis over for Sikringsafdelingen, at denne form for fiksering måtte indstilles. Efterfølgende blev Sundhedsstyrelsen så bedt om en faglig vurdering af den oppegående tvangsfiksering, således at ministeriet og vi i Folketinget kunne få en faglig vurdering af spørgsmålet, herunder en vurdering af, om de eksisterende tvangsforanstaltninger i lovgivningen i nogle tilfælde var utilstrækkelige.

Spørgsmålet herom blev bl.a. indeholdt i Sundhedsstyrelsens udredning om tvangsforanstaltninger i psykiatrien, som udkom tilbage i september 2009, og som bl.a. vurderede, at brugen af tvang i Danmark i psykiatrien er godt reguleret, og at patienter udsættes for mindre tvang end patienter i vores nabolande. Det er i øvrigt også denne

udredning, som danner baggrund for alle tre hovedelementer i lovforslaget, som vi nu behandler.

I forhold til den meget lille patientgruppe, som lovforslaget omkring oppegående tvangsfiksering vedrører, altså visse ekstraordinært farlige patienter anbragt på Sikringsafdelingen, er det for os afgørende, at vi i videst muligt omfang forebygger negative legemlige, sociale og adfærdsmæssige følger af langvarig isolation eller tvangsfiksering. Mennesker med en psykisk lidelse skal have en værdig og respektfuld behandling, også når tvang er en nødvendig del af behandlingen. Det er på den baggrund væsentligt at understrege, at formålet med forslaget om oppegående tvangsfiksering derfor dels er at forebygge, at der på grund af langvarig tvangsfiksering, som efter nugældende regler kun kan ske liggende, ikke udvikles en somatisk sygdom, dels at få patienten tilbage i sine normale rutiner, herunder at der igen etableres kontakt med de andre patienter på afdelingen. Herudover er formålet at bibringe ekstraordinært farlige patienter social kontakt på trods af et langvarigt fikseringsbehov. I den forbindelse skal det understreges, at forslaget om oppegående tvangsfikseringer alene er fremsat af hensyn til nogle ganske få patienter på Sikringsafdelingen, der er så alvorligt syge, at helt særlige foranstaltninger kan være nødvendige. I den forbindelse kan jeg ikke lade være med at læse et par linjer op fra et brev, som en patient fra Sikringen sendte til den daværende justitsminister tilbage i oktober 2009. Vedkommende skrev – og jeg citerer:

Jeg ved, I arbejder på loven om bæltet på Sikringen for patienter på stuen. Jeg sidder selv meget på min stue hele tiden. Jeg ønsker, der gives lov til for mig og mine medpatienter, der også sidder isolerede, at vi må bruge bæltet, så vi kan komme ud i fællesskab. Jeg håber, I vil finde det lovligt.

Nu skal brevet ikke stå for sig selv, men jeg vil gerne sætte en tyk streg under, at vi for det første aldrig ville have diskuteret spørgsmålet og forslaget her i dag, hvis det ikke var sådan, at Sundhedsstyrelsen såvel som de ansatte på Sikringen anbefalede os at foretage den konkrete lovændring for Sikringen, og for det andet, og som brevet også illustrerer, har forslaget om oppegående fiksering til formål i forhold til de ganske få patienter, forslaget vedrører, at kunne give disse patienter mulighed for at gå og bevæge sig i stedet for at ligge fastspændt til en seng og at have social kontakt i stedet for at være isoleret på egen patientstue. Jeg noterer mig desuden, at såvel FOA som Fagligt Selskab for Psykiatriske Sygeplejersker også støtter denne del af lovforslaget.

Med henblik på at få en grundig vurdering af nødvendigheden af at anvende oppegående tvangsfiksering foreslås det således også i lovforslaget, at indgrebet alene kan iværksættes efter tilladelse fra Sundhedsstyrelsen, hvis tilladelsen gives på baggrund af en indstilling fra et helt særligt, sagkyndigt råd.

Jeg skal på den baggrund meddele, at vi i Venstre støtter det fremsatte lovforslag og herunder også de forskellige forslag til præciseringer i loven, som ministeren har foreslået på baggrund af de indkomne høringssvar.

Kl. 12:06

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning fra fru Özlem Sara Cekic.

Kl. 12:06

Özlem Sara Cekic (SF):

Nu siger ordføreren, at det her lovforslag drejer sig om få patienter. Mig bekendt, og det har vi også diskuteret, drejer det sig om to patienter. Jeg skal bare lige have fakta på plads: Betyder det så, at det kun gælder de to patienter, eller kommer det her lovforslag til at gælde for alle patienter på Sikringen?

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 12:06

Jeg synes ikke, at jeg vil gentage, hvad der er formålet med lovforslaget, for det fremgår jo sådan set meget klart, at det her handler om dels at forebygge nogle negative legemlige skader, dels at gøre det muligt for de her meget få patienter, som det drejer sig om, lettere og hurtigere at komme ud og få kontakt med andre patienter og personalet.

Kl. 12:10

Sophie Løhde (V):

Det er naturligt, at man forud for en diskussion af et givet lovforslag laver en vurdering af, hvor mange patienter der kunne tænkes at blive omfattet af det her lovforslag, herunder at de ansatte på Sikringen kommer med en vurdering af, hvor mange der ville være omfattet af loven, hvis den var gældende i dag.

Det er jo klart, at det tal kan ændre sig, al den stund der også kan komme andre og nye patienter på Sikringen. Så hvis vi nu f.eks. skrev i lovforslaget, at det omfatter to patienter, hvad så hvis der om et halvt år kommer yderligere en patient? Skal vi så mødes her i Folketingssalen for at skrive, at lovforslaget omfatter tre patienter, eller skal vi netop gøre det, der er gjort her, nemlig at vi nedsætter et særligt sagkyndigt råd, så den her foranstaltning kun kan iværksættes, hvis rådet har godkendt det?

Kl. 12:06

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Anne Marie Geisler Andersen for en kort bemærkning.

Kl. 12:10

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Jeg kunne forstå på ordføreren, at mennesker med psykisk sygdom skal behandles værdigt. Jeg vil blot spørge: Hvordan stemmer det overens med, at Europarådets torturforebyggelseskomité har udtalt om oppegående tvangsfiksering, at det er nedværdigende?

Kl. 12:10

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 12:10

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Özlem Sara Cekic.

Kl. 12:07

Özlem Sara Cekic (SF):

Et langt svar, men jeg spurgte, om loven vil være gældende for alle, og jeg kan forstå, at den er gældende for alle. Så synes jeg ikke, at man, når man argumenterer for det her, skal sige, at det drejer sig om få patienter.

Jeg vil bare lige spørge ordføreren, om ordføreren ikke er enig i, at der selvfølgelig er et andet alternativ til tvang. Vi ved, at der er mange afdelinger, som faktisk har været i stand til at nedbringe brugen af tvang, og at der er et andet alternativ til tvang. Hvorfor bliver det her så fremstillet, som om de enten er oppegående eller liggende, især når det drejer sig om så få patienter, som har været der i lang tid? Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål går på perioden, for det her er jo for en periode på 4 år: Betyder det så, at vi, når de 4 år er gået, skal kigge på, om de her patienter, som kommer til at blive ramt af den her lov, har fået mere livskvalitet af, at de er blevet fikseret, når de er oppegående?

Kl. 12:07

Sophie Løhde (V):

Jeg skal selvfølgelig ikke kunne tale på vegne af Europarådets torturforebyggelseskomité, men jeg vil formode, at når torturforebyggelseskomiteen vurderer, at det er mere nedværdigende at bruge oppegående tvangsfiksering end at være liggende, skyldes det, at komiteen har den opfattelse, at man så er isoleret fra andre patienter, og at det dermed er mindre ydmygende for den enkelte patient.

Jeg deler ikke den opfattelse. Jeg deler ikke den opfattelse, efter vi har været ude på Sikringen, har talt med de ansatte og set, hvad hele det her spørgsmål handler om. Det er klart, at det er et svært spørgsmål at forholde sig til, men selv om det er et svært spørgsmål, er vi nu en gang tvunget til at tage stilling. Og jeg har sådan set stor respekt for, at der er nogle mennesker, som helt bundærligt tør stå fast på, at der med det her er tale om en mere værdig behandling end med det, der er alternativet.

Kl. 12:11

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Anne Marie Geisler Andersen.

Kl. 12:11

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Ligesom SF's ordfører finder jeg det også relevant at spørge om, hvorvidt evalueringen kommer til at omfatte, hvad den oppegående tvangsfiksering har betydet for den enkeltes livskvalitet og fremtidsudsigter. Er det noget, som ordføreren vil kunne bakke op om?

Kl. 12:11

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 12:11

Sophie Løhde (V):

Jeg er godt klar over, at ordføreren for Socialistisk Folkeparti har en egeninteresse i ikke at ville forholde sig til indholdet af det her lovforslag. Ordføreren kan selvfølgelig i teorien sige, at det gælder for alle patienter, men det er simpelt hen usagligt at komme med det. Vi har fået faglige vurderinger af, hvor mange patienter det aktuelt vil være relevant for.

Jeg nævnte i min ordførertale et eksempel, nemlig et brev, der var sendt til den daværende justitsminister. Jeg synes personligt, og jeg sagde også, at det ikke var det, der skulle være det gældende i det her spørgsmål, at det var rammende, når vedkommende skrev: Jeg ved, at I arbejder med et lovforslag om bæltter til patienter på Sikringen. Jeg sidder selv meget på min stue, og jeg ønsker for mig og mine medpatienter, der også sidder isolerede, at der gives lov til, at vi må bruge bæltter, så vi kan komme ud af fællesskabet. Jeg håber, at I vil gøre det lovligt.

Kl. 12:08

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 12:08

Kl. 12:12

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Fru Karen Klint som ordfører for Socialdemokraterne.

Kl. 12:12

(Ordfører)

Karen J. Klint (S):

Ingen skal være i tvivl om, at målet er at nedbringe tvangen i den behandling, der gives mennesker med psykiatriske lidelser. Derfor forstår jeg også godt logikken i de høringsvar, som ligger bag det lovforslag, der er i dag.

Det er da også indgribende og en meget stor indgribende handling at overveje en oppegående fiksering. Jeg har selv været med til at tage afstand fra det fra første færd, også ud fra, at vi syntes, at der var andre ting, der kunne tale for løsninger. Jeg har nemlig min uddannelse inden for det gamle Statens Åndssvageforsorg, så jeg ved udmærket, hvad vi taler om. Jeg er jo nok også den eneste her i salen, der faktisk reelt har prøvet at fikse mennesker, som gik oppe, og også prøvet at fikse både børn og voksne enten med muffetrøjer eller med bælt. Men jeg har også været med i en periode, hvor vi så netop udviklede et alternativ til oppegående fiksering – i det hele taget til fiksering i al almindelighed, som blev afskaffet.

Der skete en pædagogisk udvikling, der kom et nyt menneskesyn på de mennesker, vi havde med at gøre, og der skete i det hele taget en bred faglig udvikling. Ikke mindst kom der bedre bygninger og bedre personale, så der var i det hele taget mange faktorer, der spillede ind. Jeg står ikke her og sammenligner mennesker i sikring med mennesker inden for den gamle Statens Åndssvageforsorg.

Når jeg nævner det historiske, er det for at sige, at hvis man satter massivt, kan man nogle gange også flytte nogle behandlingsforhold, som man faktisk ikke troede at man kunne flytte. Så er vi måske netop ved sagens kerne. Når man ikke i psykiatrien har løst den knude, at vi lever op til de mål, vi faktisk i alle partier har, nemlig at tvangen skal væsentlig mere ned uden anvendelse af fiksering, så må jeg alligevel tage til efterretning, at når vi kigger på den måde, der bliver fikseret på inden for psykiatrien i dag, er der meget, meget få patientsager, hvor mennesker bliver liggende i sengen i så utrolig lang tid, at det går ud over deres fysiske helbred, og hvor man så faktisk ikke engang når dem behandlingsmæssigt med terapi eller med andre forløb, der kan gøre deres liv mindre forpint.

Det er derfor, vi har sagt ja til at være med i den forsøgsperiode, som vi taler om her. Vi synes ikke, at fraværet af en anden slags moderne behandling også skal være med til at påføre disse personer en alvorlig fysisk sygdom, som så også kan invalidere dem for livstid, når alternativet kun er, at de skal ligge.

I forhold til det etiske problem, som nogle peger på her, vil jeg også lige gentage, at det, som Europarådets torturforebyggelseskomité har sagt, er jo, at de ikke har sagt nej til oppegående fiksering. De har sagt nej til, at oppegående fiksering kan ske uden for egen stue. Det synes jeg er en vigtig pointe. Det er der, vi så siger: O.k., hvis man skal nå dem behandlingsmæssigt, er det så godt nok, at de går rundt på egen stue uden stimuli, eller er det bedre, at de også kunne komme på en gårdtur eller komme ud på en køretur, altså komme ud at få oplevelser, eller kunne komme i ergoterapi eller andre steder?

Der, hvor vi så stadig væk skal være meget opmærksomme på det etiske problem, er, hvad det gør over for andre mennesker at blive set på, både i forhold til den person, der er fikseret, og også for dem, der skal kigge på det. Det må under ingen omstændigheder være en stående trussel, at hvis ikke man opfører sig ordentligt, kan man også blive udsat for den slags bælt her. Så vi skal passe på, hvad det er, vi slipper løs her. Derfor er det netop også rigtig godt, at der er nogle følgegrupper og et meget fagligt sammensat udvalg, der skal

se på det og også følge med i det. Så vi accepterer den oppegående fiksering i det lovforslag, som vi står med, og også, at vi betragter det som acceptabelt, hvis det sker uden for egen stue, hvor der så skal være nogle registreringer, for at man kan følge op på det.

Det, vi ønsker at understrege, er, at beslutningen ikke kan træffes lokalt. Det synes jeg faktisk er meget vigtigt. Al anden fiksering og magt i psykiatrien efter psykiatriloven kan træffes lokalt, men det kan den her beslutning ikke. Der skal være et særlig sagkyndigt udvalg i Sundhedsstyrelsen, som kommer ekstra indover. Der kommer også en ekstra overlæge indover, så vi har faktisk også second opinion på. Så skal der være tæt kontrol, og der skal sågar også være tæt politisk kontrol, ved at vi får indberetninger til det såkaldte § 71-udvalg, så vi her kan følge sagen. Derfor støtter vi lovforslaget i en forsøgsperiode. Men vi vil ikke glemme målet om, at der skal være mindre magt og tvang i psykiatrien.

Jeg har også læst de seneste rapporter, vi har fået her om, at nu stiger tallet igen. Jeg har det sådan med de tal, at dem skal vi have undersøgt nøje, for hvad er det, vi måler? Er det den reelle magt, der stiger, eller er det ærligheden om, at man nu indberetter alle de episoder, der er? Det synes jeg kunne være interessant at få skilt ad. Hvis det er ærligheden, kan jeg godt acceptere, at tallene stiger, for vi kan kun gøre noget ved det, hvis personalet tør være ærlige omkring, at de registrerer de handlinger, de har med at gøre, ellers kan vi ikke hjælpe.

Vi vil have permanentgjort en bedre psykiatribehandling, og det kan vi kun, hvis vi går sammen om at få en ordentlig national strategi med de relevante penge til.

Kl. 12:17

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Der er lige et par korte bemærkninger. Det er først fra fru Özlem Sara Cekic.

Kl. 12:17

Özlem Sara Cekic (SF):

Nu har ordføreren været på sådan en tvangskonference med undertegnede, hvor overlæger jo siger, at det er umuligt at nedbringe tvang. Vi har også begge to været i en sikringsafdeling, hvor vi har set kampuniformer med hjelme og alt det der udstyr, som personalet kan have på. Så tænker jeg, at hvis ikke man er syg, så bliver man det i hvert fald, hvis man ser sådan et hold komme imod en.

Derfor er mit spørgsmål til ordføreren: Er det ikke korrekt forstået, at når man sætter sådan et lovforslag i gang, er der faktisk ikke nogen evidens for, at det her hjælper bedre end det andet, at det her er med til, at patienterne bliver raskere eller kommer sig eller nogen andre ting? Det er en mavefornemmelse, der gør, at man iværksætter noget så indgribende som oppegående tvangsfiksering.

Kl. 12:18

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 12:18

Karen J. Klint (S):

Jeg så ikke de magtuniformer, som spørgeren åbenbart så på Sikringen. Jeg var i hvert fald ikke i det lokale, og jeg så dem ikke, så jeg kender ikke til, om de har noget specielt sikkerhedsudstyr. Jeg står ikke her og taler for mere magt og tvang. Jeg står her og taler for nogle undtagelsestilstande, som bliver gjort lovligt i en forsøgsperiode, og så kan vi jo se, om vi får evidens på det.

Når jeg skal forholde mig til mavefornemmelser, tror jeg, at den patient, der må have en kolostomioperation efter en langvarig senge-liggende fiksering, har dårligere mavefornemmelser, end jeg har ved at gå med i et forsøg. Vi siger, at vi i en forsøgsperiode gerne vil blive klogere på noget, selv om vi faktisk tager afstand fra det.

Kl. 12:19

Kl. 12:21

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Özlem Sara Cekic.

Kl. 12:19

Kl. 12:21

Özlem Sara Cekic (SF):

Nu står jeg her med sådan en rapport fra Sundhedsstyrelsen, der faktisk fortæller, at der jo ikke er nogen evidens for de forskellige tvangsforanstaltninger, man sætter i værk. Det handler meget om det enkelte lands kultur, holdninger og traditioner.

Så vi muliggør faktisk med den her lov et kæmpe indgreb i den enkeltes liv ud fra en mavefornemmelse, der siger: Ved du hvad, det er bedre for dig, at du ligner sådan en Guantánamofange, hvor du kan få lov til at gå med de her remme blandt alle andre, så vi også via dit eksempel kan fortælle dem, at hvis de modsætter sig, kan de ende på den her måde.

Det synes jeg er dybt, dybt bekymrende for psykiatrien, men jeg synes også, det er enormt pinligt, at vi i 2010 skal have en psykiatri på det plan.

Derfor vil jeg endnu en gang gentage mit spørgsmål: Er der et alternativ til tvang?

Kl. 12:20

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 12:20

Karen J. Klint (S):

Hvis spørgeren havde hørt efter min ordførertale, ville hun have hørt, at jeg faktisk kom med også evidensbaserede forklaringer på, at et andet handicapområde har udviklet sig væk fra tvang, fordi der var de relevante ressourcer, fordi der var den faglige udvikling, og fordi der var nogle forskellige midler, der gjorde deres til det.

Jeg siger ikke, at man kan sammenligne på tværs, hvad angår mennesker i al almindelighed. Jeg sagde faktisk, at vi grundlæggende er imod, men ser det som en nødløsning her i en forsøgsperiode. Og så skal vi jo følge op på den forsøgsperiode.

Jeg sagde også noget om etikken, altså at det ikke må være en trussel over for andre. Jeg håber virkelig, at vi kan følge den etik. Vi sidder jo sammen i § 71-udvalget. Vi er selv med til at følge det, uanset om vi stemmer ja eller nej til forsøgsperioden her. Vi er jo begge med til at kunne følge op på, hvad der sker, og vi kan gøre anskrig, hvis vi synes, at det her ikke går an med hensyn til den begrænsning og de meget, meget få situationer, der kan være med til at udløse oppegående fiksering.

Men jeg synes faktisk, at der er bevis på, at det i hvert fald har hjulpet en person, som ellers har ligget massivt sengefikseret med dårligt helbred til følge. Vedkommende kunne udskrives fra Sikringen, efter at vedkommende kom ud i mere stimulerende miljøer, til trods for at det begyndte med fiksering.

Kl. 12:21

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Anne Marie Geisler Andersen.

Kl. 12:21

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Som ordføreren har været inde på, har man jo på Sikringen brugt oppegående tvangsfiksering, trods det at det hidtil ikke har været lovligt.

Er ordføreren af den overbevisning, at Sikringen har gjort alt, hvad de kunne for at udvikle alternativer til oppegående tvangsfiksering?

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Karen J. Klint (S):

Jeg er ikke faglig konsulent på Sikringen, så jeg kan ikke vide, om Sikringen har gjort alt, hvad der er muligt. Men jeg tror bestemt, at de har forsøgt at gøre mange ting for at undgå det. Vi har jo talt med nogle af de mennesker, der er deroppe, og de sagde til os, at de synes, at det var meget begrænsende at være isoleret på egen stue. Og når man siger, at det var ulovlig oppegående fiksering, er det jo, fordi der ikke var lovhjemmel til det. Når torturforebyggelseskomiteen sagde, at de ikke syntes om det, var det, fordi det skete i åbenhed. De sagde faktisk o.k. til det, hvis man var isoleret, mens man var oppegående. Der er den nuance, men jeg synes, at man så ikke hjælper mennesker med at være robuste i forhold til at modtage stimuli, hvis de altid kun er isoleret på egen stue, hvor det længste syn, de kan få, er til Sikringens mur. Jeg synes faktisk, det er bedre, at man bringer mennesker i en situation, hvor de kan få oplevelser, og hvor de kan få terapi, så man kan få dem ind i en konstruktiv behandling, hvor al fiksering ophører.

Kl. 12:22

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Anne Marie Geisler Andersen.

Kl. 12:22

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Jeg vil egentlig bare gerne have ordføreren til at bekræfte, at Europarådets torturforebyggelseskomité jo netop sagde nej til oppegående tvangsfiksering uden for egen stue. Det er jo netop et af argumenterne for at få lovliggjort oppegående tvangsfiksering, at patienten kan komme ud blandt andre. Er det ikke korrekt?

Kl. 12:23

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 12:23

Karen J. Klint (S):

Jo, og det berørte jeg også i min ordførertale, hvor jeg netop sagde, at det aldrig nogen sinde må være i en situation, hvor det er nedværdigende for den person, som er oppegående fikseret, men det må heller ikke være et trusselsbillede over for de personer, som er vidne til det. Det mener jeg faktisk er nogle af de ting, der skal meget, meget tæt ind i den evaluering, der rent fagligt skal foregå. Vi har jo grundlovens § 71 og § 71-udvalget. Vi fører selvstændigt tilsyn med det også herfra. Så jeg synes egentlig, vi har et dobbelt blik for, at etikken bliver rimelig. Jeg vil ikke prale af, at det her bliver etik i topmål, men det er en nødløsning på vej hen mod noget, der er væsentlig bedre, tror jeg.

Kl. 12:23

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Tak til ordføreren. Så er det fru Liselott Blixt som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 12:24

(Ordfører)

Liselott Blixt (DF):

I lovforslaget foreslås det, at der indføres en hjemmel til oppegående tvangsfiksering på Sikringsafdelingen under Retspsykiatrisk Afdeling, Region Sjælland, i en forsøgsperiode på 4 år.

Tvang over for mennesker med psykiske lidelser er et voldsomt indgreb, og derfor bør og skal brugen af tvang reduceres så meget som muligt. Derfor bør alle i deres arbejde med psykisk syge bestræbe sig på at minimere risikoen for, at der opstår situationer, hvor tvang er nødvendig. I Dansk Folkeparti mener vi, at tvang skal begrænses til kun at benyttes i yderste nødstilfælde.

Vi har brugt utrolig lang tid på denne sag. Vi har undersøgt hvad og hvordan, nemlig hvilke konsekvenser det vil have. Sundhedsudvalget bad selv om at komme på studietur til Sikringen i Nykøbing Sjælland for at komme op og tale med de ansatte, for at komme op og se på forholdene og for at høre, hvordan de forskellige patienter havde det.

Det er skrækkeligt, at der er patienter, som ligger fastspændt i op til 24 timer i døgnet i flere år på grund af, at de er så voldelige, at de er til fare for sig selv og for andre. Det er derfor, de er anbragt på Sikringen.

Sikringen er det sted, hvor vi anbringer de patienter, som er ekstraordinært farlige på grund af deres svære sindssygdomme. På Sikringsafdelingen, hvor de farligste og mest vanskelige patienter anbringes, er der undertiden patienter, der er så sindssyge, at de oplever, at personer omkring dem vil dem det ondt. I sådan nogle tilfælde, i de situationer, skønner man, at det er bedre og mindre indgribende at anvende remme frem for, at de er fastspændt til en seng.

Det er kendetegnende for patienterne, at de ofte ikke kan behandles tilstrækkeligt med medicin, miljøterapi og træning i at etablere relationer. Det betyder, at patienterne kan være stærkt udadreagerende, hvilket er til fare for andre patienter, personale og for dem selv. Derfor bliver disse patienter fastspændt til deres seng med de bivirkninger til følge, at mange af deres indre organer simpelt hen går i stå. Vi ved, at 14 dage i liggende tilstand medfører, at musklerne svinder ind. Vi ved, at tarmene stopper med at arbejde. Som vi hørte den tidligere ordfører sige, kan man risikere at få en stomi, altså afføring ud af siden, fordi tarmene ikke kan arbejde mere, fordi man har ligget så stille, så der ikke er aktivitet.

Ved at indføre tvangsfiksering kan disse patienter nu i stedet få et bælte om livet med remme op til armene og ned til benene, så vedkommende kan gå rundt og eventuelt være social, men ikke kan slå ud.

Det skal være til gavn for patienten. Det er samtidig også velkendt, at lang tids bæltefiksering, hvor man er isoleret fra andre stimuli, gør, at det at vende tilbage til ydre stimuli igen kan medføre, at patienten bliver meget voldelig. Det vil sige, at det bliver en endnu sværere overgang.

Men det må aldrig blive en foranstaltning, som iværksættes på grund af personalemangel eller lignende. Derfor står der også i forslaget, at der skal være en fast person tilknyttet den oppegående fikserede.

Dansk Folkeparti har også i forhandlingerne foreslået, at man skulle tage patienten med på råd. Der er perioder i patienternes sygdom, hvor man kan tale om, hvilke foranstaltninger de synes er bedst eller dårligt for lige præcis dem i deres situation. Der er patienter, der til tider selv kommer og beder om at blive fastspændt, fordi de kan mærke kræfterne i deres krop, som de ikke selv kan styre. De bliver selv ulykkelige, når de slår ud efter eller gør andre mennesker fortræd.

Det er nogle af de ting, som vi vil arbejde videre med i Sundhedsudvalget, altså at vi lytter til de patienter, men også lytter til det personale, som vi forventer og har tillid til gør deres bedste, nemlig at de kan se, hvad det bedste er for den enkelte patient. Som også tidligere ordførere har sagt: Det drejer sig om enkelte patienter, og det skal aldrig være en foranstaltning for, at det skal være billigere i drift eller for, at man skal gøre det nemmere. Det skal være, fordi det gavner patienten selv.

KI. 12:28

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning fra fru Özlem Sara Cekic.

KI. 12:29

Özlem Sara Cekic (SF):

Alle vil jo rigtig gerne nedbringe omfanget af tvang, de vil også gerne forebygge. Men der er da et eller andet meget, meget modsigende i det. Samtidig med at man iværksætter nogle lovændringer, der ikke kommer til at nedbringe omfanget af tvang, laver man nogle lovændringer, der ikke kommer til at forebygge, at der skal bruges tvang.

Nu vil jeg gerne prøve at flytte fokus til noget andet, som lovforslaget også indeholder, nemlig kortere betænkningstid. Med den her betænkningstid, man giver, kan man motivere patienterne til, at tvang ikke skal være nødvendig, altså at man med dialog, med samtale, med terapi kan gå ind og sige til patienten: Du har brug for den her behandling.

Derfor vil jeg spørge: Hvordan har ordføreren det med, at man nu også gør betænkningstiden kortere, så tvang kommer til at være meget mere brugt, fordi patienterne ikke har tid til at tænke over, om de vil medvirke i den der behandling?

KI. 12:30

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

KI. 12:30

Liselott Blixt (DF):

Vi lytter til, hvad der bliver sagt af det personale, der er derude, for det er som sagt dem, der arbejder med det, og det er dem, der hver dag står med problemerne. Det er personalet, der bliver overfaldet. Det har vi også rapporter om. Igen, vi skal prøve at lytte til de mennesker, der har fingeren på pulsen, og hvis de mener, at det skal være en anden betænkningstid, må vi se på det.

Vi går da også ind for, at man skal gøre så meget som muligt ved hjælp af de pædagogiske værktøjer. Det skal være en nødløsning, som jeg også i min ordførertale, at man bruger fiksering og tvang.

Men vi ved også godt, at det her ikke drejer sig om ganske almindelige mennesker, der er syge. Det er folk, der er så syge, at de ikke selv er i stand til at se, hvordan de udadreagerer.

KI. 12:30

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Özlem Sara Cekic.

KI. 12:31

Özlem Sara Cekic (SF):

Jeg er da ikke et øjeblik i tvivl om, at personalet prøver på at gøre det så godt, de kan. Personalet har bare ikke de samme muligheder. Vi ved jo gennem de nyeste svar fra Sundhedsministeriet, at hver femte, der er ansat på Sikringen, er tidligere dørmænd og sikkerhedsfolk. Så er det klart, at når fagligheden er så langt nede, kan man ikke komme uden om, at brugen af tvang også stiger.

Jeg vil bare lige læse noget op. Ordføreren siger, at personalet har et problem i forhold til betænkningstiden, og at vi er nødt til at lytte til dem. Statsforvaltningerne, som patientrådgiverne bliver administreret af, siger jo, at det ikke er statsforvaltningernes oplevelse, at der skulle være sket en udvikling fra en motivationstid på 1 uge til en motivationstid i dag på 10-14 dage. De kan simpelt hen ikke genkende, at der er et problem. Hvordan kan det så være, at man står her på talerstolen og siger, at det er et kæmpeproblem?

Kl. 12:31

Kl. 12:34

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 12:31

Liselott Blixt (DF):

Nu lyder det, som om ordføreren lægger mig ord i munden. Jeg tror ikke, at jeg har stået og sagt, at det er et kæmpeproblem. Jeg siger, at vi lytter til de forslag, der bliver fremlagt på baggrund af det, som personalet fortæller der sker ude på området. Det er det, man tager stilling til. Hvis ordføreren mener, at det er et problem, synes jeg da, at det vil være interessant at tage det op i Sundhedsudvalget. Så må vi da tage det op og arbejde med det.

Kl. 12:32

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Anne Marie Geisler Andersen for en kort bemærkning.

Kl. 12:32

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Kan ordføreren ikke forklare mig, hvorfor oppegående tvangsfiksering skal være et alternativ til enten længerevarende sengeliggende fiksering eller længerevarende isolation? Hvorfor kan man ikke kombinere de to muligheder, som man allerede har i dag, nemlig at skifte mellem henholdsvis oppegående isolation og sengeliggende fiksering sammen med andre?

Kl. 12:32

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 12:32

Liselott Blixt (DF):

Både isolation og sengefiksering gør, at man ikke er social. Hvis man er fastspændt til sengen, betyder det, at man ligger inde på sit eget værelse, og hvis man er i et værelse, hvor man er lukket inde, er der heller ikke andre mennesker. Jeg ved fra nogle af patienterne, at de har godt af at komme ud og være sociale med nogle af de andre. Det at kunne sidde og drikke en kop kaffe, som man kan, når man har remmene på, gør, at de oplever, at de er mere sociale, de kommer i dialog med andre mennesker, og de får nogle stimuli. For nogle er det nok at sidde i samme rum; bare det at kunne se, at der er andre mennesker er nok.

Vi ved jo fra fængslerne, at noget af det værste, man kan gøre, er at isolere folk. Hvordan kan det så være, at vi skal begynde at isolere patienterne? Derfor mener jeg også, at vi må spørge patienterne selv, hvad de har brug for. Nogle vil fortælle, at det at være isoleret er den værste straf, der findes.

Jeg mener heller ikke, at vi bare skal se på én måde at gøre tingene på. Vi skal stadig væk tage ud og se, hvad man bruger andre steder, og hvad vi kan drage nytte af herhjemme.

Kl. 12:33

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Anne Marie Geisler Andersen.

Kl. 12:33

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Hvordan forholder ordføreren sig så til, at man allerede i dag på Sikringen kører patienter, som er sengeliggende tvangsfikserede ud på fællesarealerne, så de kan være sociale og være sammen med andre? Det sker allerede i dag.

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 12:34

Liselott Blixt (DF):

En af de ting, vi talte om, da vi var ude ved Sikringen, var netop, at man var nødt til at køre sengene ind, men de fortalte også, hvor nedværdigende det var for patienten at ligge i en seng, mens de andre kunne gå rundt omkring eller ved siden af. Jeg ved ikke, om ordføreren har prøvet selv at ligge i en seng og mærket, hvor nedværdigende det er, at man ligger ned i stedet for at kunne sidde eller stå op og være sammen med de mennesker, der er omkring en.

Kl. 12:34

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Tak til ordføreren. Fru Özlem Sara Cekic som ordfører for SF.

Kl. 12:34

(Ordfører)

Özlem Sara Cekic (SF):

Det her lovforslag indeholder flere elementer, og der er også nogle af dem, vi slet ikke har diskuteret ud over den oppegående fiksering. Jeg har selv været på Sikringen, og jeg er også bekendt med de patienter, der bliver udsat for det her – det drejer sig faktisk om to patienter, men nu er det jo sådan, at vi ikke kan stå og fortælle mere konkret om de her patienter. Jeg synes, det er lidt underligt at begynde at snakke om, om den ene tvangsforanstaltning er mere nedværdigende end den anden, for det er tvang generelt. Vi har patienter på Sikringen, som har været bæltefikseret i mere end 6 år – mere end 6 år. Vi har mennesker i Danmark i dagens moderne psykiatri, som har været bæltefikseret i mere end 6 år. Det synes jeg ikke jeg kan leve med.

Der er flere problemer i forhold til den oppegående fiksering på Sikringsafdelingen. Jeg har jo bedt om en uvildig undersøgelse af Sikringen, for det er ikke første gang, Sikringen begår lovovertrædelser, og nu er det sådan, at først gør de det, indtil der er nogen, der opdager det, så beder man Sundhedsstyrelsen og sundhedsministeren kigge på det, og så kommer der en lovændring. Det andet var jo f.eks., da man lavede tvangsslankekure, hvor man gerne ville have, at patienterne skulle spise mindre, og da der kom fokus på det i pressen, trak man det alligevel tilbage.

Der er flere problemstillinger, og Rådet for Socialt Udsatte har også påpeget, at den oppegående tvangsfiksering ikke kommer til at løse de udfordringer, som Sikringen står over for, og derfor synes jeg, det er dødsrægtigt, at man begynder at lave yderligere stramninger i stedet for at gå ind og lave en uvildig undersøgelse af Sikringen, sådan som vi fra SF's side har bedt om flere gange.

En anden problemstilling i forhold til det her lovforslag er den kortere betænkningstid. Jeg synes, det virker paradoksalt og enormt underligt, at der er partier, der herfra står og siger, at man vil have mindre tvang, og at man gerne vil forebygge tvang, samtidig med at man med hensyn til det redskab, vi har i dag i forhold til at lave mindre tvang, nemlig betænkningstiden, går ind og forkorter den, til trods for at man ved, at det faktisk bliver sværere at gå ind og motivere en patient. Og så er argumentet jo, at det skal være muligt i de her meget konkrete alvorlige situationer med en patient, som er meget psykotisk, at kunne bruge tvangsmedicinering, men det synes jeg godt nok er et argument, der er langt ude, for det giver lovgivningen allerede mulighed for i dag. I dag er lovgivningen sådan i forbindelse med de her akutte situationer, hvor en patient er i en psykose, at man godt kan iværksætte en tvangsbehandling. Det kan godt være, at man har lavet den lovgivning om, men det kender jeg ikke til, og det er i hvert fald sådan, lovgivningen er i dag.

Derfor kan vi på ingen måde støtte det her lovforslag. Det står i modsætning til alt det, vi fra SF's side tror på der skal til for at skabe en moderne psykiatri. Jeg ønsker på ingen måde patienter, som ligner Guantanamo-fanger, som er bæltefikserede på maven, armene og benene, og som går rundt i psykiatriske afdelinger og på Sikringen. Jeg ønsker at give psykiatrien de midler, der skal til, for at man kan forebygge og at give de redskaber på Sikringen, der gør, at tvang bliver den allersidste udvej, og at tvang, især oppegående bæltefiksering, ikke bliver nødvendigt, fordi man kan give dem nogle redskaber.

Jeg sidder faktisk også med en oversigt over, hvordan tvangsforanstaltningerne har udviklet sig på Sikringen, og der vil jeg bare lige sige, at i 2000 var der 18 bæltefikseringer, og i 2009 var der 2.338 bæltefikseringer. Der er et eller andet, der er ravende galt, og derfor vil jeg gerne have det undersøgt. SF kan ikke støtte det her lovforslag.

Kl. 12:38

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Så er det fru Vivi Kier som ordfører for Det Konservative Folkeparti.

Kl. 12:39

(Ordfører)

Vivi Kier (KF):

Ordet tvang får som regel altid noget negativt frem i os alle sammen. Tvang over for psykiatriske patienter er noget, vi som politikere altid skal arbejde for at begrænse så meget som muligt, og alligevel er der situationer, hvor tvang også kan udgøre en omsorgshandling. Med dette forslag indfører vi faktisk en ny form for tvang, nemlig oppegående tvangsfiksering på Sikringsanstalten. Det gør vi, fordi der på denne institution er alvorligt syge mennesker, der ofte er underlagt langvarig isolation og liggende fiksering, og ved at undgå disse former for tvang og i stedet tillade oppegående fiksering kan vi undgå de ofte alvorlige skader af liggende fiksering i form af efterfølgende somatiske sygdomme. Samtidig kan en oppegående fiksering være med til at sikre et mere socialt liv blandt de andre patienter på Sikringen.

Det her forslag vil være underlagt en forsøgsperiode på 4 år, og det her tiltag vil blive fulgt meget tæt. Målet er faktisk at undgå tvang, og fra konservativ side kan vi støtte op om forslaget.

Kl. 12:40

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Özlem Sara Cekic for en kort bemærkning.

Kl. 12:40

Özlem Sara Cekic (SF):

Hvordan kan målet være at undgå tvang, når man bruger tvang? Når man iværksætter et lovforslag, der går ud på oppegående tvangsfiksering, hvordan kan målet så være at undgå tvang? Jeg synes altså, man er nødt til at kalde en spade for en spade. Det her lovforslag går ud på at indføre, som ordføreren også sagde, en ny form for tvang. Så kan konklusionen heller ikke mig bekendt være, at vi vil have mindre tvang.

Kl. 12:40

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 12:40

Vivi Kier (KF):

Nu havde det jo været dejligt, hvis spørgeren havde hørt min tale fra starten, hvor jeg jo lige nøjagtig også prøvede at påpege, at tvang rent faktisk også kan være en omsorgshandling. Og der kan altså væ-

re nogle mennesker, som er underlagt liggende tvang, isolations-tvang, og så kan man jo diskutere, hvilken form for tvang der så er den bedste. Tvang skal vi til hver en tid undgå, men oppegående tvangsfiksering kan faktisk være med til at gøre, at det her menneske får et andet tilbud, møder nogle andre og dermed ender med at undgå at være underlagt tvang. Tvang skal vi til hver en tid forhindre. Men tvang kan faktisk også være en omsorgshandling.

Kl. 12:41

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Özlem Sara Cekic.

Kl. 12:41

Özlem Sara Cekic (SF):

Jeg er fuldstændig enig i, at man ikke kan komme uden om, at der er nogle situationer, hvor tvang er en nødvendighed, og ved ikke at handle vil man også omsorgssvigte patienterne. Det, jeg bare er meget, meget uforstående over for, er, at man kan sige, at det her vil være med til at gøre, at der bliver anvendt tvang i mindre omfang. Nej, det vil ikke ske. Det er bare en ny form for tvang.

Men jeg vil gerne lige høre ordførerens kommentarer til den kortere betænkningstid. Et af de redskaber, man bruger og har brugt indtil videre, er, at man i en periode giver patienten mulighed for selv at være med til at skabe en dialog i forbindelse med den tvangsforanstaltning, der skal ske, i forhold til f.eks. medicin, og nu vil man gøre den periode kortere. Hvordan har ordføreren det med det? Og hvordan har ordføreren det med, at hver femte, der er ansat i Sikringsafdelingen, er gamle sikkerhedsfolk, det er dørmænd, og det er folk, der har stået vagt foran et diskotek? Hvordan har ordføreren det med fagligheden på Sikringsafdelingen, når hver femte ansat er sikkerhedsfolk?

Kl. 12:42

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 12:42

Vivi Kier (KF):

Hvis jeg skal starte med det første, med den kortere betænkningstid, synes jeg, at det at værd at hæfte sig ved, at psykisk syge mennesker, som man mener har behov for behandling, meget ofte er meget forpinte mennesker, og at der sidder nogle læger, der fagligt vurderer, at her er der et menneske, som har behov for behandling, og der synes jeg faktisk, at det er en omsorgshandling at sige: Jamen man kan ikke vente i 3 uger og være forpint i 3 uger. Så jeg synes, de 3 dage kan jeg godt leve med.

Når spørgeren så spørger om, hvad jeg har af kommentarer til, at hver femte ansat på Sikringsanstalten har en anden baggrund end sygeplejerskeuddannelse eller psykiatrisk specialuddannelse, vil jeg sige, at jeg faktisk synes, det er rigtig, rigtig positivt, ligesom jeg har oplevet tiltag andre steder rundt omkring, hvor man prøver at ansætte nogle andre faggrupper, som kan noget andet. Og så må vi altså ikke være blinde for, at de patienter, der er på Sikringsanstalten, er en helt særlig type, ganske alvorligt syge patienter.

Kl. 12:43

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Fru Anne Marie Geisler Andersen som ordfører for Det Radikale Venstre.

Kl. 12:43

(Ordfører)

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

I Det Radikale Venstre kan vi tilslutte os forslaget om en maksimal betænkningstid på 3 dage forud for beslutningen om tvangsbehand-

ling samt pligt til en ugentlig lægelig vurdering af tvangsfikseringer, som udstrekkes over 48 timer. Hvad angår betænkningstiden, finder vi det væsentligt, at det præciseres i bemærkningerne, at patienten forud for beslutningen om tvangsbehandling skal have haft mulighed for at drøfte spørgsmålet med sin patientrådgiver.

I Det Radikale Venstre har vi derimod hele vejen igennem været meget skeptiske over for forslaget om oppegående tvangsfikseringer, som foreslås indført på Sikringen i en forsøgsperiode på 4 år. Af samme grund var vi med til forhandlingerne, men valgte at tage forbehold for høringen. Ifølge lovforslaget er oppegående tvangsfiksering et alternativ til langvarig tvangsfiksering til en seng eller langvarig isolation. Et argument, der taler for forslaget, er da også, at liggende tvangsfiksering kan medføre blodpropper, liggesår m.m., men hvorfor det er et alternativ til enten langvarig liggende tvangsfiksering eller langvarig isolation, har jeg svært ved at forstå. Hvorfor kan disse patienter ikke skiftevis være oppegående i isolation og sammen med andre, mens de ligger tvangsfikseret i en seng, sådan som det allerede foregår den dag i dag?

Desuden finder vi det meget problematisk, at Europarådets Torturforebyggelseskomité har taget afstand fra den oppegående tvangsfiksering, som de finder nedværdigende. Komiteen er af den opfattelse, at patienter, der er tvangsfikseret med bælte eller hånd- og fodremme, altid bør være placeret alene og isoleret fra andre patienter. Ligeledes påpegede komiteen, at der i Danmark er alt for mange patienter inden for psykiatrien, som tvangsfikseres i for lang tid. Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår det, at oppegående tvangsfiksering kan anvendes i op til uger, ja, ligefrem måneder.

Det lader ikke til, at ministeriet tager rådets udtalelser særlig alvorligt. Ifølge ministeriet er det en betingelse for, at patienten kan modtage anden form for behandling end den medicinske, at plejepersonalet kan opholde sig sammen med patienten. Hvorfor dette ikke kan lade sig gøre, mens patienten er fastspændt til en seng, forstår jeg ikke. Så vidt jeg kender til det, sker det allerede den dag i dag. Hvorfor skal vi indføre flere tvangsforanstaltninger? Desuden siger Sundhedsstyrelsens rapport fra 2009 om tvangsforanstaltninger i psykiatrien, at der ikke foreligger evidens for de enkelte tvangsforanstaltningers behandlingsmæssige effekt.

Derudover er jeg enig med Rådet for Socialt Udsatte i, at det er lidt paradoksalt, at regeringens svar på brug af ulovlig tvang er at lovliggøre den ulovlige praksis. Sikringen har som bekendt anvendt oppegående tvangsfiksering i en periode, på trods af at det ikke har været lovligt. Man kunne frygte, at denne praksis har stået i vejen for, at der på Sikringen ikke er blevet udviklet alternativer til den oppegående tvangsfiksering.

Er det rigtigt forstået, at det eneste nordiske land, hvor man anvender oppegående tvangsfiksering, er Norge? Og her bruger man det ikke i behandlingsøjemed, men udelukkende til transport. Hvis det ikke er nødvendigt i de øvrige nordiske lande, undrer jeg mig over, at det skulle være det i Danmark.

Desuden vil jeg afslutningsvis sige til DF's ordfører, at jeg ikke er i stand til at vurdere, hvorvidt det er mere eller mindre nedværdigende at være tvangsfikseret sengeliggende end at være tvangsfikseret oppegående i selskab med andre mennesker. Men man kunne jo overveje at spørge patienten, eller hvis patienten ikke er i stand til at tage stilling, at inddrage patientvejlederen eller bistandsværgeren.

Kl. 12:46

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Der er lige en kort bemærkning fra fru Karen J. Klint.

Kl. 12:46

Karen J. Klint (S):

Ja, og det er en kort bemærkning. Ordføreren er inde på, at terapeuterne også kan komme ind, når man ligger i sengen. Men det der

med at være i øjenhøjde med folk er faktisk et ret godt dansk begreb, og det er jo det, man ikke er, hvis man ligger vandret på en seng og det personale, der skal hjælpe en, sidder op. Man er jo i en ydmyg situation, når man ligger ned, mens andre taler til en. Så jeg vil ikke spørge, om det rent teknisk er rigtigt. Men set fra patientens side er man virkelig undersøgt, når man ligger ned.

Jeg mener ikke, at vi lovliggør noget, bare fordi de beder om det. Jeg mener, at vi går med til en forsøgsperiode for at udvikle alternativer, for at følge, hvad det er, der sker med de patienter, som måske bliver ramt af lovforslaget her. Vi ved jo ikke endnu, om det vil blive brugt. Så det næste spørgsmål, jeg har, er, om ordføreren ikke kan se, at der i hvert fald er en teoretisk mulighed for, at det også kan være en hjælp til udvikling.

Kl. 12:47

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 12:47

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Til det første vil jeg sige, at jeg jo må erkende, at det kan bunde i min uvidenhed, men jeg har svært ved at forstå, hvorfor man ikke kan være tvangsfikseret til en seng og være siddende. For med det kendskab, jeg har til hospitalssenge, er det muligt at rejse ryggen op, sådan at man kan sidde op. Men det kan være, at ordføreren kan opklare det.

Det andet er, om det er noget, vi skal lovliggøre, fordi man beder om det på Sikringen. Det var sådan, jeg forstod spørgsmålet. Til det vil jeg sige, at der jo er nogle ting, der tyder på, at efter at man har fået ny overlæge på Sikringen, bliver der anvendt mere tvang. Det vil jeg sige gør mig rigtig bekymret, og det synes jeg at vi skal have afdækket, før vi kan indføre oppegående tvangsfiksering.

Kl. 12:48

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Karen Klint.

Kl. 12:48

Karen J. Klint (S):

Vi har netop også stillet det spørgsmål, om man ikke kunne lave nogle elevationssenge, som netop kunne justeres op og ned. Man siger så, at de senge ikke er robuste nok, hvis der er en protest under tvangsfikseringen. Så det er rent teknisk ikke trygt og sikkert nok for den patient, der ligger der, og derfor skal der være et alternativ.

Det, jeg satte fokus på, med det sidste, jeg sagde, var jo netop, at den forsøgsperiode, der går i gang nu, er så tæt på. Det er ikke noget, man lokalt kan beslutte ligesom med anden tvang i psykiatrien. Det skal ind over Sundhedsstyrelsens særlige udvalg. Der bliver et follow up på det. Der bliver evalueret, og der bliver kigget over skulderen på en sådan måde, at det er os som politikere, der skal være ansvarlige for, at den kiggen over skulderen bliver brugt med henblik på udvikling. Og vi skal også samlet sætte ressourcer til rådighed, som sikrer udvikling og ikke bare mere magt.

Kl. 12:49

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 12:49

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Når vi indfører oppegående tvangsfiksering, er jeg bange for, at det betyder, at man flytter fokus fra nogle andre ting. Eksempelvis kunne man jo vælge at fokusere på at få udviklet nogle hospitalssenge, der var stærke nok, så den tvangsfikserede kunne sidde oprejst. Noget andet, man kunne arbejde på, var at skabe nogle åbne faciliteter,

et område, hvor patienterne kunne færdes, og hvor de kunne bevæge sig, uden at der var risiko for, at de stak af. Der er mange ting, man kunne tage fat på.

I forhold til det sagkyndige nævn, som Sundhedsstyrelsen skal nedsætte, består det, så vidt jeg husker, af fem overlæger i psykiatri samt en repræsentant for DH. Så allerede der vil jeg sige, at jeg er en smule betænkelig. Jeg kan ikke ud af lovforslaget læse, om der skal gives tilladelse med simpelt flertal, eller om der skal være enstemmighed for at give en tilladelse, så det må jeg jo stille spørgsmål om.

Kl. 12:50

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Hr. Per Clausen som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 12:50

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Lovforslaget indeholder en lang række udmærkede og gode overvejelser om, at man skal undgå tvang, hvis det overhovedet er muligt, at man skal bruge den mindst indgribende metode, og at det alligevel i nogle konkrete tilfælde kan være nødvendigt at bruge tvang. Jeg mener, at det er rigtige, seriøse overvejelser.

Der henvises også til det projekt, man gennemførte sammen med regionerne. Jeg mener, det var tilbage i 2004, at man havde et kvalitetsprojekt om brug af tvang i psykiatrien, den såkaldte gennembrudsmetode. Man kunne også have anført, at man umiddelbart i forlængelse af det projekt faktisk så et klart fald i anvendelsen af tvang. Dette fald er desværre forsvundet og erstattet af en stigende anvendelse af tvang. Det tyder jo på, at det, man for alvor har brug for, er en samlet politik på det her område, som har det udgangspunkt at fremskaffe de ressourcer og den tid, der er nødvendig i forhold til patienterne, og den efteruddannelse og opkvalificering af personalet, som er nødvendig for både at give den bedst mulige behandling, den mindst mulige anvendelse af tvang og den største tilfredsstillelse for de medarbejdere, der er på arbejde inden for denne sektor. Alle tre faktorer er jo vigtige.

Når man så ser på de lovforslag, vi behandler om psykiatrien, synes jeg, at den indlysende opfølgning i forhold til de her projekter er fraværende, fuldstændig fraværende. I stedet får vi nogle enkeltlementer i det her lovforslag, hvor jeg sådan set medgiver, at det ikke nødvendigvis er så nemt at svare, hvad der konkret er det rigtige. Der er jo ikke nogen tvivl om, at de to punkter, der handler om pligt til ugentlig lægelig vurdering af tvangsfikseringer, der udstrækkes ud over 48 timer, og om, at der etableres adgang til at få det psykiatriske patientklagenævns afgørelse vedrørende oppegående tvangsfiksering indbragt for retten, selvfølgelig er rigtige og fornuftige forslag, under forudsætning af at det underliggende system fungerer godt nok, og det er jeg ikke overbevist om.

Så er der to elementer i lovforslaget, som efter min opfattelse er betænkelige. Der indføres en maksimal betænkningstid på tre dage forud for beslutningen om tvangsbehandling. Det begrundes med, at det er rigtig skidt for mennesker at gå i lang tid og vente på den behandling, de alligevel tvangsmæssigt bliver udsat for, og så kan det lige så godt gå hurtigt. Men spørgsmålet er jo – og det kan jeg ikke se ud af det materiale, vi har fået – om nogle faktisk i den periode overgår til frivillig behandling, også efter de tre dage. Det er umuligt at se noget om det ud af bemærkningerne til lovforslaget, og det vil vi da i hvert fald interessere os for.

Der står også i bemærkningerne, at det skal tilstræbes, at man får snakket med sin patientrådgiver, så man i samarbejde med patientrådgiveren kan beslutte sig til, om man skal gøre det ene, det andet eller klage, inden de tre dage er gået. Men det sker jo på baggrund af en situation, hvor man godt ved, at den mulighed, der er for at komme til at snakke med sin patientrådgiver, formentlig fører til, at det i mange tilfælde ikke vil kunne ske.

Til det sidste om den oppegående tvangsfiksering vil jeg sige, at jeg tror, at det for dem, der ikke har prøvet det – og det er vist alle her, der i hvert fald ikke har været udsat for at blive tvangsfikseret – er ganske vanskeligt at sige noget præcist om, hvad der er mest ydmygende; om det er den liggende, gående eller siddende tvangsfiksering, eller hvad det nu er. Pointen er, at tvangsfiksering under alle omstændigheder er meget, meget ubehageligt og modbydeligt, og at det er helt forfærdeligt, at mennesker udsættes for det i meget, meget lang tid.

Derfor må jeg sige, at jeg på baggrund af det, vi indtil nu har kunnet få at vide om forholdene på Sikringen, ikke føler mig overbevist om, at det vil være fornuftigt at give den mulighed, der lægges op til i det her lovforslag, selv om jeg erkender, at det er en forsøgsordning, og at der er mange sikkerhedsforanstaltninger for at forhindre, at det bliver brugt – hvad skal man sige – på en måde, som kunne tendere magtmisbrug. Jeg synes alligevel, der er mange spørgsmål, vi mangler at få svar på i forhold til, hvilke alternativer der kunne tages i anvendelse, og der vil jeg bare sige, at vi selvfølgelig vil være med til at stille nogle spørgsmål om det under udvalgsbehandlingen.

Jeg er nødt til at sige, at vi er meget skeptiske over for lovforslaget, hvad angår de to punkter, jeg har nævnt her, og vi er ikke mindst skeptiske, fordi problemet ligesom er, at vi ikke rigtig synes, det går så hurtigt med at få gjort det, der grundlæggende skulle løse problemerne. Det kan godt være, det er godt med en alsidig personalesammensætning, men jeg er nu ikke sikker på, at en uddannelse som dørmænd ligefrem kvalificerer særlig meget til et arbejde på Sikringen.

Kl. 12:55

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Fru Karen Klint for en kort bemærkning.

Kl. 12:55

Karen J. Klint (S):

Det er mere et forståelsesspørgsmål til hr. Per Clausen, for jeg kan jo følge hr. Per Clausen meget langt i, at man helst skal undgå tvang til fordel for frivillig behandling. Men vi har i hvert fald ingen steder i psykiatrien muligheden for at vælge noget andet til, som ellers er tvang, medmindre det er inden for det medicinske område. Man kan jo ikke vælge en frivillig fiksering, så det, Enhedslisten lægger op til, er vel ikke, at man også skal kunne vælge at blive frivilligt fikseret for at beskytte sig selv eller noget andet.

Vi har faktisk mødt folk, der har sagt: Bare vi havde en stillestue, en nonstimulistue, vi kunne komme ind på. Så ville vi gerne frivilligt derind for at undgå at gå amok, fordi verden bliver for kaotisk. Det kunne jeg se som en frivillighedssituation, men jeg har svært ved at se, at man skal kunne komme og blive frivilligt fikseret.

Kl. 12:56

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 12:56

Per Clausen (EL):

Altså, det, jeg snakkede om først, var den del af forslaget, der handler om den maksimale betænkningstid, og som jo handler om medicinering, så vidt jeg har forstået. Der er det min klare opfattelse, at det slet ikke i tilstrækkeligt omfang er belyst, hvorvidt man har fået en uheldig udvikling på det her område, som bare fører til, at folk går og venter og så alligevel udsættes for tvang, eller man faktisk har haft en udvikling i betænkningstiden, som er fornuftig. Det synes jeg ikke bliver belyst, og der kommer forskellige input i høringssvarene, så det synes jeg er vanskeligt at tage stilling til.

Til det andet vil jeg sige, at jeg sådan set er enig. Jeg forestiller mig sådan set heller ikke – og jeg tror heller ikke – at folk frivilligt

vil udsætte sig selv for at blive fikseret. Men jeg er da helt med på, at en af forklaringerne på, at det kan gå så galt, som det gør nu, er, at man ikke har de fornødne ressourcer til indledende samtaler og drøftelser med patienterne, når de kommer, eller når de er klar til at drøfte, hvad man kan gøre i behandlingsforløbet, foruden at man ikke har nogen alternative tilbud. Der er ligesom det der med isolation eller i bælte, eller også går folk fuldstændig frit rundt. Måske kunne de godt være med til at pålægge sig selv nogle begrænsninger, som kunne være gode.

Kl. 12:57

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Özlem Sara Cekic for en kort bemærkning.

Kl. 12:57

Özlem Sara Cekic (SF):

Det er faktisk ikke et rigtigt spørgsmål, så jeg ved ikke, om man må i forhold til proceduren, men nu satser jeg lige på det, og så må formanden rette mig.

Det er jo sådan, at man sagtens kan komme i frivillig bæltetiksering i dag. Hvis patienten har brug for det og siger, at vedkommende har brug for at ligge i bælte, kan man sagtens gøre det. Mig bekendt foregår det mange steder i Danmark, at man kan gøre det frivilligt, ligesom man frivilligt også kan komme til at ligge under en kugledyne. Jeg vil bare lige gøre salen og befolkningen opmærksom på, at det faktisk er muligt.

Kl. 12:58

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ifølge forretningsordenen er det korte *bemærkninger*, man har her, så der er bestemt mulighed for at komme med en kort bemærkning, som det sker her.

Giver det anledning til en kort *bemærkning* fra ordføreren?

Kl. 12:58

Per Clausen (EL):

Jeg vil bare sige, at jeg da ikke synes, det er nogen dårlig ting, at der også kommer ting frem i debatten her, der muligvis kan gøre nogle af os kloge. Det sker måske ikke så tit, men det er da ikke skidt, når det sker.

Jeg vil sige, at muligheder for, at patienter frivilligt kan vælge forskellige former for behandling, synes jeg faktisk er en rigtig god ting. Det er ikke mig, der vil lægge begrænsninger på, hvad man frivilligt kan vælge.

Kl. 12:58

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Giver det anledning til en yderligere kort bemærkning fra fru Özlem Sara Cekic? Nej. Tak til ordføreren. Så er det indenrigs- og sundhedsministeren.

Kl. 12:58

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Det er dejligt og betryggende med ordførere, der virkelig ved, hvad de taler om. Det har været en debat præget af stor indsigt og indlevelse, og der sker ikke noget ved, at jeg indrømmer, at en af ordførerne, fru Liselott Blixt, faktisk var den, der for en måned siden fortalte mig detaljerne i en sådan oppegående tvangsfiksering, fordi jeg syntes, jeg skulle rustes til at orientere regeringen om det. Flere af de øvrige ordførere har også været personligt involveret i de meget vanskelige opgaver, vi taler om, og det har præget debatten.

Forslaget er jo fremsat af regeringen af hensyn til ganske få patienter. Det handler om at hindre en forværring i patientens tilstand, at give ekstraordinært farlige patienter mulighed for social kontakt og sikre, at de ikke bliver syge på anden vis, og at fremme, at patienten

kan vende tilbage til normale rutiner og optage kontakt med andre patienter i afdelingen igen. Det er det, der er formålet.

FN's handicapkonvention fastslår ligesom de øvrige konventioner, at frihedsberøvelse og tvang ikke må ske uden hjemmel i lov. Og da Europarådets torturforebyggelseskomité kritiserede Danmark, var der ikke hjemmel til det. Nu foreslår vi en sådan hjemmel på forsøgsbasis i 4 år med nogle ret så skrappe kriterier, som skal sikre retssikkerheden, sikre klageadgang, domstolsprøvelse osv., og jeg ser frem til, at vi efter en grundig overvejelse i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan få et meget bredt flertal for denne vanskelige lovgivning.

Det handler jo om, at vi indfører en maksimal betænkningstid på 3 dage, og at vi får et skærpet tilsyn med patienter, sådan at vi alt i alt arbejder hen imod at få mindre tvang i psykiatrien.

Kl. 13:01

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ministeren. Fru Özlem Sara Cekic for en kort bemærkning.

Kl. 13:01

Özlem Sara Cekic (SF):

Jeg vidste, at ministeren ville slutte af med at sige: så vi kan få mindre tvang i psykiatrien. Jeg tænkte, at så ville det være oplagt at melde sig, for sådan har de andre også sluttet af, og det ville ministeren sikkert også gøre. Jeg vil bare rigtig gerne vide, hvad ministeren så vil gøre for at få mindre tvang i psykiatrien. For foreløbig bliver vi jo ved med at skrive under på nogle love, der gør, at der kommer mere tvang. Hvad vil ministeren gøre konkret? Helt ærligt, ikke det der med, at nu sender man en pjece ud. Hvad vil ministeren konkret gøre for mindre tvang?

Kl. 13:02

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ministeren.

Kl. 13:02

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Det har vi jo korresponderet om i dagbladet Politiken, og det er også godt at læse hele lovforslagets bemærkninger, hvis man vil orientere sig om det. I dag drøfter vi altså dette helt konkrete forslag, der vedrører ganske få patienter, og her skal man lige være opmærksom på, at alternativet til oppegående tvangsfiksering jo er en tvang, som er værre. Derfor mener jeg ikke, at dette forslag, selv om det skaber hjemmel for en ny form for tvang, øger mængden af tvang i psykiatrien.

Kl. 13:03

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Özlem Sara Cekic.

Kl. 13:03

Özlem Sara Cekic (SF):

Nej, nej, så let går det ikke. For ministeren ved jo, når ministeren siger, at det ikke vil øge mængden af tvang, at det stadig væk skal registreres ligesom alt det andet. Så betyder det jo ikke, at det her gør, at der vil komme mindre tvang, det er bare en anden form for tvang. Så den konklusion kan ministeren ikke drage.

Så siger ministeren, at det andet jo er værre end oppegående fikseringer. Er det ikke korrekt, at ministeren simpelt hen ikke har andet belæg for at sige det end sine maveførmelser. Der er ingen evidens for, at det her er værre eller mindre. Sådan var det også med ambulant tvang, sådan er det også med alle de andre former for tvang, der er. Det er jo ikke, fordi den ene er værre end den anden. Det er vores egen maveførmelse, som er præget af vores kultur og de traditioner, man har i det enkelte pågældende land, der gør, at

man føler, at oppegående fiksering måske er bedre end liggende fiksering.

Kl. 13:06

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Kl. 13:04

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):
Som jeg sagde, er formålet at forhindre en forværring i patientens tilstand, at bibringe patienten social kontakt på trods af at langvarigt fikseringsbehov, at sikre, at der ikke udvikler sig andre sygdomme, og at sikre, at patienten hurtigere kan komme ud blandt de andre patienter på afdelingen. Det antyder jo alt sammen, at det her er et alternativ til en mere permanent og værre fiksering.

Kl. 13:04

Kl. 13:04

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Anne Marie Geisler Andersen.

Kl. 13:04

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Jeg har så svært ved at købe præmissen om, at det her skulle være et alternativ til enten langvarig isolation eller langvarig sengeliggende fiksering. Kan ministeren ikke forklare mig, hvad der i dag forhindrer, at de på Sikringen kan kombinere henholdsvis oppegående isolation og sengeliggende tvangsfiksering i selskab med andre?

Kl. 13:05

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Kl. 13:05

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):
Jeg hørte godt diskussionen her for lidt siden om spørgsmålet om andre senge, om man kan sidde op i sengen osv., og det er da en god diskussion.

Men her er der altså mulighed for, at ganske få patienter kan få en anden løsning, som gør, at de kan bevæge sig. De får ikke liggesår, de kan få kontakt med andre patienter og dermed måske få afkortet perioden, indtil de uden fiksering kan færdes blandt andre. Så enkelt er det.

Det handler om ganske få patienter, færre end der kan tælles på én hånd. Og det handler om en 4-års-forsøgsperiode, og der er ikke andet end gode viljer i denne forbindelse.

Kl. 13:06

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Anne Marie Geisler Andersen.

Kl. 13:06

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Det gør det jo ikke mindre nedværdigende, at det kun handler om få patienter. Hvis ministeren har hørt godt efter, vil ministeren jo også have hørt, at man allerede i dag gør det, at man kører patienter, som er fikseret til en seng, ud på fællesarealet, så de kan være sammen med andre.

Derfor spørger jeg endnu en gang: Hvorfor kan man ikke kombinere det med, at patienten i andre perioder kan være oppegående på f.eks. sin stue, som der i dag er mulighed for at aflåse på Sikringen? Hvorfor kan man ikke veksle mellem de to muligheder?

Kl. 13:06

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Jeg har ikke udelukket noget. Der er andre løsninger. Men denne løsning kan altså være den rigtige i nogle tilfælde, og den åbnes der altså op for med lovforslaget i en forsøgsperiode på 4 år med alle tænkelige garantier. Der er appelmulighed, domstolsprøvelse osv. Så jeg synes ikke, det er betænkeligt at give grønt lys for det i en forsøgsperiode.

Kl. 13:07

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Sophie Løhde for en kort bemærkning.

Kl. 13:07

Sophie Løhde (V):

Nu gjorde ordføreren for Socialistisk Folkeparti jo meget ud af at tale om mavefornemmelser. Jeg kender selvfølgelig ikke konkret til fru Özlem Sara Cekics mavefornemmelser, men vil ministeren ikke bekræfte, at de i hvert fald på en række områder må være gode nok, eftersom Socialistisk Folkeparti selv står bag aftalen og støtter forslaget om tvungen opfølgning, som ordføreren for Socialistisk Folkeparti også gjorde til genstand for en række mavefornemmelser?

Kl. 13:07

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Kl. 13:07

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Det kan jeg bekræfte, men Socialistisk Folkeparti bryder jo nye grænser, når det gælder, hvordan man forholder sig til ting, man politisk er med i.

Kl. 13:08

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Det er fru Karen J. Klint for en kort bemærkning.

Kl. 13:08

Karen J. Klint (S):

Tak. Det er så mere en bemærkning, end det er et spørgsmål. Jeg skal huske meget forkert, hvad angår psykiatriloven, hvis det i dag er lovligt at køre senge med fikseringsbælter ud i de åbne fællesrum. Jeg mener faktisk, at al fiksering skal foregå diskret og på egen stue eller endda i en særlig stue, hvor sengen også står fast netop af sikkerhedsmæssige grunde, så man ikke kan arbejde sig fri af fikseringen. Det er også derfor, der skal være en direkte vagt på. Så når vi taler om oppegående fiksering og det, kommissionen siger, er det jo netop, fordi den bliver synlig for andre, og det er deri, der kan ligge en etisk brudflade.

Men det, jeg så alligevel vil ende med at spørge ministeren om, er, om ministeren ikke er enig i, at vi i hvert fald har en meget bedre mulighed nu for politisk med de to lovforslag, der er til behandling nu, at få mere viden ind om, hvad der faktisk sker. For der er flere, der bliver kigget over skulderen, der er flere, der hjælper med at kigge over skulderen, og på et eller andet tidspunkt får vi vel et bedre afsæt til at kunne se, hvor det er, udviklingen trænger til hjælp.

Kl. 13:09

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Kl. 13:09

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Det vil jeg gerne bekræfte, og det er jo et afbalanceret svar til fru Geisler Andersen på det, som hun lige spurgte om.

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen slut-

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 121:

Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af muligheden for at indgå valgforbund i forbindelse med valg til Europa-Parlamentet.

Af Hans Kristian Skibby (DF) m.fl.
(Fremsættelse 02.02.2010).

Kl. 13:09

Forhandling

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Forhandlingen er åbnet. Indenrigs- og sundhedsministeren.

Kl. 13:09

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Forslaget om at udelukke valgforbund ved europaparlamentsvalg har været behandlet før, og heller ikke ved den lejlighed kunne regeringen støtte forslaget. Reglerne om valgforbund i europaparlamentsloven skal ses i lyset af, at der jo kræves et meget stort antal stemmer for at få et mandat i Europa-Parlamentet. Derved er det svært for mindre partier overhovedet at få et mandat. Muligheden for at indgå valgforbund er med til at sikre, at også disse partier kan blive repræsenteret i kraft af valgforbundet, hvis de kan indgå et sådant.

Ved folketingsvalg skal der fordeles 175 mandater, mens der ved europaparlamentsvalg kun skal fordeles 13 mandater. Der skal altså forholdsvis langt flere stemmer til at opnå et mandat i Parlamentet, end der skal til at opnå et mandat i Folketinget. Det var grunden til, at der blev åbnet for valgforbund.

Forslagsstillerne anfører i bemærkningerne til beslutningsforslaget, at muligheden for at indgå valgforbund nok tilgodeser de mindre partier, men at der ikke tages højde for, at det i praksis ikke er alle partier, der har mulighed for at deltage i et valgforbund. Og det er jo rigtigt nok. Der henvises konkret til parlamentsvalget den 17. juni sidste sommer, hvor Dansk Folkeparti ikke havde mulighed for at deltage i nogen af valgforbundene. Til det må jeg blot sige, at muligheden for at indgå valgforbund netop er en *mulighed*. Det er en mulighed, som partierne kan benytte sig af, hvis hvert enkelt af de partier, der indgår i valgforbundet, vurderer, at det er gavnligt for partiet, og at det vil forbedre partiets chancer for at få mandater ved det pågældende valg.

At der ved et givet valg kan være partier, som ikke har mulighed for eller ikke ønsker at deltage i valgforbund, gør jo ikke adgangen til at indgå valgforbund udemokratisk eller på anden måde betænkelig. Forslagsstillerne bemærker da også, at man ikke ser det som noget problem, at der kan være valgforbund i forbindelse med kommunal- og regionsvalg. Forslagsstillerne giver også udtryk for, at det er udemokratisk, at et parti, der eksempelvis har fået 7,5 pct. af stemmerne, ikke opnår et mandat, mens to partier, der har indgået valg-

forbund, og som opnår henholdsvis 3,9 og 3,8 pct. af stemmerne, vil få et mandat på bekostning af det parti, som har fået langt større del af stemmerne. Ja, det er jo rigtigt nok, men hvis to partier, som tilsammen har flere stemmer end et tredje parti, beslutter sig for at indgå valgforbund, er der jo ikke noget udemokratisk i, at et af de to partier får mandatet.

Dette var blot en gentagelse af det argument, som min forgænger tidligere har givet, for, at regeringen ikke kan gå ind for forslaget.

Kl. 13:13

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ministeren. Hr. kristen Skibby for en kort bemærkning.

Kl. 13:13

Hans Kristian Skibby (DF):

Tak, hr. formand. Altså, jeg synes faktisk, at ministeren kommer lidt på gatis i forbindelse med netop det, som står i bemærkningerne til det her beslutningsforslag, nemlig at det er et demokratisk problem, at små partier med eksempelvis 3,7 pct. af stemmerne kan få et mandat i Europa-Parlamentet, mens et parti med 7,5 pct. af stemmerne kan få en lang næse.

Så nævner ministeren selv i sin tale, at man anser det for at være ganske rimeligt og fornuftigt, og der vil jeg da gerne spørge indenrigsministeren, som jo har en fortid som undervisningsminister, om han ikke mener, at det er et eksempel på god regning at sige, at 7,5 pct. af vælgerne altså er væsentlig mere end 3,5 pct.

Kl. 13:14

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ministeren.

Kl. 13:14

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Hvis to mindre partier slutter sig totalt sammen og danner ét parti, er der jo ikke noget galt i, at de får mandatet, hvis de tilsammen har flere stemmer end et andet parti. I dette tilfælde handler det altså om, at man har to forskellige partier, som danner et valgforbund, og et valgforbund indebærer jo, at man ved opgørelsen tæller som ét parti. Det er jo det, der er ideen ved valgforbund, og det er det også ved lokalvalg i Danmark. Det er der ikke noget nyt i, og det er det, der er svaret på hr. Skibbys spørgsmål.

Kl. 13:14

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 13:14

Hans Kristian Skibby (DF):

Jamen hvis det var svaret fra indenrigsministeren, var det et meget, meget tyndt og pauvert svar, skulle jeg hilse at sige.

Det der med, at to partier kan gå sammen, betyder jo ikke, at det er sådan, at fordi Venstre og De Konservative er i valgforbund, er de dermed blevet til ét parti. Jeg går da stadig væk ud fra, at der gerne skulle være en forskel på Venstres politik og De Konservatives politik.

Men det, der er det helt kendetegnende ved det her, og det, der er hele problemstillingen, er jo netop, at hvis man som vælger stemmer på et parti, skulle man jo også gerne have en opfattelse af, at det parti så er det parti, stemmen falder til, ved et så vigtigt valg, hvor der kun er 13 mandater.

Jeg synes jo ikke, at man retfærdigvis, som ministeren gør det, kan sammenligne med et byrådsvalg, hvor der sidder 27 eller 31 medlemmer i en lille kommunalbestyrelse. Her er det hele landet, der går til valg, og der er kun 13 mandater til de danske borgeres rådighed. Derfor er det jo meget, meget vigtigt, at man bliver demo-

kratisk repræsenteret, og det gør man ikke i den nugældende valglovgivning. Det synes jeg at ministeren burde rette ind over for og så fremsætte et forslag om at ændre på.

Kl. 13:16

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Tak hr. Skibby. Ministeren.

Kl. 13:16

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Jeg er ked af, hvis mine pædagogiske evner ikke rækker, men lad mig alligevel prøve med endnu et eksempel. Når der har været folketingsvalg i Danmark, er der jo en dronningerunde – det er der i hvert fald meget ofte, hvis ikke regeringen bare har fået bekræftet sit mandat – og selv om man har et parti, der er langt større end nogle andre partier, er det jo sådan, at hvis disse andre partier tilsammen har flere mandater end det store parti, er det det, der tæller hos dronningen. Det er jo det samme princip, som valgforbundstanken bygger på. Så det er altså velkendt i Danmark, ikke bare ved lokale valg, men også ved regeringsdannelse.

Kl. 13:16

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ministeren. Ja, det er godt at have en tidligere højskolelærer her som minister, der kan forklare tingene fra talerstolen. Så er det hr. Erling Bonnesen som ordfører for Venstre.

Kl. 13:17

(Ordfører)

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. Forslagsstillerne ønsker at afskaffe muligheden for at indgå valgforbund ved valg til Europa-Parlamentet.

Ifølge forslagsstillerne er det et problem, at der findes visse situationer, hvor et parti ikke ønsker at gå i valgforbund med nogle af de andre opstillede partier og bevægelser, og forslagsstillerne mener derfor, at muligheden for at indgå valgforbund bør afskaffes.

Som reglerne er i dag, er der vid adgang for alle partier og bevægelser til at indgå i et valgforbund bl.a. til europaparlamentsvalg. At et enkelt parti til et enkelt valg ikke i praksis har kunnet eller ønsket at indgå i et valgforbund, gør ikke muligheden for valgforbund udemokratisk, men afskaffelse af muligheden for valgforbund vil derimod risikere at gøre valgene og dermed repræsentationen i Europa-Parlamentet mere skæv.

Det ville reelt betyde en forringelse af repræsentationen af danskernes holdninger og meninger i Europa-Parlamentet, og mindre partier ville generelt få svært ved at blive repræsenteret i Europa-Parlamentet. Der ville være en langt større forekomst af stemmespild. På det grundlag afviser Venstre forslaget.

Kl. 13:18

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Hr. Hans Kristian Skibby for en kort bemærkning.

Kl. 13:18

Hans Kristian Skibby (DF):

Det var en meget, meget kort ordførertale fra Venstre. Det er utroligt, at man ikke har flere ord i sin mund, når man på vegne af så stort et parti skal retfærdiggøre, at man står bag en valglov, som er aldeles hamrende udemokratisk.

Jeg vil gerne stille ordføreren et spørgsmål, som er ret simpelt. Vi havde en meningsmåling frem til sidste EU-valg i juni måned 2009, hvori der stod, at Socialistisk Folkeparti ville få tre mandater med 17,4 pct. af stemmerne, og Dansk Folkeparti ville med 12,0 pct. få et mandat i Europa-Parlamentet. 12,0 pct. er lig med et mandat, 17,4

pct. er lig med tre mandater – vil Venstre ikke anerkende, at der er en bundhamrende udemokratisk substans i den her valglov, som er helt tilbage fra 1977, og at vi trænger til at få ændret på det?

Kl. 13:19

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 13:19

Erling Bonnesen (V):

Som det allerede tidligere har været markeret i debatten, er der jo redegjort for valgforbundenes tekniske sammensætning, altså hvis to partier går sammen og så at sige lægger sig sammen, så vil der i regnestykket mangle en enhed. Det giver sådan set forklaringen på det. Så vi mener ikke, at det er udemokratisk, og derfor afviser vi også forslaget her. Det har spørgeren ret i kan gøres med ret få ord.

Kl. 13:20

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 13:20

Hans Kristian Skibby (DF):

Så må jeg jo stille spørgsmålene, så Venstre kan prøve at uddybe sine holdninger bare en lille smule.

I forbindelse med sidste EU-valg var det også fremme, at bl.a. Venstre og De Konservative havde indgået en god købmandsaftale med Liberal Alliance, som ellers ikke ville have stillet op. Men pludselig gjorde de det alligevel, da man så fandt ud af at give dem nogle kødben, bl.a. ville man kunne tilbyde at udstationere medarbejdere fra Liberal Alliance i Bruxelles i Venstres og Konservatives grupper, eller man ville sponser busture for Liberal Alliances medlemmer til Europa-Parlamentet, en regning betalt af Venstre og De Konservative.

Er det en god måde at vise politisk købmandskab på, at man begynder at handle om stemmer? Når hr. og fru Jensen går ned i valglokalet og afgiver deres stemme, så burde de vel have en formodning om, at en stemme på Venstre ikke er en stemme på Liberal Alliance – fordi man skal have en bustur til Bruxelles.

Kl. 13:21

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 13:21

Erling Bonnesen (V):

Jamen en stemme på Venstre er naturligvis en stemme på Venstre, og en stemme på et andet parti er en stemme på et andet parti. Det, det handler om, er, at det, når man skal gøre op, hvor mange mandater der skal placeres, så er helt udmærket at bruge valglovens bestemmelser om, at man kan slå sig sammen i en enhed i det regnestykke der.

Hvad der kan ligge til grund af forskellige overvejelser, handler jo til syvende og sidst om at prøve at få mulighed for politisk indflydelse, og så er det da meget naturligt, hvis man f.eks. sidder som et lille parti eller en lille bevægelse, at sige, at der måske ikke er den store chance for selv at få valgt et mandat, men at man gerne vil prøve at få sine holdninger frem, og så prøver man ad andre veje. Det her er så en af dem.

Kl. 13:21

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Hr. Rasmus Prehn som ordfører for Socialdemokraterne.

(Ordfører)

Rasmus Prehn (S):

Beslutningsforslaget her handler ganske enkelt om at indføre et forbud mod valgforbund ved fremtidige valg til Europa-Parlamentet. Forslaget tager udgangspunkt i, at forslagsstillerne selv, nemlig Dansk Folkeparti, ikke kan finde nogen at indgå valgforbund med, når det drejer sig om europaparlamentsvalg. Fra Socialdemokratiets side har vi den opfattelse, at landets valgeregler må bero på overordnede demokratiske principper og ikke på, hvordan et enkelt parti lige står ved et enkelt konkret valg.

I Danmark har vi det princip, at der kan indgås valgforbund til kommunal-, regions- og europaparlamentsvalg og i øvrigt også til menighedsrådsvalg. Princippet er, at partier skal kunne gå sammen for at undgå, at stemmer går til spille. Hvis et parti f.eks. ikke får stemmer nok til at blive repræsenteret i Europa-Parlamentet eller til, at de udløser et ekstra mandat, skal stemmerne ikke gå til spille, men i stedet tilfalde et andet parti fra valgforbundet.

På den måde ved vælgeren, at det godt kan betale sig at stemme på et mindre parti, for hvis det parti, som han eller hun stemmer på, ikke bliver repræsenteret, vil stemmen tilfalde et andet parti, som rent holdningsmæssigt ligger nogenlunde tæt på. Således havde Dansk Folkeparti ved sidste kommunalvalg i efteråret 2009 indgåede valgforbund i 75 kommuner ud af de 98 kommuner.

Når vi i Danmark har mulighed for valgforbund til kommune-, regions- og europaparlamentsvalg, men ikke til folketingsvalg, så skyldes det, at der er forskel på måden, hvorpå mandaterne rent beregningsmæssigt fordeles. Ved kommune-, regions- og europaparlamentsvalg kan partierne kun vinde ved at indgå valgforbund, mens partierne ved et folketingsvalg ville kunne risikere at tabe på et valgforbund. Det skyldes forskellen på den tekniske beregningsmodel. En sådan sondring giver mening.

Men at Dansk Folkeparti finder det sværere at indgå valgforbund til europaparlamentsvalg end til andre valg kan aldrig være et argument for at bryde med princippet om valgforbund. For det første er der intet principielt til hinder for, at Dansk Folkeparti på linje med andre partier kan indgå valgforbund europaparlamentsvalget og i øvrigt også have fordel af det. For det andet kan situationen være den ved det næste europaparlamentsvalg, at Dansk Folkeparti lige pludselig har nogen at gå i valgforbund med, som de gerne vil gå i valgforbundet med. Skulle vi så til at ændre reglerne, alene fordi det nu bedre passer Dansk Folkeparti?

Den form for rykken rundt på de her principper kan man ikke have, når det ikke handler om grundlæggende demokratiske principper, men alene handler om, hvad der lige passer det enkelte parti ved det enkelte valg. Ændringer af den danske valglov må altid bero på overordnede demokratiske hensyn og principper og ikke på skiftende muligheder for enkelte partier. Derfor støtter Socialdemokratiet ikke dette beslutningsforslag.

Kl. 13:24

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 13:24

Hans Kristian Skibby (DF):

Ikke overraskende brugte hr. Rasmus Prehn meget af sin tid på at sige, at det her er et beslutningsforslag, der er fremsat, fordi Dansk Folkepartis synes, at vi er blevet uretfærdigt behandlet. Tværtimod, vi blev faktisk meget godt behandlet ved det sidste europaparlamentsvalg med de 2 mandater, som vi fik, og med den kæmpe fremgang, som vi også fik. Men det retfærdiggør jo ikke, at ordføreren prøver at gøre det her til en sag om Dansk Folkepartis situation. Det

Kl. 13:21

her drejer sig grundlæggende om demokratiets spilleregler i det danske samfund, uanset hvilke forskellige partimønstre der måtte være.

Socialdemokraterne har i løbet af det valg, som vi taler om, nemlig det sidste europaparlamentsvalg, valgt at give økonomisk kompensation til Det Radikale Venstre – kroner og øre, klingende mønt – hvis De Radikale ikke fik et mandat i Europa-Parlamentet. På den måde handler man med stemmer i et valgforbund. Det synes vi i Dansk Folkeparti er uetisk og udemokratisk. Jeg vil gerne spørge ordføreren: Hvor mange penge har De Radikale fået af Socialdemokraterne og SF?

Kl. 13:25

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 13:25

Rasmus Prehn (S):

Vi lever jo i et frit land, hvor man kan indgå forskellige aftaler, som man har lyst til. Det er jo en særlig god idé, hvis man lægger dem åbent og ærligt frem.

Der, hvor det bliver mærkeligt, er, når Dansk Folkeparti giver udtryk for, at de er imod valgforbund, men alligevel indgår i dem, når det handler om kommunale valg. I fru Pia Kjærsgaards ugebrev fra den 8. juli 2009 udtrykte partilederen fra Dansk Folkeparti i meget bramfri vendinger, at valgforbund direkte er udemokratiske alliancer. Men alligevel har Dansk Folkeparti, når det handler om kommunale valg, indgået valgforbund i 75 kommuner ud af 98 kommuner. Der kan man altså godt indgå valgforbund.

Vi er sådan set fra socialdemokratisk side åbne over for at diskutere, om vi skal kigge på valgforbund, men så må det da gælde for alle valg. Vi synes, der er mest, der taler for at have valgforbund. Man kan da ikke tage et enkelt valg ud og sige, at fordi Dansk Folkeparti lige står lidt dårligt der, og fordi der ikke er nogen at samarbejde med, skal princippet fuldstændig fraviges. Det hænger simpelt hen ikke sammen.

Kl. 13:26

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 13:26

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg synes jo, at man i dette spørgsmål skal prøve at holde æbler for sig og bananer for sig, for ved byrådsvalg, kommunalvalg, er der måske i alt 2.500 mandater at slås om. Ved et landsdækkende europaparlamentsvalg – et selvstændigt valg, som vi har hvert femte år – er der 13 mandater. Der var først 16 mandater, så blev det til 14 mandater, og nu er der kun 13 mandater. Derfor er det jo et meget mere principielt og vigtigt område at have et godt, klokkeklart og veldefineret demokratisk grundprincip. Det har vi ikke med den gamle valglov, som er tilbage fra 1977.

Jeg vil gerne spørge endnu en gang, for ordføreren svarede ikke på et ganske simpelt spørgsmål: Hvor mange kroner og øre har Socialdemokraterne og SF givet til De Radikale for at få deres stemmer? Det er bare klingende mønt. Ordføreren sagde selv noget om åbenhed og ærlighed. Jeg forventer et svar.

Kl. 13:27

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 13:27

Rasmus Prehn (S):

Jeg har ikke noget tal på, hvad der ligger i den aftale. Det må jeg ærligt indrømme. Det kender jeg ikke noget til.

Men man kan jo lægge en aftale frem, hvis man går til valg sammen, og så er der f.eks. efterfølgende noget med udvalgsposter og andre ting. Det kender vi fra kommunalbestyrelserne. Jeg har selv en fortid som kommunalbestyrelsesmedlem i Aalborg, og der er det sådan, at når man laver et valgforbund, er der også en tradition for, at man hjælper hinanden til at blive udpeget til de forskellige udvalg. Det er et åbent samarbejde, som man ærligt lægger frem. Vælgerne kan se, inden de sælger et kryds ved et parti, f.eks. stemmer på De Radikale, om de er i valgforbund med Socialdemokratiet. Hvis vælgeren er med på det, kan vedkommende stemme på det parti. Det er den form for åbenhed og ærlighed, jeg synes er rimelig.

Principielt set er der ikke noget, der adskiller kommunale valg fra europaparlamentsvalg. Det er rigtigt, at der er færre mandater i spil, men der findes jo også kommunalbestyrelser med ganske få medlemmer. Her er det den samme beregning, hvor man siger, at der er to partier, som ved at gå sammen står bedre end et enkelt parti, der får samme stemmetal. Så jeg synes, at Dansk Folkeparti skulle holde sig til principperne og til det demokratiske i stedet for at stå og skyde løs og bare ville ændre noget, fordi det er til fordel for dem selv.

Kl. 13:29

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Det er hr. Flemming Bonne som ordfører for SF.

Kl. 13:29

(Ordfører)

Flemming Bonne (SF):

Dansk Folkeparti vil afskaffe muligheden for at indgå valgforbund i forbindelse med valg til Europa-Parlamentet. Forslagsstillerne redegør på udmærket vis for teknikken bag valgforbund. Et valgforbund er et valgteknisk samarbejde mellem flere partier, og det er et samarbejde, man bl.a. laver for at undgå stemmespild og også for at sikre, at mindre partier har mulighed for at få valgt en kandidat.

Forslagsstillerne bemærker, at der ikke kan indgås valgforbund i forbindelse med folketingsvalg, og det er jo rigtigt. Det spørgsmål er, som jeg ser det, ikke relevant i den her sag, for ved folketingsvalg er der en spærregrense på 2 pct., og det vil sige, at der i de eksempler, som nævnes i forslagsstillernes bemærkninger, er valg til samtlige partier.

Folketinget har senest ved lovbekendtgørelse af februar 2009 til ladet partier og bevægelser at indgå valgforbund. Der skulle være mulighed for at indgå landsdækkende valgforbund, bl.a. for at sikre mindre partier mulighed for at opnå valg. SF er meget enig i, at sådan skal det være.

Ifølge forslagsstillerne er valgforbund et stort problem ved valg til Parlamentet, da hovedparten af de partier, der stiller op, og som er repræsenteret i Folketinget, næsten alle er glødende tilhængere af et tættere EU-samarbejde. Dansk Folkeparti er undtagelsen, og derfor er det nuværende valgsystem udemokratisk, siger Dansk Folkeparti. Så spørger jeg bare: Forestiller Dansk Folkeparti sig virkelig, at valgloven skal ændres, fordi Dansk Folkeparti har en anden EU-politik end flertallet i dette Ting? Det er jo ganske enkelt usagligt.

Dansk Folkeparti indgik som det eneste parti ikke i valgforbund, fordi de andre borgerlige partier ligger for langt fra Dansk Folkeparti i deres holdning til EU. Mener forslagsstillerne virkelig, at valgloven skal ændres, fordi man ikke er enig med de andre borgerlige partier i EU-politikken? Igen vil jeg sige, at det er et usagligt argument.

Danmark har blot 13 medlemmer i Europa-Parlamentet. Det betyder, at der skal 7,7 pct. af stemmerne til at opnå et mandat, hvis der ikke er mulighed for at indgå valgforbund. Der kan opstå den situation, at to partier i et valgforbund, som får henholdsvis 3,8 pct. og 3,9 pct. af stemmerne, vil opnå et mandat på bekostning af et parti, der får 7,5 pct. af stemmerne, men som står uden for et valgforbund.

Forslagsstillerne finder, at dette ikke er demokratisk.

For SF viser det her jo blot, at den mindretalsbeskyttelse, der ligger i valglovgivningen, virker efter hensigten, og vigtigheden af, at små partier kan gå sammen og sikre sig mandater og indflydelse. Partiet med de 7,5 pct. vil formentlig overveje ved næste valg at finde en partner at indgå et valgsamarbejde med.

Vi medgiver dog gerne, at valgforbund kan gøre valghandlingen lidt mere kompliceret og uforudsigelig, da man som vælger på forhånd ikke præcis kan vide, hvor ens stemme ender. Derfor opfordrer vi partierne til på forhånd inden et valg at blive bedre til at informere og tydeliggøre, hvem man danner teknisk valgsamarbejde med, således at vælgeren kender konsekvenserne af sin stemmeafgivning.

Kl. 13:33

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Hans Kristian Skibby for en kort bemærkning.

Kl. 13:33

Hans Kristian Skibby (DF):

Altså, nu var det jo ikke overraskende, at det her forslag ville blive skudt ned; det havde vi sådan set også forventet, så jeg er ikke nogen skuffet mand. Men jeg vil gerne sige, at jeg er lidt rystet over, at bl.a. netop SF nu slår til lyd for, at vi skal have partidating, kan man sige, i et demokrati som det danske, altså at partier skal begynde at date med hinanden for at søge alliancer på kryds og tværs for at gavnere deres egen sag. Det er jo i princippet det, som ordføreren siger med, at man må prøve at finde nogen at lege med for at indgå i et valgforbund.

Jeg vil gerne stille hr. Flemming Bonne et rent principielt spørgsmål, og det er til det her omkring det økonomiske, altså kroner og øre, klingende mønt, imellem to partier, nemlig hvis to partier indgår et valgforbund og det ene får alle stemmerne og det andet ifølge aftalen så får nogle penge i hånden. Sådan en aftale var Socialistisk Folkeparti med til at indgå ved det junivalg, vi havde sidste år, i 2009, hvor De Radikale blev lovet klingende mønt, kroner og øre, hvis ikke de fik et mandat i Europa-Parlamentet. Der vil jeg gerne spørge: Hvor mange penge har man fra Socialistisk Folkepartis side givet til Det Radikale Venstre – et klart svar?

Kl. 13:34

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 13:34

Flemming Bonne (SF):

Jamen jeg skal jo svare så klart, jeg kan, og det er, at jeg absolut ikke har noget kendskab til, at der er klingende mønt imellem SF og Det Radikale Venstre. Derimod har jeg almindelig viden om, at man, når man laver de her valgtekniske samarbejder i kommuner og i andre sammenhænge, så laver aftaler om, at det parti, som ikke kommer ind, kan komme i nærheden af at få nogle poster i forskellige sammenhænge.

Kl. 13:35

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 13:35

Hans Kristian Skibby (DF):

Så vil jeg da anbefale Socialistisk Folkepartis ordfører at læse Politiken fra juni måned sidste år. Der står bl.a.:

»Vælgerne stemmer ved Europaparlamentsvalget på søndag ... Socialdemokraterne og SF f.eks. har lovet at udbetale økonomisk kompensation til de radikale for at overtage deres stemmer efter valget, hvis det viser sig, at det lille midterparti ikke selv får nok stemmer til at blive valgt ind«. Så står der, citat:

»Den slags stemmevandring sikres gennem valgforbund mellem partierne og har før sikret partier et mandat, som de ellers ikke ville have fået. Derfor er det helt naturligt at betale for de ekstra stemmer, mener Socialdemokraternes partisekretær Lars Midtby.« Det er en aftale, man har lavet mellem de tre partier.

Nu spørger jeg så kommunalordføreren for det parti, som har været med til det: Hvor mange penge har man givet til De Radikale? Og det kan man ikke svare på.

Kl. 13:36

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 13:36

Flemming Bonne (SF):

Jamen jeg må så give det samme svar, som jeg gav i første omgang, nemlig at så vidt jeg er orienteret, er der ikke penge mellem SF og Det Radikale Venstre.

Kl. 13:36

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det fru Helle Sjelle som konservativ ordfører.

Kl. 13:36

(Ordfører)

Helle Sjelle (KF):

Da den konservative ordfører desværre ikke har mulighed for at være til stede, skal jeg på ordførerens vegne fremføre følgende:

Det Konservative Folkeparti mener ikke, valgforbund er udemokratiske. Valgforbund sikrer, at små partier ved at slå sig sammen i et valgforbund kan få mulighed for deltagelse i Europa-Parlamentet, som det selv for større etablerede partiers vedkommende er svært at blive valgt til. Valgforbund er også med til at sikre, at ens stemme bliver brugt på den side af det politiske spektrum, man ønsker, så stemmespild dermed undgås.

Valgforbund er en mulighed, partierne kan benytte sig af, ikke en pligt. Partierne kan indgå i valgforbund, hvis de mener, at det gavner dem i forbindelse med at opnå et mandat ved det pågældende valg. Det Konservative Folkeparti er derfor imod dette forslag.

Kl. 13:37

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Fru Erika Lorentsen som radikal ordfører.

Kl. 13:37

(Ordfører)

Erika Lorentsen (RV):

Dansk Folkeparti argumenterer først for brugen af valgforbund i sine bemærkninger til beslutningsforslaget. Et valgforbund er et teknisk samarbejde mellem to eller flere partier med det formål at maksimere antallet af mandater til valgforbundet. Det betyder, at man i videst muligt omfang undgår stemmespild. Så langt, så godt.

Vi kan bruge valgforbund ved kommunal- og regionsvalg og også ved europaparlamentsvalget, men ikke ved et folketingsvalg. Når det gælder valg til Europa-Parlamentet, skal man huske, at vi i Danmark kan vælge 13 medlemmer til det. Det er et landsdækkende valg til et mindre antal pladser, så der skal noget til for at sikre et bredt politisk fundament bag valget. Så langt er vi enige med Dansk Folkeparti.

Men herfra argumenterer Dansk Folkeparti imod valgforbund til Europa-Parlamentet. Der er ikke noget krav om, at partierne i et valgforbund skal være enige med hinanden, men i praksis er det sådan, hvilket jo også er praktisk, skriver DF, for så har vælgerne noget klart at vælge imellem.

Nu er det bare sådan, at Dansk Folkeparti ikke har noget andet parti eller en bevægelse at være enig med, og som de dermed kan indgå i et valgforbund med. DF lister valgforbundene ved valget i 2009 op; et, som bestod af S, SF og Det Radikale Venstre, et, som bestod af V og K og Liberal Alliance, og et, som bestod af JuniBevægelsen og Folkebevægelsen mod EU. Så DF havde ikke nogen venner at gå valgforbund med. V og K er for glade for EU til DF's smag, og de to bevægelser ligger politisk og ideologisk for langt fra DF.

Endelig mener DF, at det måske alligevel ikke er så demokratisk. Et mandat til Europa-Parlamentet koster 7,7 pct. af stemmerne. Hvis to små partier får henholdsvis 3,8 pct. og 3,9 pct. af stemmerne, har de stemmer til 1 mandat, mens DF ved at hente 7,5 pct. af stemmerne ikke vil få 1 mandat. En sådan situation er vel heller ikke særlig demokratisk, slutter DF sine bemærkninger med.

DF demonstrerer først alle de demokratiske værdier i muligheden for valgforbund, men når DF ikke kan få nogle at være valgforbund med, er det ikke længere demokratisk. Det taler for sig selv.

Efter Det Radikale Venstres opfattelse er der ikke nogen alvorlig grund til at afskaffe muligheden for valgforbund, så vi kan ikke støtte forslaget.

Kl. 13:40

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Hans Kristian Skibby for en kort bemærkning.

Kl. 13:40

Hans Kristian Skibby (DF):

Nu ville jo være oplagt at spørge ordføreren, hvor mange penge De Radikale så havde fået. Men det skal jeg nok lade være med, for jeg ved jo, at fru Erika Lorentsen er herinde som stedfortræder, og jeg går ikke ud fra, at man har fået så stort et kendskab på så kort tid i Folketinget. Så nok om det.

Men jeg vil gerne spørge lidt ind til De Radikales holdning til det her med demokratiopfattelsen, for det var ordføreren jo lidt inde på, nemlig at man egentlig gerne vil forsvare de her ældgamle udemokratiske valgregler, som gør, at 7,5 pct. af borgerne ikke får nogen mandater, mens et parti, der kun er halvt så stor, og som har fået 3,5 pct. af stemmerne, godt kan få en plads i Europa-Parlamentet.

Synes De Radikale virkelig, at det er demokratisk fuldstændig forsvarligt, at nogle stemmer på den måde fuldstændig bliver fejlet af bordet, fordi andre partier har indgået taktiske valgforbund på kryds og tværs og så oven i købet garanteret det med aftaler, der nogle gange handler om økonomi, om penge, man flytter fra det ene parti til det andet, og andre gange handler om at få busture og praktikophold til gengæld?

Kl. 13:41

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 13:41

Erika Lorentsen (RV):

Altså, jeg synes jo, det er en god ting, at små partier også har mulighed for at blive repræsenteret. Jeg synes egentlig, det er en god ting, at man i de små partier er nødt til at samarbejde med hinanden, for hele vores demokrati bygger jo på samarbejde. Så det ser jeg som et gode.

Kl. 13:41

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 13:41

Hans Kristian Skibby (DF):

Altså, man kan konkludere, at det er samarbejdet, som betyder, at man gør, hvad man kan for at holde et flertal af vælgerne ude og for at holde et mindretal af vælgerne inde. Det er det, man får ud af, at 7,5 pct., som stemmer på én liste, ingen indflydelse får, mens et andet parti, som får 3,5 pct. af stemmerne, får en masse indflydelse. Det er den måde, man agiterer for demokrati på hos Det Radikale Venstre, og det synes jeg er lidt underligt.

Jeg vil gerne spørge ind til et andet område i det her. Der var en valgforsker, Kasper Møller Hansen, som var ude med et debatindlæg i Politiken før sidste europaparlamentsvalg, hvor han jo netop udtrykte en sund skepsis over for det manglende demokrati, der er i vores forældede valgsystem, når det gælder om at besætte de her 13 pladser i Europa-Parlamentet. Anerkender De Radikale ikke, at når selv valgforskere, som sidder med det her som speciale, siger, at der her er et grundlæggende demokratisk underskud, skal vi som demokrati og som folkestyre gøre noget for at ændre det til det bedre?

Kl. 13:42

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Taletiden til korte bemærkninger er 1 minut.

Ordføreren.

Kl. 13:42

Erika Lorentsen (RV):

Altså, de to små partier har jo tilsammen flere stemmer end det store parti.

Jeg tror, at der altid vil være forskellige opfattelser af det her spørgsmål – det kan være min kommentar til det andet.

Kl. 13:43

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Fru Line Barfod som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 13:43

(Ordfører)

Line Barfod (EL):

Enhedslisten kan ikke støtte forslaget. Vi synes, at det er fornuftigt, at partier har mulighed for at indgå valgforbund. Det ser vi i meget stort omfang ved kommunal- og regionsvalg. Så kan man gå ind og sige noget om de enkelte aftaler, og det kan man jo diskutere i den politiske debat, som jeg kan forstå Dansk Folkeparti kaster sig ud i, men det, der undrer mig, er, at Dansk Folkeparti her vælger at gå efter spørgsmålet om valgforbund, fordi det i denne konkrete situation ikke tilgodeser Dansk Folkeparti. Men man går ikke ind i den grundlæggende diskussion om, hvor udemokratisk EU er, og om, hvor problematisk det er, at så mange beslutninger træffes helt uden demokratisk kontrol i lukkede komiteer og alle mulige andre steder, hvor befolkningen ikke har nogen som helst mulighed for at vælge, hvem der sidder der, og ikke engang kan få oplyst, hvem det er, der sidder og træffer beslutningerne. Man har valgt en konstruktion, hvor borgerne stort set ikke har nogen mulighed for at følge med i, hvad der foregår, eller for at påvirke de beslutninger, der tages, fordi det er så indviklet at følge med i, og fordi meget af det først kommer til offentlighedens kendskab, når beslutningerne allerede er truffet.

Det Parlament, som hr. Hans Kristian Skibby her er så meget ude efter at få en plads i, er jo et Parlament, som har meget begrænset indflydelse, i forhold til hvor de store beslutninger bliver truffet. Det betyder, at det selvfølgelig er væsentligt at sidde der og kunne følge med i, hvad der foregår, men det er altså meget begrænset, hvad borgerne har af demokratisk indflydelse. Derfor holder vi fra Enhedslisten side fast i, at vi synes, at man hellere skulle lave grundlæggende om og få et demokratisk samarbejde i EU, hvor man så også skulle

se på, hvordan vi sikrer en god demokratisk valgprocedure i forhold til at få sikret, at borgerne har en reel indflydelse på, hvad der foregår i en international organisation som EU, ligesom borgerne har mulighed for at følge med i, hvad der foregår i det nordiske samarbejde og i alle mulige andre internationale organisationer.

Kl. 13:45

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren.

Hr. Hans Kristian Skibby som ordfører for forslagsstillerne. Var det en kort bemærkning? Det så jeg ikke, så var hånden ikke højt nok oppe. Så må jeg bede fru Line Barfod om at komme op igen. Hr. Hans Kristian Skibby for en kort bemærkning.

Kl. 13:45

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg synes, det ville være uhøfligt, hvis jeg ikke stillede nogen spørgsmål, når jeg nu har bedt om at få en debat om det her beslutningsforslag.

Jeg vil gerne spørge lidt ind til det her med demokratiopfattelse. Det er altid lidt interessant at diskutere demokratiopfattelse med Enhedslisten, al den stund at partiet er opbygget meget betonkommunistisk og på den måde, at man jo elsker partilister; man elsker at bestemme, hvem vælgerne skal have lov at stemme ind. Så tror vælgerne, at de får lov til at bestemme, men det gør de ikke. Nej, det gør Enhedslistens medlemmer, fordi de vælger partiliste. Så selv om en, der har fået flere stemmer end en anden, kunne være blevet valgt, bliver vedkommende det ikke. Sådan fungerer det jo hos Enhedslisten.

Jeg vil gerne spørge: Anser Enhedslisten det ikke for dybt problematisk, at mange valgforskere går ud og siger, at der et demokratisk underskud i disse valgprocedureregler, som er dateret tilbage til 1977? Og synes Enhedslisten ikke også, at det er et problem, at man risikerer, at store partier ryger ud, for at små partier kan komme ind?

Kl. 13:46

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Det er ikke, fordi jeg vil forfølge hr. Hans Kristian Skibby, men taletiden ved korte bemærkninger er 1 minut.

Ordføreren.

Kl. 13:46

Line Barfod (EL):

Først skal jeg lige sige til hr. Hans Kristian Skibby, at selv om man har fremsat et beslutningsforslag, har man ikke en forpligtelse til at have korte bemærkninger til alle ordførere. Det er helt op til en selv, om man vil gøre det eller ej. Det er også et led i demokratiet, at man selv må om, om man vil tage ordet eller ej.

Med hensyn til demokratiopfattelse mener vi, at det er fornuftigt at have muligheden for valgforbund. Vi synes, det er fornuftigt, at vælgerne har mulighed for at vide, hvad det er, de kan tage stilling til. Vi synes så, at det er helt rimeligt, at man lægger åbent frem, hvilke valgforbund man har indgået, og hvilke aftaler der er indgået i de valgforbund, ligesom vi mener, det er væsentligt at lægge åbent frem, hvem man får penge fra. Hvad er det for nogle store virksomheder eller organisationer, der støtter et parti, eller hvordan får man sine penge? Det synes vi er vigtigt at lægge frem. Det er for os en væsentlig del af demokratiet, at man kan se, hvad det er for nogle økonomiske interesser, der prøver at komme igennem på forskellig vis.

Kl. 13:47

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 13:47

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg vil gerne spørge endnu en gang til det her med økonomi og sund fornuft. Politisk købmændskab er noget, vi traditionelt set bruger herinde for at lade den sunde fornuft råde. Det, der er sket ved det her EU-valg, er jo, at man har ladet politisk købmændskab udvikle sig til noget helt andet. Det drejer sig om busture, det drejer sig om at udveksle medarbejdere, det drejer sig om kroner og øre, klingende mønt, fra det ene parti til det andet osv.

Kan Enhedslisten bakke op om, at vi skal have kigget på denne valglov for at sikre os imod, at partier går og handler med borgernes stemmer? Man sidder direkte og handler om borgernes stemmer. Støtter Enhedslisten det?

Kl. 13:48

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 13:48

Line Barfod (EL):

Nu skal jeg jo ikke kunne sige, hvad Dansk Folkeparti handler om, når Dansk Folkeparti indgår valgforbund i masser af kommuner, men hvis Dansk Folkeparti føler, at man der sidder og handler om stemmerne, må man jo tage det op.

Jeg synes, det er vigtigt, at man lægger frem i fuld offentlighed, hvad det er for nogle aftaler, man indgår, og at borgerne har mulighed for at stille spørgsmål til det og få at vide, hvad det er. Så kan de jo vælge, om de vil stemme på det eller ej.

Det er for mig væsentligt i et demokrati, at der er åbenhed om, hvad der foregår. Det kan vi sagtens finde sammen om at lave nogle regler for, hvis Dansk Folkeparti ønsker, at vi skal have flere regler om større åbenhed og gennemsigtighed i partiregnskaberne og i, hvad der bliver indgået af aftaler. Det synes jeg da er fornuftigt at tage en snak om. Det har bare ikke noget med valgforbund at gøre, og hvorvidt man skal have muligheden for at have valgforbund eller ej. Det handler om, hvorvidt vi skal sikre, at partierne kan komme ind, hvis folk synes, det er nogle fornuftige valgforbund, og de vil stemme på dem. Så kan vi en anden dag tage diskussionen om den store del af befolkningen, der jævnligt har stemt nej, men som ikke er repræsenteret særlig stærkt i Folketinget.

Kl. 13:49

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Og så er det hr. Hans Kristian Skibby som ordfører for forslagsstillerne, og her er taletiden 5 minutter.

Kl. 13:49

(Ordfører for forslagsstillerne)

Hans Kristian Skibby (DF):

Jo, men så kan jeg måske prøve at nøjes med 4 minutter, hvis jeg kom til at bruge lidt af min taletid forkert før.

Men når alt kommer til alt, vil jeg selvfølgelig gerne takke for debatten, vi har haft her i dag, om selve det her med at gennemføre EU-valg i Danmark. For der er selvfølgelig et nyt valg på vej; om 4½ år, knap og nap endda, skal vi til det igen, og det betyder selvfølgelig også, at vi skal have nogle regler på plads. Og jeg synes, og Dansk Folkeparti synes, de skal være så fuldt ud demokratiske, som de overhovedet kan blive. Borgernes valg skal respekteres, og det betyder selvfølgelig også, at partierne skal have sunde og lige muligheder for at få deres mandattal og deres styrke ind i Europa-Parlamentet.

Det er ikke det, der er kendetegnende ved den valglov, vi har, og som er fra 1977. Det er en veteranpolitik, vi har med at gøre her, det er en gammel, gammel valgregel fra tidernes morgen, hvor man hav-

de 16 mandater, og hvor man syntes, at man gerne ville gøre noget for at hjælpe mindre partier til at have en større mulighed for at få et af de 16 mandater. Det, der så er sket siden 1977, er jo, at vi i 2004 gik ned på at have 14 mandater, og vi gik så i 2009 ned på at have 13 mandater. Hver gang tallet er gået ned, er spærregrensen for, hvornår et parti kan få et mandat i Europa-Parlamentet, steget. Den er oppe på 7,7 pct. nu, og lur mig, om ikke vi om nogle år vil opleve, at vi lige pludselig har endnu færre stemmer at slås om.

Der er det så, det kommer ind i billedet, at vi er nødt til at kigge på den her valglov, for det er bundhamrende udemokratisk, at et parti med 3½ pct. kan få 1 mandat i Parlamentet, og at et parti med 7½ pct. kan få en lang næse. Det synes vi i Dansk Folkeparti er udemokratisk, og vi synes, at det er noget, som de fleste partier må kunne finde en fælles forståelse for, og derfor kan vi jo kun beklage, at alle partier i Folketinget har vendt tommelfingeren nedad til det her forslag, men vi accepterer det selvfølgelig, for sådan er det parlamentariske styre.

Men vi synes samtidig også, at det er lidt forkasteligt, at så mange partier konsekvent og elegant er gledet let hen over selv samme partiers købmændskab, når det drejer sig om at fordele stemmer iblandt sig. Vi synes, at det er uværdigt, at partier køber hinandens stemmer; man køber vælgernes stemmer for kroner og øre i det ene valgforbund, og i det andet får man busture og medarbejdere udstationeret i Bruxelles og Strasbourg. Det er ikke værdigt, og derfor synes vi selvfølgelig, at det her burde have dannet baggrund for, at vi fik den her valglov revideret, så vi kunne have fået den mere fremtidsikret. Det får vi ikke i den her omgang, men jeg kan love, at vi gerne vil fremsætte forslaget igen ved en senere given lejlighed. Det var det.

Kl. 13:52

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Rasmus Prehn for en kort bemærkning.

Kl. 13:52

Rasmus Prehn (S):

Nu engagerer Dansk Folkepartis ordfører sig virkelig i det her spørgsmål og kalder det uværdigt og problematisk osv., men er tilfældet ikke det, at Dansk Folkeparti selv har indgået valgforbund i 75 ud af de 98 kommuner, og kan Dansk Folkepartis ordfører udelukke, at der i de valgforbund, der er rundtomkring i kommunerne, også er indgået aftaler om udvalgsposter og fordeling og andre ting? Altså, jeg kender da f.eks. i min egen hjemkommune, Aalborg Kommune, til, at Dansk Folkeparti har lavet valgforbund, hvor man så efterfølgende har fået flere udvalgsposter – altså ikke dem, som bliver fordelt internt i byrådet, men eksterne poster, som også er pengeposter. Man får flere poster, fordi man har indgået valgforbund. Kan Dansk Folkepartis ordfører udelukke, at det gør sig gældende i 75 ud af de 98 kommuner, at Dansk Folkeparti har valgforbund, så man sådan set er med på den galej, som ordføreren står og tager så skarpt afstand fra her?

Kl. 13:53

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 13:53

Hans Kristian Skibby (DF):

Jamen jeg anerkender ikke præmissen om, at vi skal lave en direkte sammenligning mellem et kommunalvalg, hvor der er 2.500 mandater, der skal fordeles, og så det, at vi har 13 mandater at fordele ved et landsdækkende europaparlamentsvalg. Jeg synes ikke, man kan sammenligne de to måder at gennemføre et valg på. Der er mange, mange flere mandater at slås om i byrådene, og derfor er der også en meget, meget højere spærregrense for, hvornår man overhovedet kom-

mer ind. Så jeg synes ikke, man kan sammenligne de to ting i den her sammenhæng.

Kl. 13:56

Men jeg synes, at Socialdemokraterne skulle prøve at spille lidt med i stedet for på den positive side og så prøve at se, om man kan acceptere nogle af de her ting. Synes Socialdemokraterne selv, at det er fair, at vi har nogle valgeregler, som gør, at man kan købe hinandens stemmer? Det synes vi ikke det er, og det har ikke noget at gøre med, hvilken taktisk situation, der er, og om man stod til at få 2 mandater og kun fik 1. Det har noget at gøre med, at om godt 4 år har vi et nyt valg til Europa-Parlamentet, og der synes vi bare at man skal have nogle demokratiske spilleregler, som er fair og fredelige, og dem, vi har nu, er ikke fair, og de er heller ikke fredelige.

Kl. 13:54

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Rasmus Prehn.

Kl. 13:54

Rasmus Prehn (S):

De valgeregler, vi har her, er jo både fair og fredelige, ingen tvivl om det. Og principielt set er der intet, der adskiller valg til Europa-Parlamentet og valg til kommunalbestyrelser. I begge tilfælde kan partier, der ønsker det, indgå valgforbund, og i begge tilfælde kan man få gevinst af det. Så man kan vælge at gøre det og få gevinst af det, ved at man laver en alliance. Det er jo ikke noget med at købe, det handler om at lave en alliance, som man så har glæde af, fordi man hjælper hinanden på den måde.

Er der ikke noget besynderligt i, at Dansk Folkeparti står her og gør sig til moralens dommer om det med valgforbund og så selv har indgået valgforbund i 75 ud af 98 kommuner, samtidig med at fru Pia Kjærsgaard, der er leder af Dansk Folkeparti, den 8. juni 2009 udtrykte, at det er udemokratiske alliancer? Hvorfor er det mere udemokratiske, når det handler om Europa-Parlamentet, end når det handler om kommunerne? Det forstår jeg simpelt hen ikke.

Kl. 13:55

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Taletiden er stadig væk 1 minut til korte bemærkninger.
Ordføreren.

Kl. 13:55

Hans Kristian Skibby (DF):

Som jeg sagde i mit første svar til hr. Rasmus Prehn, kan man ikke sammenligne kommunale valg, hvor der er 2.500 mandater at slås om, med et landsdækkende valg, hvor der er 13 mandater, og hvor vi tidligere har haft 14 og endnu tidligere har haft 16. Der er sket en marginalisering, siden den her valglov blev vedtaget i 1977, og derfor beder vi i al mindelighed om at få den revideret, for at vi får sikret, at man ikke går ind og laver urimelige aftaler på baggrund af en for gammel og forældet valglov.

Dansk Folkeparti synes, det er uhæderligt, at Socialdemokraterne og Socialistisk Folkeparti går ind og giver Det Radikale Venstre kroner og øre – det stod i Politiken i juni måned sidste år – for at få deres stemmer, sådan at Socialdemokraterne kunne få et ekstra mandat i Parlamentet. Det synes vi ikke er rimeligt, vi synes ikke, det er fair, og vi synes ikke, det er fredeligt, som jeg sagde før, vi synes, det er uredelt, og derfor synes jeg, at der burde have været flertal for, at vi kunne have fået kigget på de her regler her i Folketinget for derved at få en bedre demokratisk styring af vores europaparlamentsvalg til næste valg.

Kl. 13:56

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Flemming Bonne for en kort bemærkning.

Flemming Bonne (SF):

Tak. Jeg vil gerne spørge ordføreren, om han ikke er enig i, at valgloven, som den er udformet nu med mulighed for at indgå de her tekniske valgsamarbejder, er lavet for at sikre, at små partier skal have en mulighed for at opnå valg.

Så vil jeg også spørge: Finder ordføreren det sådan særlig demokratisk, at Dansk Folkeparti så i virkeligheden slår til lyd for at begrænse den mulighed for de små partier?

Kl. 13:57

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 13:57

Hans Kristian Skibby (DF):

Jamen jeg anerkender ikke spørgsmålet som værende korrekt. Vi står faktisk her og forsvarer det rimelige i, at det største parti selvfølgelig også har størst chance for at få et mandat. Vi synes, det er fair, hvis et parti har fået 7,5 pct. af stemmerne, at de så kan få et mandat i Parlamentet før et parti, der har fået 3,5 pct. Det synes vi er sund fornuft. Det synes vi er den måde, man burde respektere vælgernes valg på. Og det er ikke det, der gør sig gældende i den nugældende valglov i forbindelse med europaparlamentsvalg. Der er det sådan, at partierne kan indgå taktiske valgforbund for at holde konkurrenten uden for døren, om jeg så må sige. Det synes vi er forkert.

Vi synes, at vælgerne burde respekteres – en mand er lig med en stemme og selvfølgelig også sådan, at de partier, der får flest stemmer, også får tilsvarende mandattal i Parlamentet. Det får de ikke med den her valglov, og det er så åbenbart en valglov, som Socialistisk Folkeparti synes at vi skal blive ved med at have. Og det kan vi så kun beklage fra Dansk Folkepartis side.

Kl. 13:58

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Flemming Bonne.

Kl. 13:58

Flemming Bonne (SF):

Ordføreren kan formentlig bekræfte, at når to eller tre partier indgår valgforbund, er de rent teknisk at betragte som et parti, når der skal uddeles mandater. Det var det ene.

Det andet er: Finder ordføreren det sådan specielt demokratisk, at man nu lægger op til, at der skal foretages ændringer i valgloven, fordi Dansk Folkeparti har problemer med at finde nogen at lege med i et valgteknisk samarbejde?

Kl. 13:58

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 13:58

Hans Kristian Skibby (DF):

Det har overhovedet ikke noget med det sidste at gøre. Som jeg sagde før, var vi meget tilfredse med det valg, vi havde ved sidste europaparlamentsvalg i juni sidste år. Vi havde en markant fremgang, og vi har fået et godt mandattal i Parlamentet.

Men jeg vil gerne holde fast i det, som ordføreren var inde på, nemlig det demokratiske i – hvad man åbenbart synes – at to partier indgår i et forbund og kan regnes som værende et parti, når stemmerne skal tælles op. Selve det problematiske i det her er jo f.eks., at Liberal Alliance indgår et valgforbund mod en kompensation fra Venstre og De Konservative, som får deres stemmer, og så får de noget til gengæld i den anden hånd.

Vi synes, det er forkasteligt, at et parti som f.eks. Liberal Alliance går ind og siger, at de ikke vil have fælles valuta i Danmark, de vil ikke have euroen, og at deres stemmer så skal gives til en Venstremand, som sidder og siger ja og amen i Parlamentet til alt omkring eurosamarbejdet. Det synes vi ikke er rimeligt.

Kl. 13:59

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Line Barfod for en kort bemærkning.

Kl. 13:59

Line Barfod (EL):

Jeg kunne forstå, at Dansk Folkepartis ordfører mener, at det er et problem, hvis man kan købe sig til stemmer. Derfor vil vi gerne høre, om Dansk Folkeparti vil være med på, at det skal være fuldt offentligt, hvem det er, man får penge fra i partierne.

Det skal fremgå af partiregnskaberne, hvad det er for nogle store beløb, man får, og hvem man får dem af. Vi skal have sat grænsen, der i dag er på 20.000 kr., ned, og det skal også fremgå, hvor mange penge det er, så det f.eks. kan ses, om man har fået en halv eller en hel million fra en bank eller fra Mærsk, eller hvem det nu er, man får penge fra, så borgerne ved, hvad det er, de kan tage stilling til, når de skal finde ud af, om de skal stemme på partiet eller ej, og de kan tage stilling til påstande om, at man kan købe sig til stemmer.

Kl. 14:00

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 14:00

Hans Kristian Skibby (DF):

Jamen jeg kan kun bekræfte, at vi går ind for, at der skal være fuld åbenhed omkring, hvem der putter penge i lommerne på de politiske partier. Det er også noget, som jeg har udtalt mig om mange gange tidligere, også her i Folketinget, nemlig åbenhed i partiernes regnskaber.

Jeg har sågar også stillet spørgsmål i den mundtlige spørgetid til den daværende indenrigsminister, hvor jeg så fik en afvisning af vores forslag om at sikre en øget åbenhed. Men vi er sådan set tilsyneladende principielt fuldstændig enige med Enhedslisten i, at vi gerne vil have en åbenhed om de økonomiske transaktioner, der er fra virksomheder og borgere og ind i de politiske partier.

Kl. 14:01

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Line Barfod.

Kl. 14:01

Line Barfod (EL):

Betyder det også, at Dansk Folkeparti er villige til at offentliggøre mere end det, som man i dag er forpligtet til, i forhold til hvor man selv får sine penge fra?

Kl. 14:01

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 14:01

Hans Kristian Skibby (DF):

Ja, for der er sådan set ikke nogen steder, vi får penge fra, som vi ikke kan tale skal se dagens lys. Vi modtager ikke store tilskud og subsidier fra forskellige virksomheder eller andre organisationer i Danmark, så det har vi slet ikke nogen problemer med.

Vi går ind for åbenhed omkring partiernes regnskaber. Det er selvfølgelig sund fornuft, fordi borgerne skal have mulighed for at vurdere, om der er nogen her, der eksempelvis som Saxo Bank put-

ter ½ mio. kr. i Liberal Alliance. Det er da fair nok, at borgerne også får det at vide. Vi synes, der skal være åbenhed. Står det ikke direkte i lovgivningen, synes jeg, at det enkelte parti som en selvfølge selv skulle lave en aftale med dem, der er bidragsydere om, at det selvfølgelig bliver offentliggjort.

Kl. 14:01

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Tak til ordføreren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 134:

Forslag til folketingsbeslutning om ligestilling af sydjyske kommuner med Øresundsregionens danske kommuner vedrørende pendlerskat.

Af Lise Von Seelen (S) og Jesper Petersen (SF) m.fl.
(Fremsættelse 12.02.2010).

Kl. 14:02

Forhandling

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Forhandlingerne er åbnet. Indenrigs- og sundhedsministeren.

Kl. 14:02

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Beslutningsforslaget går ud på, at reglerne ændres, sådan at kommuneskatterne for grænsependlere over den dansk-tyske grænse tildeles den kommune, som pendleren arbejder i. Baggrunden er, at den kommune, hvor vedkommende arbejder, har visse udgifter til personen. Det drejer sig hovedsagelig om udgifter til sygedagpenge og daginstitutioner. Forslagsstillerne nævner, at grænsependlere er en værdifuld gruppe for erhvervslivet i det sydjyske område, og at grænsen ikke skal være afgørende for, hvor et menneske bosætter sig, eller hvor en virksomhed etablerer sig. Derfor bliver der foreslået ligestilling af de sydjyske kommuner med de danske kommuner i Øresundsregionen vedrørende pendlerskat.

Man skal skelne mellem de regler, der gælder for den enkelte grænsependler, og de regler, der gælder for kommunerne. For den enkelte grænsependler er det de samme regler, der gælder, uanset om personen pendler fra Sverige eller fra Tyskland. For kommunerne er der en forskel, fordi Øresundsafreden indebærer en vis udveksling af såkaldt provenu af kommuneskat mellem kommunerne. Det vil jeg vende tilbage til.

Lad mig først ridse op, hvad det er for nogle skatteregler, der gælder, når en person med bopæl i udlandet arbejder for en dansk arbejdsgiver i Danmark. Lad mig straks slå fast, at det er de samme regler, der gælder, uanset om man pendler over den dansk-tyske grænse eller pendler over Øresund. Hvis man bor i udlandet og arbejder for en dansk arbejdsgiver, er man skattepligtig til Danmark af den lønindkomst, man får i Danmark. Skattesatserne er for de statslige skatters vedkommende de samme som for lønmodtagere, der bor i Danmark, så her er der ikke nogen forskel. Forskellen er, at grænse-

pendlerne ikke betaler kommuneskat efter satsen i en bestemt kommune, men i stedet betaler en gennemsnitlig kommuneskattesats for landet som helhed. Forskellen er også, at denne såkaldte kommuneskat, som altså er et gennemsnit af kommuneskatterne i Danmark, ikke tilfalder en bestemt kommune, men i stedet tilfalder staten.

For den enkelte grænsependler er der ikke nogen forskel. Reglerne er som sagt de samme, hvad enten man pendler til Danmark fra Sverige eller pendler til Danmark fra Tyskland. Derfor forstår jeg ikke forslaget om, at vi skal ligestille skattereglerne for pendlere i de sydjyske kommuner med skattereglerne for dem, der pendler over Øresund. For de er allerede ligestillet.

Så kommer vi til det, som ikke er ens ved Øresund og ved Flensborg Fjord. Forslagsstillerne henviser til den Øresundsaf tale, som er indgået med Sverige. Men Øresundsaf taltalen handler ikke om, hvordan vi i relation til de danske kommuner beskatter personer, som bor i Sverige og arbejder i Danmark. Øresundsaf taltalen handler om det modsatte. Øresundsaf taltalen har ikke til formål at kompensere den kommune, hvor man arbejder i Danmark, for tabte indtægter. Af taltalen har derimod til formål at kompensere bopælskommunen i Sverige for de indtægter, den mister, når grænsependlernes lønindkomst beskattes i Danmark. Af taltalen vender naturligvis begge veje, sådan at en dansk bopælskommune tilsvarende kompenseres, når kommunens borgere arbejder og beskattes i Sverige. Det vil sige, at den danske bopælskommune får en vis kompensation, hvis en borger bor i kommunen og arbejder i Sverige. Det samme er ikke tilfældet i forhold til andre lande. Men der er som sagt tale om en kompensation til bopælskommunen og ikke til arbejdsstedskommunen, som man skulle tro, når man læser forslaget.

Når det er sagt, står tilbage, at den mere grundlæggende baggrund for beslutningsforslaget, er, at de sydjyske kommuner som arbejdsstedskommuner har visse udgifter til sygedagpenge og dagpasning i forbindelse med personer, som arbejder i kommunen, men bor i Tyskland. Der er tale om særlige forhold, som kun har betydning for nogle få kommuner tæt på grænsen, men der er tale om forhold, som vi skal være opmærksom på. Regeringen har flere gange tilkendegivet, at det er forhold, som skal tages i betragtning ved udmåling af de såkaldte særtilskud. Særtilskuddene er midler, som kan tildeles kommuner i særlige situationer, når de ikke er dækket af det generelle udligningssystem.

Kl. 14:07

Spørgsmålet er netop, hvad der så er det mest hensigtsmæssige middel til at nå målet. En ordning svarende til Øresundsaf taltalen er jo ikke relevant, da den ikke sigter mod at tilføre midler til arbejdsstedskommunen. Det kan derfor overvejes, om det vil være mere hensigtsmæssigt at tage hensyn til den udgiftsmæssige belastning fra grænsependlere ved udmåling af særtilskud eller ændre de generelle skatteregler. De tidligere erfaringer med fordelingen af en del af skatteindtægterne fra begrænset skattepligtige til kommunerne har vist, at det førte til en fordeling af et skattebeløb til et stort antal kommuner. Der var tale om en begrænset og usystematisk sammenhæng mellem kommunernes indtægter og udgifter fra disse såkaldte begrænset skattepligtige, og derfor blev det system afskaffet i forbindelse med kommunalreformen for et par år siden.

Særtilskuddene er en mere enkel og ubureaukratisk metode, hvormed man kan tage højde for forhold, som kun er relevante i ganske få kommuner, og det må vurderes, at det forhold kun er relevant i nogle få kommuner tæt på den dansk-tyske grænse. Der findes ikke specifikke opgørelser over den del af en kommunes udgifter, der vedrører personer med bopæl i udlandet. Men Aabenraa Kommune har fået foretaget en særlig undersøgelse, som pegede på, at kommunen har udgifter på ca. 7 mio. kr. årligt til personer, der arbejder i kommunen og bor i Tyskland.

Der er tale om et problem af en størrelsesorden, som kan håndteres inden for rammen af særtilskud. Det er et forhold, som bliver ta-

get i betragtning ved udmåling af særtilskud. Særtilskud betyder ikke en krone til krone-kompensation af bestemte udgifter, men det betyder, at der kan tages hensyn til den finansieringsmæssige belastning fra grænsependlere ved udmåling af særtilskud. Jeg kan i den forbindelse nævne, at i 2010 har Aabenraa Kommune modtaget et særtilskud på 8 mio. kr. Den væsentligste begrundelse for dette særtilskud var netop kommunens udgifter til grænsependlere, der, som jeg før nævnte, androg ca. 7 mio. kr.

Afslutningsvis kan jeg sige, at for den enkelte grænsependler er det de samme regler, der gælder, uanset om man pendler over den dansk-tyske grænse eller man pendler over Øresund. For kommunerne er der en vis forskel på grund af Øresundsaf taltalen, men Øresundsaf taltalen sigter ikke mod at tilføre midler til arbejdsstedskommunen, som man skulle tro, når man læser forslaget. Af taltalen indebærer en vis provenuudveksling, som tilfalder bopælskommunen, som jo har en række udgifter. Realiteten i sagen er, at kommunerne i grænseregionen har visse udgifter til grænsependlere. Det er regeringens vurdering, at disse udgifter skal tages med i betragtning ved udmåling af særtilskud. Det er en enkel og ubureaukratisk måde at tilføre midler på til de forholdsvis få kommuner, som er i denne særlige situation.

Med denne måske lidt indviklede, men ikke desto mindre korrekte begrundelse, vil jeg på regeringens vegne afvise forslaget, hvis intentioner jeg ikke betvivler. Men jeg håber, at jeg har klargjort nogle ting over for forslagsstillerne.

Kl. 14:11

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Lise von Seelen for en kort bemærkning.

Kl. 14:11

Lise von Seelen (S):

Tak. Jeg er selvfølgelig skuffet over, at indenrigsministeren afviser vores forslag, og jeg skal da ikke lægge skjul på, at jeg kunne have haft et håb om, at forståelsen, fordi indenrigsministeren kender vores område, havde været større for, hvor vigtigt det er, at de barrierer, der findes i et grænseområde, forsvinder, sådan at vi kan få den fleksibilitet frem, som vi gerne skulle have. Men jeg forstår, at ministeren opfatter, at særtilskud er en meget ubureaukratisk måde at finde ud af, hvordan man skal fordele penge til de kommuner, som har en faktisk udgift, på. Det er jo ikke en opfattelse, kommunerne deler med ministeren. Mener ministeren ikke, at det er en enklere måde, at den skat, pendlerne betaler, betales til kommunkassen i den kommune, hvor deres arbejdsplads befinder sig? Det ville være enkelt og direkte.

Kl. 14:12

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ministeren.

Kl. 14:12

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Som det fremgik, havde vi jo en ordning frem til kommunalreformen i 2006 eller 2007, som viste sig at være et administrativt monster, fordi der var så mange kommuner involveret. Nu har vi i stedet for en forholdsvis enkel ordning, nemlig en pulje, hvorfra man kan give kommunerne særtilskud, og da Aabenraa Kommune har nogle specielle problemer i forbindelse med grænsependlere, der andrager ca. 7 mio. kr., så får Aabenraa Kommune i alt 8 mio. kr. i særtilskud.

Jeg vil godt understrege, at hvis der er nogen, der har pendlet over den dansk-tyske grænse, så er det mig – også over fjorden, selv om det vist nok ikke var lovligt dengang – og jeg vil advare imod at efterligne reglerne ved den dansk-svenske grænse ved den dansk-tyske grænse, for det vil være til stor ufordel for Danmark.

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Lise von Seelen.

Lise von Seelen (S):

Jeg vil gerne repetere de regler, der var gældende før 2007, hvor det jo faktisk foregik på den måde, at den kommuneskat, der blev indbetalt, røg i kommunekassen der, hvor arbejdspladsen lå. De kommuner, der er mest berørt af det her, opfatter det jo som en meget, meget enkel måde, og det er også en forudsigelig måde for disse kommuner, som jo ved, hvor mange mennesker der pendler ind, og de ved dermed også jævnt hen, hvor mange udgifter de får til børnepasning og til daginstitutioner. Hvis det er ubekvemt for de kommuner, der ikke er berørt, og hvis ministeren vil imødekomme os, så kunne man vel godt finde en model, hvor man sagde: Jamen den model fastholder man så i de berørte kommuner, og så finder vi en model, så andre ikke skal til at lave nogle øvelser på budgettet, som er uvedkommende og ubelejligt. Det kunne man vel godt gøre på den her måde, hvis man ville være med til at følge vores tankegang.

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ministeren.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Vi er ganske enige om intentionen, nemlig at vi gerne vil have grænsependlere, og at vi gerne vil lette livet for borgere, der bor på den ene side af grænsen og arbejder på den anden side af grænsen. Det er til stor fordel, f.eks. hvis beskæftigelsessituationen er forskellig på de to sider af grænsen, og det er også en fordel for borgernes frihed til at vælge job uden for landets grænser. Så vi er fuldstændig enige om, hvad det er, der er idealet: Livet skal være så let som muligt for pendlere, og økonomien skal være så retfærdig som muligt for de kommuner, hvor pendlere enten bor eller arbejder.

Så kommer spørgsmålet: Er det rimeligt, som det er i øjeblikket, hvor man i det dansk-tyske grænseland ikke har en aftale, der svarer til Øresundsaf-talen? Til det siger jeg to ting: Jeg er ikke sikker på, at en sådan aftale ville være til gavn for de danske kommuner og for danskerne. Og jeg er heller ikke sikker på, at man i Tyskland er interesseret i det. Man skal tænke på, hvor mange nabolande Tyskland har – hvis jeg ikke tager fejl, så er det en halv snes stykker, måske flere – og derfor er man ikke i Tyskland interesseret i at skabe præcedens. Men alt dette skal jeg gerne uddybe til udvalget, for jeg kan se, at formanden synes, jeg har talt for længe.

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Formanden henholder sig bare til forretningsordenen. (*Indenrigs- og sundhedsministeren* (Bertel Haarder): Ja, selvfølgelig).

Hr. Jesper Petersen for en kort bemærkning.

Jesper Petersen (SF):

Jeg synes sådan set, at der er nogle betoning undervejs i ministerens besvarelse, der giver mig en form for forhåbning om, at vi kan gøre nogle fremskridt. Måske kommer vi ikke helt i mål, og jeg synes, det er lidt flot, at ministeren på den måde sådan mener at være klogere end kommunerne selv på, hvad de egentlig gerne vil have, hvad der vil være fordelagtigt for dem.

Jeg står med nogle udtalelser fra økonomichefen i Tønder Kommune, som siger, at de meget hellere vil have pengene direkte fra skattekysterne selv. De synes, at det er fuldstændig urimeligt, at de er

Kl. 14:13 havnet i den situation, at staten tager pengene, der kommer ind i skat fra grænsependlerne, mens kommunerne selv har udgifterne til pendlere og taber penge på det.

Kl. 14:13 Er det så vanskeligt at lave sådan nogle aftaler, hvis der er nogle kommuner, der gerne vil have lov til at beholde skatten selv, fordi de kan se, at det er mere rimeligt? I stedet for at lave udligningsordninger og særtilskud frem og tilbage, kunne man indrette det sådan for de kommuner, der gerne vil have det. Er det helt umuligt for ministeren at imødekomme den fleksibilitet?

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ministeren.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Nu beskrev jeg jo, hvordan den tidligere ordning, som hr. Jesper Petersen åbenbart bedre kunne lide, med åbne øjne blev afskaffet for få år siden, fordi den var for bøvlet. Men jeg synes, at det kunne være en god idé at se på eksemplet Tønder i udvalget. Det har jeg intet imod. Jeg har også i min medbragte sagsmappe adskillige papirer, som jeg tror vil interessere ordførerne, men jeg vil befri dem for at få dem læst op her fra talerstolen.

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ministeren. Så er det ... undskyld, hr. Jesper Petersen ønsker en kort bemærkning? Ja. Hr. Jesper Petersen.

Jesper Petersen (SF):

Vi har jo mulighed for to bemærkninger, og jeg havde labben i vejret, og jeg tager nu nummer to.

Først og fremmest sker der den udvikling, i forbindelse med hvor bøvlet det er at lave sådan nogle udligninger, at der heldigvis er kommet nye elektroniske indberetningsformer, der gør, at der er et meget bedre overblik over, præcis hvor det er, folk arbejder, og hvad det er, de lægger af penge, og hvad det er, de lægger i skat, og hvad det er, man har af udgifter til dem. Så jeg vil mene, at situationen er en anden i dag, end da man havde det gamle system. Tiden går, der løber vand i åen, og jeg synes, at vi også herinde skulle følge med tiden og se, om der ikke er nogen regler, der kan passe til den tid, vi er kommet ind i, og som gør forholdene mere rimelige.

Men kan jeg ikke som det sidste, jeg kan nå, mens ministeren stadig er på talerstolen, bare få et løfte? Det gælder for både Tønder Kommune og for Aabenraa Kommune, at de mener at kunne dokumentere, at ministeren ikke har ret, når han siger, at særtilskuddet altså dækker de udgifter, de har, for Aabenraa Kommune har f.eks. et tab på 16 mio. kr. Kan vi få et løfte om, at når det kommer til stykket, skal det ikke, uanset hvilken ordning vi ender med, være sådan, at f.eks. Aabenraa Kommune har et underskud i forbindelse med at tiltrække arbejdskraft hen over grænsen, som vi vel alle gerne vil have? Kan vi få det løfte, er jeg glad.

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ministeren.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Det fremgik af min oplysning, at Aabenraa taber 7 mio. kr., men jeg synes, at vi skal få opklaret, hvordan hr. Jesper Petersen er kommet frem til det andet tal, for det kan jo være, at det indbefatter noget andet og mere.

Jeg vil godt slutte med at sige, at som minister for nordiske anliggender indtil for 2 måneder siden var jeg jo også minister for fjernelse af grænsehindringer mellem de nordiske lande, og i den forbindelse er det dejligt, at vi har en øresundsafteale. Jeg forsømte ikke nogen lejlighed til at sige, at nu skal vi ikke lave noget i forhold til de nordiske lande, som skaber problemer i forhold til det dansk-tyske grænseland. Der er vi jo forskellige fra de andre nordiske lande, vi har ikke kun grænser til andre nordiske lande, vi har også en grænse til Tyskland, ligesom Finland har en til Rusland. Derfor skal vi se de to ting i sammenhæng, det kan jeg garantere hr. Jesper Petersen for. Jeg tror, jeg har det sønderjyske fødestedskriterium endnu bedre opfyldt end ham.

Kl. 14:20

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ministeren. Så er det hr. Erling Bonnesen som Venstres ordfører.

Kl. 14:20

(Ordfører)

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. Jeg vil gerne starte med at slå fast, at i Venstre medvirker vi meget gerne til at løse de forskellige udfordringer, man har i Syd- og Sønderjylland, og det har vi også gjort ved tidligere lejligheder på forskellige måder. Dette forslag, som vi her har til behandling, er dog ikke vejen frem. Forslagsstillerne foreslår, at sydjyske kommuner ligestilles med Øresundsregionens danske kommuner vedrørende pendlerskat, og det er et forslag, der af flere grunde vil være til mere skade end gavn.

For det første ser det ud til, at forslagsstillerne har misforstået den aftale, der er blevet indgået mellem Danmark og Sverige med henblik på beskatning af grænsependlere. Den provenuafteale, der er indgået mellem Danmark og Sverige, betyder, at bopælskommuner og ikke arbejdsstedskommuner kompenseres for den skatteindtægt, der afleveres på den anden side af grænsen i arbejdslandet. Hvis en lignende aftale blev indgået imellem Danmark og Tyskland, ville det betyde, at Danmark skulle betale Tyskland et provenu for 13.700 grænsependlere med beskæftigelse i Danmark, mens Tyskland kun skulle betale Danmark et provenu for ca. 1.000 grænsependlere med beskæftigelse i Tyskland. Det kræver ikke mange overvejelser at regne ud, at en sådan aftale ville være særdeles ugunstig for Danmark som helhed.

For det andet er der en langt bedre og mere effektiv måde at håndtere grænsekommunernes udgifter til grænsependlere på. Udligningen mellem kommunerne betyder i forvejen, at grænsekommunernes udgifter er minimale, og faktisk viser tal fra forskellig side, at en del grænsekommuner ligefrem har overskud i forhold til deres udgifter til grænsependlere efter udligningen.

Derudover er særtilskud – som vi også har hørt tidligere i debatten – en langt mindre bureaukratisk måde at tage hånd om udgifterne på, og det fremgår også af udligningsaftalen fra 2009, at lige præcis grænsekommuner med særlige udgifter til grænsependlere kan kompenseres gennem særtilskud. Det er også allerede sket i f.eks. Aabenraa Kommune, hvor en af hovedbegrundelserne for deres særtilskud på 8 mio. kr. i 2010 netop var udgifter til grænsependlere.

Til sidst skal det også nævnes, at der allerede er blevet søsat flere helt konkrete projekter til gavn for grænsekommunerne. F.eks. nedsatte statsministeren i 2005 sammen med den tyske forbundskansler en dansk-tysk arbejdsgruppe til forbedring af den grænseoverskridende mobilitet, og på den baggrund blev det bl.a. besluttet at samle sagsbehandling og vejledning af grænsependlere i skattemæssige spørgsmål i skatteceneret i Tønder, og på den måde kan grænsependlerne få fyldestgørende svar på deres skattespørgsmål ved henvendelse ét sted.

Beslutningsforslaget her er som sagt ikke vejen frem og må betegnes som måske uigennemtænkt og i hvert fald unødvendigt, og på det grundlag afviser Venstre forslaget.

Kl. 14:23

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Lise von Seelen for en kort bemærkning.

Kl. 14:23

Lise von Seelen (S):

Tak. Hvis vi nu kigger på to temaer, som er højaktuelle for os politikere, kan vi se, at det ene er afbureaukratisering, og det andet er, at vi er optaget af, at vi skal være gode ved vores udkantsområder, fordi det er afgørende vigtigt for den vækst, de kan have i fremtiden.

Jeg vil gerne spørge, om hr. Erling Bonnesen ikke kan se, at hvis man lavede et mere enkelt system, som kom de berørte kommuner i møde, ville man opnå lige præcis begge dele, nemlig afbureaukratisering, og man ville opnå, at man ville kunne tilgodese en vækstmulighed, som de kommuner er berørt af, fordi de bliver ramt af den her urimelige ordning set fra deres perspektiv.

Kl. 14:24

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 14:24

Erling Bonnesen (V):

Jamen jeg tror, at forslagsstillerne rammer lidt ved siden af skiven i den her sag. Venstre er fuldstændig enige i, at vi skal gøre, hvad vi kan her fra Folketingets side med at stille nogle gode rammer til rådighed både for udkantskommuner og her i den her situation selvfølgelig også for syd- og sønderjyske kommuner, ingen som helst tvivl om det. Der er ingen, der skal snydes.

Men bundlinjen på det her er også, at der jo ikke er nogen grund til at sende penge ud af landet og så at sige bare forære tyskerne, den tyske stat, et provenu, så vi kun får en mindre del tilbage. Derfor har vi en løsning med, at vi selvfølgelig holder så mange penge som muligt hjemme i Danmark og så hjælper de syd- og sønderjyske kommuner på anden måde.

Men lad os få de tekniske ting afklaret i udvalgsbehandlingen, således at vi kan opnå både forenkling – det er vi enige om – og også at vi får løst de problemer, der er i forhold til de syd- og sønderjyske kommuner, ingen tvivl om det.

Kl. 14:25

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Lise von Seelen.

Kl. 14:25

Lise von Seelen (S):

Det synes jeg er et rigtig, rigtig glædeligt tilsagn – og jeg hørte faktisk også nogle toner hos ministeren, som flugter det, og jeg gætter på, at man har snakket lidt sammen om det – for det synes jeg kunne lægge nogle spor ud for, at man kunne ramme noget. For når ordføreren siger, at vi ikke rammer skiven, vil jeg sige, at det, vi har været optaget af, er at få skabt nogle forbedringer, så der bliver nogle bedre vækstmuligheder for et yderområde her. Det forstår jeg at ordføreren godt vil være med til. Det glæder mig meget, og det kan vi ordne i udvalget.

Men jeg bliver nødt til lige at holde ordføreren op på én ting, og det er, at ordføreren sagde, at den manko, der kan være for den enkelte kommune i forhold til de der særtilskud og så den faktuelle virkelighed, var en bagatel. Jeg vil godt spørge ordføreren, om 7 mio. kr. – der blev nævnt et andet beløb, men i hvert fald er det ingenting

under 7 mio. kr. – er en småting for en kommune, som ligger i et yderområde efter ordførerens opfattelse.

Kl. 14:26

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 14:26

Erling Bonnesen (V):

Jeg har ikke talt om bagateller. Jeg har henvist til, at samlet set vil det være til ugunst for Danmark, Danmark vil faktisk tabe penge. Hvis vi følger forslagsstillerens forslag, så skulle vi her fra Danmark sende en stor check til tyskerne, og vi ville få en lille check retur. Det er ikke at tjene Danmarks sag. Det er det samlede regnestykke. Vi skal selvfølgelig gøre det bedst muligt for Danmark. Det gør vi på den måde, som vi gør det på nu, og ikke ved at følge forslagsstillerne.

Så er der nogle særlige problemstillinger af mere teknisk art i forhold til de enkelte kommuner, som vi skal have diskuteret. Der peger jeg så bare på, at efter de oplysninger, jeg har, ser det faktisk ikke så tosset ud. Så man kan sige, at for en kommune kan det være lidt ligegyldigt, om pengene kommer ad den ene kanal eller ad den anden kanal, bare man får pengene. Men er der så nogle tekniske uklarheder i det, er jeg helt med på, at vi selvfølgelig skal have det udredt i udvalgsarbejdet.

Vi er jo fuldstændig enige i sigtet med, at vi skal gøre det så godt som muligt i forhold til at støtte udkantskommuner og vækstbetinger osv., ingen som helst tvivl om det. Men jeg vil ikke være med til at forære pengene til tyskerne.

Kl. 14:27

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Hr. Mikkel Dencker som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 14:28

(Ordfører)

Mikkel Dencker (DF):

Jeg vil indlede med at sige, at vi i Dansk Folkeparti afviser beslutningsforslaget her.

Forslagsstillerne forestiller sig, at vi skulle overføre den allerede eksisterende Øresundsaf tale, som jo gælder for grænsependlere mellem Danmark og de skånske kommuner, til også at omfatte grænsependlere med bopæl syd for den dansk-tyske grænse, og som arbejder i de sønderjyske kommuner. Jeg må være ærlig og sige, at jeg betragter beslutningsforslaget her som et direkte fejlskud. Øresundsaf talen løser nemlig ikke det problem, som forslagsstillerne egentlig prøver at tage højde for. Det har ministeren allerede forklaret, nemlig at Øresundsaf talem går ud på, at kommuneskatprovenuet havner hos bopælskommunen og altså ikke arbejdsstedkommunen, sådan som forslagsstillerne ønsker at det skal gøre. Derfor synes vi, at det er et fejlskud.

Den problematik, som forslagsstillerne prøver at tage højde for, har vi såmænd allerede en glimrende ordning for. Regeringen og Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre indgik sidste år en aftale, der hedder udligningsaf talem, som netop anviser en løsning, nemlig gennem særtilskud, som ministeren også allerede har redegjort for. Den model bruges jo allerede aktivt. Det er ganske rigtigt, at Aabenraa jo modtager et beløb på 8 mio. kr., netop med henvisning til at de har udgifter til grænsependlere i samme størrelsesorden.

Med andre ord må jeg så sige, at vi i Dansk Folkeparti mener, at der allerede er en løsning på problemet, og at løsningen i hvert fald slet ikke er den, som er skitseret i beslutningsforslaget, for den rammer lige ved siden af og gør netop, hvis man gennemførte den, at Danmark ville skulle aflevere en stor portion penge til Tyskland og

kun få en lille portion tilbage igen, så det ville være en rigtig dårlig handel.

Derfor skal jeg sige, at vores konklusion har været, at vi må afvise beslutningsforslaget her.

Kl. 14:30

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Jeg ser ikke nogen ordfører for SF. Så er det fru Helle Sjelle som konservativ ordfører.

Kl. 14:30

(Ordfører)

Helle Sjelle (KF):

Da den konservative ordfører desværre ikke har mulighed for at være til stede, skal jeg på ordførerens vegne fremføre følgende:

Hele dette forslag bygger på en misforståelse, eftersom der ikke er forskel på beskattningen af pendlere i Øresundsregionen og pendlere fra Tyskland. I begge tilfælde beskattes personen i Danmark, hvor personen arbejder, og skatten tilfalder staten.

Det er rigtigt, at der er en provenuudvekslingsordning mellem Sverige og Danmark, som indebærer, at visse beløb svarende til kommuneskatten overføres til Sverige, hvis dette er bopælsland og Danmark er arbejdsland. Denne ordning gælder også omvendt.

Belastningen for grænsependlere var også den væsentligste årsag til, at Aabenraa Kommune fik tildelt et særtilskud på 8 mio. kr. i 2010. Det er derfor vores opfattelse, at dette forhold kun vedrører ganske få kommuner og derfor bedst løses via særtilskud.

Kl. 14:31

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Jesper Petersen som ordfører for SF.

Kl. 14:31

(Ordfører)

Jesper Petersen (SF):

Tak for det. Først må jeg, hvad angår fødselskriteriet, som af ministeren for kort tid siden blev gjort til en væsentlig faktor for, om man forstod sig på den her situation, om man gik op i den, om man helt sandfærdigt og ægte følte for den, rette ministeren og sige, at jeg er født på Haderslev Sygehus og opvokset i Sønderjylland. Godt nok er ministeren født ekstremt tæt på grænsen – det skal han have, han er født tættere på grænsen end jeg – men syd for Kongeåen er vi altså begge født, så jeg synes, at vi på den front må indgå i en ligeværdig diskussion.

Den økonomiske krise har jo desværre kostet titusindvis af arbejdspladser i Danmark, og også de syd- og sønderjyske kommuner er hårdt ramt. Det har store konsekvenser for de familier, hvor fyringerne på Sauer-Danfoss, LM Glasfiber og Danish Crown-slagterier og andre steder slår hul i familiernes økonomi og fjerner glæden ved en god arbejdsplads.

De fyringer har også betydet, at der er mindre pendling hen over grænsen, især af tyskere, der har arbejde i Danmark. Da det var på sit højeste, var der omkring 19.000 pendlere, nu er der omkring 13.000 personer, der pendler hen over grænsen, de fleste i Syd- og Sønderjylland. Om få år vil det jo igen tage til, der vil igen blive mangel på arbejdskraft i Danmark, som prognoserne ser ud, og der vil igen i stigende grad være interesse for at pendle hen over grænsen, og det er positivt.

Politisk har alle parter vel et ønske om et grænseoverskridende samarbejde og udviklingen af et grænseoverskridende arbejdsmarked, hvor det bliver lettere for danskere at tage arbejde i Tyskland og for tyskere at tage arbejde i Danmark. Så længe det foregår på overenskomst-mæssige løn- og arbejdsvilkår, er det jo til gavn for både danske og tyske lønmodtagere og virksomheder; man får flere muligheder for at finde sig et andet arbejde, og virksomhederne får stør-

re mulighed for at rekruttere den rigtige arbejdskraft. Jeg har forstået, at ønsket bliver delt af regeringen – det siger de i hvert fald i skåltalerne – og også hos Vækstforum Syddanmark med Venstres Carl Holst i spidsen er det et tema, man tager op og prøver på at fremme, så meget man kan.

Der kommer vi jo så frem til problemet, som er grunden til, at vi har fremsat det her beslutningsforslag, og hvor jeg fornemmer, at der trods alt er en smule skred i det. Det er jo i dag en økonomisk byrde for nogle af de kommuner, der har mange grænsependlere fra især Tyskland, hvor kommuneskatten altså går til staten, mens udgifterne bliver i kommunerne, og indtægterne fra pendlernes skat så bliver smurt bredt ud over landet bagefter og ikke på en måde, som retfærdigt kompenserer de kommuner, det handler om.

Lige nu er der f.eks. gang i kraftige nedskæringer i Aabenraa Kommune. Man er nødt til virkelig at stramme sig an for at få enderne til at mødes i det kommunale budget. Kommunen er selvfølgelig plaget af finanskrisen som alle andre, men der er en særlig svær udfordring – regeringen gør problemet større på flere måder. Det skyldes dels de kommunale skatterestancer, som SKAT er enormt dårlig til at inddrive, dels spørgsmålet her om grænsependleres skat. Aabenraa Kommune har oplyst, at nettotabet er på 16,3 mio. kr. i 2009.

Beregningerne af udligningen fra staten, som ministeren også har refereret til, tager ikke i tilstrækkelig grad højde for udgifterne til sygedagpenge og daginstitutioner og f.eks. også hjælp hos Borgerservice – alle de pendlere, der tropper op hos Borgerservice og beder om hjælp til at få forklaret deres skatteforhold, deres sociale forhold og andre ting – og det ender med at være en decideret udgift for kommunerne at tiltrække arbejdskraft fra andre lande, og det er altså især fra Tyskland. Det viser sig faktisk også, at interessen for de danske serviceydelser er øget. Selv om pendlingen er gået ned, stiger udnyttelsen af f.eks. daginstitutionerne faktisk, og det vil den jo gøre yderligere, når pendlingen igen tager til.

I Øresundsregionen har man altså kunnet lave en aftale, der går over grænsen. Der er et mere målrettet arbejde for det grænseoverskridende arbejdsmarked. Jeg synes, at man forsømmer også at sørge for rimelige vilkår på tværs af den dansk-tyske grænse.

Der bør være en ligestilling på området, så f.eks. de syd- og sønderjyske kommuner – og i det hele taget alle kommuner, der gerne vil det – får lov at beholde skatten fra de her pendlere, nu hvor det altså med bedre teknologi og bedre indberetninger er blevet muligt nuanceret og præcist at sige, hvor mange penge der skal blive i kommunen, hvad udgifterne er, og hvad indtægterne på skatten skal være. Lige nu er det især et problem for syd- og sønderjyske kommuner, men også Lolland-Falster oplever det jo og vil mærke det endnu mere, når Femernbroen kommer om nogle år og pendlingen vil tage til.

Jeg synes, vi skal få løst det her problem en gang for alle og ikke vente på, at det bliver større. Vi skal sørge for, at der er rimelige vilkår, så især de syd- og sønderjyske kommuner ikke kommer til at miste penge på det.

Jeg har ikke ret mange sekunder tilbage, men vil bare sige, at jeg synes, jeg har kunnet notere en form for vilje til at se på det på den ene eller den anden måde og sørge for, at compensationen er rimelig. Jeg vil gerne være med til at sørge for, at vi får fuldstændig udboret og dokumenteret, at der altså er et tab for de syd- og sønderjyske kommuner, som ikke er rimeligt, og som der skal rettes op på.

Kl. 14:36

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Fru Erika Lorentsen som radikal ordfører.

Kl. 14:37

(Ordfører)

Erika Lorentsen (RV):

De fire sydjyske kommuner vil gerne have den samme ordning med pendlerskat, som gælder i Øresundsregionen. Der var før den økonomiske krise 19.000 tyskere, der pendlede til Danmark for at arbejde, i dag er der 13.700 tyske pendlere, hvoraf godt 6.000 arbejder i en af de fire sydjyske kommuner. Kommunerne må løse rådgivningsopgaver, udbetale sygedagpenge og tage børn i daginstitutioner, så de kan godt bruge nogle af de skatteindtægter, der kommer ind fra de tyske pendlere.

Forslaget argumenterer for, at den dansk-svenske ordning overføres til de fire sydjyske kommuner. Man kan spørge, hvorfor de andre kommuner i den del af Danmark, som har de resterende godt 7.000 tyske pendlere til daglig, ikke også skal have del i de skattemidler. Lad det nu ligge, men det siger lidt om, hvor komplekst det hele er. Den aftale, man har indgået for Øresundsregionen, handler om ca. 1.000 pendlere hver vej, så det er en mere ligeværdig situation.

Jeg synes, det er godt, at ministeren her i dag har givet udtryk for, og det har andre jo også, at man gerne vil kompensere de berørte kommuner, og Det Radikale Venstre vil gerne medvirke til, at vi laver en fornuftig ordning, så alle de berørte kommuner kan kompenseres for de udgifter, de har.

Kl. 14:38

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Fru Line Barfod som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 14:38

(Ordfører)

Line Barfod (EL):

Det er jo vældigt dejligt for os alle sammen, at stavnsbåndet er ophævet, og at man har mulighed for at bo og arbejde nogenlunde frit, i hvert fald lige i vores lille land, og lige arbejde lidt på den anden side af grænsen eller bo på den anden side af grænsen og arbejde hos os. Det giver så nogle økonomiske konsekvenser. Det synes vi er fornuftigt nok at man får set på. Man kunne gøre det ved hjælp af udligningsordningen, som vi under alle omstændigheder mener der er kolossalt behov for at ændre på.

Der er ingen tvivl om, at den udligningsordning, der blev lavet i forbindelse med strukturreformen, er dybt uretfærdigt, og at rigtig mange kommuner har mistet rigtig mange penge. Vi fik aldrig opklaret, hvor alle de penge, der var lovet kommunerne, blev af. Der var mange kommuner, der kunne fortælle om, hvor meget de var blevet lovet af regeringen, da man lavede udligningsreformen. Da pengene kom, var der pludselig langt færre penge end det, der var blevet lovet, og regeringen nægtede at gennemføre en beregning af, hvor pengene så var blevet af. Så der er ingen tvivl om, at pengene mangler mange steder ude i kommunerne. Der fulgte heller ikke de penge med, der skulle, til alle de opgaver, som kommunerne overtog, og det er en af grundene blandt mange til, at rigtig mange kommuner virkelig mangler penge og er nødt til at se på, hvordan de får budgetterne til at hænge sammen, eller at gøre oprør og nægte at føre nedskæringerne ud i livet og sige, at regeringen selv må tage ansvar for de kæmpe nedskæringer, den pålægger kommunerne.

Men en mulighed er at se på udligningsordningen, også i forhold til hvor mange penge der skal fra staten og ud til kommunerne, og det handler selvfølgelig også om, hvordan pengene skal flyttes frem og tilbage mellem de lande, vi har grænseregioner med, altså både Danmark-Sverige og Danmark-Tyskland. Det synes vi er fornuftigt at man ser på og finder nogle løsninger på. Om det lige skal være den løsning, som man lægger op til her fra beslutningsforslagsstillernes side, er vi ikke sikre på, men vi synes, det er fornuftigt, at man ser på det, men også ser på det i en lidt større sammenhæng for at

sikre, at også kommunerne i grænseområderne har en ordentlig økonomi. For der er mange andre ting, der spiller ind der, end lige det, at man er en grænsekommune.

Kl. 14:41

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det fru Lise von Seelen som ordfører for forslagsstillerne.

Kl. 14:41

(Ordfører for forslagsstillerne)

Lise von Seelen (S):

Tak for meldingerne fra partierne.

For alle grænseregioner er det jo sådan, at det er rigtig, rigtig vigtigt, at de barrierer, der måtte være, for at man kan få et område til at blomstre og være i vækst, forsøger vi at fjerne, og dem forsøger vi at minimere. Det er, uanset om vi taler om pendling eller om andre arbejdsmarkeds-mæssige forhold.

I Syddanmark har vi en mulighed for at fremme væksten, og det kan vi bl.a. gøre ved at komme det her forslag i møde. Det er sådan, at andelen af tyske arbejdstagere, som pendler til arbejdspladser i Syddanmark, er stigende. Jeg kan bare sige, at i forbindelse med den nye motorvej, som er ved at blive anlagt nu ud mod Sønderborg, er der flere hundrede tyske arbejdere, der er med til at planlægge og gennemføre det projekt.

Sådan vil det jo hele tiden være i bevægelse, og det er til gavn for vores område. Det er noget, vi skal støtte. Det er en gevinst for det private erhvervsliv, og det er en gevinst for de offentlige arbejdspladser. Så det er noget af det, som man bør støtte og bør fremme i et yderområde.

Men når der er flere grænsependlere, betyder det altså også, at der er et større pres på den kommunale service, for det er sådan, at kommunerne har disse udgifter til børnepasning, til sygedagpenge, til arbejdsulykker, og hvad der måtte være. Og rigtig mange forældre vælger jo de danske børnetilbud, fordi de passer til de arbejdspladser, som de arbejder på.

Hvis vi skal fortsætte med at kunne tiltrække arbejdskraft fra syd for den danske grænse, så det også lever op til kommunernes muligheder for at kunne agere rent økonomisk, så synes jeg, at vi bør kigge på, hvordan man får det her lagt til rette på en sådan måde, at det kan fungere, og at vi kan fjerne nogle af disse barrierer.

Jeg kan forstå, at der i måden, vi har fået os formuleret på, er nogle formelle ting, som er til hinder for, at nogle kan bevæge sig længere med ind i den her tænkning. For os er det slet ikke noget must, at ting skal se ud på en helt, helt bestemt måde. Vi er bare optaget af formålet med, at vi kan få det her tilrettelagt på en langt mere konstruktiv måde for den egn, som er mærket af de her ting.

Vi kan jo se, at kommunerne har gode bud på, hvordan de gerne ville have det, og hvordan man kunne forenkle det. Og som jeg sagde i et af mine spørgsmål, så ligger det jo fuldstændig i tråd med de temaer, der er oppe i den politiske debat, nemlig afbureaukratisering og det med, hvordan vi kan komme udkantsområderne til hjælp, sådan at de får bedre vækstmuligheder.

Vi synes faktisk, det vil være rigtig ærgerligt, hvis det her forslag falder på grund af, at der er nogle formelle ting, som nogle synes man skulle have formuleret eller vendt på en anden måde.

Vi er meget, meget glade for de tilkendegivelser, der har været. Lad os kigge på det, lad os se, om vi kan finde en eller anden model, der kan leve op til målet om en forenkling i forhold til kommunernes drift. Og forslaget her har jo aldrig nogen sinde været et forslag, som skulle være en ventil til, at vi skubbede danske penge til Tyskland. Når man er i et grænse-samarbejde, skal det selvfølgelig foregå fornuftigt. Det skal foregå, sådan at alle parter i området synes, at det her fungerer godt. Men at det her skulle være et forslag, der skulle pumpe penge direkte til Tyskland, har aldrig været meningen.

Vi ved, at vi får et spørgsmål af den her karakter igen, når Femernbroen er der. Forslagsstillerne synes, det her kunne være en rigtig gunstig lejlighed til, at vi fik kigget på det, fik lavet nogle bedre modeller, meget gerne i dialog med de kommuner, som jo faktisk ved, hvordan det her fungerer for dem, og som jo meget hellere vil indgå i et konkret samarbejde med os frem for at skulle ind i en stor papirmølle, hvor de skal betragtes som udsatte kommuner, økonomisk dårligt stillede kommuner, for at de kan komme ind i den her tilskudsdel af udligningsordningen.

De har nogle meget sikre opfattelser af, hvordan de gerne vil have det her lagt enkelt og fornuftigt til rette, og vi håber, at vi kan komme videre med det og få tilrettelagt arbejdet, så det både er retfærdigt og enkelt, og så der ikke er nogen, der skal lægge penge ud, altså at vi kan have et grænseoverskridende samarbejde, som ikke kun er til gavn for Syddanmark, men som er til gavn for hele Danmark. Vi skal jo nemlig ikke overse, at jo bedre vi kan udnytte de muligheder, der er i forhold til vores sydlige grænse, jo bedre vil det være for hele landet, for det er porten til Europa.

Kl. 14:46

Så det vil være rigtig klogt at få lagt tingene til rette på en sådan måde, at de mennesker, som skal sørge for den praktiske gennemførelse af de her ting, kan se, at der faktisk er en idé i at gøre en indsats. Lige nu vil det være sådan for dem, at de vil sætte penge til, når der er pendlere, der kommer op til det sønderjyske eller til det sydjyske og arbejder.

Det er klart, at i en situation, hvor kommunerne er så hårdt presset økonomisk, er der ikke den store motivation for, at man gerne vil have det her samarbejde til at udvikle sig og til at øges. Det er indlysende.

Vi har en idé om, at der selvfølgelig bliver meget brug for arbejdskraften syd for grænsen, og vi har kunnet iagttage, at der er stor interesse. Det er der på begge sider af grænsen. Vi har set erhvervskampanjer i Syddanmark for at rekruttere tyske medarbejdere til vores ældrepleje, til vores sundhedsvæsen og mange andre steder, og vi ved, at rigtig, rigtig mange private virksomheder efterlyser den arbejdskraft, der er syd for grænsen. Så det vil være meget afgørende for, at vi kan få de gode vækstmuligheder i et udkantsområde, at vi får det her lagt rigtigt til rette.

I ordførertalerne har det været nævnt, at det her ikke er noget stort problem. Det afhænger jo fuldstændig af, hvordan man ser på det. Hvis man altid tager gennemsnittet af alting, hvis man ser, hvor mange kommuner der er berørt af det her spørgsmål, kunne man jo godt sige, at det ikke er mange. Men de, der er berørt, er meget berørt, og det betyder meget, at man får det tilrettelagt på en anden måde.

Der kan man sige, at det jo lige præcis er her, udkantsområderne hver eneste gang synes, det er rigtig træls, når vi laver gennemsnitsberegninger herovre. For et tyndt befolket område vil altid tabe, når vi laver gennemsnitsberegninger. Derfor skal vi afstå fra det i sådan nogle tilfælde. Vi skal kigge på de udkantsområder og sige: Ja, der er nogle helt særlige strukturelle spørgsmål, og der er nogle særlige ting, der gør sig gældende for vækstmulighederne og uddannelsesmulighederne.

Det er da vores pligt at sørge for at have blik for, at udkantsområderne får gode vækstmuligheder. Det er formålet med vores forslag her.

Jeg siger mange tak for støtten fra dem, der helt uforbeholdent sagde: Ja, det vil vi rigtig gerne arbejde videre med; men vi synes måske ikke, at det her er den helt rigtige model.

Fint nok med det. Vi er parate til at gå langt for at finde en model, der duer, bare vi kan få nogle forbedringer ud af det her.

Der var andre, der var lidt mere forbeholdne, men trods alt også positive. Tak også til dem. Og mon ikke vi så i udvalget kunne nå frem til i fællesskab at finde på noget, som kunne du for både græn-

sen mod Sverige og for den mod syd, og som også kunne du, i det øjeblik Femernbroen er der og der bliver et problem mellem Lol-land-Falster og Sydsjælland.

Kl. 14:50

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 143:

Forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af kommunernes forpligtelse til at konkurrenceudsætte en bestemt andel af deres opgaver.

Af Rasmus Prehn (S), Flemming Bonne (SF) og Johs. Poulsen (RV) m.fl.

(Fremsættelse 04.03.2010).

Kl. 14:50

Forhandling

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Forhandlingen er åbnet. Indenrigs- og sundhedsministeren.

Kl. 14:50

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Jeg kan desværre ikke meddele så meget nyt. Det er tredje gang inden for et år, at et beslutningsforslag med samme formål bliver fremsat, og regeringens holdning er også den samme: Vi kan ikke støtte forslaget. Vi ser konkurrenceudsættelse som et nyttigt redskab, som er med til at sikre, at vi får mest mulig velfærd og kvalitet for de penge, vi har. Konkurrenceudsættelse kan bidrage til at skabe nytænkning og innovation, og det er det, vi har brug for.

Heldigvis er der også enighed mellem regeringen og Kommunernes Landsforening om, at det afgørende ikke er, om en leverandør er offentlig eller privat; det afgørende er, at opgaverne løses bedst og billigst. Derfor er der indgået en aftale mellem regeringen og Kommunernes Landsforening om konkurrenceudsættelse. Målet i denne aftale er, at kommunerne under et skal konkurrenceudsætte 26,5 pct. af deres opgaver. I respekt for det kommunale selvstyre er de 26,5 pct. ikke noget, der er bindende for den enkelte kommune, men procenten gælder for alle kommuner under et.

Når regeringen mødes med Kommunernes Landsforening til sommerens økonomiforhandlinger, vil vi foreslå, at aftalen fornyes, og vores mål er, at vi løfter de 26,5 med 1 pct. om året, så aftalen kommer til at lyde på 31,5 pct. i 2015, altså at 31,5 pct. skal konkurrenceudsættes. Men igen skal kommunerne selvfølgelig frit kunne vælge, hvad det er for opgaver, der skal udsættes, og procenten skal gælde for kommunerne under et.

Kommunerne bruger faktisk konkurrenceudsættelse i det daglige arbejde, uanset borgmesterens politiske farve. De kan godt se gevinsterne, og de er ikke bange for at sætte spørgsmålet om effektiv ressourceudnyttelse på dagsordenen. Det er glædeligt, for det viser jo, at der er en voksende forståelse for, at et samarbejde mellem den of-

fentlige og den private sektor kan give mulighed for, at alle kan gøre det, de er bedst til til gavn for alle parter.

Ved udarbejdelsen af de nye kommunale udbudsstrategier, som Folketinget vedtog i sidste samling, vil kommunerne få et redskab til at holde fokus på konkurrenceudsættelse. Udbudsstrategierne giver den enkelte kommune mulighed for at opstille konkrete mål på netop de områder, hvor den enkelte kommune selv mener det giver bedst mening.

I forbindelse med lanceringen af regeringens kommende strategi for offentligt-privat samarbejde vil der også blive udarbejdet konkrete værktøjer, som kan gøre det lettere for kommunen at gennemføre et udbud. Der vil også være styrket fokus på at få indsamlet dokumentation, og det vil alt sammen ske i samarbejde med Kommunernes Landsforening.

Udbudsrådet vil fortsætte sit gode arbejde med at klarlægge de barrierer, der måtte være for både kommunerne og leverandørerne, og udviklingen viser, at kommunerne har taget konkurrenceudsættelse til sig. På blot to år er andelen af konkurrenceudsatte opgaver vokset fra 21,7 pct. til 24,8 pct.

Jeg vil derfor gerne slå fast, at offentligt-privat samarbejde er et vigtigt led i at sikre fremtidens velfærd, hvor det grundlæggende skal handle om at levere den bedst mulige offentlige service til den bedste pris, og jeg håber, at vi fremover kan se endnu flere gode resultater af offentligt-privat samarbejde til gavn for borgerne. Tak.

Kl. 14:54

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Rasmus Prehn for en kort bemærkning.

Kl. 14:55

Rasmus Prehn (S):

Som ministeren selv var inde på, var der ikke meget nyt. Regeringen afviser enhver tanke om kommunalt selvstyre på det her område. Der er det mistillid, kontrol og statslig styring. Kommunerne skal ikke selv afgøre, hvor stor en andel de skal sende i udbud.

Men jeg kunne alligevel ikke lade være med at notere mig i dag, da jeg læste Jyllands-Posten, at en minister i regeringen, nemlig økonomi- og erhvervsministeren, for så vidt angår privatiseringer, slår lidt af en kolbøtte, må man nok sige, i forhold til hvad han hidtil har ment. Hvor regeringen hidtil har sagt, jo mere privatisering, jo bedre, så siger økonomi- og erhvervsministeren nu, at når det f.eks. handler om infrastrukturen, kan det være farligt at privatisere for meget, fordi der er for meget indflydelse, der går os af hænde. Så der er altså lidt af et paradigmeskift på det område.

Når vi nu her kigger på landets kommuner, kunne det jo være, at der er noget af det samme, der gør sig gældende, nemlig at vi simpelthen mister vigtig indflydelse, hvis for meget sendes i udbud. Endelig siger kommunaldirektørerne selv, at der ikke er nok kompetente aktører. Skulle man ikke passe på med at tvinge kommunerne til yderligere udbud, når vi kan se den her udvikling?

Kl. 14:56

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ministeren.

Kl. 14:56

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Så længe der er tale om, at regeringen indgår aftaler med Kommunernes Landsforening – ikke giver pålæg, men indgår aftaler – så synes jeg hverken at man kan tale om mistillid eller om kontrol.

Det, jeg hørte økonomi- og erhvervsministeren sige her til morgen, var, at hvis der på et område ikke er konkurrence, er det en anden sag, så ville han ikke nødvendigvis privatisere. Men den sag, vi drøfter i dag, handler netop om konkurrenceudsættelse, altså om de områder, hvor der faktisk er konkurrence.

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Rasmus Prehn.

Kl. 14:56 regeringen, der pragmatisk i samarbejde med kommunerne går små forsigtige skridt i retning af større og større konkurrenceudsættelse. Det er forslagsstillerne, som vil stoppe dette fortrinlige samarbejde mellem stat og kommune og private.

Kl. 15:00

Rasmus Prehn (S):

Her synes jeg faktisk, at ministeren er inde på noget uhyre interessant, nemlig at det, der afgør, om man skal foretage sig noget i retning af privatisering og udbud, er, om der er konkurrence.

Men vi står jo her med en undersøgelse fra den 19. januar i år, hvor hele 77 pct. af landets kommunaldirektører giver udtryk for, at der ikke er relevante aktører på markedet. Det, de sådan set er blevet bedt om af kommunerne, er at fylde endnu flere ringbind med udbudsmateriale, uden at der er nogen som helst udsigt til, at der er aktører, der spiller ind, fordi der ikke findes aktører, der er relevante i den sammenhæng. 77 pct. af landets kommunaldirektører gør opmærksomt på, at det er nytteløst, og at det bare bliver en papirtiger.

Skulle man ikke her lytte til kommunerne? Skulle man ikke fra regeringens side have ydmyghed nok til at lytte, når kommunerne siger, at de gerne vil sende i udbud, når det giver mening, men ikke vil tvinges til at gøre det på områder, hvor der ikke er nogen konkurrence?

Kl. 14:57

Formanden :
Ministeren.

Kl. 14:57

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Der er områder, hvor der ikke er private leverandører, og det er jo derfor, at regeringen foreslår, at vi går meget langsomt frem; altså kun øger den konkurrenceudsatte del af opgaverne med 1 pct. om året, så vi fra 26,5 pct. i år når op på 31,5 pct. i 2015. Det er jo netop, for at der skal være tid til at fremkalde private aktører, og det er netop for at undgå, at vi buser frem og tvinger kommunerne til at udbyde noget på områder, hvor der ikke er relevante aktører til stede.

Kl. 14:58

Formanden :

Så er det fru Line Barfod for en kort bemærkning.

Kl. 14:58

Line Barfod (EL):

Jeg forstår heller ikke det her med, at ministeren siger, at det er for at skabe konkurrence. For nu at tage et konkret eksempel, der har været fremme i de seneste dage: kommunernes datasystem, KMD, som de blev tvunget til at sælge med det resultat, at KMD, der nu ejes af en stor kapitalfond, har hævet priserne over for kommunerne med over 50 pct. og har udbetalt et overskud til sine aktionærer på over 100 mio. kr., penge, der også kunne være brugt til folkeskoler, til ældreomsorg, til børnehaver osv. Hvorfor synes ministeren, at det er en rigtig god idé, at de penge, der burde gå til velfærd, i stedet for går til, at private firmaer kan udbetale overskud til deres aktionærer?

Kl. 14:59

Formanden :
Ministeren.

Kl. 14:59

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Det handler om, at regeringen har en aftale med Kommunernes Landsforening, som stiller den enkelte kommune frit. Vi går meget gradvis frem. Der er ingen, der tvinges til noget på konkrete felter. Det synes jeg hverken er principrytteri eller ideologi. Jeg synes derimod, at forslagsstillerne gør sig skyldige i principrytteri. Det er jo

Formanden :

Fru Line Barfod.

Kl. 15:00

Line Barfod (EL):

Ministerens tidligere partikollega, Flemming Oppfeldt, udtalte, dengang han var socialordfører her i Folketinget, at det var en vældig god idé med privatiseringer af børnehaverne, fordi hvis man var utilfreds med sit barns børnehave, var det ligesom, hvis man var utilfreds med tomaterne henne i supermarkedet, og så kunne man bare vælge et andet supermarked. Er det også ministerens opfattelse, at vi skal betragte vores børn og vores børnehaver på den måde, at det er ligesom tomater, og vi bare skal flytte dem rundt fra børnehave til børnehave, alt efter hvor der nu er de bedste muligheder, eller mener ministeren, at vi faktisk har et ansvar for at sikre, at alle børn har gode børnehaver, og at der er gode forhold i alle børnehaver?

Kl. 15:00

Formanden :

Ministeren.

Kl. 15:00

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Det er efter min mening et demokratisk problem, hvis borgerne er tvangsaftagere af offentlige ydelser. Det er en udvidelse af demokratiet, når borgerne ud over at stemme ved valgene også kan stemme med fødderne. Hvis de eksempelvis er utilfredse med deres børns daginstitution eller skole, er det heldigvis blevet et led i det danske demokrati, at borgerne kan stemme med fødderne.

Ser man på Sverige, er man jo der meget længere fremme, end vi er i Danmark, med hensyn til at tilbyde offentlig service i privat regi. Men bemærk, at den kontrol, der er med kvaliteten i den offentlige service, jo er den samme, hvad enten der er tale om private eller offentlige løsninger.

Kl. 15:01

Formanden :

Så er der en kort bemærkning fra hr. Flemming Bonne.

Kl. 15:01

Flemming Bonne (SF):

Tak. Det er jo rigtigt, som ministeren siger, at det er tredje gang inden for et år, at vi tager den her debat. Og vi tager den vel nok, fordi vi ikke rigtig har fået svar på de spørgsmål, vi gerne vil have svar på. Jeg har f.eks. personligt endnu ikke fundet ud af, hvorfor det er så nødvendigt for regeringen at fastsætte centrale mål, altså hvorfor man ikke er klar til at lade kommunerne fuldstændig selv og fuldstændig frit afgøre graden af udlicitering.

Jeg hører godt ministeren sige, at det jo er aftaler, der indgås med Kommunernes Landsforening. Ja, men det er med udgangspunkt i nogle centrale mål, som regeringen har sat. Kan vi ikke få sådan en nærmere forklaring på, hvorfor det er så nødvendigt.

Kl. 15:02

Formanden :

Ministeren.

Kl. 15:02

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Det er altid godt at have flere muligheder at vælge imellem; det styrker også det kommunale demokrati. Der er jo ingen kommune, der tvinges på konkrete områder, men ved at vi har denne målsætning om en lille gradvis forøgelse af konkurrenceudsættelsen år for år, bliver der flere og flere områder, hvor man kan vælge det, der er billigst og bedst, uden at være tvunget til at aftage ganske bestemte offentlige løsninger. Det er det, der er ideen i det.

Vi går langsomt frem. Jeg synes, det er voldsomt at fjerne noget, som er aftalt i enighed mellem regeringen og KL.

Kl. 15:03

Formanden :

Hr. Flemming Bonne.

Kl. 15:03

Flemming Bonne (SF):

Mit spørgsmål gælder for så vidt også det forhold, at man tvinges til at lave de her udbudsstrategier. Altså, det er jo lidt det samme spørgsmål, som jeg havde i første runde. Giver det ikke anledning til nogle overvejelser hos ministeren om – når man skal ride på flere heste på en gang, altså både skal sikre en god, effektiv kommunal drift og samtidig hele tiden have i baghovedet for resten også lige huske at se, om vi har et privat marked, som vi kan understøtte – i stedet for at lade kommunerne frit vælge, hvad de vil koncentrere sig om?

Altså, er det et stort problem for regeringen? Eller tror man ikke på, at kommunerne er i stand til at magte det?

Kl. 15:04

Formanden :

Ministeren.

Kl. 15:04

Indenrigs- og sundhedsministeren (Bertel Haarder):

Vi vil foreslå kommunerne, at op imod en tredjedel af opgaverne konkurrenceudsættes. Det synes jeg er ret moderat, i betragtning af hvor meget længere man kan gå i andre lande, inklusive vores svenske broderland.

Selvfølgelig er der udgifter forbundet med at gennemføre et udbud, men jo flere gange man gør det, jo færre administrative omkostninger og mindre bøvler der ved det. Og de udgifter, der er i forbindelse med at gennemføre et udbud, skal man jo se som en investering i at få mere og bedre service for pengene.

Kl. 15:05

Formanden :

Tak til ministeren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Så går vi til ordførerrækken, og første ordfører bliver fru Sophie Løhde.

Kl. 15:05

(Ordfører)

Sophie Løhde (V):

Alle gode gange tre, startede ministeren vist med at sige. Man kunne også fristes til at tro, at forslagsstillerne tilsyneladende håber og tror på ordsproget om, at tredje gang er lykkens gang, men uanset søgen efter lykken må jeg desværre endnu en gang skuffe forslagsstillerne fra oppositionen med, at vi heller ikke denne gang finder grundlag for at støtte forslaget.

Vi har i Venstre ingen intentioner om at skabe mindre konkurrenceudsættelse i den offentlige sektor. Og hvorfor så ikke det? Jo, ud over at konkurrenceudsættelse fungerer som et godt redskab til at sikre mest mulig velfærd og kvalitet for pengene, handler det jo i bund og grund også om noget så banalt som at spørge til prisen. At

spørge ind til pris og kvalitet ville vi formentlig alle sammen gøre, hvis vi i morgen skulle ud og investere i et nyt tv eller for den sags skyld investere i en ny bil med familien. Jeg kender i hvert fald ikke mange – og sagt med et smil på læben er jeg ikke engang fra Jylland – som ikke systematisk spørger ind til pris og kvalitet, når de skal ud og bruge en større sum penge. Det er egentlig ikke så underligt, for at spørge ind til pris og kvalitet er vel i bund og grund blot udtryk for ganske almindelig sund fornuft, og at kommunerne, der trods alt forvalter en væsentlig del af samfundsøkonomien, også systematisk skal spørge ind til pris og kvalitet, burde derfor ikke give sig udslag i den helt store overraskelse, når det er udtryk for simpel logik for os alle sammen, lige så snart det vel at mærke handler om vores egen pengepung.

Øget konkurrenceudsættelse handler derfor blot om, at opgaverne bliver løst bedst og billigst, og ikke om, om leverandøren er offentlig eller privat, og det udgangspunkt er Kommunernes Landsforening da heldigvis også enig med regeringen i. Jeg skal dog undlade at gå nærmere ind i spørgsmålet om den aftale, som regeringen og KL indgik omkring konkurrenceudsættelse, herunder at kommunerne frit kan vælge, hvilke opgaver der skal konkurrenceudsættes, og at målsætningen ikke er bindende for den enkelte kommune, men for alle kommuner under et, for alt det har ministeren allerede så glimrende redegjort for.

Til gengæld kan jeg ikke lade være med at dykke lidt nærmere ned i især Socialdemokraternes og Socialistisk Folkepartis argumentation bag beslutningsforslaget, for på den ene side påpeger forslagsstillerne, at det er problematisk, at egentlige velfærdsopgaver bliver konkurrenceudsat gennem udbud, hvor argumentationen fra forslagsstillerne er – og jeg citerer:

»Det er problematisk, fordi vi mangler fundamental viden om konsekvenserne af konkurrenceudsættelse og udlicitering af velfærdsopgaver.«

Forslagsstillerne tilføjer yderligere – og jeg citerer:

»Derudover er de økonomiske gevinster også ofte tvivlsomme pga. høje transaktionsomkostninger ved udbud ...«.

På den anden side skriver S og SF selv i deres seneste sundhedsudspil – og jeg citerer:

Vi – altså S og SF – vil sende behandlingen af patienter, som benytter det udvidede frie sygehusvalg, i udbud, så de bedste og billigste sygehuse vinder opgaven.

Helt ærligt, kan S og SF blive enige med sig selv? Hvorfor er det problematisk, at kommunerne skal sende en andel af deres opgaver i udbud, mens S og SF selv vil pålægge regionerne at sende flere sygehusbehandlinger i udbud? Hvori består logikken? Er sygehusbehandling ikke egentlige velfærdsopgaver set med S og SF's øjne – og burde dermed ifølge deres egen argumentation ikke blive sendt i udbud? Og hvorfor har S og SF selv stemt imod øget udbud af eksempelvis sygehusbehandlinger under det udvidede frie sygehusvalg i landets største region, når det ifølge deres egen argumentation og beregning kan indbringe en besparelse på mindst 150 mio. kr. om året? Og hvorfor skal regionerne pålægges at sende sygehusbehandlinger i udbud – ifølge S og SF – mens samme partier i beslutningsforslaget mener, at det er uansvarligt at forlange af kommunerne, at de partout skal konkurrenceudsætte en bestemt andel af deres opgaver?

Der mangler simpel banal logik og sammenhæng i argumentationen, men vi er da i Venstre meget, meget glade for, at oppositionen repræsenteret ved S og SF nu i deres seneste sundhedsudspil endelig anerkender fordelene ved øget konkurrenceudsættelse og udbud. Til gengæld er det jo så bare en anelse underligt, at man samtidig har den holdning, at det er uansvarligt, at kommunerne sender flere opgaver i udbud. Man må spørge sig selv, hvad der er nyt, og hvori forskellen består. Sidst jeg tjekkede, var sygehusbehandlinger som sagt udtryk for en fundamental velfærdsopgave. Og tilbage står spørgsmålet, hvorfor man på den ene side arbejder imod øget konkurren-

ceudsættelse i kommunerne, når man samtidig arbejder for at pålægge regionerne at sende flere sygehusbehandlinger i udbud.

Vi er en smule forvirrede i Venstre, men jeg er sikker på, at ordførerne for Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti har en glimrende forklaring, som de vil uddybe senere. Men vi kan i hvert fald i Venstre ikke støtte det foreliggende beslutningsforslag.

Kl. 15:10

Formanden :

Tak. Så er der korte bemærkninger, først fra hr. Rasmus Prehn.

Kl. 15:10

Rasmus Prehn (S):

Først og fremmest tak til en altid veloplagt fru Sophie Løhde. Det er jo altid en fornøjelse at debattere.

Sagen er den, at vi, når vi kigger på sundhedsområdet, kan se, at Venstre i stedet for at lave frie udbud simpelt hen har bestemt, at der direkte skal være en overbetaling til det private. Man har simpelt hen igangsat en ideologisk motor, hvormed man kan stå og pumpe fællesskabets skattekroner over i private lommer. Det er sådan set den mekanisme, man har skabt.

Ministeren, som også er kollega til Venstreordføreren her – han er Venstremand – giver udtryk for, at når man skal sende det i udbud, er det, fordi der er et marked. Men nu står vi jo altså her med tal, der viser, at 77 pct. af kommunaldirektørerne i Danmark siger, at det altså er ganske tvivlsomt, hvorvidt der rent faktisk er nogen aktører, der kan byde ind på det her. Så vi kommer sådan set bare til at fylde nogle ringbind med udbudsmateriale, men vi kommer aldrig nogen sinde til at få nogen private aktører på banen. Så det bliver bare spildt papirarbejde.

Det er der, vi fra Socialdemokratiets og for den sags skyld også fra SF's side tillader os at lytte til kommunerne og tage det alvorligt, når de siger: Vi vil sådan set gerne vil sende nogle opgaver i udbud, men vi vil ikke tvinges til en bestemt procentsats, for vi risikerer at skulle lave en hel masse papirarbejde, der er unyttigt. Det giver da god mening. Hvorfor er det, at Venstre, som ellers plejer at være det kommunale frihedsparti, ikke her lytter til kommunerne og siger: Jo, vi vil faktisk gerne lade jer selv bestemme?

Kl. 15:11

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 15:11

Sophie Løhde (V):

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Fornøjelsen er helt på min side.

I forhold til spørgsmålet om regionerne og udbud vil jeg sige, at det jo er en lille smule paradoksalt at høre argumentationen fra den socialdemokratiske ordfører. For som jeg også afslørede i min ordførertale: Man siger i sundhedsudspillet fra S og SF, at vi kan spare mindst 160 mio. kr., også selv om Finansministeriet har sagt, at de beregninger ikke holder stik, men lad nu det ligge. Men når vi kan spare de penge, hvorfor er det så, at man i landets største region har stemt imod at sende pakker af operationer i udbud? Der har man fremsat adskillige forslag fra Venstre, Konservative og Dansk Folkepartis side, og hvem er det, man er blevet stemt ned af hver eneste gang? Det er Socialdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Enhedslisten. Så er man da ikke særlig interesseret i at forsøge at få mere sundhed for pengene.

Det morsomme er jo så bare, at man åbenbart anerkender sammenhængen her på Christiansborg, mens det kniber lidt med at anerkende sammenhængen ude i det regionale system. Måske er der behov for, at I internt sådan får koordineret lidt, hvad I egentlig mener i det her spørgsmål. For det er ærlig talt en anelse forvirrende, at det

er dybt problematisk at sende velfærdsopgaver i udbud i regionerne, og der sørger man for at stemme imod det, men herinde sørger man for at fremsætte forslag om, at kommunerne heller ikke skal gøre mere. Altså, jeg kan slet ikke se logikken og den dybere sammenhæng i beslutningsforslaget, når jeg kigger på, hvordan man agerer og stemmer i praksis.

Kl. 15:13

Formanden :

»I« og »du« findes ikke i ordbogen herinde, men det er hr. Rasmus Prehn for en kort bemærkning.

Kl. 15:13

Rasmus Prehn (S):

Nu synes jeg, at det er lidt for tidligt, at Venstres ordfører mister modet. Det er jo et fantastisk godt beslutningsforslag, der ligger her. Jeg kan garantere Venstres ordfører for, at hvis der er noget, der er socialdemokratisk politik, så er det mest sundhed for pengene. Nu er det ikke sådan, at jeg er sundhedsordfører. Jeg sidder heller ikke i Region Hovedstaden, så jeg har ikke været med i de konkrete diskussioner om, hvorfor man valgte det ene, og hvorfor man gjorde det andet.

Men jeg synes sådan set, at der var en væsentlig pointe i det, ministeren, der også er Venstremand, sagde, nemlig at når man sender noget i udbud, skal det også være, fordi der er et marked. Der er altså en rigtig stor del af kommunerne, der siger: Vi vil gerne sende opgaver i udbud, men der er nogle opgaver, som vi kan se der ikke er noget marked for. Er det så ikke tudetosset at sætte sig ned og fylde ringbind med udbudsmateriale? Skulle vi ikke lade være med det, skulle vi ikke droppe bureaukratiet og bruge pengene på service? Det synes vi fra socialdemokratiske side lyder godt, og det er derfor, vi kommer med det her forslag.

Men så vil jeg gerne spørge om noget helt principielt: Hvor sætter Venstre grænsen for udbud? Jeg står her med en artikel, hvor Venstres daværende erhvervsordfører, hr. Jacob Jensen, giver udtryk for, at det er 100 pct., der skal i udbud: Intet skal være fredet; der er ikke noget, der er helligt; målsætningen er, at 100 pct. skal i udbud. Skal vores folkeskoler og børnehaver også sendes i udbud? Er det McDonald's og Coca-Cola, der skal købe vores skoler og undervise vores børn?

Kl. 15:14

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 15:14

Sophie Løhde (V):

Igen vil jeg sige, at fornøjelsen fortsat er helt på min side. Men jeg synes, at det er lidt ærgerligt, at den socialdemokratiske ordfører siger, at fordi han tilfældigvis ikke har siddet i Region Hovedstaden, kan han slet ikke forholde sig til, at man stemmer imod det, ens parti i øvrigt selv foreslår og argumenterer for i Folketingssalen. Der mangler en lille smule logik.

Så er det korrekt, at ministeren fremhævede det, som ordføreren selv påpegede i sin tale, og der er det jo sådan, som ministeren også understregede, at det er kommunerne under et, der skal konkurrenceudsætte en bestemt andel af opgaverne. Det er jo ikke hver enkelt kommune. Så der er rigeligt plads til variation kommunerne imellem. Hvis man kigger på tallene, viser det sig sådan set også, at allerede i dag er variationen kommunerne imellem meget stor, altså variationen, hvad angår, hvor stor en andel af opgaverne man sender i udbud. Nogle kommuner konkurrenceudsætter over 50 pct. af deres opgaver, mens andre kommuner konkurrenceudsætter omkring 25 pct. – inden for de samme typer af opgaver. Det viser jo i sig selv, at der i hvert fald er et stort rum og potentiale for en yderligere konkur-

renceudsættelse. Det afgørende for os i Venstre er ikke, hvem der løser opgaven, men at den løses bedst og billigst.

Kl. 15:16

Formanden :

Så er det fru Line Barfod for en kort bemærkning.

Kl. 15:16

Line Barfod (EL):

Hvis det ikke er så afgørende, hvem der løser den, er det jo besynderligt, at man pumper så mange penge over i at støtte, at det skal private gøre, og bruger så mange penge på bureaukrati og på at lave hele den offentlige sektor om, så den er indrettet på, at alting skal kunne måles og vejes for at kunne skabe muligheder for private firmaer for at tjene penge.

Så jeg vil bare gerne høre, om fru Sophie Løhde mener, at den bedste måde at tage sig af vores børn på er at behandle dem, som om de er tomater i et supermarked, og som om vi skal finde ud af, hvor det er bedst og billigst at købe opbevaring af de her tomater eller børn i en periode, eller om fru Sophie Løhde mener, at den måde, vi bedst tager os af vores børn på, er ved at sikre, at vi har nogle gode børnehaver, hvor børnene kan blive i al den tid, de skal være i børnehave, og man ikke skal skifte mellem den ene og den anden og den tredje leverandør, men at vi faktisk har et fælles ansvar for at sikre, at der er gode forhold.

Kl. 15:16

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 15:16

Sophie Løhde (V):

Ja, jeg ved ikke, hvordan det måtte forholde sig hos de øvrige af Folketingets partier, men i Venstre er det ikke sådan, at vi opfatter børnene eller deres forældre som nogle tomater – var det ikke det udtryk, ordføreren for Enhedslisten brugte? – sådan en sammenligning har jeg aldrig brugt, og den må Enhedslisten sådan set gerne beholde for sig selv. Det, der er afgørende for os, er, som ministeren også påpeger, at man har mulighed for at stemme med fødderne til hverdag, og det vil sige, at man har mulighed for at gå et andet sted hen, hvis det er, man ikke er tilfreds med den pågældende opgaveudførelse. Og det er derfor, vi blot siger: For os er det overhovedet ikke afgørende, om det er det offentlige eller det er det private, der løser opgaven. Det afgørende er, at vi får opgaven løst bedst til den bedste kvalitet og til den bedste pris.

Det er jo trods alt den ansvarlige måde at få mest mulig velfærd ud af pengene på, og det er i bund og grund det, vi alle sammen praktiserer i vores hverdag som almindelige mennesker, når vi almindeligvis skal ud at foretage indkøb. Så er det jo ikke sådan, at vi bare lukker øjnene og siger: Jeg er fuldstændig ligeglad med, hvad varen koster, og hvilken kvalitet der er bag varen, jeg køber den bare alligevel. Sådan forholder det sig jo ikke. Hvorfor skulle det så forholde sig anderledes i kommunerne, der vist udgør to tredjedele af den samlede samfundsøkonomi?

Kl. 15:18

Formanden :

Fru Line Barfod.

Kl. 15:18

Line Barfod (EL):

Ja, det var Venstres tidligere socialordfører, Flemming Oppfeldt, der kaldte det tomater, og nu kan jeg forstå, at fru Sophie Løhde hellere vil snakke om nogle andre indkøb. Det er sådan set underordnet, om det er indkøb af tomater eller andre ting. Jeg prøver at spørge igen:

Mener fru Sophie Løhde og Venstre, at den måde, hvorpå vi bedst skal forholde os til, hvordan vores børn får en god opvækst, er, at vi skal betragte dem som ting, der skal købes i et supermarked, at pasning af dem skal betragtes som en ting, der skal købes i et supermarked, eller skal vi sige, at vi er ansvarlige borgere i et demokrati, og at vi demokratisk skal sikre, at alle vores børn – ikke kun de riges børn, men alles børn – får de bedst mulige børnehaver, og at vi, hvis der er noget galt i børnehaven, så skal gribe ind og rette op på det, der er galt, og ikke bare have, at de rige kan flytte deres børn til nogle private børnehaver, hvor de kan betale ekstra, men sikre, at alle børn får den bedst mulige børnehave?

Kl. 15:19

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 15:19

Sophie Løhde (V):

Jeg ved ikke, hvor Enhedslisten får alt der fra med supermarkeder, men det må da komme et eller andet sted fra. Altså, igen: Det afgørende for os er ikke, hvem der løser en given opgave, men at man får den bedste kvalitet til den billigste pris. Det er det, der er udgangspunktet. Og det er jo sådan set også derfor, at det, som ministeren fremhævede, er så afgørende, at mennesket kan stemme med fødderne i hverdagen, for det sikrer netop, at de, som ikke har den store pengepung til rådighed, som alle andre har muligheden for at gå et andet sted hen.

Det er det, der er afgørende for Venstre. Og det er jo sådan set det, der har gennemsyret regeringens politik fra dag et, nemlig at vi ikke ønskede at finde os i den situation, som fandtes under den tidligere SR-regering, som Enhedslisten støttede, hvor alle de rige og velbærgede socialdemokratiske ministre kunne tage på privathospitaller og lade sig betale frem i køen, fordi de havde pengepungen til det, alt imens andre almindelige mennesker måtte stille sig bag i køen, og det eneste, de havde sikkerhed for, var en sikkerhed for at få lov til at vente og vente. Det princip ønskede vi at gøre op med, og derfor indførte vi det udvidede frie sygehusvalg i sundhedsvæsenet. Og for mig at se er det et princip, jeg meget gerne vil være med til at udvikle endnu flere steder i den offentlige sektor.

Kl. 15:20

Formanden :

Så er det hr. Flemming Bonne for en kort bemærkning.

Kl. 15:20

Flemming Bonne (SF):

Tak. Jeg mener jo, at debatten skal handle lidt om vilkårene for konkurrenceudsættelse. Der er jo ikke nogen, der har stillet forslag, der rejser tvivl om, hvorvidt man kan og skal konkurrenceudsætte. Spørgsmålet er, om det skal styres centralt, eller om kommunerne har retten til selv at afgøre, hvor meget de vil konkurrenceudsætte, og hvor de vil gøre det.

Jeg har et spørgsmål til ordføreren. Ordføreren var inde på, at vi alle sammen gerne vil kende pris og kvalitet, når vi skal købe noget, og spørger ind til det. Det er rigtigt, men vi bestemmer selv, om vi vil det. Mit spørgsmål er, hvorfor kommunerne ikke selv kan få lov til at bestemme det.

Kl. 15:21

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 15:21

Kl. 15:24

Sophie Løhde (V):

Det kan kommunerne så sandelig også. Det her er for kommunerne under et. Det vil sige, at der er rigelig plads til og rum for, at den enkelte kommune kan vælge at prioritere anderledes end nabokommunen. Sådan er det nu engang. Det udgangspunkt deler Kommunernes Landsforening da heldigvis også.

Men igen, jeg synes, at det er en anelse morsomt, at ordføreren spørger om, hvorfor der er noget, der skal styres centralt, når det, der senest er kommet fra Socialistisk Folkeparti og Socialdemokraterne, netop er, at man fra centralt hold vil styre, hvor stor en andel af sygehusoperationerne regionerne skal sende i udbud.

Altså, jeg troede, at sygehusbehandling er udtryk for en helt markant velfærdsydelse i det danske samfund, som jeg i beslutningsforslaget kan læse mig til at forslagsstillerne mener er fuldstændig dybt uansvarligt at sende i udbud. Der mangler en anelse sammenhæng i den her argumentation.

Kl. 15:22

Formanden :

Hr. Flemming Bonne.

Kl. 15:22

Flemming Bonne (SF):

Det er ikke oppositionen, der har skabt den markedssituation, der er på sygehus- og sundhedsområdet i øjeblikket. Det er ikke oppositionen, som har stået fadder til, at man har lavet overbetaling på sygehuse. Derfor er det vel rimeligt for at imødegå det problem, at man så siger, at de private sygehuse i det mindste skal konkurrere indbyrdes for at få opgaven, når det nu forholder sig sådan. Så jeg synes nok, at det er en lidt anden diskussion.

Mit spørgsmål her i anden runde er: Hvad er sanktionen egentlig, hvis kommunerne ikke når de måltal, som man stiller op? Har man gjort sig nogen overvejelse om det?

Kl. 15:22

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 15:22

Sophie Løhde (V):

Det er kommunerne under et, der har lavet en aftale med regeringen. Jeg er sikker på, at Kommunernes Landsforening har en lige så stor interesse som regeringen i, at de aftaler, som man indgår, også bliver overholdt.

Men jeg vil godt aflive også myte nummer et, som ordføreren for Socialistisk Folkeparti tager fat i, nemlig den evindelige påstand om, at der er foregået overbetaling af de private sygehuse. Det er en stor omgang vås at påstå det. Jeg vil anbefale, at man også gør sig den ulejlighed at sætte sig ned og læse noget af det materiale, som man fra oppositionens side har fortolket i en meget spændende optik.

Jeg kunne så forstå på ordføreren for Socialistisk Folkeparti, at de offentlige sygehuse kun skal konkurrere internt. Det må jeg forstå på en sådan måde, at det udvidede frie sygehusvalg fuldstændig skal sættes ud af kraft, så hvis man ikke kan komme til på det ene offentlige sygehus, kan man få lov til at vente og vente og vente på at komme til på det næste offentlige sygehus. Det er der jo altså ikke meget frit valg over. Men det er da trist, at oppositionen ønsker at komme tilbage til tiden før 2001 frem for at sætte det udvidede frie sygehusvalg i højsædet.

Formanden :

Tak til fru Sophie Løhde som ordfører. Der er ikke flere korte bemærkninger. Næste ordfører er hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 15:24

(Ordfører)

Hans Kristian Skibby (DF):

Som andre har været inde på før mig – både ministeren og Venstres ordfører – har vi jo tidligere haft en diskussion, også i den nuværende folketingssamling, om det her forslag, som er fremsat af Socialdemokraterne, SF og De Radikale, om konkurrenceudbud af offentlige ydelser.

Dansk Folkeparti har sådan set ikke skiftet holdning siden sidst. Vi står bag den aftale, der er indgået mellem regeringen og Kommunernes Landsforening. Vi tror på, at det er sund fornuft, at man hele tiden har fokus på, hvor meget man kan få for pengene, og hvordan man bedst muligt får de midler, der er til rådighed, brugt så bredt som overhovedet muligt til gavn og glæde for både borgere og virksomheder i det danske samfund.

Hvis man kigger på udviklingen med hensyn til konkurrenceudsættelse af opgaver i kommunerne, kan man jo se, at fra 1998 og frem til 2008 er antallet steget med 51 pct., det er altså stigningen i steder, hvor man har valgt at lave udbud, hvor også private virksomheder har kunnet få lov til at gå ind og byde. Det, der så er rigtig godt – det synes jeg også giver et godt billede af det – er, at rigtig mange af de ting, der så bliver udbudt, faktisk også ender med at gå til private virksomheder. Udviklingen har bl.a. betydet, at man – hvis man kigger tilbage – i dag kan se, at omkring 53 mia. kr. i den kommunale service bliver genereret ud til private virksomheder, som har vundet forskellige opgaver i kommuner og regioner, og 257 mia. kr. ligger stadig væk hos kommunerne. Så der er stadig væk sund fornuft i, at pengene bliver brugt på den bedst mulige måde.

Jeg er udmærket klar over, at mange har en stor lyst til at hade den måde, som det her udsættes på. Nogle elsker konkurrenceudsættelse, og andre elsker at hade det. Men det, der sådan set er det grundlæggende og punktummet for neden, er jo, at vi netop med konkurrenceudsættelsen har fået en situation, hvor vi får tingene meget, meget bedre beskrevet. Kommunerne ved, hvad det er for nogle opgaver, de har i gang, og de ved, hvordan de skal udføres, og derfor er det rigtig godt, når private virksomheder også får lov til at komme ind og være leverandører til den kommunale sektor. Det er Dansk Folkeparti stor tilhænger af.

Der, hvor vi alligevel gerne vil have lov til foruden at bruge den sunde fornuft også at bruge den sunde skepsis, er, når nogle politikere gør det til en dagsorden at sætte turbo på den her konkurrenceudsættelse. Der vil jeg da gerne række hånden frem, bl.a. til oppositionen, i den her sag. Vi bed i hvert fald i Dansk Folkeparti mærke i, at fru Lene Espersen for nogle år siden, dengang hun tiltrådte som økonomi- og erhvervsminister, var ude med en udmelding om, at hun ville speede op for konkurrenceudsættelse, således at der ville blive tale om en meget større procentdel end den, som ligger i den nuværende aftale. Og det var jeg i hvert fald ude at sige at vi ikke havde nogen interesse i. Vi synes faktisk, at det, der skal bære det her, skal være sund fornuft, og at det også skal være forsvarligt, og det betyder bl.a., at vi med den her 1-procents-stigning tror på, at vi har en god, fornuftig indgangsvinkel til det, således at vi ikke sætter noget over styr.

Så Dansk Folkeparti vil gerne åbne dørene for private virksomheder. Vi vil gerne åbne dørene for fri konkurrence. Og vi vil gerne åbne dørene for, at borgerne får så meget service som overhovedet muligt for de penge, der er til rådighed.

Derfor kan vi ikke støtte det her forslag. Det kunne vi ikke første gang. Det kunne vi heller ikke anden gang. Og det kan vi heller ikke tredje gang.

Kl. 15:27

Formanden :

Tak. Der er korte bemærkninger. Den første er fra hr. Rasmus Prehn.

Kl. 15:27

Rasmus Prehn (S):

Når vi har fremsat det her forslag flere gange, er det, fordi vi simpelt hen ikke kan forstå, at der ikke er lydhørhed over for det. Vi kan ikke forstå, at man fastholder den her strategi med at lave udbudsmateriale, når det er sådan, at det på grund af den her stigende procentsats altid ender med, at der ikke er nogen, der går ind og gør det anderledes eller billigere.

Vi står her med en undersøgelse fra Kommunernes Landsforening, hvori 77 pct. af kommunaldirektørerne siger: Der er altså alt for mange tilfælde, hvor der ikke er relevante aktører, som melder ind på det her, de byder overhovedet ikke ind på det, så vi fylder bare nogle ringbind med materiale. Derudover siger halvdelen, at omkostningerne ved at udbyde kommunale opgaver ofte overstiger de forventede gevinster.

Så der er mange, der mener, at den omkostning, der er ved at lave hele udbudsmaterialer, er alt for høj, i forhold til hvad man rent faktisk kan tjene ved at gøre det.

Nu er Dansk Folkepartis ordfører selv kommunalpolitiker, og kan ordføreren slet ikke nikke genkendende til, at der er tilfælde, hvor man siger: På det her område giver det simpelt hen ingen mening at sende i udbud, for der er ikke nogen, der melder ind på det, og vi kommer bare til at bruge en masse penge på at fylde ringbind, og det er bureaukratisk?

Kl. 15:29

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 15:29

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg anerkender da, at man kan finde en masse eksempler på, at udbud og konkurrenceudsættelse har medført dårligere arbejdsvilkår for dem, der har skullet stå for opgaven. I min egen hjemkommune havde vi udbud af rengøring på folkeskoleområdet, og det endte med, at vi trak det tilbage igen, fordi der blev gjort alt for dårligt rent og vi fik alt for store udgifter ud af det. Så selvfølgelig kan det gå galt. Men fordi ting går galt, skal vi jo ikke grave os ned i et hul og så sige: Uha, det her tør vi altså ikke at lægge arm med.

Vi skal samlet set have en politisk vurdering af, om kommunerne får mest ud af at konkurrenceudsætte opgaverne; det skal belyses, hvad det, de skal have udført, koster, hvis de får det udført med deres egne afdelinger, og hvad de kan få det udført for hos private virksomheder. Vi synes fra Dansk Folkepartis side, at det sådan set er meget fornuftigt, at man hele tiden kan veksle mellem private virksomheder og kommunale.

Så vi støtter altså stadig væk den aftale, der ligger, og som jo er indgået mellem kommunerne og regeringen.

Kl. 15:30

Formanden :

Hr. Rasmus Prehn.

Kl. 15:30

Rasmus Prehn (S):

Jeg skal lige høre, om Dansk Folkepartis ordfører ikke kan bekræfte, at hvis det var sådan, at man stemte for det her forslag, ville alle

kommuner, også den kommune, hvor ordføreren selv sidder i kommunalbestyrelsen, fortsat kunne sende i udbud, hvis det var det, man havde lyst til. Det er jo ikke sådan, at man graver sig ned i et hul, som ordføreren siger, for man kan stadig væk sende i udbud, hvis man tror, det giver mening, og hvis man tror på, der kan være en gevinst at hente – man er bare ikke tvunget til det, og man er ikke tvunget til at lade procenten stige hvert år. På den måde risikerer man ikke, som man lige har oplevet, at det bliver en dårlig forretning at sende skolerengøring i udbud, for så kan man trække det tilbage i kommunalt regi. Men fordi procenten er steget, skal man også sende det i udbud og tabe en masse penge på det.

Kan ordføreren ikke se, at det sådan set er et meget rimeligt forslag her med frihed til kommunerne?

Kl. 15:30

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 15:30

Hans Kristian Skibby (DF):

Det er en falsk frihed. Jeg er nødt til at skuffe den socialdemokratiske ordfører. Vi indgår troværdige, langsigtede aftaler med Kommunernes Landsforening, og alle danske kommuner er mig bekendt medlem af Kommunernes Landsforening i dag. Det betyder også, at kommunerne indgår i de her forhandlinger og de er med til at underskrive de her aftaler. Så lang tid der er et fornuftigt tråd i det, synes jeg ikke, at vi her fra Folketingets side skal gå ind og åbne op for at ændre på de præmisser.

Så vil jeg gerne sige: Vi har jo tidligere her i Folketinget set, hvordan Socialdemokraterne har haft en dagsorden om at chikanere det danske erhvervsliv, senest i sidste uge, hvor man sågar ville lukke Mærsk store virksomheder, hvis ikke de kunne forstå, at der minimum skulle være 40 pct. kvinder i deres bestyrelse. Var der ikke 40 pct. kvinder i danske virksomheders bestyrelse, ville man tvangslukke dem. Det var Socialdemokraternes politik i sidste uge, og det er det sikkert også i den her uge.

Vi har en lidt anden indfaldsvinkel til det her fra Dansk Folkepartis side. Vi ønsker faktisk at hjælpe og at åbne dørene for private virksomheder til at hjælpe kommunerne med at udføre opgaverne, så borgerne får så meget som muligt for de midler, der er til rådighed. Og det synes vi faktisk vi gør med den nugældende lovgivning.

Kl. 15:32

Formanden :

Så er det fru Line Barfod.

Kl. 15:32

Line Barfod (EL):

Hr. Hans Kristian Skibby fortæller selv om, hvor galt det gik, da man i hans egen kommune udliciterede skolerengøringen. Den slags er der jo masser af eksempler på rundtom fra hele landet. Den eneste måde, de private firmaer kan tjene penge på, er jo ved, at de laver dårligere vilkår for de ansatte, og ved, at de løser opgaverne dårligere. Samtidig giver det et enormt bureaukrati, og man bliver nødt til at indrette arbejdet, så det hele tiden skal måles og vejes. De ansatte skal i nogle tilfælde bruge næsten mere tid på at måle og veje, for at man hele tiden kan sammenligne ydelserne, i stedet for på det, de egentlig er ansat til.

Har hr. Hans Kristian Skibby overvejet, hvor meget mere hjemmehjælp man kunne give de ældre, hvis man ikke var så optaget af at sikre, at private firmaer skulle tjene penge på, at alt det her skulle måles og vejes, men var optaget af at sikre god hjemmehjælp?

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 15:33

Vi synes, at opgaverne ligger bedst ude i kommunerne, og vi synes også, at det er en klokkeklar, god og sund og fornuftig opgave at have at sørge for at åbne dørene for private virksomheder, således at de også kan generere arbejdspladser ude omkring i Danmark. Derfor støtter vi stadig væk ikke det her beslutningsforslag.

Kl. 15:35

Hans Kristian Skibby (DF):

Som så ofte før er der nærmest ikke et øje tørt, når Enhedslisten har været ved at fortælle om, hvor godt det hele kunne blive, hvis vi socialiserede det hele over i en hidtil uset grad, hvor staten skulle bestemme alting. Det er jo det, der ligger i den typiske ideologi, hvis man er socialist: Væk med de private virksomheder og ind med statslig styring. Det er jo det, bl.a. Enhedslisten kæmper for.

Den der med, at det ikke bidrager med noget godt til kommunerne, og at man ikke får mere for pengene, er jo decideret nonsens. Altså, hvis vi tager sådan noget som de grønne områder i kommunerne, vej og park, er det jo sådan, at mange af dem, der byder på de opgaver, er virksomheder, som har langt, langt bedre materiel. De kan f.eks. klippe et bredere stykke af en fodboldbane hurtigere end med den maskine, som kommunen har til rådighed. Ligesådan er det, hvis man indgår langsigtede kontrakter om vedligeholdelse af asfalter, så er der også nogle steder, hvor man har lavet nogle kontrakter med flerårige aftaler, og man har faktisk fået en meget, meget markant forbedring af vejene ved at lave en fast aftale med en entreprenør. Så den køber vi altså simpelt hen ikke, det er nonsens.

Kl. 15:34

Formanden :
Fru Line Barfod.

Kl. 15:34

Line Barfod (EL):

Nu har der jo aldrig været så meget statslig styring og så meget centralisering, som under den nuværende regering, som har Dansk Folkeparti til at stemme den her enorme statslige styring igennem sammen med. Jeg synes, at det er noget, der i den grad skal fjernes. Jeg synes, at det er forfærdeligt med den detailstyring, der er i øjeblikket.

Det er jo derfor, at jeg spørger, om hr. Hans Kristian Skibby har overvejet, om man i stedet for at fokusere på den detailstyring, der har til formål, at private virksomheder skal kunne tjene penge, og at alt derfor skal måles og vejes, kunne have fokus på at sikre en god hjemmehjælp til de ældre, gode børnehaver, en god folkeskole osv. Var det ikke en mulighed at overveje, om vi kunne få langt flere ressourcer til at gøre det godt for borgerne for, hvis det var det, man var optaget af, i stedet for at være optaget af, at alt skal måles og vejes, for at private virksomheder skal tjene penge?

Kl. 15:35

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 15:35

Hans Kristian Skibby (DF):

Jamen jeg køber altså ikke de her argumenter, der kommer fra Enhedslisten. Jeg synes, at de er lidt for langt ude ad landevejen. Statslig styring? Jamen det er jo ikke mange måneder siden – jo, det er måske 1 år siden, vil jeg så sige, at vi havde en sag her i Folketinget, hvor hele oppositionen ville lave et kommunalt rejsehold, som skulle køre rundt i alle de kommuner, hvor man mente, at der var bøvls med at lave god sagsbehandling over for udsatte børn. Der ville man lave et rejsehold, som skulle køre rundt og kontrollere kommunerne. Det var noget, som Enhedslisten i hvert fald støttede dengang, og også noget, som SF var bannerfører for. Det er den type statslig styring, som vi fra Dansk Folkepartis side ikke kan acceptere.

Formanden :

Så er det hr. Flemming Bonne.

Kl. 15:35

Flemming Bonne (SF):

Jeg kan forstå, at ordføreren ikke har det samme behov som vi andre måske for at kende lidt mere til de samlede virkninger af den udlicitering, der foregår. Vi har i dag set en erhvervs- og økonomiminister være fremme og fortryde nogle privatiseringer, som er foregået år tilbage.

Den samme situation kan vel komme til at opstå i kommunerne, hvis ikke man er meget på vagt, når man laver sit udbudsmateriale og finder de områder, man gerne vil afprøve udlicitering på. Der har tidligere været fremsat et forslag i salen her om, at vi måske skulle se at få en undersøgelse, noget konkret viden om, hvad de rigtige effekter egentlig er af den udlicitering, der har været afprøvet indtil nu.

Kl. 15:36

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 15:36

Hans Kristian Skibby (DF):

Jamen jeg synes, at hr. Bonne blander nogle ting sammen. Det, der bliver nævnt i det her spørgsmål, er jo direkte hundrede procent privatisering. Det, ordføreren refererede til, var jo salg af Københavns Lufthavne, og det var salg af TDC.

Det er jo ikke det, der er tale om i det her forslag, og i det, som vi taler for. Vi siger, at konkurrenceudsættelse betyder, at man f.eks. laver en 5-årig konkurrenceudsættelse i en periode, og derefter skal den så genudbydes, genudbydes og genudbydes. Det er jo ikke det, der er sket med Københavns Lufthavne og TDC. De er blevet solgt. De er blevet privatiseret, de er blevet forvandlet til en pose penge. Det er der, der er nogle politikere, også fra borgerlig side, som har tilladt sig at sige, at det måske er at gå lidt for vidt, nemlig med den del af privatiseringen.

Men det her er konkurrenceudsættelse, og det har ikke noget med det andet at gøre.

Kl. 15:37

Formanden :
Hr. Flemming Bonne.

Kl. 15:37

Flemming Bonne (SF):

Godt ord igen. Den sondring kan jeg godt finde ud af at gøre. Jeg brugte det som et eksempel på, at man virkelig skal tænke sig grundigt om, inden man kaster sig ud i udliciteringsprojekter. Professor Carsten Greve har også sat spørgsmålstegn ved, om der er en præcis viden om de egentlige effekter på området her. Det er derfor, vi er nogle stykker, som har forsøgt ad et par omgange at få sat en undersøgelse i gang. Det kan jeg forstå Dansk Folkepartis ordfører ikke er indstillet på. Man stoler fuldstændig på, at når der bare ligger nogle centrale krav til graden af udlicitering, skal alt sammen nok gå.

Kl. 15:38

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 15:38

Hans Kristian Skibby (DF):

For lige at vende det med professor Carsten Greve vil jeg sige, at det ikke er første gang, en professor i Danmark blander sig i, hvordan politikere skal agere. Jeg håber da ikke, at kollegaerne her i salen skal lade sig påvirke af den ene professor i den ene sag og af den anden professor i den anden sag hele tiden, for så kan vi ikke bestille andet end at rende rundt som ét stort loppemarked.

Vi må da også selv have en holdning til tingene. Der er det så, at jeg siger, at Dansk Folkeparti går ind for, at tingene bliver konkurrenceudsat, men det har ikke noget som helst med privatisering at gøre. Vi ønsker bare at få tingene præciseret og formuleret. Hvad er det for opgaver, vi skal have løst, og hvad kan vi få dem løst for hos en privat entreprenør, og hvad koster det, hvis vi selv har folk ansat til offentligt honorar? Det er det, der er den store forskel på det her.

Så vil jeg gerne sige, at man også kunne vende det om og tage et andet eksempel, og det er f.eks. alle de erfaringer, man har fra Sverige. Jeg ved da, at oppositionen tit bruger erfaringer fra Norge og Sverige som løftestang for forskellige forslag her i salen. Hvorfor lytter oppositionen så ikke også lidt til Sverige i den her sag, hvor man kan se, at der har været stor succes med en lang række af de her konkurrenceudsættelser?

Kl. 15:39

Formanden :

Tak til hr. Hans Kristian Skibby. Der er ikke flere korte bemærkninger, så den næste ordfører er hr. Flemming Bonne.

Kl. 15:40

(Ordfører)

Flemming Bonne (SF):

Formålet med beslutningsforslaget er at pålægge regeringen at ophæve kommunernes forpligtelse til under et at konkurrenceudsætte en bestemt procentdel af deres opgaver.

Forslaget er ikke et spørgsmål om for eller imod konkurrenceudsættelse. Forslaget respekterer det kommunale selvstyre og skal ses på den måde, at forslagsstillerne er overbevist om, at kommunalbestyrelserne selv er i stand til at beslutte, hvordan man organiserer og driver kommunerne effektivt, og hvordan man opnår den rigtige pris og kvalitet.

Målene i det nye regeringsprogram er, at mindst 31½ pct. af de kommunale opgaver skal konkurrenceudsættes i 2015. Ud over at det er et konkret indgreb i kommunernes selvstyre – også selv om det bliver sagt, at der bliver tale om aftaler, må vi fastholde, at det er et indgreb i selvstyret og kommunernes styringsret – finder vi i SF det meget betænkeligt at øge graden af tvangsstyret udlicitering, uden at vi kender effekten af det.

På de hårde tekniske områder kan man vel sige, at der formentlig ikke kan ske andet, end at man kommer til at betale lidt for meget for ydelserne. Der er ingen, der kan komme til skade ved det. Anderledes kan det sagtens forholde sig, når de bløde velfærdsområder kommer i spil. Her er det ikke kun pris og kvalitet, der påvirkes; her taler vi også om forsyningssikkerhed, vi taler om værn mod konkurrencer, vi taler om hårdt arbejdsmiljø, nedslidning af medarbejdere samt en række sideeffekter, som vi ikke kender, sideeffekter, som vi ved flere lejligheder har bedt om at få lavet en videnskabelig undersøgelse af hvad kan handle om.

Vi er lidt optaget af, at kommunalbestyrelserne skal træffe de rigtige valg, når de forholder sig til udlicitering, og der har de altså ikke meget at støtte sig til. Her skal vi igen huske på, at hvis der går et eller andet galt, er det jo ikke regeringen, der skal tage skraldet, men det er de kommunalbestyrelser, som har skullet tage nogle beslutninger om udlicitering.

Det er som sagt tidligere foreslået, at der tilvejebringes dokumenteret viden om virkninger og samlet effekt af udliciteringerne. Det mangler, for der findes ikke reelt dokumentation, som beslutningstagerne kan forholde sig til. En sådan dokumentation bør foretages på et uvildigt grundlag.

Vi har så, som jeg sagde fra min plads for et øjeblik siden, haft erhvervsministeren til i dag ligesom at tilkendegive, at man faktisk godt kan tage fejl i nogle store, tunge sager, når man privatiserer.

Vi har også kunnet følge med i debatten og se, at hvis De Konservative får magt, som de har agt, skal de centrale mål hæves til 36½ pct., og hvis Venstres erhvervsordfører får opbakning, skal alle offentlige opgaver i udbud. Dansk Industri har været ude med en påstand om, at udlicitering kan give besparelser på 15-20 pct. En medarbejder fra Guldborgsund Kommune har dog pillet hele DI's argumentation fra hinanden. Hvis vi samtidig lægger ind, at de private leverandører skal tjene nogle penge, kan vi lægge 10 pct. oven i de 20 pct., det er 30 pct., og så bliver vi altså nødt til at forholde os til, om man virkelig tror, at der er kommuner, der handler så uansvarligt, at de betaler 30 pct. for meget for ydelserne. Professor Carsten Greve har ikke været i stand til at finde dokumentation for de samlede virkninger af udliciteringen.

Så er det bare, jeg vil sige, at diskussionerne her vil fortsætte, så længe vi gætter, og så længe vi bygger vores diskussion på mytedannelser. Alle parter har brug for noget mere viden på hele området, ikke bare regeringen, men også de kommuner, som skal træffe de store beslutninger.

Jeg skal anbefale, at vi stiller de øgede krav om konkurrenceudsættelse i bero, og jeg tror også godt, jeg kan love, at der ved et kommende regeringsskifte ikke vil være de her centrale krav.

Kl. 15:45

Formanden :

Tak til hr. Flemming Bonne. Vi går videre i ordførerrækken, da der ikke er ønske om korte bemærkninger, og det er fru Helle Sjelle som ordfører i denne sag.

Kl. 15:45

(Ordfører)

Helle Sjelle (KF):

Da den konservative ordfører desværre ikke har mulighed for at være til stede, skal jeg på ordførerens vegne fremføre følgende:

Det Konservative Folkeparti har ikke ændret holdning på dette område. Vi har stor respekt for det kommunale selvstyre, og derfor er aftalen om, at der skal konkurrenceudsættes med 26½ pct., ikke bindende for den enkelte kommune, men for kommunerne samlet under et. Men når regeringen skal til forhandlinger med KL, vil regeringen foreslå, at den aftale ændres, så konkurrenceudsættelsen bliver større i 2015. Dette er ikke for at detailregulere kommunerne, men for at sikre et godt, fornuftigt og solidt samspil mellem det offentlige og det private.

For Det Konservative Folkeparti er målet ikke, at det er de private, der vinder hver gang. Hvis det offentlige byder på opgaven og kan løse opgaven bedre og billigere end den private udbyder, så skal den offentlige udbyder selvfølgelig vælges.

Men bedst og billigst er ikke altid foreneligt, og derfor er opgaven også for kommunerne at lave en kvalitetsvurdering af den enkelte ydelse, således at prisen på den offentlige ydelse direkte kan sammenlignes med en alternativ privat leverandørs, altså kan den enkelte kommune vælge frit. Specielt i den økonomisk stramme tid for kommunerne ser vi det som et led i en effektiv ressourceudnyttelse i kommunerne, hvilket kan omfatte mere kvalitet til rette pris. Udviklingen viser også, at kommunerne har taget konkurrenceudsættelsen til sig, og på blot 2 år er andelen af konkurrenceudsættende opgaver steget fra 21,7 pct. til 24,8 pct.

For Det Konservative Folkeparti er konkurrenceudsættelse også et spørgsmål om at sætte den enkelte borger i centrum, så der er en overskuelig økonomi for de enkelte ydelser. Derfor kan Det Konservative Folkeparti heller ikke støtte forslaget fra oppositionen.

Kl. 15:47

Formanden :

Tak til fru Helle Sjelle. Og så er det fru Erika Lorentzen som ordfører.

Kl. 15:47

(Ordfører)

Erika Lorentsen (RV):

Regeringen har efter aftale med kommunerne hævet procenten af andelen af kommunale opgaver, der skal konkurrenceudsættes, senest skal andelen jævnfør det nye regeringsgrundlag hæves fra 26½ pct. i 2010 til mindst 31½ pct. i 2015.

Det er vores vurdering i Det Radikale Venstre, at en udvidelse ud over den nuværende andel vil omfatte de egentlige kerneopgaver i velfærdssamfundet. Forskere peger på, at en væsentlig forøgelse af kommunernes konkurrenceudsættelse »kan betyde en radikal omfortolkning af det kommunale selvstyre og retten til at prioritere politisk«, og det er professor Carsten Greve, jeg citerer her.

OECD har i »Modernising Government: The Way Forward«, OECD, 2005, påpeget, at det kan være svært for borgerne at gennemskue, hvem der er ansvarlig for den konkrete opgave. De økonomiske gevinster er også ofte tvivlsomme på grund af høje transaktionsomkostninger ved udbud og udlicitering. Og jeg har selv oplevet, hvor ødelæggende privatisering kan virke i praksis, nemlig i mit virke som hjemmesygeplejerske i Herning Kommune, da man indførte en privatisering af praktisk bistand. Den privatisering har medført et dyrt bureaukrati, en nedsat arbejdsglæde og faglighed hos medarbejderne, et forringet tilbud til de ældre, og så har det også vist sig, at de private firmaer heller ikke engang kan tjene penge på det.

I Det Radikale Venstre er det vores opfattelse og vores holdning, og den har vi haft i mange år, at konkurrenceudsættelse er et middel og ikke et mål i sig selv. Vi mener, at det skal være op til kommunerne selv at bestemme, hvad og hvornår der skal konkurrenceudsættes. Hvis det er en fordel at gøre det, hvorfor kan kommunerne så ikke selv finde ud af at gøre det? Der skal være indhold i begreber som det kommunale selvstyre. Der lægges i forvejen økonomiske rammer for udgifter og indtægter i kommunerne, så kommunerne har et dagligt pres i at få mest muligt ud af deres økonomiske rammer, så lad dem nu selv styre den konkurrenceudsættelse.

Kl. 15:50

Formanden :

Tak til fru Erika Lorentsen. Og så er det fru Line Barfod som ordfører.

Kl. 15:50

(Ordfører)

Line Barfod (EL):

Enhedslisten støtter, at vi skal ophæve tvangsprivatiseringen, som regeringen og Dansk Folkeparti har gennemført over for kommunerne. Økonomi- og erhvervsministeren er jo i dag ude med en melding om, at det var en fejl at privatisere lufthavnen og TDC. Det er gået op for ham, at private virksomheder ikke tænker på samfundets interesser, men på at tjene flest mulige penge. Det er jo helt rigtigt. Det er jo det, der er formålet med private virksomheder. Hvis det er aktieselskaber, er det sådan, at de ifølge lovgivningen skal tænke på at tjene flest mulige penge. Det er det, de er forpligtet til.

Men det er jo derfor, det ikke nytter at sammenligne det, private virksomheder kan, når de skal tjene penge på produktion af en eller anden vare, med det at sørge for god velfærd for borgerne i et demo-

krati. Der er en grundlæggende forskel på, om det, man først og fremmest skal interessere sig for, er at tjene flest mulige penge til sine aktionærer, eller om det, man først og fremmest skal interessere sig for, er, at alle borgere får en god velfærd, og at man bruger skatteborgernes penge bedst muligt.

Det, der sker, når man bruger private virksomheders måder at agere på inden for velfærden og forsøger at ændre hele vores velfærdssamfund til at skulle agere som en privat virksomhed, er ikke bare, at det bliver meget dyrere, ikke bare at det bliver meget dårligere – det har vi også hørt nogle eksempler på i dag – men også, at det ændrer hele den måde, man tænker på. Pludselig skal de ansatte ikke til at tænke på alt det, de har lært i deres uddannelse, ikke til at tænke på, hvordan de gør deres arbejde bedst muligt, hvordan de tager sig bedst af børnene, hvordan de tager sig bedst af de ældre, hvordan de tager sig bedst af de syge. I stedet skal de tænke på, hvordan man tjener flest muligt penge.

På børnehaveområdet skal de tænke på, hvordan de får flest mulige af de børn, der bedst kan bestå en sprogtest, og holder de børn ude, som er for dyre og kræver for mange ressourcer. På ældreområdet skal de tænke over, hvordan de bedst sørger for at kunne udføre ydelsen så hurtigt som overhovedet muligt, nå så mange som muligt så billigt som muligt og sikre, at de hos dem, der har stærke pårørende, der råber op, bruger den tid, der skal til, for at de pårørende ikke råber op, og så må de lade være med at bruge så meget tid hos dem, som faktisk har behov for det, men som ikke har stærke pårørende, der kan råbe op.

Også i skolerne skal man tænke på, at man skal have børn, at der kan bestå de test, der gør, at der kommer flere børn, der udløser flere penge i taxameterordningerne. Eller også skal man, som man ser det i gymnasierne, have de retninger, der kan tiltrække flest mulige af de ressourcestærke elever. Det bliver lige pludselig ikke et spørgsmål om, hvad der er bedst for samfundet, hvad der er bedst for de borgere, vi har, hvordan vi skaber de bedste muligheder for vores børn, og hvordan vi bruger fagligheden bedst. Man skal tænke på en helt anden måde.

Der kan vi jo se, at vores offentligt ansatte bliver ødelagt ikke kun af, at de skal løbe stærkere, men også af, at man siger til dem, at de ikke må bruge deres faglighed. Og hvis de så tillader sig at råbe op og sige, at det, man gør her, simpelt hen er ødelæggende og nedbrydende – at det gør, at de ikke kan sørge for, at der er en god behandling af patienterne på sygehusene, og at det gør, at de ikke kan sikre en god folkeskole – ja, så får de mundkurv på, får at vide, at de slet ikke må fortælle om det, og at de i øvrigt slet ikke skal bekymre sig om, hvorvidt man nu kan leve op til at gøre tingene ordentligt. De skal kun bekymre sig om at føre det serviceniveau, som politikerne har fastlagt, ud i livet.

Det er altså en total nedbrydelse af hele den måde, vi ellers har bygget vores velfærdssamfund op på, og af hele den faglighed, vi har uddannet vores offentligt ansatte til at have, man laver ved at gå ind og sige, at det offentlige skal styres som en privat virksomhed, som om det var en pølsefabrik eller et supermarked, der sælger tomater. Derfor gør konkurrenceudsættelsen langt mere ondt end bare det, at det koster en masse penge og skaber en masse bureaukrati. Det er også fuldstændig nedbrydende for de mennesker, der bliver tvunget til at arbejde i det, og det fjerner den demokratiske styring, det forandrer os fra at være borgere, der på demokratisk vis kan bestemme, hvordan vi synes det skal være, til at være forbrugere, hvor de rige forbrugere så har noget at vælge imellem – men jo stadig væk ikke mange muligheder – mens de fattige ikke har nogen valgmuligheder, for de kan ikke bare gå hen og flytte deres børn til en dyrere børnehaven, hvis de er utilfredse med den offentlige.

Så det er en nedbrydelse af alt det, vi har bygget op gennem generationer, og derfor er det så utrolig farligt, og derfor håber jeg, at vi meget snart får et flertal, at der kan stoppe det og sørge for, at vi

igen får demokrati og muligheden for, at det er borgerne, der bestemmer, og at det ikke bestemmes ud fra, at private firmaer skal tjene penge.

Kl. 15:55

Formanden :

Tak til fru Line Barfod. Der er ikke ønske om korte bemærkninger. Så er det hr. Rasmus Prehn som ordfører for forslagsstillerne.

Kl. 15:55

(Ordfører for forslagsstillerne)

Rasmus Prehn (S):

Først og fremmest vil jeg gerne som forslagsstiller takke for den meget engagerede og principielle debat, vi har haft om det her vigtige spørgsmål. Både ministeren og Venstres ordfører startede med at gøre sig lidt lystige over, at det var tredje gang, vi kom med det her forslag, og at tredje gang jo burde være lykkens gang. Vi må sige, at det har det desværre ikke vist sig at være den her gang. Regeringen har fastholdt sin fuldstændige og absolutte afvisning af sund fornuft på det her område.

Sagen er jo den, at vi i dag i Jyllands-Posten kunne læse, at landets økonomiminister, den konservative hr. Brian Arthur Mikkelsen, sådan set havde erkendt, at der er ret store problemer, når man privatiserer. Som han udtrykker det: Når man sidder i en kapitalfond, tænker man ikke på den danske stats ve og vel, så tænker man på sine aktionærer. Altså, hans logik var sådan set den, at fordi man har privatiseret, står vi i en situation, hvor der bliver taget alt for lidt hensyn til, hvad der er sund fornuft, og hvad der er godt for det danske samfund, og der bliver taget alt for meget hensyn til, at der er nogle, der skal have penge i lommerne. Da var det jo, da man sad og forbedrede sig til den her debat, at man måske fik et stille håb om, at der var ved at indtræffe en eller anden form for sund fornuft i regeringen, en eller anden erkendelse af, at mere marked ikke altid er af det bedre, at man skal holde fast i fællesskab, at man skal holde fast i demokrati, man skal holde fast i, hvad der er bedst for samfundet. Men nej, tredje gang var ikke lykkens gang. Regeringen har sådan set sat system i sin magtarrogance og i sin argumentresistens. Det samme svar igen og igen, selv om nye erkendelser, selv om ny viden er kommet frem. Det er rigtig, rigtig ærgerligt, så det skal regeringen og Dansk Folkeparti ikke have ros for. Men alligevel tak for den engagerede debat.

Så går vi over til at se på selve forslaget og på de forskellige praktiske foranstaltninger, der er i forhold til det. Hvis man kigger ud over kommunerne og siger, at det bare er entydigt godt at sende i udbud, kan jeg godt se det fornuftige i, at man så siger: Lad os få noget mere at det. Det er i øvrigt heller ikke sådan, at socialdemokratiske kommuner er nogle, der fuldstændig afviser at sende i udbud. Der er faktisk mange socialdemokratiske kommuner, der gerne vil sende noget i udbud. Hvis man kan få bedre kvalitet, hvis man kan få bedre pris, er det da ikke sådan, at man er afvisende over for det. Men det er bare sådan, at der findes det ene eksempel efter det andet på, at man sådan set ender med at sidde og fylde en hel masse ringbind med udbudsmateriale, uden at der findes aktører, der byder ind. Så det er masser af bureaukrati, man spilder skattekrone på, frem for at få bedre service, og det synes vi simpelt hen er for ærgerligt.

Jeg vil gerne endnu en gang henvise til den undersøgelse fra Kommunernes Landsforening, som blev offentliggjort her i januar, hvor 77 pct. af landets kommunaldirektører giver udtryk for, at der simpelt hen er mangel på kompetente private aktører. Man sidder og fylder 14, 30, 50 ringbind med udbudsmateriale, og så kommer der altså ikke nogen og byder ind, som er tilstrækkelig relevante, og som kan udføre en opgave billigere eller bedre. Nej, det er simpelt hen spildt.

Derfor kan det undre mig, at man ikke i det mindste, når man nu ikke er med på det principielt problematiske i, at man overlader noget så vigtigt som samfundet til markedet, kunne kigge på det rent pragmatiske i det. Hvis der rent faktisk viser sig, at det ikke er sådan, at man kan få nogen til at byde ind, hvorfor så bruge pengene på bureaukrati? Men det ser heller ikke ud til, at man er med på det. I det hele taget er det jo meget lidt dokumenteret, hvad der findes af gevinster i forhold til udbud. Professor Carsten Greve har jo lavet den ene fremstilling efter den anden af, at der sådan set er for lidt dokumentation. Vi ved simpelt hen for lidt om, hvordan det går med prisen, hvordan det går med kvaliteten, hvordan det går med medarbejdernes arbejdsmiljø og andet. Vi ved for lidt.

Vi har tidligere foreslået at få nedsat en kommission, der skulle kigge på det. Det var regeringen heller ikke med på. Det med ny viden var ikke lige noget for regeringen. Det kunne man altid vente med til en anden gang. Men man vil ikke engang lade det være op til kommunerne selv at bruge deres sunde fornuft, og det undrer mig altså lidt, at man ikke vil bibeholde en eller anden form for kommunalt selvstyre. Det har dog altid været Venstres princip som liberalt parti, at man skulle bibeholde en eller anden form for frihed. Jeg mindes den ene gang efter den anden, hvor man har set den nuværende indenrigsminister simpelt hen svinge frihedens lysende fakkeltale om frihed. Men nej, når det handler om kommunerne, der siger, at de sådan set godt kunne tænke sig i al beskedenhed selv at få lov at have noget at sige i forhold til deres økonomi, i forhold til deres administration, i forhold til hvordan de laver velfærd for deres borgere, er der ingen frihed til kommunerne her. Der vil man gerne sidde på Slotsholmen og bestemme ned i den mindste detalje, hvor mange procenter, der skal sendes i udbud, og helst lidt mere hvert år, selv om vi ikke ved, om det bliver bedre – lidt mere hvert år, selv om vi ikke ved, om det bliver bedre. Det er da tudetosset, og det har i hvert fald ikke noget med frihed at gøre.

Spørgsmålet er jo, om man ikke kunne forestille sig, at det, at man sender opgaver i udbud, sådan set har den konsekvens, at de, der byder ind, presser prisen så meget, at de kan komme ind og være med i en del af det, men får skubbet problemet et andet sted hen, så man ender med at få flere udgifter et andet sted, end der er på det, man lige har budt ud. Så jeg synes, at der er mange ting, der burde undersøges nærmere, og der er mange hensyn til kommunernes frihed, der burde tages.

Spørgsmålet er så: Hvad er egentlig Venstres mål med hensyn til det her spørgsmål? Man har sagt, at det stiger med 1 pct. om året, vi går pragmatisk til værks. Men er det nu det, man gør? Og er det nu det, partiet Venstre vil? Hvis man går på i Venstres hjemmeside, og kigger på det seneste erhvervsudspil, kan man se, at der er en ihærdig og engageret tidligere erhvervsordfører, hr. Jacob Jensen, som har lavet sådan et udspil, hvor det er 100 pct. af de kommunale opgaver, der skal i udbud. Ikke noget med en tredjedel, som ministeren har sagt. Nej, alt. Der findes ingen hellige køer, har den tidligere erhvervsordfører udtalt. Alt skal simpelt hen sendes i udbud. Har man gjort sig klart, hvad det vil betyde? Altså et veritabelt bureaukratisk helvede, som man vil kaste ned over hovedet på kommunerne, der skulle sidde og fylde endnu flere ringbind i stedet for at lave borger-service. Er man slet ikke optaget af, at pengene bruges bedst muligt, at pengene bruges på at lave velfærd for danskerne frem for at sidde og fylde ringbind? Nej, 100 pct. og gerne skoler og børnehaver og alt muligt andet, der også skal sendes i udbud. Jeg synes, at det er bekymrende.

Vi har benyttet tredje gang til at give regeringen en chance for at tænke sig om. Regeringspartiet De Konservative, altså Venstres regeringspartner, har været ude med et lille flag i dag og sige, at de måske kunne se noget ufornuftigt i alt det med privatisering. Men nej, den går ikke med Venstre. Man fortsætter den meget stærkt ideologiske kurs og vil tvangsliberalisere kommunerne. Jeg synes, at

det er bekymrende. Regeringen og Dansk Folkeparti burde tænke sig om, så vi ikke måske om 10 år igen står med en ny hr. Brian Arthur Mikkelsen, der fortryder og siger, at vi aldrig skulle have gjort det her. Vi har chancen for at sige fra nu. Lad os benytte den i fællesskab.

Kl. 16:03

Formanden :

Jeg går ud fra, at der er enighed om, at man ikke siger navne på ministre. Hvis det er ministeren, bruger man altså titlen og ikke andet, og det skulle være til at forstå for medlemmer, der har været i Tinget i flere år.

Der er ønske om korte bemærkninger, og det er først fru Sophie Løhde.

Kl. 16:03

Sophie Løhde (V):

Jeg vil da gerne starte med at rose hr. Rasmus Prehn for altid at være god til at svinge den omtalte lysende fakkel, som han nævnte. Det er så bare ærgerligt, at den tilsyneladende er brændt ud på vejen op til talerstolen, men sådan kan det jo gå.

I den undersøgelse, som hr. Rasmus Prehn nu har nævnt adskillige gange her i debatten, har ordføreren bejlilgvis hver evig eneste gang glemt at nævne, at det samtidig fremgik af undersøgelsen, at 80 pct. af borgmestrene og kommunaldirektørerne i øvrigt var enige i, at private aktører kan være med til at nytænke opgavevaretagelsen. Det kunne måske være med til at nuancere det udgangspunkt, som hr. Rasmus Prehn i øvrigt ellers rejser flittigt rundt med.

Men jeg vil gerne spørge den socialdemokratiske ordfører om noget så banalt som vedkommendes egne muligheder, når han er ude at handle ind. Er det sådan, at hr. Rasmus Prehn, når han skal ud og købe et nyt fjernsyn f.eks., holder sig for øjnene og så i øvrigt overhovedet ikke koncentrerer sig om pris og kvalitet? Eller er det sådan, at han undersøger markedet og kigger på, om der er mulighed for at få en eller anden vare billigt, og så i øvrigt også i en bedre kvalitet end den, der måske er på tilbud det ene sted? Foretager ordføreren sådan en helt almindelig sammenligning? For nu kunne vi jo forstå på ordføreren, at regeringen har aflyst den sunde fornuft. Jeg håber da, at hr. Rasmus Prehn, når han foretager sine private indkøb, trods alt stadig har den sunde fornuft med sig.

Kl. 16:04

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 16:05

Rasmus Prehn (S):

Det er fuldstændig korrekt, at jeg som Socialdemokrat gerne bestiger talerstolen, også med en idealistisk fakkel – og der er stadig væk ild i den, skulle jeg gerne sige. Men det skal ikke forhindre mig i også at tænke sund fornuft. Og det er jo fuldstændig rigtigt, at når man som dansker skal ud og handle ind, vil man gerne sikre sig, at det, man køber, også er til en fornuftig pris. Hvem har lyst til at betale en overpris, hvis man kan få det til en fornuftig pris? Der er ingen grund til at købe ind det dyre sted, det siger sig selv.

Men det er sådan set også lige præcis det, der er tilfældet her. Der sidder gode kommunaldirektører, gode kommunalpolitikere ude i landets kommuner og siger, at de sender opgaver i udbud, når de kan se, at der er noget at hente. Så vil de gerne sende i udbud, den er de med på. Men når de kan se, at de sådan set bare ender med at lave et kæmpe stykke bureaukrati, og der faktisk ikke er nogen aktører, der melder ind, har de ikke lyst til at spille pengene på bureaukrati. Så vil de gerne bare fortsætte med at gøre tingene på den måde, de hidtil har gjort, for de tror ikke på, at der er noget at hente.

Bl.a. Dansk Folkepartis ordfører, hr. Hans Kristian Skibby, gav udtryk for, at man i hans kommune, hvor han sidder i byrådet, havde haft en dårlig erfaring. Jamen altså, hvorfor skal man så tvinges til at sende opgaven i udbud og bare spille pengene på bureaukrati? Det er det, vi ikke kan forstå fra socialdemokratisk side.

Kl. 16:06

Formanden :

Fru Sophie Løhde.

Kl. 16:06

Sophie Løhde (V):

Hvis er stadig er ild i faklen, skal man selvfølgelig være varsom med at hælde benzin på bålet.

Men jeg vil godt hæfte mig lidt ved, at forslagsstillerne i deres forslag her skriver, at det er dybt problematisk at konkurrenceudsætte egentlige velfærdsopgaver gennem udbud og udlicitering. Hvis det er så dybt problematisk, for at bruge ordførerens egen terminologi, og herunder også at der intet er at hente, hvordan kan det så være, at ordførerens kolleger bl.a. i Københavns Kommune har udliciteret dele af tilsynet med kommunens plejehjem og i øvrigt har opnået en betydelig besparelse og en højere kvalitet og udvikling af opgaveløsningen? Er det ikke en kernerdel af en given velfærdsydelse? Hvorfor i alverden er det så, at det samtidig er så dybt problematisk, og at der intet er at hente? Kan vi få en nærmere forklaring på det?

Kl. 16:07

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 16:07

Rasmus Prehn (S):

Jeg har ikke givet udtryk for, at der er områder, som er fuldstændig udelukkede. Jeg har bare sagt, at hvis man fra kommunernes side giver udtryk for, at man har en erfaring for, at der ikke er noget at hente her, så skal man ikke tvinges til det. Jeg går ind for det kommunale selvstyre, så hvis man i Københavns Kommune siger: Her hos os tror vi faktisk på, at det er en god forretning at sende det her i udbud – så har jeg da tillid til, at det ved man bedst i Københavns Kommune. Jeg skal da ikke stå her på Folketingets talerstol og kloge mig på det, det ved de bedst i Københavns Kommune. Jeg har respekt for det kommunale selvstyre.

Jeg vil bare sige som sådan en generel, principiel regel, at jeg synes, man skal tænke sig rigtig, rigtig grundigt om, inden man går ind på kernevelværd. Det er jeg sikker på at man også har gjort i Københavns Kommune, inden man er kommet hertil.

Kl. 16:07

Formanden :

Så er det hr. Hans Kristian Skibby for en kort bemærkning.

Kl. 16:08

Hans Kristian Skibby (DF):

Man kunne måske overveje at lave en konkurrenceudsættelse i Københavns Kommune i forbindelse med ansættelse af kommunale medarbejdere. Så kunne vi jo frigøre nogle timer ovre hos Ombudsmanden. Det kunne da være en idé at starte der, bare sådan for at komme med det forslag.

Men jeg vil gerne spørge hr. Rasmus Prehn om det her med, at vi kan se, at netop det, at vi har konkurrenceudsat endnu flere ting siden 1998, har medført, at det giver en omsætning hos private virksomheder på 53 mia. kr., og 53 mia. kr. er trods alt mange penge i et lille land.

Vil ordføreren ikke anerkende, at når vi putter pengene i private virksomheder, er det faktisk med til at generere omsætning i private

virksomheder, så de også har mulighed for bedre at kunne lave nye produkter og andre serviceydelser, som så skaffer endnu flere job i den private sektor?

Kl. 16:11

Kl. 16:08

Formanden :
Ordføreren.

Kl. 16:11

Rasmus Prehn (S):

Der er ikke nogen tvivl om, at det forhold, at man laver samarbejde mellem det offentlige og det private, kan generere noget vækst, noget udvikling og noget innovation. Det er jo bl.a. også derfor, at vi var meget hurtige til fra socialdemokratisk side, da krisen begyndte at komme, at spørge, om ikke vi skulle til at fremrykke offentlige investeringer, simpelt hen for at få gang i hjulene. Der var det jo ærgerligt, at Dansk Folkeparti selv lagde stemmer til sammen med regeringen at bruge pengene til skattelettelse til de allerrigeste. Det kom der ikke ret meget beskæftigelse ud af.

Men jeg har heller ikke sagt, at vi fra socialdemokratisk side er ideologiske modstandere af nogen form for samarbejde mellem private og offentlige. Det kan man sagtens finde ud af. Jeg kunne godt forestille mig, at der var andre samarbejdsformer end udbudsformen. Det synes jeg man skal prøve at kigge på og udvikle, altså se på, om der kunne være noget, der var mere spændende dér.

Men det, vi kan se, er, at der også er mange steder, hvor man spilder gode medarbejderes tid og skatteydernes penge på bare at sidde og fylde ringbind med udbudsmateriale, som så aldrig nogen sinde kommer i brug, fordi der ikke er nogen private aktører, der byder ind. Det vil vi ikke være med til, og det er sådan set derfor, vi med det her beslutningsforslag giver kommunerne et frihedsbrev og siger: I skal selv bestemme. Vi respekterer i modsætning til regeringen og Dansk Folkeparti det kommunale selvstyre.

Kl. 16:10

Formanden :
Hr. Hans Kristian Skibby.

Kl. 16:10

Hans Kristian Skibby (DF):

Nu er det her jo ikke nogen finanslovdebat, men det må altså være sådan, at jeg kan gå ud fra, at Socialdemokraternes ordfører udmærket er klar over, at der ikke er taget en eneste krone fra kommunernes anlægsrammer til skattelettelse i Danmark. Der er lavet en skattereform, som frigør midler, som faktisk giver et nettoprovenu på 5,5 mia. kr., når den er fuldt indfasat. Det kan aldrig nogen sinde være en skattelettelse; det er altså en skatteomlægning.

Så vil jeg gerne sige, at det jo virker som lidt af et kuriosum, at ordføreren i det her tilfælde netop nævner kommunernes anlægsinvesteringer, for netop anlæg er jo noget, der er hundrede procent i udbud. Det er jo byggeri, det er praktisk håndværk. Det er malere, murere, tømrere, snedkere, elektrikere, vvs-mænd, entreprenøren med gravemaskinen osv. Det er jo hundrede procent i udbud, for kommunerne har ikke selv entreprenører ansat til at bygge deres bygninger. Så er det jo lidt morsomt, at man bruger det som argument for, at man skal blande det ind i det her. For det er jo netop med til at øge den procentsats, som bliver konkurrenceudsat, når vi øger kommunernes anlægsbudgetter, og det gør vi jo faktisk – de er nu oppe på omkring 22 mia. kr., tror jeg, hvor de tidligere var nede på en små 20 mia. kr. Så det er ikke helt rigtigt, hvad ordføreren siger.

Men jeg vil gerne bare endnu en gang sige til ordføreren, at 53 mia. kr. altså genererer mange private job, og dem synes jeg jo faktisk at vi skal tænke på, også i den her situation.

Formanden :
Ordføreren.

Rasmus Prehn (S):

Jeg er bange for, at Dansk Folkepartis ordfører har lige så svært ved at finde den røde tråd i sin argumentation som ved at overholde talletiden.

Altså, sagen er jo den, at når vi taler om anlæg, er der faktisk mange aktører, der gerne vil byde ind. Det fungerer fint, der er et marked for det. Det er jo det, der ikke er, når vi taler om services. Der er jo altså kommuner, der giver udtryk for: Prøv at høre. Selv om vi sender det i udbud, selv om vi spørger, om der er nogle, der vil byde ind, er der ingen, der byder ind. Det er derfor, vi gerne vil være fri for at spille skatteydernes penge på at fylde ringbind. Vi vil gerne sende i udbud, hvis der er nogle aktører, der melder ind, men vi vil ikke gøre det, hvis vi kan se, at det er håbløst på forhånd.

Det er den stille pointe, vi prøver at gentage heroppefra igen og igen og endda nu i tredje omgang. Desværre virker det ikke til, at der rigtig er noget, der siver ind hos regeringspartierne og Dansk Folkeparti. Det er ærgerligt.

Kl. 16:12

Formanden :
Tak til hr. Rasmus Prehn.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet. Dermed er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse – og det er ikke tilfældet – er det vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 1. behandling af lovforslag nr. L 172:

Forslag til lov om ændring af lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. (Meddelelsespligt ved længerevarende midlertidigt ophold i lande uden for EU/EØS og Schweiz samt mulighed for øget kontrol med udbetaling af social pension).

Af beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg).

(Fremsættelse 24.03.2010).

Kl. 16:12

Forhandling

Formanden :

Forhandlingen er åbnet, og den første, der får ordet, er fru Ulla Tørnæs.

Kl. 16:13

(Ordfører)

Ulla Tørnæs (V):

Da Venstres ordfører hr. Karsten Lauritzen ikke har mulighed for at være her, skal jeg på hr. Karsten Lauritzens vegne sige følgende:

Forslaget, vi behandler her i Folketingssalen, er en udmøntning af udlændingeaftalen mellem regeringen og Dansk Folkeparti, som er en del af aftalen om finansloven for 2010. Forslaget medfører, at der indføres en meddelelsespligt for alle modtagere af social pensi-

on, altså førtids- og folkepensionister med fast bopæl i Danmark, som rejser til lande uden for EU i længere sammenhængende perioder på over 2 måneder. Derudover indføres der mulighed for at udføre stikprøvekontrol i sager om social pension, så kommunerne kan indhente oplysninger om indkomst- og formueforhold fra arbejdsgivere og pengeinstitutter i sager om social pension, der udtages til stikprøvekontrol. Formålet med forslaget er at give kommunerne effektive redskaber til at forhindre misbrug af sociale ydelser, som vi desværre har set flere eksempler på.

Der kom særlig fokus på misbrug af vilkårene for førtids- og folkepensionen sidste år, da en større avis afdækkede, hvordan en række dansk-irakere var bosiddende i Danmark og modtog førtidspension, samtidig med at de arbejdede i Irak. Det var åbenlys svindel og et misbrug af det danske velfærdssamfund, som selvfølgelig er uacceptabelt for både staten, kommunkassen og de mange nydanskere, som overholder og respekterer reglerne, men som indirekte rammes på grund af de få, som misbruger systemet.

I Venstre kan og vil vi ikke være med til, at velfærdssamfundet misbruges, og er derfor tilfredse med de nye, effektive redskaber, som kommunerne får stillet til rådighed.

Sammen med dette lovforslag følger også en klar opfordring til kommunerne om at bruge de nye lovgivningsmæssige tiltag. Samtidig er det vigtigt for Venstre, at de nye regler ikke unødigt belaster de mange, som helt reelt rejser hjem for at besøge familie og venner. Det har derfor været os magtpåliggende, at meldepligten kun rammes mennesker, der modtager sociale pensioner, og at lovforslaget følges op af en betydelig oplysningsindsats over for de personer, der bliver omfattet af meldepligten.

Dette lovforslag udstyrer kommunerne med effektive redskaber til at bekæmpe socialt bedrageri og misbrug, og derfor skal jeg meddele, at Venstres folketingsgruppe kan støtte lovforslaget.

Kl. 16:15

Formanden :

Tak for det. Den næste ordfører er hr. René Skau Björnsson.

Kl. 16:15

(Ordfører)

René Skau Björnsson (S):

Tak. Ja, hvad skal det til for? Det spørgsmål bliver man nødt til at stille sig selv, når man læser det her lovforslag. For med det her lovforslag rammes vi igen af et borgerligt ønske om mere kontrol og mere overvågning af vores borgere. Tænk, at pensionister og førtidspensionister nu skal til at meddele, ringe eller skrive til kommunen, hvis de skal på en længere udlandsrejse. Hvis pensionisten skal besøge sit barnebarn i USA i mere 2 måneder, bliver hun nu forpligtet til at meddele det til kommunen. Hvorfor? Jo, vi skal have styr på, hvor folk er, og hvor længe de er der. Ja, det lyder syret, endnu engang slår overvågningssamfundet til.

Tænk, at regeringen og Dansk Folkeparti vil mistænkeliggøre og ulejlige alle de pensionister, som en gang imellem er på en længere udenlandsrejse. I en verden, som jo på mange måder bliver mindre og mindre, er der flere og flere af vores pensionister, der tager på en lang udlandsrejse, bl.a. for at besøge familiemedlemmer eller for bare at nyde deres drømmerejse. Nu skal det så besværliggøres og mistænkeliggøres, fordi der er nogle enkelte, der misbruger systemet.

Vi Socialdemokrater mener, at socialt bedrageri skal bekæmpes, og at man skal bruge alle nødvendige midler for at stoppe personer, som bevidst prøver på at snyde systemet herhjemme. Men det her forslag vil ikke gøre det lettere at bekæmpe socialt bedrageri, og min påstand vil være, at det heller ikke vil føre til flere opdagelser af folk, der vil bedrage. Forslaget her vil derimod uden tvivl give mere administrativ overvågning af vores pensionister på et område, som i forvejen er meget lovreguleret. Forslaget vil give mere bureaukrati, det vil give flere indviklede regler.

Nu vil folk jo ringe eller troppe op i deres kommuner og spørge til de nye regler. Kommunerne skal registrere, hvornår pensionisterne rejser, og pensionisterne skal så sandelig også ringe, e-maile eller troppe op på kommunekontoret, lige så snart de kommer hjem fra deres rejse igen, så kommunerne har styr på, at man har talt sandt om, hvornår man kommer hjem. At pensionisten så bare i dag i en verden, der bliver mindre og mindre, kan e-maile fra en hvilken som helst computer rundtom i verden eller ringe fra udlandet, forholder man sig ikke til.

Hvorfor er det, vi ikke bruger ressourcerne mere fornuftigt? Hvorfor ikke bruge nogle af de tiltag, man ved virker? Bl.a. er der nogle kommuner, der er rigtig gode til at lave sådan nogle såkaldte task force-enheder, som er opsøgende over for risikogrupper med kompetente medarbejdere, der ved, hvor skoen trykker, og som kan gå målrettet efter de personer, som man ved der kan være tvivl omkring. Det er måden at gøre det på.

Jeg har også læst alle høringssvarene, og jeg forstår det, der står, rigtig godt. Jeg vil godt læse nogle af ordene. Holdningerne er sjældent klare og meget markante, hør bare her. Forslaget bliver kaldt overflødigt, uværdigt, unødvendigt, ude af proportioner, paradoksalt og for chikane. Jeg tror ikke, jeg behøver at sige mere. Vi Socialdemokrater kan ikke støtte lovforslaget.

Kl. 16:18

Formanden :

Tak til hr. René Skau Björnsson. Så er det hr. Martin Henriksen som ordfører.

Kl. 16:18

(Ordfører)

Martin Henriksen (DF):

Jeg synes, det er utroligt, at vi skal høre det fra et parti, som bl.a. i sin tid har været med til at afskaffe efterlevelsespensionen, som jo gik på, at når en ægtefælle gik bort, havde man lidt økonomisk sikkerhed, fordi pensionen fortsatte et stykke tid efter. Den blev afskaffet, da socialdemokraterne sad i regering, og den blev gennemført, da Dansk Folkeparti havde mulighed for det. Jeg synes ikke rigtig, at proportionerne holder, efter den svada, vi lige har hørt fra den socialdemokratiske ordfører.

Jeg synes også, det er relevant at påpege, at siden Dansk Folkeparti har fået indflydelse, har vi bl.a. fået indført en ældrecheck til de folkepensionister, som har allermindst. Den ville jo ikke være blevet indført, hvis Dansk Folkeparti ikke havde sat det på dagsordenen. Der er også sket en lille forhøjelse af pensionstillægget, og nogle af de førtidspensionister, der var på de laveste satser, har også fået et løft. Det var heller ikke sket, hvis Dansk Folkeparti ikke havde været her.

Baggrunden for det her forslag, og det har også været nævnt før, er de sager, der har været med nogle irakere, som har modtaget førtidspension, og som vel ikke havde så meget behov for at modtage en dansk førtidspension, fordi de havde nogle fornuftige lønninger som politikere i deres hjemland. Og ude lokalt ved man jo også godt, at der er nogle lignende eksempler på, at indvandrere, men selvfølgelig også i nogle tilfælde danskere, begår socialt bedrageri.

Man bliver bare nødt til at gøre sig klart, at hvis vi skal have et velfærdssamfund, der også hænger sammen i fremtiden, er det nødvendigt at have nogle redskaber til at sikre, at vi bekæmper og er i stand til at opdage det, når der sker socialt bedrageri. Det kan faktisk gøre, at der også i fremtiden er råd til at give hjælp til dem, der har krav på ydelserne, og som med rimelighed kan forvente at få hjælp fra offentlige, og at der forhåbentlig bliver råd til, at det kan gøres lidt bedre end i dag.

Derfor er det godt, at der i hvert fald er et flertal i Folketinget, der er enige om at styrke indsatsen mod socialt bedrageri og enige om at understrege, at enhver form for socialt bedrageri er uacceptabel.

Det er selvfølgelig også vigtigt at understrege, at med forslaget om meddelelsespligt får kommunerne en anledning til at informere pensionisten om betingelserne for udbetaling af pension, herunder om pensionslovens regler om fast bopæl i Danmark og om, hvilken betydning et længerevarende udlandsophold kan have for retten til pension.

Kommunen kan jo også benytte den her anledning til rent faktisk at informere om de gældende regler, som også vil være gældende, efter det her lovforslag bliver vedtaget, for det kan jo også i dag have konsekvenser, hvis man ikke er opmærksom på de regler, der er på området. Her kan kommunen jo benytte lejligheden til at gøre opmærksom på det. Så er det jo sådan, at hvis man er ude at rejse i mere end 2 måneder, så siger man det lige til kommunen.

Sideløbende med det her lovforslag er der blevet nedsat et tværministerielt udvalg, som på beskæftigelsesministerens område skal komme med forslag og initiativer til, hvordan man kan blive bedre til at bekæmpe socialt bedrageri. Det er jo sådan, at der er flere kommuner, der har etableret særlige enheder, der skal bekæmpe og opdag socialt bedrageri. Vi kan jo se, at det nogle steder faktisk har haft den effekt, at nogle af dem, der ikke har været berettiget til at få udbetalt en social ydelse, faktisk betaler den tilbage, og at udbetalingen af ydelsen stopper. Det medfører jo så igen, at vi kan frigøre nogle ressourcer til, at vi forhåbentlig kan gøre noget mere for dem, der har et reelt behov.

Det er også vigtigt at nævne – det synes jeg i hvert fald – at Ældremobiliseringen i høringsvaret giver udtryk for forståelse for et ønske om at øge kontrolmulighederne, og at Ældre Sagen er enig i, at misbrug af sociale ydelser skal forhindres. De er så ikke enige i, hvordan man skal gøre det, men de er jo enige i, at det er nødvendigt, at der gøres noget på området. Det er så det, vi her forsøger at gøre. Jeg vil gerne tilbagevise, at det her skulle være noget, der generer nogen, der ikke har nogen grund til at skjule noget. Det her vil man sådan set ikke blive generet af.

Jeg vil også godt nævne, at Dansk Folkeparti i forbindelse med udvalgsbehandlingen af lovforslaget vil se nærmere på spørgsmålet om, hvorvidt Grønland og Færøerne, som medlemmer af det danske rigsfællesskab, skal have en særstatus i forslaget. Danmark er med i EU, og derfor er det jo fornuftigt at lægge snittet her, men det er også fornuftigt at tænke rigsfællesskabet ind i lovforslaget. En lille bemærkning, men den er så hermed sagt.

Kl. 16:22

Formanden :

Tak. Der er ønske om en kort bemærkning fra hr. René Skau Björnsson.

Kl. 16:22

René Skau Björnsson (S):

Tak. Nu siger hr. Martin Henriksen, at det her forslag jo ikke går ud på at genere nogen. Jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Martin Henriksen: Hvor mange sager om socialt bedrageri tror hr. Martin Henriksen at lige præcis den del af det her lovforslag, der drejer sig om, at fru Jensen, der er pensionist, skal meddele det til kommunen, når hun skal til Amerika og besøge sit barnebarn og sin familie derovre i mere end 2½ måned, og også skal meddele, når hun kommer hjem igen, vil være med til at opklare?

Kl. 16:23

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 16:23

Martin Henriksen (DF):

Fru Jensen kan jo godt rejse til USA. Det er der ikke nogen, der forhindrer hende i, og det kunne vi aldrig drømme om at gøre. Det her

er selvfølgelig ikke – og det illustrerer spørgsmålet jo også i et eller andet omfang – på nogen måde et indgreb, hvis man overhovedet kan kalde det det, så man kan jo gætte på, hvor mange sager det i sig selv vil være med til at opklare, men det er et redskab blandt flere redskaber.

Vi skal også fremadrettet tage nogle initiativer, sådan at kommunerne får flere redskaber til at kunne se, når der er nogle, der får udbetalt sociale ydelser, som de ikke har krav på. Og grunden til, at det er vigtigt, er jo netop, at der rent faktisk skal være råd til det f.eks. i kommunekassen, når fru Jensen har behov til hjælp, og at man i statskassen, når man refunderer de udgifter, som kommunerne har, ikke bruger midler på at udbetale penge til folk, som rent faktisk ikke har krav på det.

Sagen er jo den, at hvis man gør det, man skal, og lever op til reglerne, er der ingen grund til at være bekymret.

Kl. 16:24

Formanden :

Hr. René Skau Björnsson.

Kl. 16:24

René Skau Björnsson (S):

Ja, fru Jensen kan rejse til USA, som hr. Martin Henriksen siger, og det kan hun også, efter det her lovforslag er blevet vedtaget. Nu skal hun bare til at meddele det til kommunen. Hun skal gå ned på kommunkontoret og sige: Hør her, kommune, jeg rejser til USA i morgen, og jeg kommer hjem om 2½ måned. Når fru Jensen så kommer tilbage til kommunen, skal hun igen gå ned på kommunkontoret og sige: Goddag, kommune, nu er jeg kommet hjem fra USA. Hun skal altså besværes, og systemet – Systemdanmark, Kontrol Danmark – skal have at vide, hvor hun er, og hvor lang tid hun er væk. Det giver da bureaukrati og mere administration og meget besvær for fru Jensen.

Kl. 16:25

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 16:25

Martin Henriksen (DF):

Altså, det er jo meget muligt, at man gør det sådan, at man tager telefonen og så lige ringer og orienterer om, at man tager ud og besøger barnebarnet, eller hvad det kan være, i USA, og så kan man holde det ved det.

Der er ingen grund til at påstå, at dette skulle være en form for mistænkeliggørelse. Formålet med det her er jo faktisk, at der bliver mulighed for at skabe bedre råderum til at gøre en indsats for dem, som vi rent faktisk gerne vil gøre en indsats for, og det er jo netop dem, som så at sige bare holder sig til reglerne.

Kl. 16:25

Formanden :

Så er det fru Anne Marie Geisler Andersen for en kort bemærkning.

Kl. 16:25

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Jeg vil blot spørge ordføreren, om ordføreren kan forklare mig, hvor stort man mener omfanget af socialt bedrageri er. Hvor stort er det problem, man forsøger at løse med det her lovforslag?

Kl. 16:26

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 16:26

Martin Henriksen (DF):

Der er jo nogle kommuner, der har nedsat de her særlige enheder, der opdager, at der er nogle, som over en længere periode har fået udbetalt sociale ydelser, som de ikke har været berettiget til. Man har så efterfølgende stoppet den indsats ... eller stoppet den udbetaling, for man har forhåbentlig ikke stoppet indsatsen. Men det varierer meget fra kommune til kommune, og jeg tror, det har noget at gøre med, hvor meget arbejdskraft man lægger i det i den enkelte kommune. Så det er svært at stå her og spå om omfanget af socialt bedrageri.

Jeg vil bare igen understrege, at grunden til, at der kommer nogle redskaber, og grunden til, at der bl.a. også er iværksat et arbejde, er sådan set for at sikre, at der rent faktisk også i fremtiden er råd til, at dem, som er berettiget til at få ydelser fra det offentlige, kan få de ydelser fra det offentlige, og at man forhåbentlig kan gøre det bedre, end man gør i dag. Det synes jeg egentlig er fornuftigt, og et eller andet sted burde de fleste jo synes, at det sådan set var et meget sympatisk forslag.

Kl. 16:26

Formanden :

Fru Anne Marie Geisler Andersen.

Kl. 16:27

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Det er jo rart at vide eller have en idé om, hvor stort problemet er, ikke mindst når man ser, at hørings svarene påpeger, at forslaget formodentlig vil medføre en del øget bureaukrati. Jeg vil blot høre ordføreren, hvad man vil gøre ved pensionister, som ikke lever op til denne meddelelsespligt.

Kl. 16:27

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 16:27

Martin Henriksen (DF):

Der er jo ikke indbygget nogen sanktioner i lovforslaget, og det er bl.a., fordi det selvfølgelig ikke ville være rimeligt, at hammeren falder hårdt og brutalt, hvis man nu ved en fejl glemmer at orientere. Det er jo muligt, at man glemmer det. Men hvis det eksempelvis er sådan, at de fra kommunens side på et senere tidspunkt finder ud af, at en person – det kan være en irakisk førtidspensionist – har været ude at tjene gode penge i sit hjemland, har været der mere i to måneder og tilfældigvis lige har glemt at orientere om det, kan det jo godt være, de kan lægge til grund, at vedkommende har handlet i ond tro.

Kl. 16:28

Formanden :

Så er det fru Özlem Sara Cekic for en kort bemærkning.

Kl. 16:28

Özlem Sara Cekic (SF):

Altså, nu er det jo sådan, at socialt bedrageri begås af mange mennesker, også af andre end irakiske flygtninge.

Jeg vil rigtig gerne prøve at spørge lidt mere ind til det, ordføreren sagde i forhold til sanktionsmulighederne. Jeg har lidt svært ved at forstå, hvad formålet er, ud over at give en dårlig samvittighed. Og synes ordføreren ikke, det er lidt overkill, at samtlige førtidspensionister og samtlige pensionister i Danmark en gang om måneden skal lave sådan en skriftlig melding om deres indkomst? Hvorfor er det ikke bare nok at stole på, at det, de oplyser, er korrekt, ligesom det er tilfældet for hr. Martin Henriksen og undertegnede i forhold til

SKAT f.eks.? Hvorfor skal man udsættes for en ekstra sanktion, altså ekstra kontrol, fordi man modtager førtidspension eller pension?

Kl. 16:28

Formanden :

Ordføreren.

Kl. 16:29

Martin Henriksen (DF):

Men nu er der jo ikke tale om en ekstra kontrol på den måde, at man begrænser nogen som helst i noget. Jeg mindes nu også, at da der var de her sager om de irakiske førtidspensionister, var SF ude og sige, at det ville man gøre noget ved, og så har vi efterfølgende ikke hørt så meget til den problemstilling, ikke mig bekendt i hvert fald.

Det her er jo et redskab blandt flere, og der er jo det at sige til det, at man kan rejse, hvorhen man vil – man skal selvfølgelig også være opmærksom på de regler, som gælder i dag – og hvis det er en rejse, der tager mere end 2 måneder, orienterer man lige kommunen om det. Og det er der jo ikke noget hokusfokus i. Det kan eksempelvis være sådan, at en person har været ude at rejse i lang tid, og måske overskredet tiden og været væk, hvad ved jeg, i et halvt år og ikke orienteret kommunen om det, og hvis myndighederne så efterfølgende finder ud af, at der ikke er helt styr på regnskaberne, og at der måske at tjent lidt for mange penge ved siden af pensionen, og at man i realiteten slet ikke er berettiget til pension, så vil de kunne gå tilbage og se, at der faktisk var et tidspunkt, hvor man lige skulle have orienteret om, at man var ude at rejse. Men det gjorde man ikke, og så kan vi sige, at så har man handlet i ond tro. Og der kan det være med til så at sige at opklare de sager bedre, som er derude.

Kl. 16:30

Formanden :

Fru Özlem Sara Cekic.

Kl. 16:30

Özlem Sara Cekic (SF):

Nu hænger det, at hr. Martin Henriksen ikke ved, om SF har gjort noget i forbindelse med den her sag, måske sammen med, at hr. Martin Henriksen ikke er skatteminister, for hvis hr. Martin Henriksen var det, ville han også vide, at SF faktisk har stillet en række spørgsmål, og vi har også stillet spørgsmål om, hvordan man kunne sikre en bedre mulighed for at gå ind og opfange de her tilfælde. Men lad os nu lade det ligge.

Jeg vil rigtig gerne vide, om ordføreren er indstillet på at gå ind seriøst og sikre – ud over det der med at lave de her bureaukratiske stramninger – flere muligheder, men også bedre ressourcer i forhold til kommunerne, så de faktisk kan opklare nogle af de her sager. Man ved jo f.eks. fra Århus, at når der kommer en opgradering i forhold til ressourcerne til at opfange socialt bedrageri, kan det faktisk betale sig. De efterlyser jo ikke mere bureaukrati, de efterlyser flere ressourcer.

Kl. 16:31

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 16:31

Martin Henriksen (DF):

Jo, men det er jo et eller andet sted meget kendetegnende for debatten, at SF har stillet spørgsmål om, hvordan man løser de problemer, der er med socialt bedrageri. Der er vi jo sådan indstillet i Dansk Folkeparti, at vi forsøger at være med til at levere nogle af svarene på, hvordan man kan gøre en ekstra indsats på det her område.

Pointen er jo sådan set, at nogle kommuner har nedsat de her særlige enheder, som holder øje med – altså, hvis der er grund til det –

om der er nogen, der har modtaget sociale ydelser, og som ikke har været berettiget til det, og grunden til, at de gør det, er, at der sådan set er meget sund økonomisk tænkning i det for kommunerne, for hvis der er en person, som uretmæssigt har fået udbetalt en social ydelse, kan man efterfølgende gå ind og stoppe den sociale ydelse, og dermed vil kommunekassen jo så spare nogle penge, og de kan så gå til at løfte f.eks. velfærden. Det er måske meget væsentligt at holde sig for øje, når vi bl.a. står midt i en økonomisk krise, at det faktisk kan være med til at hjælpe nogle af de mennesker, som egentlig opfører sig fuldstændig, som de skal, og som med god grund modtager f.eks. folkepension, fordi de igennem hele deres liv har bidraget til det danske samfund.

Kl. 16:32

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det SF's ordfører, fru Özlem Sara Cekic.

Kl. 16:32

(Ordfører)

Özlem Sara Cekic (SF):

Jeg vil starte med at sige, at det er fuldstændig uacceptabelt, at mennesker, som er i kontanthjælpssystemet eller i det offentlige system, misbruger det velfærdssystem, vi har bygget op for de mennesker, som har allermost brug for det. Derfor er det enormt kedeligt og en stor trussel i forhold til det, at de ydelser, som vi har, og som er skabt for de mennesker, som har brug for dem, skal gå til nogle, som på ingen måde er berettiget til dem, fordi de er i stand til at arbejde og tjene deres egne penge, men har brug for at nasse på samfundet ved at snyde.

Når det er sagt, vil vi rigtig gerne fra SF's side gøre, hvad vi kan, for at forebygge, at folk laver socialt bedrageri, både ved at kigge på den lovgivning, der er, for at se, om der er noget, der opfordrer folk til at lave socialt bedrageri, om der f.eks. er nogle af ydelserne, der er så lave, at folk ikke kommer uden om det, og ved at kigge på en lovgivning, der gør det muligt for kommunerne at arbejde bedre med at opfange socialt bedrageri.

Når jeg ser på dette lovforslag, der er fremsat i samarbejde med Dansk Folkeparti, og de høringssvar, der er, må jeg ærligt indrømme, at jeg bliver lidt bekymret over alt det bureaukrati, vi kommer til at indføre, hvor samtlige førtidspensionister, samtlige pensionister i Danmark hver måned skal indberette deres indkomst. Vi har i forvejen en lovgivning, der giver mulighed for, at man kan få oplyst, hvad folk tjener, og det gælder også pensionister. Men der, hvor kæden hopper af for mig, er, at der skal laves en ekstra sanktion eller en ekstra kontrol i forhold til alle førtidspensionister, alle pensionister. Det synes jeg virkelig er overkill.

Vi ved jo, at kommunerne efterlyser nogle redskaber til at få et bedre samarbejde med SKAT, som man ved at der er nogle rigtig, rigtig gode resultater af. Det synes jeg at man hellere skal satse på, nemlig at gå ind og kigge på, hvordan man kan forbedre samarbejdet. Samtidig snakker vi hele tiden om, at vi vil have mindre bureaukrati, og så synes jeg ikke, at det, sagsbehandlere skal bruge tiden på, er at sidde og kigge alle de her indberetninger igennem.

Ud over det synes jeg, at det er et meget diskriminerende lovforslag, som rammer de mennesker, som modtager en social pension, udelukkende fordi de modtager en social pension. Men lønmodtagerne begår jo også bedrageri, og derfor har jeg meget svært ved at se, hvorfor der skal være en ekstra sanktion og en ekstra mistænkeliggørelse, fordi man er førtidspensionist.

På den baggrund kan vi altså ikke støtte forslaget.

Kl. 16:35

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Bent Bøgsted for en kort bemærkning.

Bent Bøgsted (DF):

Det, der fik mig til at tage ordet, var egentlig, at fru Özlem Sara Cekic sagde, at førtidspensionister modvilligt indberettede deres indkomst ved siden af førtidspensionen. Men her i Danmark har vi jo et skattesystem, der gør, at hvis man har en indkomst, skal den indberettes som skattepligtig indkomst. Det er sådan, at man må tjene noget ved siden af førtidspensionen, men det er selvfølgelig skattepligtigt, og så er det fuldt ud lovligt.

Som jeg forstår ordføreren, er det egentlig ikke det, SF vil. De vil have, at førtidspensionister ikke behøver at indberette det, de tjener ved siden af, og det er det billede, der kommer til at stå tilbage. Jeg går ud fra, at Socialistisk Folkeparti går ind for, at man skal indberette det, som man tjener, til skattevæsenet, også selv om man får førtidspension.

Kl. 16:36

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 16:36

Özlem Sara Cekic (SF):

Altså, jeg ved godt, hvilken lov der er i Danmark, så den opsang behøver jeg ikke at få hver gang som valgt dansk folketingsmedlem.

Jeg er da helt enig i, at når man har en indkomst ved siden af sin førtidspension eller sin pension, skal man indberette det. Sådan er lovgivningen, og det støtter vi selvfølgelig fuldt ud. Hvis man har indkomst ved siden af, som man skal betale skat af, og som har en betydning i forhold til den pension, man får, skal det selvfølgelig indberettes. Det støtter vi selvfølgelig. Det er jo det, jeg mener, så jeg har meget svært at forstå, hvad det er, jeg har kommunikeret dårligt.

Mit problem er bare, at med det her lovforslag siger vi jo, at samtlige pensionister, samtlige førtidspensionister hver måned skal indberette. Altså, vi har jo en lovgivning, der fungerer, så jeg har meget svært ved at forstå logikken bag det. Jeg vil rigtig gerne høre Dansk Folkeparti fortælle, hvad logikken er bag den her kontrol, når der ikke engang er sanktionsmuligheder. Men man umyndiggør og mistænkeliggør og diskriminerer en kæmpe gruppe mennesker i Danmark.

Kl. 16:37

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Bent Bøgsted.

Kl. 16:37

Bent Bøgsted (DF):

Det er ikke noget med at mistænkeliggøre en stor gruppe, for hovedparten af dem, der er på førtidspension eller folkepension, har overhovedet ingen problemer med lovgivningen. Dem, der har problemer med lovgivningen, er dem, der rejser ud og har et job i et andet land, hvor de tjener ret så meget, der ikke bliver indberettet til modregning i deres førtidspension og folkepension.

Der er i dag et loft over, hvor meget man må tjene ved siden af, og man skal faktisk op på omkring 300.000 kr. eller mere, før man mister pensionstillægget helt. Så det er jo ikke noget med, at man ikke må tjene noget ved siden af. Det, der ligger i det, er, at har man en indkomst ved siden af, er det fuldt ud lovligt efter de danske regler, men man skal selvfølgelig indberette det til skattevæsenet. Det må SF jo også kunne forstå.

Kl. 16:38

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 16:38

Özlem Sara Cekic (SF):

Ældre Sagen burde da sidde og lytte med, for det er jo lidt interessant, hvad Dansk Folkeparti siger. Dansk Folkeparti siger: Pensionister, der f.eks. rejser til Spanien i mere end 2 måneder, gør det for ligesom at lave socialt bedrageri, for de skal alle sammen ned til Spanien for at tjene nogle penge.

Det tror jeg faktisk ikke, jeg har en stor tillid til, at de mange af vores pensionister, som rejser ud og måske har en eller anden indtægt – og jeg tvivler på, at omfanget er så stort – ikke gør det for at lave socialt bedrageri. Selvfølgelig er de episoder, der har været, og de eksempler, vi har hørt om, fuldstændig uacceptable – det tror jeg at vi alle er enige om – nemlig at man har en indkomst i udlandet, som man ikke indberetter, og at man faktisk tager imod førtidspension.

Derfor vil jeg også enormt gerne have, at kommunerne bliver bedre til at samarbejde med SKAT, så man fanger de her ting. Men at gå ind og sige, at kommunerne uden samtykke kan indhente oplysninger om alle førtidspensionister og alle pensionister, synes jeg simpelt hen strider mod borgernes retssikkerhed.

Kl. 16:40

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. Martin Henriksen for en kort bemærkning.

Kl. 16:40

Martin Henriksen (DF):

Jeg vil bare rette den misforståelse, at det her skulle omfatte pensionister, der rejser til Spanien. Det gør det ikke, for det er et EU-land. Der er ingen grund til at grine, det står i lovforslaget. Det er bare for at sige, at den her meldepligt jo handler om lande, der ligger uden for EU og EØS. Det er bare sådan, at ordføreren for SF er helt med på, hvad lovforslaget går ud på.

Kl. 16:40

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 16:40

Özlem Sara Cekic (SF):

Ordføreren er også bare så kvik. Det er jo fuldstændig rigtigt. Jeg skulle have sagt f.eks. Tyrkiet. Jeg kender jo mange danske pensionister i Alanya, som har nogle rigtig hyggelige lejligheder. Og de tager altså mig bekendt ikke ned til Alanya for at tjene kassen i Tyrkiet og for at lave socialt bedrageri i Danmark.

Kl. 16:40

Anden næstformand (Søren Espersen):

Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Herefter er det den konservative ordfører, fru Helle Sjelle.

Kl. 16:41

(Ordfører)

Helle Sjelle (KF):

Lovforslaget fra beskæftigelsesministeren er et efter vores opfattelse ganske fremragende forslag, der har til formål at forhindre svindel med sociale ydelser. Jeg har meget, meget svært ved at se, hvem der kan være imod det.

Det er et forslag, der udmønter en aftale mellem regeringen og Dansk Folkeparti, som vi indgik i forbindelse med finansloven for 2010. Men da forslagens formål som sagt er at forhindre svindel med sociale ydelser, kan jeg også kun forestille mig, at oppositionen bakker op.

Socialt bedrageri er forkasteligt og bidrager desuden til at udhule fundamentet for vores velfærdsstat, både det økonomiske fundament

og det moralske fundament. Befolkningens vilje til at betale verdens højeste skatter falder, hvis en del af deres mange skattekroner går til sociale bedragere. Der skal være rimelighed og retfærdighed, og det vil lovforslaget være med til at skabe. Det er det, der er formålet.

Lovforslaget indeholder to elementer, som jeg gerne vil kommentere nærmere.

Det første element er en meddelelsespligt for folke- og førtidspensionister, der tager ophold i lande uden for EU og Schweiz i mere end 2 måneder. Meddelelsespligten betyder, at folke- og førtidspensionister får pligt til at oplyse deres hjemkommune om tidspunkterne for afrejse og hjemkomst, hvis de vel at mærke tager ophold i et land uden for EU og Schweiz i mere end 2 måneder.

Samtidig får den gruppe folke- og førtidspensionister pligt til hver måned under deres ophold at oplyse deres hjemkommune, hvis de får indtægter i det land, hvor de opholder sig.

Vi Konservative synes kun, at det er ret og rimeligt, at modtagere af folke- og førtidspension har visse pligter, når de rejser til fjerne lande på de danske skatteyderes regning. Deres ret til førtidspension bør følges af en pligt til at gøre deres hjemkommune opmærksom på deres eventuelle rejser, så kommunen har mulighed for at kontrollere, om de fortsat har ret til pension. Derved får kommunen også anledning til at minde de pågældende pensionister om, på hvilket grundlag de får deres pension.

Det andet element i lovforslaget er, at kommunerne får mulighed for at udføre stikprøvekontrol i sager om social pension, vel at mærke uden samtykke fra den pågældende pensionist. Det betyder, at kommunerne får bedre mulighed for at undersøge, om folke- og førtidspensionister lever op til reglerne for at modtage pension. Det gælder bl.a. den helt fundamentale regel om fast ophold i Danmark.

Vi mener, at kontrol er helt på sin plads, når det drejer sig om at sikre, at skatteyderens penge bliver brugt i overensstemmelse med loven, og vi mener som sagt, at socialt bedrageri udhuler både det økonomiske og det moralske fundament under vores velfærdsstat. Derfor er vi også villige til at gå ret langt for at forhindre socialt bedrageri. Jeg håber også, at resten af Folketingets partier vil bakke op om det, og derfor støtter vi det her forslag.

Kl. 16:43

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. René Skau Björnsson for en kort bemærkning.

Kl. 16:43

René Skau Björnsson (S):

Tak. Man kan sige, at hvis fru Helle Sjelle havde fulgt med i debatten, ville hun jo vide, at store dele af oppositionen ikke støtter det her lovforslag og ikke bakker det op, bl.a. fordi vi jo ikke går ind for, at vi skal have endnu mere kontrol af vores pensionister og genere dem unødigt.

Her taler vi om, at hvis pensionisten skal på en rejse til Amerika for at besøge sine børnebørn i mere end 2 måneder, skal hun nu til at besværliggøres og til at have bøvnl med at gå ned til kommunen, ringe til kommunen, sende en e-mail til kommunen, inden hun rejser. Det samme skal hun gøre, når hun så kommer hjem igen. Det er vel vidende, at vi ikke har tal for, og at der ikke er nogen dokumentation for, at det her vil opklare eller opdage nye sager om socialt bedrageri. Så unødigt kontrol af pensionister synes vi er en dårlig idé, og derfor bakker vi ikke op om det her lovforslag.

Kl. 16:44

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 16:44

Kl. 16:47

Helle Sjelle (KF):

Det er selvfølgelig altid en balancegang. Man må bare erkende, at der har været sager, hvor der har været nogle mennesker, der ikke har kunnet finde ud af, hvad der er ret og pligt, når man er i Danmark. Så bliver vi jo nødt til at spørge, om vi bare stiltiende vil acceptere det og synes, at det er helt i orden, at der er nogle, der ikke kan finde ud af det, eller om vi skrider ind og laver noget lovgivning, som faktisk gør, at kommunerne får bedre mulighed for netop at kontrollere, at pensionisterne faktisk også lever op til de ting, som de bør.

Det er jo ikke således i dag, at kommunerne ikke har nogen pligt til at finde ud af det. Det skal kommunerne allerede i dag finde ud af, så det bliver faktisk bare lidt nemmere for kommunerne. Jeg tror altså ikke, det er så svært at ringe og sige, at nu tager man af sted i over 2 måneder, og nu kommer man hjem igen. Altså, det er ikke den store byrde eller belastning.

Kl. 16:45

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. René Skau Björnsson.

Kl. 16:45

René Skau Björnsson (S):

For den enkelte pensionist er det i hvert fald en ekstra opgave, når man skal ud at rejse, og for kommunerne som helhed vil det jo betyde mere bureaukrati. De skal til at lave et system nu, hvor de får informationer ind fra de ældre, der rejser ud af landet i mere end 2½ måned. Der er også ældre, der er usikre på, hvor lang tid de nu rejser ud af landet.

Altså, reglerne er jo i forvejen meget indviklede i forhold til pension, så der kommer flere oplysninger til pensionisterne. KL skriver også i deres høringsvar, at det her vil give mere bureaukrati, så alene ud fra en bureaukrativinkel er det ikke en god idé. Fru Helle Sjelle har jo flere gange rost og arbejdet for, at der skulle være mindre bureaukrati. Nu kommer der altså mere bureaukrati og flere kommunalt ansatte – ikke varme hænder, men papiransatte i kommunerne for at styre, om pensionist Hansen nu er mere end 2½ måned i USA og ikke har sagt det til kommunen.

Kl. 16:46

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 16:46

Helle Sjelle (KF):

Jamen det er jo klart, at der skal noget mere oplysning til om, hvad det her egentlig handler om. Når det er sagt, må man også bare sige, at kommunerne allerede i dag skal løfte den opgave, der handler om at sørge for, at pensionister er sikre, og at pensionisterne lever op til det grundlag, som de nu får udbetalt deres pension på. Så jeg kan egentlig ikke se det der med, at det bliver mere bureaukratisk, men selvfølgelig skal man lave nogle systemer, hvor man sørger for at få det her ind i en ordentlig gænge. Jeg synes egentlig, at det på mange måder bliver nemmere for kommunerne at få den mulighed nu, at folk selv skal ringe eller e-maile og sige, at nu tager de af sted i mere end 2 måneder.

Man skal jo så huske, at det her handler om, der altså er nogle, der ikke har kunnet finde ud af den måde, som man gør det på her i Danmark. Det er altså derfor, det her er nødvendigt. Jeg håber ikke, det er særlig mange sager, man opdager eller har ude i kommunerne, hvor der bliver problemer. Men man må bare erkende, at der altså har været nogle, som ikke har kunnet finde ud af det her, og derfor er det her nødvendigt.

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Özlem Sara Cekic for en kort bemærkning.

Kl. 16:47

Özlem Sara Cekic (SF):

Jeg vil opfordre til, at man tager hjem, og når den her debat bliver vist i morgen, så hører man lige sine egne argumenter. Der er bare ikke rigtig meget sammenhæng i det, der bliver sagt.

Vi vil rigtig gerne være med til at stoppe socialt bedrageri, det vil vi rigtig gerne. Problemet er bare, at regeringen sammen med Dansk Folkeparti på baggrund af enkeltsager går ind og laver en lovgivning, der rammer alle, som mistænkeliggør alle, og der er ingen evidens for, at den vil virke. Mig bekendt er der ikke nogen undersøgelser, der viser, hvilke redskaber der er allerbedst, når man skal gå ind og opdage socialt bedrageri.

Derfor vil jeg spørge fru Helle Sjelle: Vil man være villig til at gå ind og lave en undersøgelse, så vi får de bedste redskaber til at stoppe socialt bedrageri? Det er vi jo interesseret i fra SF's side. Jeg vil bare høre, om De Konservative også har den samme interesse.

Kl. 16:48

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ordføreren.

Kl. 16:48

Helle Sjelle (KF):

Jeg har slet, slet ingen problemer med at genlæse eller genhøre, hvad jeg selv siger her fra talerstolen. Nogle gange kunne det måske være ret godt, hvis SF's ordfører gjorde det samme, for så fandt man måske netop ud af, at der i hvert fald langt fra er sammenhæng i de ting, som SF altid påpeger eller påstår; men nok om det.

Jeg synes, at det er ret væsentligt, at man bekæmper svindel. Det er også derfor, at regeringen fremlægger netop det her lovforslag. Det er ikke, fordi man synes, at det er sjovt at pålægge folk nogle ekstra opgaver. Det er, fordi det rent faktisk er nødvendigt. Der har været nogle sager, hvor der er nogle mennesker, der ikke har kunnet finde ud af, hvordan og hvorledes man skal gøre, når man modtager offentlige ydelser, når man modtager pension her i landet. Derfor har det altså været nødvendigt at stramme op, og det er derfor, at vi har det lovforslag her i dag.

Kl. 16:49

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Özlem Sara Cekic.

Kl. 16:49

Özlem Sara Cekic (SF):

Vi kender alle sammen de der enkeltsager. Det er vi helt enige om. Det er bare et problem, når man på baggrund af enkeltsager laver lovgivning, som mistænkeliggør. Det har jeg det svært med som SF'er, men det kan godt være, at det er meget lettere for Konservative at mistænkeliggøre en kæmpestor gruppe mennesker. Det er alle førtidspensionister, det er alle folkepensionister. Det må stå for De Konservatives egen regning.

Så er der jo også det andet med bureaukrati. Jeg ved, at regeringen har været ude at sige, at der skal være mindre bureaukrati ude i kommunerne. Det her er simpelt hen en unødvendig kontrolmekanisme, man sætter i gang – og det siger KL og mange af høringsssvarene også – som administrativt vil være med til i den grad at gøre det sværere for sagsbehandlere og socialrådgivere, fordi de i forvejen mangler tid. Hvordan har ordføreren det med at sige, at vi skal have mindre bureaukrati, samtidig med at man går ind og laver noget, som i den grad er bureaukratisk og uden indhold og ikke giver resul-

tater? For med det her kommer vi jo ikke til at løse problemet med socialt bedrageri. Hvis man for alvor gerne vil gøre noget for at oplyse de her borgere om, hvordan det fungerer, så synes jeg måske, at man skal informere dem bedre.

Kl. 16:50

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 16:50

Helle Sjelle (KF):

Jeg må så bare konstatere, at netop SF i hvert fald ikke er parat til at sørge for, at der bliver gjort noget ved svindel. Men det er vi. Vi synes faktisk, at der skal gøres noget, og vi håber også, at det her lovforslag faktisk kan medvirke til, at man tænker sig lidt mere om, hvis man har en idé om, at man gør nogle ting på en måde, som ikke rigtig stemmer overens med dansk lovgivning. Det er jo netop noget af det, som det her lovforslag gerne skulle være med til at gøre noget ved.

I forhold til bureaukrati må jeg bare sige, at det allerede i dag er sådan, at kommunerne skal sørge for at have styr på, om pensionisterne opfylder det grundlag, som de nu får udbetalt deres pension på.

Kl. 16:51

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Line Barfod for en kort bemærkning.

Kl. 16:51

Line Barfod (EL):

Vi har jo også set nogle enkeltsager med enkelte ministre, der har misbrugt offentlige midler, har misbrugt retten til ministerbil osv. Hvilken lovgivning foreslår De Konservative at der skal indføres for at sikre, at ministre ikke bryder loven?

Kl. 16:51

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 16:51

Helle Sjelle (KF):

Det, jeg henholder mig til, er, at vi i dag behandler det forslag, der handler om, at hvis man rejser til udlandet og modtager indtægter i udlandet, samtidig med at man modtager indtægter her i landet, så skal vi sørge for, at man i hvert fald ikke modtager de indtægter på et uretmæssigt grundlag. Det handler det forslag, vi behandler her i dag, om. Men jeg vil gerne påpege, at jeg ikke synes, at svindel er nogen god idé, uanset hvem der svindler.

Kl. 16:52

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Line Barfod.

Kl. 16:52

Line Barfod (EL):

Jeg tror ikke, der er nogen i denne sal, der mener, at det er i orden at svindle og at misbruge offentlige midler. Men jeg kan forstå, at ordførerens væsentligste argument for, at vi skal mistænkeliggøre samtlige pensionister og førtidspensionister i dette land og pålægge dem begrænsninger, så de bliver andenrangsborgere, der ikke har samme rettigheder som os andre, er, at der har været nogle få, der har misbrugt systemet.

Derfor er det bare, jeg spørger: Når vi nu også i en anden gruppe, nemlig ministre, har set, at der er nogle få, der har misbrugt systemet, hvad er det så for en lovgivning og registrering, Konservative vil foreslå over for den gruppe? For jeg går ud fra, at man har sam-

me principper og samme moral, uanset om det gælder ministre eller det gælder pensionister.

Kl. 16:52

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ordføreren.

Kl. 16:52

Helle Sjelle (KF):

Jeg er fuldstændig overbevist om, at statsministeren nok skal tage hånd om det, hvis der er nogle problemer med hans ministre. Det er jo netop en af de ting, der er en statsministers opgave.

Med hensyn til det her forslag handler det jo ganske enkelt om, at der har været nogle problemer, at der har været nogle sager, som ikke har været særlig heldige, og hvor man har fundet ud af at der er nogle uregelmæssigheder. Det bliver man selvfølgelig nødt til at få stoppet på en eller anden måde. Så har man sat sig ned og spurgt: Hvordan kan vi gøre det her på en hensigtsmæssig måde? Jeg står ikke her og mistænkeliggør en hel masse mennesker, men vi bliver bare nødt til at sørge for, at vi har styr på, at de mennesker, der modtager nogle penge fra de offentlige kasser, faktisk også efterlever de regler, der er, for at modtage de her penge.

Kl. 16:53

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det den radikale ordfører, fru Anne Marie Geisler Andersen.

Kl. 16:53

(Ordfører)

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Formålet med det her lovforslag er som bekendt at give kommunerne bedre mulighed for at forhindre misbrug af sociale ydelser samt sikre korrekt administration af reglerne. Men der synes ikke rigtig at være proportionalitet mellem formål og middel, og efter høringssvarene at dømme medfører lovforslaget betydelig mere bureaukrati. Det ville være rart, om ministeren ville redegøre for, hvor omfattende man i dag antager problemet med socialt bedrageri er.

Det er heller ikke særlig betryggende, når ministeriet anfører, at forslaget ikke vurderes at medføre væsentlige administrative konsekvenser for det offentlige, når en række høringssvar er af den modsatte opfattelse. Er forslaget ikke i strid med ønsket om at afbureaukratisere? KL skriver direkte, at lovforslaget strider direkte imod regeringens intentioner om afbureaukratisering og regelforenklung.

Det er en forudsætning for at få social pension, at man har fast bopæl i landet. Men et midlertidigt udlandsophold anses for at kunne vare op til 1 år. Til dette anfører Danske Handicaporganisationer, at det er paradoksalt, at der skal oplyses om midlertidigt ophold, når det ikke er uforeneligt med at modtage pension. På baggrund af dette synes det noget voldsomt med al den indberetning, som forslaget lægger op til.

Det synes relevant at spørge, hvad man agter at gøre, hvis der er pensionister, som ikke indberetter, at de rejser til udlandet. Så vidt jeg kan forstå og har fået bekræftet, er der jo ingen sanktionsmuligheder. Desuden anfører Ældre Sagen, at der allerede i dag er oplysningspligt for pensionister om indkomster, der kan have betydning for beregningen af social pension – både i Danmark og i udlandet. Så vidt jeg kan forstå, begrundes forslaget med, at nogle pensionister ikke har været opmærksomme på betingelserne for at få udbetalt social pension ved længerevarende ophold i udlandet, samt at der skal meddeles om udenlandske indtægter. Hvad har man gjort for at skabe bedre oplysning om de gældende regler? Og hvad giver anledning til at tro, at oplysningen bliver bedre, blot fordi man indfører nye regler? Vil oplysningen foregå anderledes, end det i dag er tilfældet?

KL er af den opfattelse, at forslaget vil medføre administrativt merarbejde for kommunerne. På samme måde mener Dansk Socialrådgiverforening, at det vil medføre en øget arbejdsomængde for kommunale sagsbehandlere i form af arbejde med information, opfølgning og eventuelt ophør af pensionsudbetaling. Desuden spørges der til, hvordan der skal indberettes om indkomst. Hvis det skal ske via mail eller pr. telefon, er der jo ikke noget, der forhindrer, at dette kan gøres fra udlandet, og hvis det skal ske via et personligt fremmøde, vil det skabe øget besvær for borgeren.

Det Radikale Venstre kan på baggrund af dette ikke bakke op om forslaget.

Kl. 16:56

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det Enhedslistens ordfører, fru Line Barfod.

Kl. 16:56

(Ordfører)

Line Barfod (EL):

Enhedslisten kan ikke støtte forslaget. Vi er fuldstændig enige i, at man skal bekæmpe socialbedrageri, at hvis man får mistanke om, at nogen begår socialbedrageri, skal man selvfølgelig undersøge sagen, og hvis man kan se, at mistanken er begrundet, skal man selvfølgelig sørge for, at de kommer for retten. Det er afgørende for, at folk har tillid til vores velfærdssystem, at de kan se, at de sager, hvor der er mistanke om socialbedrageri, rent faktisk bliver efterforsket, og hvis der er grundlag for en mistanke, så kommer de også for retten. Men at begynde at mistænkeliggøre samtlige pensionister i dette land er altså fuldstændig ude af proportioner. Vi skal tilbage til før socialreformen i 1933, før man på den måde sagde, at folk, der var afhængige af indkomst fra det offentlige, var andenrangsborgere og ikke havde samme rettigheder som os andre. Jeg vil gerne høre, hvad folketingsmedlemmer sagde, hvis de blev pålagt, at de skulle indberette til myndighederne, hver gang de skulle rejse ud af landet. Det kan godt være, at der er særlige forhold for ministre, men jeg skal ikke gå ind i de sager, der har været om ministres udlandsrejser, det overlader jeg trygt til regeringen selv at diskutere. Men jeg mener ikke, det er noget, man generelt skal indføre for store grupper af borgere i dette land: at de ikke skal have samme ret til at rejse frit som os andre. Det er klart, at hvis de har en indtægt, som de ikke indberetter, og man får mistanke om det, skal man undersøge den sag, og hvis der er grundlag for at rejse en sag mod dem for socialbedrageri, skal man rejse den. Men man skal da ikke begynde at mistænkeliggøre samtlige andre pensionister.

Dertil kommer så det, som bankerne peger på, nemlig problemet med retssikkerheden, i forbindelse med at bankerne nu også skal til at indberette oplysninger, ikke fordi der overhovedet er nogen mistanke mod folk, men fordi det sker ved rene stikprøveundersøgelser. I stigende omfang begynder regeringen og Dansk Folkeparti at pålægge bankerne og andre private virksomheder – det samme kommer jo til at gælde for private virksomheder, der er arbejdsgivere – at de skal til at indberette oplysninger, ikke fordi der er nogen konkret mistanke mod nogen mennesker, men alene på et rent stikprøvegrundlag.

Der var engang, hvor vi talte om personlig frihed og om, at det var afgørende i et demokrati og et retssamfund, at man havde personlig frihed, altså at man kun havde mulighed for at gribe ind i forhold til den personlige frihed, hvis der var en konkret mistanke om en forbrydelse. I stigende omfang har vi efterhånden ikke meget tilbage af den personlige frihed, og det her er endnu et alvorligt anslag, hvormed man altså siger, at det er fuldstændig ligegyldigt med retssikkerhed og personlig frihed, og at det er vigtigere at mistænkeliggøre samtlige pensionister og førtidspensionister, vigtigere at kunne indhente oplysninger om fuldstændig uskyldige mennesker fra banker og arbejdsgivere osv. med alt det ubehag, det må føre med sig.

Har de partier, der stemmer for det her, prøvet at overveje at være arbejdsgiver og få henvendelse fra myndighederne om, at man skal udlevere oplysninger om sine ansatte, ikke fordi der er nogen konkret mistanke imod dem, men alene fordi myndighederne mistænker, at samtlige pensionister kunne finde på at lave socialbedrageri, og derfor går myndighederne lige ud og undersøger det for en sikkerheds skyld?

Dertil kommer så, som mange af høringssvarene også peger på, alt det bureaukrati, der følger med, i en tid, hvor vi i den grad har brug for, at de offentligt ansatte fik lov til at koncentrere sig om deres opgaver, fik lov til at koncentrere sig om at hjælpe folk, i stedet for at skulle være kontrollanter og lave bureaukrati for regeringen og Dansk Folkeparti.

Så vi kan absolut ikke støtte forslaget.

Kl. 17:00

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Beskæftigelsesministeren.

Kl. 17:00

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Lovforslaget er fremsat som led i udmøntningen af udlændingeaftalen imellem regeringen – og det vil selvfølgelig sige Venstre og Det Konservative Folkeparti – og Dansk Folkeparti, som var en del af aftalen om finansloven her for 2010.

For regeringen er socialt bedrageri helt uacceptabelt; det undergraver tilliden til hele det skattefinansierede velfærdssystem og er en trussel imod sammenhængskraften i samfundet. Derfor vil regeringen give kommunerne bedre redskaber til at forebygge og til at afsløre svindel og misbrug af sociale ydelser, for uden de rette værktøjer kan kommunerne ikke løfte opgaven med at komme det sociale bedrageri til livs. Regeringen foreslår derfor, at der indføres en meddelelsespligt for pensionister, der har fast bopæl i Danmark, når de rejser til lande uden for EU eller EØS og Schweiz i en periode på mere end 2 måneder. De pensionister, der er omfattet af meddelelsespligten, skal samtidig hver måned give kommunen oplysninger om, hvorvidt de har eventuelle indtægter fra udlandet.

Endelig foreslår regeringen, at kommunerne uden samtykke og uden en konkret mistanke om misbrug kan indhente oplysninger om indkomst og formueforhold fra arbejdsgivere og pengeinstitutter i sager om social pension, der udtages til stikprøvekontrol.

Når vi holder os for øje, at det primære formål med forslaget er at bekæmpe misbrug af sociale ydelser, synes jeg, at vi har fundet en gylden middelvej. Med forslaget giver vi kommunerne bedre muligheder for kontrol i forhold til situationer, hvor vi i dag ved at der kan være større risiko for snyd og fejludbetalinger.

Jeg vil gerne takke for indlæggene, og hvis der er yderligere spørgsmål til forslaget, ser jeg selvfølgelig frem til at få dem afklaret nu, men også i udvalgsbehandlingen.

Kl. 17:02

Anden næstformand (Søren Espersen):

Hr. René Skau Björnsson for en kort bemærkning.

Kl. 17:02

René Skau Björnsson (S):

Tilbuddet fra ministeren om at svare på spørgsmål vil jeg selvfølgelig tage imod og bruge med det samme, og der er noget, jeg godt kunne tænke mig at vide. Jeg deler ministerens bekymring og store optagethed af at få bremset socialt bedrageri. Men hvor mange sager om socialt bedrageri tror ministeren der vil blive opklaret ved lige præcis den del af lovforslaget, der drejer sig om, at pensionister skal til at meddele, når de rejser til USA eller andre lande og besøger familien i et par måneder eller mere end et par måneder? Hvor mange sager vil blive opklaret med det forslag?

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 17:03

ikke en kinamands chance for at sige, og det tror jeg også godt at ordføreren er klar over.

Kl. 17:03

Når det så er sagt, så er det jo interessant, at ordføreren siger, at der skal findes redskaber, men jeg hørte jo ikke ordføreren komme med gode forslag. Jeg har i øvrigt slet ikke hørt Socialdemokratiet bidrage særlig positivt til den her debat. Det eneste, man vil, er at være imod, men samtidig vil man gerne have problemet løst. Det er dog ærlig talt lidt mærkværdigt og måske mildt sagt en noget defensiv holdning at have.

Kl. 17:06

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Allerførst vil jeg sige, at jeg tror, at jeg, hvis jeg ikke havde vist mig villig til at svare på spørgsmål her i Folketinget eller under udvalgsbehandlingen, så havde fået at gøre ikke kun med hr. René Skau Björnsson, men måske også med formanden og Præsidiets.

Jamen jeg tror på, at det her er det værktøj, der skal til, så kommunerne kan få bedre fat om de her sager. Vi kan jo se, at nogle kommuner har haft det lidt svært i de her sager, og vi har her i sommer også konkret set nogle sager – det var primært omkring irakere, der var førtidspensionister og så samtidig var parlamentsmedlemmer hjemme i Irak – som var fuldstændig uacceptable. Men jeg vil da også gerne understrege, at det jo ikke er de eneste sager, vi har set i Danmark med hensyn til socialt bedrageri. Det er nu engang bare sådan, at vi, hvis vi vil have samfundet til at hænge sammen, som det gør nu, med den store sammenhængskraft, der er, og også stadig væk have danskerne til at acceptere det høje skatteniveau, som vi har, så må vi gøre, hvad vi overhovedet kan, for at gøre op med socialt bedrageri og med dem, der snyder sig til penge i det her samfund. Det er simpelt hen nødvendigt.

Kl. 17:04

Anden næstformand (Søren Espersen):
Hr. René Skau Björnsson.

Kl. 17:04

René Skau Björnsson (S):

Der skal findes redskaber til at bekæmpe det sociale bedrageri og til at finde de personer, som udnytter systemet og lænsrer kassen for de penge, der kunne bruges mange andre steder. Problemet er bare, at det her er et redskab, der ikke virker. Det er et redskab, som kommunerne ikke efterspørger. Kommunerne ønsker ikke at vide, om fru Jensen er i USA mere end 2 måneder, de ønsker ikke at have det bøvlg med, at hun skal til at indberette det, når hun rejser, og igen, når hun kommer hjem. Det giver bureaukrati. Det er jo det, kommunerne også skriver i deres høringsvar, nemlig at det her giver mere bureaukrati.

Kommunerne siger også – og kan ministeren bekræfte det – at det her bl.a. vil betyde, at kommunerne skal sende 1 million breve til landets pensionister nu og her inden sommeren for at meddele, at der kommer de her nye regler. Det giver bureaukrati, og det giver bureaukrati, at der skal sidde medarbejdere rundt omkring i kommunerne og tage imod de her meddelelser og registrere dem. Hvorfor mistænkeliggøre, hvorfor bruge så mange kræfter? Ministeren svarede ikke på mit spørgsmål om, hvor mange sager det her vil opklare, og det er jo, fordi der højst sandsynligt ikke er nogen sager, der vil blive opklaret lige præcis som følge af den del af lovforslaget.

Kl. 17:05

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 17:05

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Det er dog en utrolig mismodig ordfører, vi har med at gøre. Når jeg ikke svarer på, hvor mange sager der vil blive opklaret, så er det selvfølgelig, fordi jeg af gode grunde ikke ved, hvor mange sager der er. Det er jo netop det, som det her redskab skal være med til at finde ud af. Jeg kan ikke stå her i dag og sige lige præcis hvor mange, om det er 77, eller om det er 17, eller om det er 83, det har jeg jo

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Anne Marie Geisler Andersen for en bemærkning.

Kl. 17:06

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Jeg vil blot spørge om, hvordan man kan være sikker på, at forslaget ikke vil medføre væsentlige økonomiske konsekvenser for det offentlige, når man ikke har gjort sig nogen idé om, hvor stort problemet med socialt bedrageri er. Der er jo ikke nogen tvivl om – i hvert fald ikke på baggrund af høringsvarene at dømme – at det vil medføre øget bureaukrati for kommunerne. Men har man ikke gjort sig nogen tanker om, hvor stort problemet med socialt bedrageri er? Altså, hvad er det for et problem, det her lovforslag skal løse?

Kl. 17:06

Anden næstformand (Søren Espersen):

Ministeren.

Kl. 17:06

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Jeg vil godt sige, at jeg synes, at et af de største problemer med socialt bedrageri er, at det udfordrer vores sammenhængskraft i samfundet. Det udfordrer den retfærdighedssans, som langt de fleste danskere selvfølgelig fuldt ud er i besiddelse af, og derfor er det simpelt hen ikke rimeligt bare at læne sig tilbage og sige: O.k., der er altså nogle få, der bedrager, og det gør nok ikke så meget, for samfundet hænger nok sammen alligevel. Det gør det ikke, og det er med til at udfordre vores system, hver eneste gang nogle på den her måde snylter på det.

Jeg bakker meget op om det velfærdssamfund, vi har, og det er faktisk for at bakke op om velfærdssamfundet og for at bakke op om, at der selvfølgelig skal være plads til, at de folk, der er nødsaget til det, kan modtage sociale ydelser. Men de, der snylter på systemet, bliver vi da nødt til at fange og lave et bolværk imod.

Kl. 17:07

Anden næstformand (Søren Espersen):

Fru Anne Marie Geisler Andersen.

Kl. 17:07

Anne Marie Geisler Andersen (RV):

Men så vidt jeg kan forstå, er det især oplysning om de gældende regler, der har været problemet. Forslaget begrundes med, at nogle pensionister ikke har været opmærksomme på betingelserne for at få udbetalt social pension ved længerevarende ophold i udlandet, samt at der skal meddeles om udenlandske indtægter.

Så hvad er det konkret, man vil gøre, for at sikre at oplysningen om de regler, vi så her måtte vedtage, bliver bedre, sådan at pensionisterne fuldt ud er klar over, hvad det er, der skal meddeles, og hvad det er, der ikke skal meddeles. For hvis det er oplysningen, der halter, hvorfor sætter man så ikke ind der, hvorfor så indføre nye regler?

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 17:08

Men det, jeg kan sige, er, at det her vil være det værktøj, som kommunerne nu kan bruge for netop at dæmme op for den usle handling, det er at udføre socialt bedrageri.

Kl. 17:11

Kl. 17:08

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Jeg mener, at begge dele er et problem. For det første mener jeg, at vi simpelt hen mangler de her regler, men det er nu dem, vi gennemfører sammen med Dansk Folkeparti – efter et glimrende forløb med Dansk Folkeparti – for netop at få sat et bolværk op.

Med hensyn til hvordan informationen skal ske, kan jeg sige: Der skal oplyses om meddelelsespligten på Pensionsstyrelsens hjemmeside; der skal informeres om reglerne på borger.dk under det tema, der hedder »Pension«; vi tager kontakt til Ældre Sagen og til Ældremobiliseringen for netop at få dem til at oplyse om det; vi kigger selvfølgelig på, hvilke andre hjemmesider der kunne blive tale om, bl.a. forbrug.dk; hvor man ellers kan oplyse om det; Udenrigsministeriets hjemmeside skal oplyse om det; det er også sådan, at jeg agter at informere rejseforsikringselskaberne om det, fordi mange af dem, der rejser udenlands længere tid, jo vil komme i kontakt med dem.

Så det bliver bredt, og det er da netop i erkendelse af, at det da er helt afgørende, at vi også får informeret om de her regler.

Kl. 17:09

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Özlem Sara Cekic for en kort bemærkning.

Kl. 17:09

Özlem Sara Cekic (SF):

Nu siger ministeren, at hun ikke har en kinamands chance for at finde ud af, hvor mange mennesker det her vil berøre. Jeg synes ikke, det er særlig betryggende, at vi vedtager et lovforslag, der er totalt overkill, som vil komme til at ramme samtlige førtidspensionister, samtlige pensionister i Danmark, uden at ministeren overhovedet har en idé om, om det vil virke, eller hvor mange der vil blive ramt af det. Det synes jeg virkelig kræver en kommentar fra ministeren.

Så derfor har jeg et spørgsmål. I forhold til sort arbejde ved vi jo f.eks., hvor mange der gør det, og hvordan befolkningens holdning er til det, og på den måde kan man gå ind og lave noget lovgivning i forhold til at fange det. Kan det virkelig passe, at vi ikke har en eneste undersøgelse, der viser, hvor mange der laver socialt bedrageri? Hvis svaret er ja, hvordan kan man så iværksætte sådan en stramning af lovforslagene, som indebærer en hel masse bureaukrati?

Kl. 17:10

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 17:10

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Altså, først bliver vi nødt til lige at ramme en pæl igennem spørgsmålet om bureaukrati. Det her medfører altså ikke en hel masse bureaukrati. Det mener jeg bestemt ikke at der er belæg for.

Så ved jeg ikke, om ordføreren har været fysisk fraværende eller i hvert fald mentalt fraværende, for debatten har i hvert fald ikke sat sig nogen spor. Jeg har nemlig ikke sagt, at man ikke har en kinamands chance for overhovedet at sige noget om det her. Det, jeg har sagt, var netop som svar på et spørgsmål, som jeg fik fra den socialdemokratiske ordfører, at jeg jo ikke har en kinamands chance for at sige noget som helst om, hvor mange man så vil fange med det her. Det ville vist også være for meget forlangt, for så skulle jeg også kunne spå om fremtiden. Regeringen kan mange ting, men dog ikke spå om fremtiden.

Anden næstformand (Søren Espersen):
Fru Özlem Cekic.

Kl. 17:11

Özlem Sara Cekic (SF):

Jeg tror godt, at danskerne har fundet ud af, at regeringen ikke kan spå om fremtiden. Det er derfor, at Danmark står i den situation, landet gør, med masser af lappeløsninger, og endnu en har vi her, ikke?

Det er da utroligt, at ministeren ikke kan svare på, om der er en evidens for at indføre sådan en stramning og et overbureaukrati for det her uden at vide, om det overhovedet vil have en virkning. Det synes jeg er meget, meget bekymrende.

Nu siger ministeren, at det ikke vil være alt for meget bureaukrati, så mit spørgsmål er: Har man regnet ud, hvor mange timer det drejer sig om? Hvor mange timer skal sagsbehandleren bruge på det her? Det vil jeg gerne vide.

Så vil jeg også gerne vide: Har man fundet ud af, hvor meget det koster at sende den der million breve ud, som kommunerne skal? Det vil jeg også gerne vide.

Kl. 17:12

Anden næstformand (Søren Espersen):
Ministeren.

Kl. 17:12

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Lad mig lige allerførst til spørgsmålet om, hvor mange timer der skal bruges på det her, sige, at jeg er bange for, at man end ikke rigtig har fået læst forslaget igennem. Nu hørte vi så også ordføreren før mene, at hvis man skulle rejse til Spanien, skulle man også meddele, at man var rejst til Spanien i mere end 2 måneder.

Det tyder jo lidt på, at man ikke sådan er kommet ned i dybden af forslaget, må jeg nok sige. For hvis man var kommet i dybden, ville man også vide, at der netop ikke er formkrav til, hvordan man skal modtage de her oplysninger, altså at det bare kan være, at man skal gemme en e-mail eller tage et telefonnotat. Så jeg vil sige, at inden man sådan kaster sig ud i de store, vilde og blodige diskussioner her i Folketingssalen, er det ofte godt også at læse i dybden.

Kl. 17:13

Anden næstformand (Søren Espersen):

Der er ikke flere bemærkninger. Tak til ministeren.

Nu er forhandlingen sluttet, da der ikke er flere, der har bedt om ordet.

Jeg foreslår, at dette lovforslag henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse herimod, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 1. behandling af lovforslag nr. L 173:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. og lov om sygedagpenge. (Partshøring, ændring af tilbagebetalingsregler m.v.).

Af beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg).

(Fremsættelse 24.03.2010).

Kl. 17:13

Forhandling

Anden næstformand (Søren Espersen):

Forhandlingen er åbnet. Det er Venstres ordfører, fru Ulla Tørnæs.

Kl. 17:13

(Ordfører)

Ulla Tørnæs (V):

Lad mig starte med at understrege, at vi i Venstre kan støtte det foreliggende forslag. Vi hilser det faktisk særdeles velkomment, at beskæftigelsesministeren med forslaget her følger op på en opfordring fra Folketingets Ombudsmand om at styrke borgernes retssikkerhed.

Folketingets Ombudsmand har peget på, at det ud fra et retssikkerhedsmæssigt synspunkt vil være bedst, at et a-kassemedlem henholdsvis en sygemeldt borger høres, inden udbetalingen af ydelsen til den pågældende standses. Med forslaget indføres en egentlig partshøring af borgeren, og det vil sikre, at ydelsen først standses, når der er tilstrækkeligt grundlag herfor.

Borgere skal selvfølgelig kun have de offentlige ydelser, de har ret til. Derfor foreslås det også, at der skal ske tilbagebetaling af ydelser, der er modtaget med urette, også selv om ydelsen er modtaget i forbindelse med partshøringen, og indtil der er truffet en endelig afgørelse.

Venstre kan som sagt støtte dette lovforslag.

Kl. 17:14

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det Socialdemokraternes ordfører, fru Julie Rademacher.

Kl. 17:15

(Ordfører)

Julie Rademacher (S):

Tak for ordet. Væk med bøvlet, siger ministeren. Det her forslag virker for mig en lille smule forjaget. Det kommer her i slutningen af samlingen, og vi har ikke fået så god tid til at nå at sætte os ind i problemstillingen efter modtagelse af høringssvar sent torsdag. Men vi forstår det.

Folketingets Ombudsmand har peget på, at det ud fra et retssikkerhedssynspunkt vil være hensigtsmæssigt, at et a-kassemedlem henholdsvis en sygemeldt borger høres, inden udbetaling af ydelser til den pågældende standses, f.eks. efter at den sygemeldte er udeblevet fra en jobsamtale eller en samtale som led i sygeopfølgningen.

Det er fuldstændig rimeligt, at berørte borgere, der modtager arbejdsløshedsdagpenge og sygedagpenge skal høres, inden udbetalingen af ydelserne standses. Men spørgsmålet er, om disse principper skal vedtages her, om vi skal belejre arbejdsløsheds-kasserne med yderligere regler og forordninger. Væk med bøvlet, siger ministeren.

Ligesom høringsparterne vil Socialdemokraterne støtte initiativer, der styrker den enkeltes retssikkerhed, og oven i købet uden at dette sker på bekostning af a-kassernes ret til refusion. Men det er ikke helt uproblematisk, at vi som politikere på Christiansborg vil lægge flere processer og procedurer ned over a-kasserne. Set i lyset af ministerens nye kampagne om regelforenkling og afbureaukratisering kan det undre, at man igen vil indføre en længere række proce-

durer og processer. Administrationsomkostningerne, der bliver lagt ned over a-kasserne, kommer jo i sidste ende til at koste medlemmerne.

Så for at forholde mig til de enkelte problemstillinger i forslaget, vil jeg blot oprids, at vi sådan set er enige i ministerens egen kampagne om færre regler og afbureaukratisering, men måske skulle vi slå koldt vand i blodet og sørge for at gennemgå en mere overvejet proces, før vi hastebehandler dette forslag. I høringssvarene kan vi se, at LO gerne medvirker i en arbejdsgruppe for at få afklaret en lang række af de problemstillinger, der er i forbindelse med forslaget, og det mener vi at vi skal bakke op om.

Vejen til job skal være mindre bøvlet, siger beskæftigelsesministeren. Det kan man jo kun være enig med ministeren i. I den forbindelse iværksatte ministeren jo også for nogle dage siden forskellige tiltag til afbureaukratisering – tiltag over for alle, der har deres gang i jobcentrene, både arbejdsløse og medarbejdere. Det havde i den forbindelse været naturligt, at intentionerne fra dette lovforslag, L 173, var indgået som en del af arbejdet med ministerens stort anlagte afbureaukratiseringsprojekt.

Vi er selvfølgelig optaget af at styrke de arbejdsløses retssikkerhed, men omvendt virker det en lille smule besynderligt, at forslaget ikke indgår som en naturlig del af den helt nødvendige afbureaukratiseringsøvelse, som ministeren lægger op til, og som vi egentlig er enige i. Så væk med bøvlet.

Kl. 17:18

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Og så er det Dansk Folkepartis ordfører, hr. Bent Bøgsted.

Kl. 17:18

(Ordfører)

Bent Bøgsted (DF):

Forslaget her skyldes, at Ombudsmanden er kommet med en henstilling, fordi der, som reglerne er i dag, ikke rigtig er taget højde for retssikkerheden for personer, som bliver ramt af ophør af sygedagpenge, og derfor er forslaget så at ændre på reglerne, så udbetalingen først må stoppe, når man er blevet hørt i sin egen sag.

Der er blevet gennemgået lidt om, hvad det går ud på, men der er nogle problemstillinger i det, som skal løses, for selvfølgelig skal vi tage højde for, at retssikkerheden er i orden for den, der er på sygedagpenge/dagpenge og kan miste dem, det er helt hundrede procent klart, men der ligger det i det, at når man så går ind og får penge udbetalt, efter at der er indledt en sag, så skal udbetalingen løbe, indtil man er blevet hørt i sagen, men hvis den periode så bliver på over 3 uger, og den kan godt komme op på 4-5 uger – jeg håber ministeren hører efter, for det er faktisk vigtigt i den her sag; det er rart at have en minister, der er meget opmærksom på, hvad der bliver sagt fra talerstolen – så er det sådan, at hvis den her regel bliver efterlevet, skal a-kasserne faktisk politianmelde den, der har fået udbetalt dagpenge uberettiget, hvis perioden kommer op på over 3 uger, og den kan nemt komme op på 4, 5, 6 uger måske.

Der er et høringssvar fra Kristelig Fagbevægelse, hvor de gør opmærksom på det, men det er jo ikke bare dem, det er alle a-kasser, der skal indberette svig til politiet, og der skal rejses en politisag, hvis man uberettiget har fået penge udbetalt i 4, 5, 6 uger.

Derfor går jeg ud fra, at ministeren vil se alvorligt på det her og – inden vi færdigbehandler lovforslaget – få rettet det til, så a-kasserne ikke skal indberette for svig, for ellers har vi jo en anden sag, på grund af at Ombudsmanden har blandet sig i det og sagt, at den enkelte skal høres, og det så vil medføre, at man skal indberettes for svig til politiet, og at der skal rejses politisag. Det er i hvert fald ikke meningen fra Dansk Folkepartis side, at det skal komme så vidt, og derfor håber jeg, at ministeren vil tage højde for det og komme med et ændringsforslag, der betyder, at den enkelte ikke skal indberettes

til politiet for svig, så a-kasserne ikke skal til at have det bøvl med at indberette for svig og der skal rejses straffesager ved politiet, og at de skal ind og undersøge alle sagerne. Det er ikke meningen fra Dansk Folkepartis side.

Derfor kan vi ikke i dag sige ja til forslaget, men vil se et ændringsforslag fra ministeren, før vi siger ja.

Kl. 17:22

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det SF's ordfører, hr. Eigil Andersen.

Kl. 17:22

(Ordfører)

Eigil Andersen (SF):

Retssikkerheden for den enkelte borger er meget vigtig, og derfor er det meget værdifuldt, at det i lovforslaget bliver slået fast, at den syge eller den arbejdsløse nu skal høres, inden man eventuelt kan tage dagpengene fra ham eller hende. Partshøringen skal medvirke til at sikre, at sagen er tilstrækkeligt belyst, inden myndighederne eller a-kassen træffer en afgørelse. Det sikres på den måde også, at den syge eller den arbejdsløse får mulighed for at korrigere eventuelle forkerte oplysninger og påpege unøjagtigheder og misforståelser i sagen og i det hele taget får mulighed for at supplere oplysningerne omkring de faktiske omstændigheder, inden der bliver truffet en beslutning.

Alt i alt er partshøringen med til at skabe tillid til kvaliteten af de afgørelser, der kommer, og hvad det her punkt angår, er lovforslaget godt. Men så kommer regeringen og gør det hele meget indviklet og forkludret, for regeringen er åbenbart i praksis ikke helt så glad for retsprincippet om, at afgørelsen skal træffes på et grundlag, der er oplyst med partshøringsbidrag fra den syge eller den arbejdsløse. Tænk, hvis det betyder, at der går 1 dag, 1 uge eller måske i værste fald 2 uger længere, inden man kan fratage den syge eller den arbejdsløse dagpengene. Så vil man åbenbart hellere fra regeringens side lave nogle helt nye regler for at kunne ramme folk nogle dage hurtigere. Man anerkender ganske vist formelt forvaltningsloven, men til gengæld truer man så den syge og den arbejdsløse på pengepungen.

Så budskabet fra regeringen er desværre: I kan få dagpenge, mens partshøringen foregår, men I skal betale dem tilbage, hvis myndighederne fastholder synspunktet efter høringen. Og det betyder så, at der reelt ikke er nogen opsættende virkning i den her parts-høring.

Vi betragter en sådan undtagelse som en omgåelse af forvaltningslovens bestemmelse om, at hvis det er i den syges eller den lediges interesse, at sagens afgørelse udsættes, så kan man kun afskaffe den udsættende virkning, hvis hensynet til den syge eller den ledige bør, citat, vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, der taler imod en sådan udsendelse, citat slut.

Så kan man spørge, om det er væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, at der eventuelt udbetales dagpenge et par dage ekstra. Nej, det er det ikke, og jeg har da også bemærket, at en af hovedorganisationerne, FTF, kritiserer det her punkt i regeringens forslag omkring tilbagebetaling. I den forbindelse kan man overveje at stille et ændringsforslag, som erstatter alt det, regeringen foreslår, med en simpel henvisning i sygedagpengeloven og arbejdsløshedsforsikringsloven om, at forvaltningsloven skal følges med hensyn til partshøring, og at ønsket om at spare et par dages sygedagpenge ikke udgør væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, hvilket altså ville have medført, at der skulle ske en tilbagebetaling.

Som nævnt er det, at man indfører de her regler omkring partshøring, en ret til for den enkelte syge og arbejdsløse. De, der følger med i den politiske debat, ved godt, at de borgerlige partier har en ønskedrøm om at kommunalisere eller statsliggøre alle a-kasser, og nogle af de borgerlige partier kunne måske se det her lovforslag som

et skridt i den retning, så derfor vil jeg for at undgå enhver misforståelse understrege, at eventuel fremtidig kommunal eller statslig overtagelse af a-kasserne vil være et kæmpe tilbageskridt for de danske lønmodtagere og desuden svække fagbevægelsen til skade for den danske arbejdsmarkedsmodel.

Til sidst vil jeg nævne noget, der også er peget på i hvert fald i mindst et af høringssvarene fra handicaporganisationerne, nemlig at det i forhold til psykisk syge skal sikres, at de modtager oplysningen om, at man kan fratage dem deres sygedagpenge. Sagen er, som det står nævnt i høringssvaret, at der jo er mennesker med psykiske lidelser, som i en periode af deres liv ikke engang magter at åbne de breve, som de modtager. Så der er en problemstilling, som vi også gerne vil have belyst i udvalgsarbejdet ved siden af det, som jeg tidligere har nævnt her.

Kl. 17:26

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det den konservative ordfører, fru Helle Sjelle.

Kl. 17:26

(Ordfører)

Helle Sjelle (KF):

Lovforslaget fra beskæftigelsesministeren har til formål at sikre retssikkerheden for personer, der modtager dagpenge eller sygedagpenge. Ministeren har fremsat forslaget, fordi hun har lyttet til Folketingets Ombudsmand og har valgt at følge anbefalingerne. Det sætter vi pris på, da vi mener, at borgerne skal have så høj en grad af retssikkerhed som muligt. Vi lever i en retsstat, og det viser beskæftigelsesministeren med dette forslag at hun tager meget alvorligt. Lovforslaget er sammensat af tre elementer, som jeg også gerne vil komme ind på.

Det første element er, at a-kassen fremover skal foretage partshøring, inden den standser udbetalingen af dagpenge. Med andre ord skal a-kassen altså kontakte et medlem, hvis den ligger inde med oplysninger, der viser, at medlemmet ikke længere opfylder betingelserne for at modtage dagpenge. På den måde har den enkelte dagpengemodtager mulighed for at gøre indsigelse og eventuelt dokumentere, at han eller hun fortsat er berettiget til pengene. I dag er det sådan, at a-kassen standser udbetalingen af dagpenge først, og dernæst har medlemmet så mulighed for at protestere. Det korte af det lange er, at den enkelte dagpengemodtager fremover får mulighed for at gøre indsigelse, før a-kassen standser udbetalingen af dagpenge.

Det andet element i forslaget er, at den enkelte dagpengemodtager får pligt til at tilbagebetale de dagpenge, som han eller hun har modtaget under partshøringen, hvis a-kassen ender med at beslutte, at dagpengemodtageren ikke længere er berettiget til dagpenge. Den ændring er helt nødvendig for at sikre, at det også fremover kun er personer, der efter loven er berettiget til dagpenge, som får dagpenge.

Når man modtager dagpenge, har man en række pligter, bl.a. pligten til at møde op i en a-kasse. De pligter ønsker vi Konservative at holde fast i – ret og pligt bør følges ad. Det er kun rimeligt, at retten til dagpenge udløser en række pligter; man lever jo af andres midler, så længe man modtager dagpenge. Kun 20 pct. af dagpengeudgifterne finansieres af lønmodtagere, resten kommer fra staten og dermed landets skatteydere.

Det tredje og sidste element i lovforslaget er, at de samme regler kommer til at gælde for sygedagpenge. Det er helt logisk og helt i tråd med Ombudsmandens anbefalinger, at reglerne ændres for både dagpenge og sygedagpenge. På sygedagpengesområdet får kommunerne pligt til at foretage partshøring, inden de standser udbetalingen af sygedagpenge, og sygedagpengemodtagerne får pligt til at tilbagebetale de sygedagpenge, som de har fået under partshøringen, hvis

kommunen i sidste ende træffer afgørelse om, at de ikke længere er berettiget til dem.

Alt i alt synes vi altså, at forslaget fra beskæftigelsesministeren er et glimrende forslag, som har to gunstige virkninger: Det styrker dagpengemodtagernes retssikkerhed, og det understreger de pligter, som dagpengemodtagerne har. På den baggrund bakker vi Konservative fuldt og fast op om forslaget.

Kl. 17:29

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det ordføreren for Det Radikale Venstre, hr. Morten Østergaard.

Kl. 17:29

(Ordfører)

Morten Østergaard (RV):

Der skal ikke herske nogen tvivl om, at partshøring er et godt begreb og en god institution i den offentlige forvaltning, og derfor er vi også grundlæggende positive over for, at Ombudsmandens ønske og forslag på det her område imødekommes og dermed, at partshøring udvides til også at gøre sig gældende inden for arbejdsløshedsforsikring og sygedagpenge. Så vidt, så godt. Det er grundlæggende rigtigt, at borgerne har adgang til at imødegå eventuelle grundlag for beslutninger, som de offentlige myndigheder har truffet.

Det, som diskussionen her så drejer sig om, er jo den anden halvdel af regeringens lovforslag, nemlig de nye tilbagebetalingsregler. Nu har vi fået høringssvarene og høringsnotatet så sent, at det er i frisk hukommelse. Derfor vil jeg sige, at det undrer mig lidt, at man ikke kan give nogle lidt bedre og mere præcise svar end dem, der er givet. Altså, der er jo ingen tvivl om, som f.eks. Danske Handicaporganisationer påpeger, at der sådan set ikke er nogen grund til at ændre tilbagebetalingsreglerne, hvis ikke det er, fordi man ønsker forringelser. Og da er det, jeg tænker på, hvordan partshøringer egentlig normalt fungerer.

Vi kan tage et andet eksempel fra den offentlige forvaltning: Hvis man f.eks. ønsker at afskedige en offentligt ansat, er der typisk i forbindelse med den afgørelse en partshøring. Og da er det vel heller ikke sådan, at man risikerer at miste sin løn for den periode, der er gået, mens man har diskuteret, om det nu er berettiget, at man skal bortvises, eller hvad der nu er tilfældet. Derfor må man sige, at det synes at være lidt mærkeligt, at man er så forhippet på at sikre, at selv om man så indfører den her retssikkerhedsmæssige garanti, så skal man alligevel ikke kunne få ydelsen i den periode, hvor diskussionen om afgørelsen er foregået.

Man kan jo også se, at Kommunernes Landsforening fornemmer, at de er på vej ind i noget rod her, for de spørger jo: Kan man så få kontanthjælp for den periode? Det kan man godt, fremgår det af høringsnotatet. Som jeg lige kan gennemskue det, må det jo være noget med, at man så efterfølgende skal have kontanthjælp, hvis man er berettiget til det, for den periode, hvor man fik frataget sin anden ydelse.

Jeg forestiller mig bare, at bureaukratiet bliver enormt her, og at det måske var mere naturligt, hvis det var retssikkerheden, man var ude efter, at sige, at indtil den endelige afgørelse er truffet, herunder at parterne er hørt, så foregår den fortsatte udbetaling af ydelserne. Det tror jeg er det letteste at administrere, og det synes jeg også er det mest retssikkerhedsmæssigt rimelige, men vi lytter selvfølgelig til de argumenter og eventuelle – som jeg lige kan se for mig – økonomiske betragtninger, der måtte ligge til grund for det; men i hvert fald vil jeg sige, at vi vil overveje vores stilling til lovforslaget, afhængigt af hvordan det går.

Jeg kunne også fornemme, at der fra Dansk Folkepartis side er en vis skepsis, som kan gøre, at der er grundlag for at kigge nærmere på lovforslaget og måske gøre det så godt, at vi også kan stemme for det. Men det tager vi stilling til på et senere tidspunkt.

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det Enhedslistens ordfører, fru Line Barfod.

Kl. 17:33

(Ordfører)

Line Barfod (EL):

Partshøring er jo en af de grundlæggende regler i vores forvaltningsret. Derfor er det frygtelig pinligt, at Ombudsmanden er nødt til at påpege, at forvaltningsloven sådan set fastlægger, at der skal være partshøring, og at man skal følge forvaltningsloven og de grundlæggende forvaltningsprincipper i den offentlige forvaltning; at man ikke bare kan tage en ydelse fra folk uden først at have hørt dem om, hvad der var årsagen til, at de ikke mødte op til den samtale, eller hvad der nu er grundlaget for, at man vil tage ydelsen fra dem.

Jeg håber, at ministeren vil redegøre for, hvorfor kontanthjælp ikke er omfattet af det her, og hvilke initiativer ministeren har taget for at sikre, at også kontanthjælpsmodtagere får den partshøring, de har krav på, inden man tager deres ydelse fra dem. Jeg fik et svar fra ministeren den 12. april, svar på spørgsmål 314, om problemerne med, at masser af socialrådgivere bruger utrolig meget tid på at hjælpe kontanthjælpsmodtagere, der har fået frataget deres kontanthjælp af socialrådgivernes kolleger ovre i beskæftigelsesforvaltningen, som stopper den, når folk ikke møder op til en samtale. Der var ministeren fuldstændig afvisende over for, at det var noget som helst problem, fordi kontanthjælpsmodtagere bare har at møde op uanset hvad, selv om en del af os godt er klar over, at en række kontanthjælpsmodtagere altså er så socialt udsatte, at når man sender et brev, der siger, at de skal møde op til en samtale, kan man ikke altid regne med, at de modtager brevet, eller at de forstår, hvad der står i det, eller at de gør, som der står i brevet.

Hvis vi ønsker også at hjælpe de allermest socialt udsatte i vores samfund, er det derfor nok en god idé at lave et system, der gør, at man ikke skal bruge en masse tid på hele tiden at få genoptaget kontanthjælpen til dem, som vi faktisk mener skal have den, fordi man har lavet et bureaukrati. Også her kunne partshøring være en god idé. Så jeg håber, at ministeren vil redegøre for, hvilke initiativer hun har taget for at sikre, at der sker partshøring på kontanthjælpsområdet.

Så er jeg enig med de ordførere, der har været inde på det, som Danske Handicaporganisationer også påpeger i deres høringssvar om, at partshøringen er en del af sagsbehandlingen, og derfor skal der ikke kræves tilbagebetaling for det beløb, der er udbetalt i sagsbehandlingsperioden. Jeg håber ligesom den radikale ordfører, at vi kan få det på plads under udvalgsbehandlingen, så vi får sikret, at vi ikke skal have en masse bøvl og bureaukrati for den periode.

Kl. 17:35

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Beskæftigelsesministeren.

Kl. 17:36

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Det lovforslag, vi har behandlet i dag, fører til, at retssikkerheden for den enkelte borger styrkes. Efter lovforslaget skal et medlem af en a-kasse og en sygemeldt borger høres, før a-kassen eller kommunen kan standse udbetalingen af dagpenge eller sygedagpenge.

Som reglerne er i dag, standser man dagpengene fra den dag, hvor den ledige udebliver fra en samtale, eller fra den dag, hvor den sygemeldte ikke medvirker i kommunens opfølgningsindsats. Det vil sige, at den ledige eller den sygemeldte først bliver hørt, efter at udbetalingen af ydelsen er stoppet, og at a-kassen eller kommunen først træffer en afgørelse om retten til ydelsen, når udbetalingen er

stoppet. Borgerne får naturligvis ydelsen efterbetalt, hvis afgørelsen viser, at de burde have haft ydelsen.

Folketingets Ombudsmand har peget på, at både a-kasse-medlemmer og sygemeldte borgere bør høres, før man standser udbetalingen af ydelsen. Regeringen støtter op om initiativer, der kan støtte den enkelte borgers retssikkerhed, og derfor har vi med lovforslaget fulgt Ombudsmandens opfordring. Regeringen lægger også vægt på, at ledige og sygemeldte borgere kan få de ydelser, de har ret til. Men det skal fortsat være sådan, at der er en sammenhæng imellem retten til at få ydelser og de pligter, der følger med den ret, f.eks. pligten til at møde op til samtaler.

Derfor fastsætter lovforslaget også, at a-kasse-medlemmet eller den sygemeldte borger skal betale ydelserne tilbage, hvis det viser sig, at borgeren ikke har haft ret til dem. Det gælder de ydelser, som borgeren har fået udbetalt i forbindelse med partshøring, og indtil der er truffet en afgørelse.

Jeg vil gerne takke for debatten her og ser også frem til en god udvalgsbehandling.

Kl. 17:37

Anden næstformand (Søren Espersen):

Der er ingen korte bemærkninger. Tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget, og hvis ingen gør indsigelse herimod, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

8) 1. behandling af lovforslag nr. L 204:

Forslag til lov om ændring af lov om ferie, lov om et indkomstregister og lov om et indberetningssystem for oplysninger om løn m.v. (Forhindring af spekulationsmulighed og indberetning af ferie til FerieKonto via indkomstregisteret).

Af beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg).

(Fremsættelse 07.04.2010).

Kl. 17:38

Forhandling

Anden næstformand (Søren Espersen):

Forhandlingen er åbnet. Venstres ordfører, fru Ulla Tørnæs.

Kl. 17:38

(Ordfører)

Ulla Tørnæs (V):

Lovforslaget her har til formål at lukke for muligheden for spekulation i, hvornår man ønsker at få udbetalt optjente feriepenge. Spekulationen kan ske, ved at en lønmodtager, der forlader arbejdsmarkedet for at gå på efterløn, vælger at udskyde udbetalingen af feriepenge til overgangen til folkepension. På den måde undgår efterlønsmodtageren, at der sker fradrag i efterlønnen, fordi der ikke er fradrag for feriepenge i folkepensionen.

Venstre støtter lovforslaget. Det har nemlig aldrig været tilsigtet, at man skulle kunne spekulere i at udsætte sin udbetaling af feriepenge på den vis. Det grundlæggende princip i ferieloven er, at lønmodtageren skal holde sin ferie for at få udbetalt sine optjente feriepenge. En lønmodtager, som forlader arbejdsmarkedet på grund af alders- eller helbredsmæssige forhold, kan imidlertid få sine ferie-

penge udbetalt umiddelbart, uden at ferien afholdes. Det har således aldrig været hensigten, at man ved overgang til efterløn skulle kunne udskyde udbetalingen af optjente feriepenge.

Ud over den nævnte sikring mod spekulation indeholder lovforslaget også en række regelforenklinger i forbindelse med indberetning til FerieKonto, hvorved u hensigtsmæssig dobbeltadministration undgås.

Venstre kan som nævnt støtte lovforslaget.

Kl. 17:39

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det Socialdemokraternes ordfører, fru Julie Rademacher.

Kl. 17:40

(Ordfører)

Julie Rademacher (S):

Socialdemokraterne vil også gerne undgå spekulation, men vi er lidt lunkne over for hensigten med det her forslag, og de problemstillinger, der rejser sig i relation til dette.

For eksempel vil man indføre en maksimumgrænse for tilbagebetaling af feriepenge, så man skal have hævet dem inden for 6 måneder. Det drejer sig om en relativt lille gruppe, som man her rammer i forbindelse med spekulation. Men 6-måneders-grænsen vil også få konsekvenser for langt flere end dem, og det er en lille smule problematisk. Der er en overvejende stor sandsynlighed for, at man, når man går på pension, glemmer at hæve sine feriepenge. Vi mener, at det vil være ærgerligt, at mange ældre måske vil miste penge ved indførelse af det her forslag på grund af en menneskelig forglemmelse. Det er ikke fair over for de mange, der i rigtig mange år har kæmpet på arbejdsmarkedet og knoklet for det velfærdssamfund, vi har i dag.

Så vi er enige i, at vi gerne vil være med til at undgå den spekulation, der er, men samtidig vil vi også gerne rejse nogle af de problemstillinger, der fremgår af høringssvarene. Så vi ser frem til udvalgsbehandlingen, hvor vi rigtig gerne vil have svar på nogle af de spørgsmål, som rejser sig.

Kl. 17:41

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det Dansk Folkepartis ordfører, hr. Bent Bøgsted.

Kl. 17:41

(Ordfører)

Bent Bøgsted (DF):

Dansk Folkeparti kan støtte det her forslag. Vi hørte Venstres ordfører redegøre udmærket for det. Det, der er problemet, er selvfølgelig, hvis der kan spekuleres, og der er mulighed for, at man kan udskyde feriepengene, indtil man bliver folkepensionist, for så er der ikke modregning i folkepensionen, og det er der jo i efterlønnen. Det er ikke så lang tid siden, at vi lukkede et hul i forbindelse med feriepenge og efterløn.

Dansk Folkeparti synes, at det er helt fint, at vi får stoppet det her hul, inden der bliver spekuleret i det. Jeg skal ikke kunne sige noget om, om der er nogen, der allerede nu har spekuleret i det, for der går lang tid, fra man stopper på arbejdsmarkedet, hvis man går på efterløn, og indtil man kan få folkepension. Hvis man så bliver på arbejdsmarkedet, indtil man kan få folkepension, kan man få feriepengene udbetalt uden modregning i folkepensionen. Det er egentlig det, der står i forslaget til lov her.

Dansk Folkeparti synes, at det er udmærket, at vi får stoppet det hul her, så folk bliver klar over, at når de går på efterløn, skal de have indberettet, hvornår de forventer at de skal have feriepengene udbetalt, og så sker der dermed en modregning i efterlønnen. Det har

altid været meningen, at feriepengene var en erstatning for lønnen, når man var på arbejdsmarkedet. I den forbindelse er efterlønnen jo også en del af en løn, når man er på arbejdsmarkedet. Det er folkepensionen derimod ikke.

Dansk Folkeparti støtter forslaget. Vi ser frem til udvalgsarbejdet, og skulle der være problemer i den forbindelse, der skal løses, er vi også klar til at se på de problemer.

Kl. 17:43

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det SF's ordfører, hr. Eigil Andersen.

Kl. 17:43

(Ordfører)

Eigil Andersen (SF):

Jeg vil opfordre bl.a. Dansk Folkepartis ordfører til at se på lovforslaget en gang mere, for der er altså en gruppe af ældre lønmodtagere, som bliver ramt af det her i form af mindre indtægter, også andre end dem, der går på efterløn.

I SF har vi ikke lavet de bestemmelser, som har medført, at de fleste efterlønsmodtagere bliver modregnet i deres efterløn, når de holder ferie, men vi må ligesom alle andre leve med de eksisterende regler. I dag er der en særlig mulighed, som det også er blevet nævnt tidligere, for at få udbetalt feriepenge uden modregning, nemlig hvis man har mulighed for at vente med at hæve pengene, til man går på folkepension, for så er der ingen modregning.

Blandt efterlønsmodtagerne er der kun en lille gruppe, der har den mulighed, og det er de efterlønsmodtagere, som samtidig får udbetalt penge fra en privat pension eller en arbejdsmarkedspension. Og hvis de vil bruge den mulighed, kan de tidligst gå på efterløn, når de fylder 62 år.

Når man får udbetalt penge fra en arbejdsmarkedspension eller en privat pension, samtidig med at man er på efterløn, får man en frist på 3 år til at hæve sine feriepenge, og regeringen ønsker nu med det her lovforslag fristen sat ned til 6 måneder. Det betyder, at hvis man ikke husker at hæve sine feriepenge inden for 6 måneder, når man har forladt arbejdsmarkedet og får en privat pension, mister man simpelt hen sine feriepenge – kort og godt.

Men den regel her, som tager udgangspunkt i efterlønsmodtagere, rammer i virkeligheden mange flere. Jeg synes jeg, det er meget menneskeligt, hvis man glemmer at hæve sine feriepenge, når man går på førtidspension eller bliver folkepensionist. Feriepenge er ikke lige det første, man tænker på, når man er gået på pension og jo på en måde har fri hele tiden, så hvis man glemmer det, kan jeg sagtens sætte mig ind i det. Så kan det være, at tanken om, at man har et ferie-kort liggende, dukker op senere, og så siger den nuværende regel noget meget rimeligt, nemlig at man kan glemme de feriepenge i op til 3 år og alligevel få dem udbetalt – sine ærligt tjente feriepenge.

Regeringen sætter nu den grænse kraftigt ned til 6 måneder, så hvis man arbejder, til man fylder 65 år og skal på folkepension, skal man hæve feriepengene, inden der er gået 6 måneder, efter at man er blevet folkepensionist. Og vi synes i SF, at det er urimeligt, at man så mister dem efter 6 måneders forløb. Så er den nuværende 3-års-grænse langt mere fornuftig.

I øvrigt vil jeg sige afslutningsvis, at mange af dem, som den ny 6-måneders-grænse kommer til at gå ud over, er dem, der arbejder, til de er 65 år, og så går på folkepension, og det er jo netop en gruppe lønmodtagere, som har fulgt samfundstoppens klare opfordringer om at fortsætte i lang tid på arbejdsmarkedet. De fortsætter med at arbejde, indtil de bliver folkepensionister, og så synes vi ikke, det er rimeligt, at de skal rammes af, at de absolut skal huske at hæve deres feriepenge inden for 6 måneder, hvis de ikke skal miste dem. Det vil vi gerne tage op i udvalgsarbejdet, og vi håber, at det her kunne blive forbedret.

Kl. 17:47

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det den konservative ordfører, fru Helle Sjelle.

Kl. 17:47

(Ordfører)

Helle Sjelle (KF):

Lovforslaget fra beskæftigelsesministeren synes vi er et fint forslag, der netop har til formål at forhindre spekulation i udbetaling af feriepenge. Meningen med feriepenge er jo, at de skal udbetales og bruges, når man holder sin ferie. Det er hovedreglen, og den hovedregel ønsker vi Konservative at holde fast i. Og derfor bakker vi op om forslaget.

Man kan selvfølgelig spørge sig selv, hvordan det så egentlig er muligt at spekulere i udbetaling af feriepenge på nuværende tidspunkt. I dag er det sådan, at personer i beskæftigelse kun kan få udbetalt deres feriepenge for det indeværende og det efterfølgende ferieår, og det hænger sammen med, at meningen med feriepenge er, at de skal udbetales, når man holder ferie.

Men personer, der trækker sig tilbage fra arbejdsmarkedet enten på grund af alder eller helbred, kan vente i hele 3 år med at få udbetalt deres feriepenge. Det, at man som eksempelvis efterlønsmodtager kan vente 3 år med at få udbetalt feriepenge, har den uheldige konsekvens, at det giver mulighed for spekulation. Det er nemlig sådan, at feriepenge medfører fradrag i efterlønnen, men ikke i folkepensionen. Det betyder, at en 62-årig, der går på efterløn, kan vente med at få udbetalt sine feriepenge, til vedkommende som 65-årig går på folkepension. På den måde kan man så undgå at få modregnet sine feriepenge, og staten mister et tilsvarende beløb.

Det er ikke nogen hemmelighed, at vi Konservative ikke er de store tilhængere af efterlønsordningen, og derfor er vi også glade for det lovforslag, der betyder, at efterlønsmodtagere nu vil få modregnet deres feriepenge, hvis de altså ønsker at modtage feriepengene. Lovforslaget vil nemlig betyde, at fristen for udbetaling af feriepenge vil være 6 måneder fra fratrædelsestidspunktet. Det vil ikke alene gælde efterløn, men også fleksydelse osv.

Ud over at forhindre spekulation i tidspunktet for udbetaling af efterløn sætter lovforslaget også ind på et andet konservativt kerneområde, nemlig regelforenkling og reduktion af de administrative byrder i både den private og den offentlige sektor. Lovforslaget vil betyde, at arbejdsgivere fremover kun skal indberette oplysninger om feriepenge til indkomstregisteret og ikke også til FerieKonto. Siden regeringen tiltrådte i 2001, har den lettet erhvervslivets administrative byrder med ca. 15 pct. svarende til næsten 5 mia. kr. Det er bl.a. sket via omfattende digitalisering og forenkling af indberetningspligter. Med lovforslaget fortsætter regeringen den fremragende og gode udvikling i retning af så nem administration som overhovedet muligt.

Alt i alt synes vi altså, at det her forslag er et godt forslag, der slår to fluer med et smæk. For det første forhindrer det, at bl.a. efterlønsmodtagere spekulerer i udbetaling af feriepenge, og for det andet medfører forslaget regelforenkling og letter dermed arbejdsgivernes administrative byrder.

Kl. 17:50

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det den radikale ordfører, hr. Morten Østergaard.

(Ordfører)

Morten Østergaard (RV):

For så vidt angår de administrative byrder, må man – i hvert fald hvis man læser høringssvarene, som også ved det her lovforslag er helt dugfriske – jo sige, at det er der så til gengæld delte meninger om, herunder fra bl.a. Dansk Arbejdsgiverforening, som ikke finder, at det indebærer en administrativ lettelse for virksomhederne.

På overfladen synes det jo at være et simpelt forslag om at undgå spekulation. Ingen går jo som udgangspunkt ind for nogen form for spekulation og slet ikke mod offentlige ydelser, men jeg synes alligevel, det er besynderligt, at det her forslag som lyn fra en klar himmel bliver sendt i høring med 5 dages varsel, så vidt jeg kan overskue, og at høringssvar og -notater dumper ind her 1 minut i fristen i fredags, når det jo tilsyneladende ikke kan være en problemstilling, der sådan lige pludselig er opstået.

Jeg noterer mig så, at man i lovforslagets konsekvensberegninger kan konstatere, at forslaget forventes at medføre en indtægtsstigning som følge af, at der vil være flere uhævede feriepenge svarende til 1 mio. kr. Det synes jeg jo er interessant. Jeg kunne forstå det, hvis det var en spekulation, der drejede sig om, at man forventede højere indtægter fra folk, som så skulle afstå noget efterløn eller betale noget mere i skat af det, de fik udbetalt, eller hvad det nu måtte være, men grundlæggende har vi bare det synspunkt, at folk skal have deres feriepenge. Det er jo feriepenge, de har optjent, mens de har arbejdet, og derfor er det jo deres penge.

Derfor er vi en lille smule skeptiske over for et forslag, der tilsyneladende har som eneste væsentlige økonomiske konsekvens, at færre får deres feriepenge. Så kan man sige, at det er et lille beløb, og det fører så frem til en anden diskussion, der indgår i høringssvarene, og som diskuteres ivrigt, nemlig om der er tale om et stort eller et lille problem. For tilsyneladende mener ministeren, at der er potentiale til, at det er et meget stort problem, men med den altså relativt beskedne konsekvens, at 1 mio. kr. i feriepenge vil forblive i Arbejdsmarkedets Feriefond. Over for det står så omvendt, at konsekvenserne synes at være vidtrækkende for en lang række personer.

Så vi har altså det grundlæggende synspunkt, at folk skal have deres feriepenge, og det skal de sådan set også, selv om de går på efterløn. Vi er som andre skeptiske over for efterlønnen som sådan, men vi synes, det er en uskik, at folk ikke får de feriepenge, de har optjent, også selv om de er kommet på efterløn. Men da vi jo altså ikke vil forhindre, at man stopper spekulation, vil vi ikke afvise, at vi efter en udvalgsbehandling kan lokkes til at stemme for det her lovforslag. Men jeg vil sige, at på det foreliggende grundlag og med den ultrakorte proces, der har ført frem til dets fremsættelse, som der ikke er nogen god forklaring på, efter hvad jeg kan se, vil vi afvente vores stilling til den videre behandling af lovforslaget. Og skulle det ende med, at det ikke kan behandles her inden sommerferien, synes vi sådan set ikke, det er noget væsentligt problem. Så kunne man have fremsat det noget før.

Kl. 17:50

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ordføreren. Så er det Enhedslistens ordfører, fru Line Barfod.
Kl. 17:53

(Ordfører)

Line Barfod (EL):

Jeg synes også, det er fornuftigt at forhindre, at folk kan spekulere i, hvornår de får udbetalt feriepenge, i forhold til om de så får noget ekstra. Men som både ordførerne for De Radikale og SF har været inde på, virker den måde, man gør det på her, altså noget besynderlig, og jeg synes, det var en god kommentar, den radikale ordfører kom med, om, at det virker lidt underligt, at man siger, at man reg-

ner med at have 1 mio. kr. i uhævede feriepenge. Jeg synes, vi skulle prøve at se på, hvordan vi sikrer, at folk får de feriepenge, de faktisk har krav på. Derfor vil vi også gerne afvente udvalgsbehandlingen, før vi tager endelig stilling til lovforslaget.

Kl. 17:54

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til Enhedslistens ordfører. Så er det beskæftigelsesministeren.

Kl. 17:54

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Jeg vil gerne takke for den debat og ikke mindst også de kommentarer, som lovforslaget har givet anledning til.

Lovforslaget har til formål at sikre mod spekulation i udbetaling af feriepenge, hvor lønmodtageren ikke har holdt sin ferie. Samtidig skal lovforslaget bane vejen for, at arbejdsgiverne skal indberette ferie til FerieKonto via indkomstregisteret i stedet for direkte til FerieKonto. Derudover åbnes der mulighed for at delegerer kompetencer til FerieKonto for at undgå dobbeltadministration.

Nu har der jo været rejst en del spørgsmål her, og jeg vil naturligvis også under udvalgsbehandlingen stille mig til rådighed i forbindelse med den tekniske del af det. Jeg ser derfor også frem til et konstruktivt samarbejde om det.

Kl. 17:55

Anden næstformand (Søren Espersen):

Tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse herimod, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

9) 1. behandling af lovforslag nr. L 211:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsskadesikring og lov om erstatning til tilskadekomne værnepligtige m.fl. (Nye principper for fastsættelse af kapitaliseringsfaktorer og for opgørelsen af årsløn, ændring af anmeldelsesfrist og ophævelse af underretningspligt).

Af beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg).
(Fremsættelse 16.04.2010).

Kl. 17:55

Forhandling

Anden næstformand (Søren Espersen):

Forhandlingen er åbnet, og det er Venstres ordfører, fru Marion Pedersen.

Kl. 17:56

(Ordfører)

Marion Pedersen (V):

Dette lovforslag er fremsat for at ligestille mennesker, der får erstatning fra arbejdsskadeforsikringen, uanset om de vælger at få udbetalt et beløb hver måned, eller om de beslutter sig for at få det hele som et engangsbetrag.

Tilbage i 2007 fik vi med lovforslaget L 194 gennemført en tiltrængt modernisering af kapitaliseringsfaktorerne. Ja, ordet kapitaliseringsfaktorerne er faktisk på hele ti stavelser, og det er lige så

komplikeret at forstå, som det er at udtale det. Jeg ved ikke, om mine ordførerkolleger på lovforslaget med det samme vidste, hvad ordet betød. Jeg må i hvert fald tilstå, at jeg måtte slå det op for at være sikker på, hvad det faktisk dækkede over. Jeg sidder ikke i Skatteudvalget, og derfor er det ikke en term, jeg normalt beskæftiger mig med.

Jeg fandt frem til, at ordet dækker over nogle særlige metoder til at beregne erstatningen, når den udbetales på én gang. Her skal der tages højde for forrentning af pengene, for personens levetid og meget andet. Desuden skal der også tages hensyn til skattebetalingen, da man løbende betaler skat af sin månedlige indkomst, også hvis den består af erstatning, men ikke, når man får den som et engangsbeløb. Den metode, man bruger til at omregne fra løbende erstatning til engangserstatning er altså det, man kalder det underlige ord kapitaliseringsfaktor.

Med lovforslaget i 2007 sikrede man en langt mere retfærdig erstatningsberegning, fordi den som sagt ligestillede de skattepligtige løbende erstatninger med de skattefrie engangserstatninger. Det betød som sagt, at man fremover fik det samme i erstatning, uanset hvordan man valgte at få sin erstatning udbetalt.

I mellemtiden har skattereformen fra 2007 om lavere skatter på arbejde og forårspakken fra 2009 haft den utilsigtede konsekvens, at personer, der får udbetalt deres erstatning på månedsbasis i gennemsnit får udbetalt 490 kr. mere efter skat pr. måned end før de nævnte skattereformer. De personer, som derimod får deres erstatning udbetalt på én gang, får ikke mere end før. Sammenholder man de to situationer, kan man se, at der ikke længere er ligestilling mellem de to måder at få udbetalt erstatning på, som ellers var det, man lige netop opnåede ved lovændringen i 2007.

Denne ligestilling vil vi i Venstre gerne sikre. Vi anser det for at være et vigtigt princip, at værdien af erstatning er den samme. Derfor er Venstre positiv over for den løsning, der er indeholdt i det lovforslag, vi behandler her, en løsning, der medfører en ændring i arbejdssikringsloven, der skal råde bod på den ubalance, der er opstået i henhold til erstatningsberegningen.

Kort fortalt indeholder løsningen følgende ændringer: Mellem-skatten fjernes i beregningen af kapitaliseringsfaktorerne, arbejdsmarkedsbidraget trækkes fra i den indtægt, erstatningen beregnes ud fra – dette har hele tiden været gældende for alle andre overførselsindkomster – erstatningsniveauet, det vil sige den procent af sin løn, man får erstattet, ændres, så man fremover får 83 pct. mod i dag 80 pct. Det betyder, at den ulighed, der på grund af skatteændringen er opstået mellem de to former for udbetaling, ophæves igen.

For at der skal være helt klare linjer, vil jeg gerne sige, at forslaget kun vil have virkning for nye skader, det vil sige, at kun arbejdsulykker og erhvervssygdomme, der indtræder fra den 1. januar 2011 og frem, bliver berørt af dette lovforslag. Der er altså ingen, der har fået eller får tilkendt erstatning før den 1. januar 2011, der får nedsat eller ændret deres erstatning.

Venstre kan støtte lovforslaget.

Kl. 18:00

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Hr. Lennart Damsbo-Andersen som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 18:00

(Ordfører)

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Hvis jeg må bede om ministerens opmærksomhed, vil jeg allerførst godt tillade mig at kritisere ministeren for den måde, det her lovforslag bliver behandlet på med en høringsfrist på 5 dage, oversendelse af høringsvar i fredags og behandling her i salen i dag. Det er overhovedet ikke acceptabelt ved et så kompliceret lovforslag.

Jeg har forståelse for, at der skal fremsættes lovforslag i den her samling, men der har absolut ikke været noget til hinder for, at det her lovforslag kunne have fået en langt bedre behandling. Lovforslaget er ualmindelig teknisk kompliceret, og derfor har jeg allerede i torsdags anmodet om, at Arbejdsmarkedsudvalget får en teknisk gennemgang af lovforslaget. Jeg finder det ikke acceptabelt at skulle medvirke til en behandling, der kan ende med lovsjusk.

I forhold til det indholdsmæssige i lovforslaget kan jeg allerede nu meddele, at Socialdemokratiet ikke kan stemme for forslaget, som det foreligger. Når en ansat bliver udsat for en arbejdsskade og mister en del af arbejdsevnen, er det afgørende, at der er en tryghed i, at der som compensation for tabet bliver udbetalt erstatning. På den måde er der mulighed for at føre et anstændigt liv, også efter at en arbejdsskade er indtrådt. Det er også afgørende, at den erstatning, der udbetales, er beregnet på en måde, så det er økonomisk lige attraktivt, om man vælger løbende ydelse eller en kapitalisering af den løbende ydelse og dermed udbetaling af et engangsbeløb. Det er også praktisk, at der er så hurtigt svar som overhovedet muligt, eller at der så hurtigt som muligt sker anmeldelse af eventuelle skader. De tre ting tager L 211, som vi her behandler, højde for. Derfor er den del af lovforslaget da også glimrende og har både Socialdemokratiets og alle de høringsberettigede parter støtte.

Men når vi så kommer til de andre parametre i lovforslaget, går det galt. Det gælder både ophævelse af underrettningspligten, så det fremover kun bliver elektronisk, og ændring af opgørelsen af årslønnen, der danner grundlag for udregning af erstatning, ved at arbejdsmarkedsbidraget trækkes fra.

Ophævelse af underrettningspligten vil helt klart stille de arbejdsskadede, der ikke har adgang til en computer, ringere. Selv om der efterhånden er pc'er i mange hjem, er der stadig en del, der ikke har og ikke vil få sådan en tingest installeret i deres hjem. Og derfor vil de med denne lov miste muligheden for at følge deres sag. Det mener vi er en forkert vej at gå, og hvis der skal ske en ændring, vil jeg foreslå, at man i forbindelse med anmeldelsen af en skade kan gøre opmærksom på, om man ønsker, at kommunikationen vedrørende skaden skal foregå elektronisk eller pr. brev. Det vil jeg anmode ministeren om at stille som ændringsforslag til lovforslaget.

Så er der erstatningsopgørelsen tilbage. Der kan man jo spørge: Hvad i alverden har ministeren egentlig tænkt sig? At fremsætte et forslag, hvor det er dem, der har fået en arbejdsskade, der skal betale for, at regeringens skattereform ikke kommer til at ramme arbejdsgiverne, er en omvendt Robin Hood, der vil noget. Er virkeligheden ikke, at dengang regeringen lavede sit skævvridende forslag om skattelettelse, hvor de rige får langt mere end de almindelige borgere i dette land, glemte man at tage højde for udregningen af arbejdsskadeserstatninger? Det hul skal nu lukkes som lyn og torden, og det klares med et snuptag ved at ændre på opgørelsen af årslønnen, der er grundlag for erstatning, simpelt hen ved at trække værdien af arbejdsmarkedsbidraget fra. Nåh jo, så stiger erstatningsniveauet fra 80 til 83 pct., men er sandheden ikke, at det gør det kun, for at arbejdsgiveren ikke ligefrem skal tjene på, at arbejdsmarkedsbidraget fjernes fra opgørelsen af årslønnen?

Alt i alt holder regeringen arbejdsgiverne skadesløse ved at lade dem, der får en arbejdsskadeserstatning, få en mindre effekt af skattereformen end alle andre i dette land. Det er helt nøjagtigt 2.280 kr. på de løbende erstatninger hvert år efter skat. Det er penge, de skulle have brugt til at betale de øgede afgifter, der skal finansiere skattereformen. Og i høringssvaret fra Danske Advokater, som vi har modtaget i dag, fremgår det, at der vil være personer, der direkte taber på denne lov. Det står direkte i modstrid med ministerens egne forsikringer i lovforslaget om, at der ikke vil være nogen, der taber ved loven.

Hvis der er en regning, der skal sendes videre, var det så ikke bedre at sende den derhen, hvor der er nogle, der har råd til det? Ikke

nok med at man som ansat kan få en arbejdsskade – med alt, hvad det nu indebærer – man skal også være med til at finansiere regeringens skattereform. Det er et ualmindelig beskidt trick, vil jeg sige til ministeren. Hvis ikke ministeren kommer op med en bedre måde at finansiere sin forglemmelse på, så det ikke går ud over de arbejdsskadede, stemmer Socialdemokratiet imod lovforslaget.

Kl. 18:04

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Hr. Bent Bøgsted som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 18:05

(Ordfører)

Bent Bøgsted (DF):

Jeg er enig med de tidligere ordførere i, at forslaget her er kompliceret. Det kan være svært at sætte sig ind i, og som hr. Lennart Damsbo-Andersen sagde, blev der bedt om en teknisk gennemgang, hvilket jeg støtter, for det er ikke nemt at forstå, hvad det egentlig går ud på. Jeg skal også her i den forbindelse sige, at jeg er enig i kritikken af den korte høringsfrist. 5 dage er ikke lang tid, og det er selvfølgelig også derfor, at Danske Advokater ikke nåede at få deres høringsvar ind til tiden.

Det, som vi i Dansk Folkeparti har forstået er, hvad skal man sige, problemstillingen i det her, er, at man i forbindelse med afskaffelsen af mellemskatten glemte, at der også var noget, der hed beskatning af arbejdsskadeserstatning – hvis jeg vel at mærke har forstået det rigtigt, for det er indviklet. Havde man nu taget højde for det dengang, ville vi selvfølgelig nok ikke stå med problemet i dag. Det betyder jo så også, når man ikke tog højde for det dengang, at der faktisk er nogle, der har fået en højere erstatning i 2010, end de egentlig skulle have haft, og der er opstået en ulighed imellem kapitalisering og løbende udbetaling. Men det siger jeg altså med det forbehold, at jeg måske ikke har forstået det rigtigt, og jeg håber, at den tekniske gennemgang kan klarlægge noget af det.

Så gør man det, da arbejdsmarkedsbidraget bliver fjernet, at man hæver erstatningsniveauet fra 80 til 83 pct., for så er det udgiftsneutralt. I høringsvarene kan man så også se, at beskæftigelsesministeren har skrevet, at det ikke indebærer en forringelse for de tilskadekomne. Det er så det, vi skal have afklaret i den tekniske gennemgang – om det er rigtigt, eller hvordan det hænger sammen. Det er det der med, at der er kommet høringsvar efter tidsfristen fra Danske Advokater, hvor de redegør for, at der er nogle, der vil miste noget. Men om det er i forhold til 2009, at der ikke er nogen, der mister noget, eller om det, som advokaterne er kommet frem til her, er i forhold til det beløb, der er udbetalt i 2010, fremgår ikke helt klart af Danske Advokaters høringsvar. Jeg tror, de har taget det, som ligger i 2010, og ikke, som det skulle have været, efter 2009. Men der er i hvert fald en hel del, vi skal have afklaret i forbindelse med den tekniske gennemgang, og i Dansk Folkeparti venter vi med at tage stilling til det, indtil den tekniske gennemgang er blevet foretaget.

Vi er så til gengæld enige med ministeren i, at der er et problem her, der skal løses. Vi skal have rettet op på, hvad der er sket i forbindelse med ændringen af arbejdsskadeserstatningen, men vi kan ikke rigtig gennemskue det, før vi har fået den tekniske gennemgang – også ud fra nogle af de høringsvar, der er kommet. Så Dansk Folkeparti venter med at tage stilling, indtil vi har været igennem den tekniske gennemgang.

Kl. 18:08

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Lennart Damsbo-Andersen for en kort bemærkning.

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Jeg kunne godt tænke mig at kommentere hr. Bent Bøgsteds ordførelse en lille smule. Jeg skal nok lade være med at gå ind i det tekniske. Som det er blevet sagt, er det jo ret vanskeligt.

Men det principielle er det jo ikke så svært at komme ind på, nemlig hvem det er, der skal bøde for, at der er lavet en skattereform, som måske ikke lige er blevet tænkt færdig. Er ordføreren ikke enig med Socialdemokratiet i, at det er betænkeligt, at man i den her situation kan stå på en sådan måde, at det reelt er den, der har fået en arbejdsskade og skal have en erstatning, der må bøde for det, at arbejdsgiverne ikke skal betale mere i præmie for deres forsikring?

Kl. 18:09

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 18:09

Bent Bøgsted (DF):

Jo, det kan man sagtens sige. Men jeg synes, at det lige nu her er meget svært at gennemskue, hvad der egentlig ligger i det her, for når man ser på ministerens kommentarer til høringsvaret fra LO, hvor beskæftigelsesministeren bemærker, at forslaget samlet set ikke indebærer en forringelse for de tilskadekomne, får man jo det indtryk, at der ikke er nogen, der mister noget, og der er ikke nogen, der kommer af med noget, fordi det er udgiftsneutralt. Så har man godt nok fjernet arbejdsmarkedsbidraget, og spørgsmålet er så: Skulle det fjernes, eller skulle det ikke? Den skadelidte får jo ikke arbejdsmarkedsbidraget udbetalt, når vedkommende arbejder. Det er jo en skat, man skal af med, så det kan altid diskuteres, om det skal med det her i.

Så hæver man det fra 80 til 83 pct. for at kompensere for det, men jeg synes, det er svært at bedømme, før vi har fået en teknisk gennemgang.

Kl. 18:10

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Lennart Damsbo-Andersen.

Kl. 18:10

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Så vil jeg sådan helt enkelt spørge på en anden måde: Hvis nu det så viser sig efter den tekniske gennemgang, at det rent faktisk er de arbejdsskadede, der kommer til at betale eller undgælde for det her, vil Dansk Folkeparti så være med til at lave en løsning, der vil sikre, at det ikke bliver de arbejdsskadede, der kommer til at undgælde?

Kl. 18:10

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 18:10

Bent Bøgsted (DF):

I Dansk Folkeparti venter vi med at tage stilling til, hvad vi vil, til efter en teknisk gennemgang.

Kl. 18:10

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Hr. Eigil Andersen som ordfører for SF.

Kl. 18:10

(Ordfører)

Eigil Andersen (SF):

I forlængelse af flere af de foregående ordførere vil jeg sige, at vi her står over for noget, hvor der er stor, stor risiko for, at det ender med

lovsjusk. Lovforslaget er fremsat den 16. april. Det er 10 dage siden i dag. Der er lavet en høringsfrist på 5-6 dage, og høringsvarene har vi, så vidt jeg husker, fået ind sidst på eftermiddagen i fredags, og nogle af høringsvarene er først kommet her i eftermiddag. Jeg mener ikke, at det kan betyde noget som helst andet, end at der er stor risiko for lovsjusk, og det vil jeg advare meget kraftigt imod. For som det er blevet sagt af nogle af de foregående ordførere, er der her tale om teknisk meget indviklet stof. Jeg sætter pris på Venstres ordførers ærlighed, når hun siger, at hun har været i en ordbog for at finde ud af, hvad kapitaliseringsfaktorer egentlig betød. Det eksempel illustrerer meget godt kompleksiteten i det her lovforslag.

Arbejdsskadeerstatning er, som navnet siger, en erstatning for manglende arbejdsindtægter, en erstatning for den arbejdsindtægt, som man ikke længere har mulighed for at få, fordi man er blevet slidt ned, har været udsat for en arbejdsulykke eller har fået en erhvervssygdom. Udgangspunktet er så, at arbejdsskadeerstatning er en løbende ydelse ligesom lønnen, men der kan være nogle tilfælde, hvor det er bedre, at den pågældende får udbetalt et engangsbeløb helt eller delvis. Så er det, at man har nogle regler for, hvordan det skal regnes om.

Der har man så to grundlæggende punkter, som regeringen vil ændre på. Man ændrer på regnestykket, når man skal beregne den årsløn, som erstatningen skal udmåles i forhold til. I dag er det sådan, at regnestykket på mange punkter er ens, uanset om man har fået en skade, som man går til byretten med, eller om man har fået en skade, som man går til Arbejdsskadestyrelsen med – altså selvfølgelig en arbejdsskade. I begge tilfælde bliver regnestykket vedrørende årslønnen lavet, uden at man modregner for arbejdsmarkedsbidraget. Det tæller altså med, og dermed hylder man princippet om symmetri mellem arbejdsskadeerstatningslov og erstatningsansvarslov, et princip, som blev politisk knæsat for 6-7 år siden.

Det logiske symmetriske princip vil regeringen nu ændre på ved at indføre modregning for arbejdsmarkedsbidraget, når man yder erstatning for arbejdsskader. Erstatningen til de arbejdsskadede skal på den måde sættes ned, så det kan blive billigere for arbejdsgiverne, som har påført folk arbejdsskader. Man påstår bl.a., at man dermed har rettet en omkring 20 år gammel fejl, og det virker som en meget søgt argumentation. Som sagt bliver der nu forskel på arbejdsskade-forsikringsloven og erstatningsansvarsloven.

Jeg vil i øvrigt også nævne og kan fuldt ud støtte den kritik, som er kommet fra den socialdemokratiske ordfører, nemlig at Danske Advokater i deres henvendelse, som vi har fået i dag, skriver, at der bliver ret markante forringelser i erstatninger for erhvervsevnetab.

Så synes regeringen heller ikke, at de arbejdsskadede skal have gavn af, at regeringens egen skattereform fjerner mellemskatten, altså at mellemskatten sættes ned til nul. De nuværende regler er meget klare. Når man beregner årsindkomsten og skal omregne den til et engangsbeløb, skal man bl.a. trække mellemskatten fra, fordi der ikke betales mellemskat af engangsbeløbet. Når mellemskatten nu bliver nul, skal der modregnes nul – selvfølgelig. Så simpelt, så enkelt og så logisk er det. Men det vil regeringen så lave om, igen for at nedsætte engangserstatningen og dermed spare arbejdsgiverne for forsikringsudgifter.

Forslaget kan dermed siges at være udtryk for en klar og enkel klasse- og omfordelingspolitik. Man tager fra de arbejdsskadede og giver til arbejdsgiverne, og man giver mest til de arbejdsgivergrupper, som sender flest mennesker ud af arbejdsmarkedet med en arbejdsskade, fordi de har et dårligt arbejdsmiljø. Det er jo en grotesk hjælp til de arbejdsgivere, der har et dårligt arbejdsmiljø. I virkeligheden ville det være bedre, at netop de skulle betale noget mere, fordi det måske kunne animere dem til, at de forbedrede deres arbejdsmiljø. Sagen er også den, kan jeg da nævne i den forbindelse, at den tanke også ligger i Socialdemokratiet og SF's fælles skatteudspil »Fair Forandring«. Det indeholder bl.a. en arbejdsmiljøafgift, som

mest skal betales af de brancher, hvor risikoen for, at man bliver udstødt på grund af dårligt arbejdsmiljø, er størst.

Jeg skal til sidst i forbindelse med det her forslag for at være en lille smule retfærdig nævne, at der gives en vis kompensation for den her omfordeling, ved at man giver nogle af de penge, man har taget fra folk, tilbage igen ved at forhøje en bestemt procentsats. Men det sletter ikke hovedindtrykket af, at det er et dårligt forslag for de arbejdsskadede.

Kl. 18:16

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Fru Helle Sjelle som konservativ ordfører.

Kl. 18:16

(Ordfører)

Helle Sjelle (KF):

I Det Konservative Folkeparti mener vi, at det skal kunne betale sig at arbejde hårdt og dermed også forsørge sig selv. Derfor er vi også glade for forårspakke 2.0, skattereformen, som regeringen og Dansk Folkeparti gennemførte sidste år. Reformen letter nemlig indkomstskatten markant. Det kommer også personer, der har været ude for en arbejdsulykke, til gode. Lovforslaget fra beskæftigelsesministeren, som vi førstebehandler i dag, handler netop om at tilpasse loven om arbejdsskadesikring til skattereformen.

Hvis man er så uheldig at komme ud for en arbejdsulykke og skal have erstatning, kan det ske på to måder. Hvis man har tabt over 50 pct. af sin erhvervsevne, får man udbetalt erstatningen som et månedligt beløb frem til folkepensionsalderen. Hvis man derimod har tabt under 50 pct. af sin erhvervsevne, får man udbetalt erstatningen som et engangsbeløb. Skattereformen har dog gjort det nødvendigt at ændre den måde, som det engangsbeløb beregnes på. Skattereformen har nemlig fjernet mellemskatten, og det betyder, at værdien af de løbende udbetalinger til de arbejdsskadede personer nu overstiger værdien af engangsbeløbet. Med andre ord får personer, der får deres arbejdsskadeerstatning udbetalt månedligt, mere ud af skattereformen end personer, der får deres arbejdsskadeerstatning udbetalt som et engangsbeløb. Den urimelige forskel vil lovforslaget rette op på. Det er i hvert fald hensigten.

For at rette op på forskellen vil lovforslaget bl.a. hæve erstatningsbeløbet fra 80 til 83 pct. af årslønnen før arbejdsulykken. Det skulle gerne øge arbejdsgivernes udgifter. Samtidig vil forslaget betyde, at arbejdsmarkedsbidraget trækkes ud af den årsløn, som erstatningen bliver beregnet ud fra. Det vil sænke arbejdsgivernes udgifter. Endelig vil engangserstatningerne blive tilpasset til de nye skattesatser i 2011. Lovforslaget vil altså sikre en ligelig behandling af personer, der får deres arbejdsskadeerstatning udbetalt som et månedligt beløb frem til pensionsalderen, og personer, der får deres arbejdsskadeerstatning udbetalt som et engangsbeløb. Det synes vi Konservative er ret og rimeligt.

Derudover indeholder lovforslaget tre andre elementer, som jeg vil kommentere i korte træk. Det første element er, at reglerne for fastsættelse af indkomsten i året før arbejdsskaden ændres en smule. Ændringen vil betyde, at oplysninger om årsindkomsten som udgangspunkt skal stamme fra SKAT, da de oplysninger som regel er de mest præcise. Samtidig vil ændringen betyde, at årslønnen kan fastsættes ud fra et skøn i de situationer, hvor oplysningerne fra SKAT ikke giver et retvisende og rigtigt billede.

Det andet element er en afskaffelse af den særlige underretningspligt, som Arbejdsskadestyrelsen har i de arbejdsskadesager, hvor den ikke kan træffe afgørelse inden for fristen. Underretningspligten er nemlig blevet overflødig, fordi Arbejdsskadestyrelsen er begyndt løbende at orientere sagens parter undervejs i behandlingen af sagen.

Det tredje og sidste element er en fremrykning af tidspunktet for anmeldelse af nogle typer arbejdsulykker. I dag er det sådan, at hvis en arbejdsgiver forventer, at en arbejdsulykke vil give ret til erstat-

ning, skal vedkommende anmelde ulykken senest 9 dage efter ulykken. Den praksis vil det her lovforslag ikke ændre på. Lovforslaget vil derimod ændre på praksis i de sager, hvor den tilskadekomne 5 uger efter arbejdsulykken fortsat er sygemeldt. I dag skal arbejdsgivere anmelde de ulykker, 9 dage efter at de 5 uger er gået. Med lovforslaget vil arbejdsgiveren skulle anmelde ulykken præcis 5 uger efter ulykken, hvis den tilskadekomne fortsat er sygemeldt. Det er der god grund til, da arbejdsgiveren er forpligtet til at holde en opfølgningssamtale med den sygemeldte efter 4 ugers sygemelding. Ved den lejlighed kan arbejdsgiver og arbejdstager så passende drøfte, hvorvidt arbejdstager kan genoptage sit arbejde eller ej, inden de første 5 ugers sygemelding er gået.

Alt i alt kan vi Konservative bakke op om lovforslaget fra ministeren – et lovforslag, som først og fremmest er en konsekvensændring som følge af skattereformen.

Kl. 18:20

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Hr. Morten Østergaard som ordfører for De Radikale.

Kl. 18:20

(Ordfører)

Morten Østergaard (RV):

For et år siden færdigbehandlede Folketinget aftalen om regeringens og Dansk Folkepartis skattereform, forårspakke 2.0.

I dag førstebehandler vi så et lovforslag, som fremsættes under dække af at være en teknisk konsekvens heraf. Forslaget regulerer fastsættelsen af arbejdsskadeerstatning. Angiveligt skyldes det ændringer i skattesatserne i forårspakke 2.0, at loven nu ændres. Regeringen har altså brugt det meste af et år på dette konsekvensforslag. Alligevel har man kun kunnet finde tid til 5 dages høring, og alligevel har man ikke kunnet overholde Folketingets frister for fremsendelse af høringssvar og notater.

Det er dybt pinligt og i modstrid med retningslinjerne for god kvalitet i lovgivningen. Bedre bliver det ikke, når man så læser høringssvarene, for der synes at være en afgrundsdyb uenighed mellem regeringen og bl.a. Danske Advokater om, hvorvidt forslaget forringer de økonomiske vilkår for arbejdsskadede. Danske Advokater mener desuden ikke, at der er behov for at lovgive på ny, da der allerede er bemyndigelse til at justere efter nye skattesatser.

Men djævelen ligger som bekendt i detaljen. For at gøre forslaget udgiftsneutralt laver man nemlig også en ændring omkring arbejdsmarkedsbidraget, som fremover ikke indgår i årslønsfastsættelsen. Til gengæld forhøjes så erstatningsniveauet fra 80 pct. til 83 pct., og herved bliver, og jeg citerer: den samlede løsning udgiftsneutral. Den samlede løsning, ja, men for den enkelte arbejdsskadede er det interessante jo, om lovforslaget forringer de økonomiske vilkår i deres tilfælde. De kan jo ikke leve af, at den samlede løsning er udgiftsneutral.

Værre bliver det, når beskæftigelsesministeren reagerer på en pressemeddelelse fra et advokatfirma om, at de skadelidte mister 150 mio. kr. på forslaget. For pludselig er argumentet ikke forårspakken, men de seneste skattereformer, altså både forårspakke 2.0 og forårspakke 1.0 fra 2007, og som ministeren skriver, stilles ingen ringere end før reformerne. Men sådan kan man da vist ikke regne, altså pludselig at rykke udgangspunktet tilbage til 2007. Det gør det jo så selvfølgelig endnu mere bizart, at lovforslaget først kommer nu. Men det er altså ikke let at blive klog på forslaget, og der har dårlig været tid til at blive klog på det.

Normalt vil vi ikke forhindre en konsekvensrettelse som følge af en aftale, som vi ikke er med i, men usikkerheden ved det her lovforslag er så stor, at hvis vi ikke kan få klarhed over det i udvalgsbehandling, ønsker vi ingen andel i det og vil så stemme imod.

Kl. 18:22

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det fru Line Barfod som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 18:23

(Ordfører)

Line Barfod (EL):

Jeg vil også gerne indgå i koret af kritikere over, at man kommer med det her lovforslag så sent og efter en så urimelig kort høringsfrist.

Ministeren skriver i høringsnotatet, at det var nødvendigt, fordi man skal offentliggøre kapitaliseringsfaktorer inden udgangen af oktober 2010, men det er der jo ikke noget nyt i. Det er ikke et krav, der pludselig er dumpet ned fra himlen. Ministeren kunne jo sagtens have fremsat det her lovforslag langt tidligere, sådan så man havde haft ordentlig tid til behandlingen.

Jeg synes, at det er vigtigere at få behandlet det her forslag ordentligt, og hvis det ikke kan nås inden sommerferien, må vi nå det efter sommerferien.

Jeg er også enig med de mange ordførere, der har sagt, at vi må have en teknisk gennemgang og få det her forklaret. Jeg har meget svært ved at forstå ministerens argumenter for, at det skulle være nødvendigt. Men meget af det, der er kommet, er meget teknisk, og jeg håber, at vi undervejs også kan få ministerens holdning til de mange forskellige beregninger, der er fremme. Umiddelbart har jeg det jo sådan, at når man får en arbejdsskadeerstatning, skal den jo erstatte den indkomst, man ellers ville have haft, og når regeringen har lavet nogle skattereformer, der betyder, at man ville have fået en større del udbetalt, skal det samme jo ske for de arbejdsskadede.

Derfor har jeg svært ved at forstå, at skattereformen skulle være et argument for, at det er nødvendigt at ændre i forhold til arbejdsskadeberegningerne. Det håber jeg at vi kan få afklaret under den tekniske gennemgang, men umiddelbart ud fra de høringssvar, der er kommet fra Danske Advokater, og det, der er kommet fra Elmer & Partnere, kan jeg meget dårligt se for mig, at Enhedslisten skulle kunne stemme for det her forslag, fordi det meget klart virker, som om man skærer ned i forhold til de arbejdsskadede, hvilket jo også fremgår af de økonomiske konsekvensberegninger af lovforslaget, som siger, at man vil spare på, hvor meget man udbetaler i arbejdsskadeerstatninger.

Kl. 18:25

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Beskæftigelsesministeren.

Kl. 18:25

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Tak for debatten og for de bemærkninger, der er kommet til lovforslaget. Jeg vil gerne her fra start beklage, at høringsfristen har været så kort, og at det dermed naturligvis også har været svært for nogle ordførere at nå at få læst det hele godt igennem inden førstebehandling. Derfor er jeg glad for, at der allerede, som jeg har fået det fortalt, er aftalt en teknisk gennemgang, og at den skulle ligge den 4. maj. Det er jeg meget tilfreds med, og jeg håber naturligvis, at det vil opklare de spørgsmål, som der helt rimeligt er blevet stillet.

Med forslaget sikres det, at vi fortsat opfylder de forudsætninger for fastlæggelsen af kapitaliseringsfaktorerne, som vi indførte i 2007. Flere af høringsparterne har gjort indsigelser mod den samlede løsning med hensyn til kapitaliseringsfaktorer. Denne holdning er også kommet til udtryk under vores behandling af forslaget her i dag. Jeg er ikke enig i kritikken. Den løsning, der er foreslået, er efter min klare opfattelse en afbalanceret og fornuftig løsning, som på den ene side er rimelig og fair over for de tilskadekomne og på den anden si-

de ikke belaster vores i forvejen hårdt trængte erhvervsliv med betydelige og utilsigtede ekstraudgifter.

Med løsningen sikrer vi, at modtagerne af løbende erstatning deler gevinsten af skattereformen med modtagere af kapitalerstatning, og vi sikrer, at værdien af erstatningen samlet set bliver større for begge parter end før skattereformerne. Alle tilskadekomne bliver således samlet stillet bedre end før skattereformerne. Jeg mener, at det er en god løsning for de tilskadekomne, og jeg vil fremhæve, som også andre ordførere har fremhævet, at lovforslaget kun har virkning for fremtidige sager. Der er således ingen, der har fået tilkendt erstatning før den 1. januar 2011, der får nedsat deres erstatning som følge af forslaget.

Lovforslaget indebærer desuden en justering af reglen om fastsættelse af den årsløn, der ligger til grund for beregningen af erstatningen. Lovens nuværende hovedregel om fastsættelse af årsløn til tilskadekomne opretholdes. Med det præciseres, at årslønnen fremover kan fastsættes på grundlag af oplysninger fra indkomstregisteret og andre oplysninger fra SKAT. Hvis disse oplysninger i enkelte situationer ikke giver et retvisende billede af årslønnen, vil det dog fortsat være muligt at fastsætte årslønnen efter et skøn. Herved sikres, at erstatningen fortsat afspejler de tilskadekomnes reelle indtjeningsevner.

Det foreslås også at rykke fristen for arbejdsgiverens anmeldelse af visse arbejdsulykker frem, så vi hurtigere kan komme i gang med at behandle de tilskadekomnes erstatningskrav. Fremrykningen sikrer også større sammenhæng med de nye samtaleforløb, som regeringen har indført i syge-/dagpengereglerne. Endelig ophæves en obligatorisk underretningspligt for Arbejdsskadestyrelsen i de sager, hvor der ikke er behov for en underretning. Med forslaget vil de tilskadekomne selvfølgelig fortsat blive underrettet om status for sagen i de sager, hvor det er nødvendigt, men fremover vil det ske, når det har en værdi for de tilskadekomne, og ikke bare, fordi der er et krav i loven.

Jeg kvitterer for de fremførte bemærkninger til lovforslaget, og så ser jeg frem først og fremmest til den tekniske gennemgang, men naturligvis også til den udvalgsbehandling, som skal finde sted.

Kl. 18:29

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Lennart Damsbo-Andersen for en kort bemærkning.

Kl. 18:29

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Det er jo rigtigt, som ministeren siger, at der er en række positive effekter af det lovforslag, som bliver fremsat, uanset at det nu er en hastelov og alt muligt andet. I bund og grund handler det om for ministeren og regeringen, at det skal holdes udgiftsneutralt i hvert fald for arbejdsgiverne. Men vil ministeren så ikke bare lige bekræfte over for mig, at den der lille handling med at pille arbejdsmarkedsbidraget ud af det beregningsgrundlag, man skal lave for at finde erstatningen, faktisk betyder, at den enkelte arbejdsskade får en mindre erstatning fremover – altså, at de, der får arbejdsskader fremover, får en mindre erstatning, end de ellers ville have gjort?

Kl. 18:30

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ministeren.

Kl. 18:30

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Jeg vil gerne prøve at begrunde det med arbejdsmarkedsbidraget. For det er jo sådan, at ved den seneste skattereform forsvandt mellemskatten. Mellemskatten indgår i den beregningsformel, som fastsætter kapitaliseringsfaktorerne, og herved er forudsætningen for den økonomiske lighed imellem de to erstatningsformer jo så bristet.

Den forudsætning blev indført ved ændring af arbejdsskadesikringsloven i 2007, hvor man senest ændrede hele principgrundlaget for kapitaliseringsfaktorerne.

Så forslaget om at trække arbejdsmarkedsbidraget ud af den årsløn, der lægges til grund for beregningen af erstatningen, og om at forhøje erstatningsniveauet til de 83 har jo i det væsentligste netop til formål at gøre lovforslaget udgiftsneutralt. Det er sådan set det vigtige, synes jeg. Hertil kommer jo så hele spørgsmålet om at trække arbejdsmarkedsbidraget ud af årslønnen, fordi det samtidig indebærer, at modtagere af erstatning af arbejdsskade jo får beregnet erstatning på baggrund af at være modtagere af overførselsindkomst. Det er jo sådan hele årsagen til, at arbejdsmarkedsbidraget bliver trukket ud.

Kl. 18:31

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Spørge- og svartiden er 1 minut. Hr. Lennart Damsbo-Andersen.

Kl. 18:31

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Det er interessant, at ministeren nu vælger at tage overførselsindkomster med ind i debatten, for så vidt jeg er orienteret, er en erstatning jo ikke en overførselsindkomst; de ligger jo ovre i en helt anden slags lovgivning. Det her er jo en erstatning for tabt løn, fordi man har haft en arbejdsskade, så det er jo sådan lidt underligt at tage den del ind.

Jeg forstår ikke helt, hvorfor vi skulle have den tekniske gennemgang eller i hvert fald noget af den her fra talerstolen nu, men o.k., lad det så være; det er måske for at snakke en lille smule udenom.

Er realiteterne i det her ikke, at de arbejdsskadede skal betale for eller bøde for, at regeringen har lavet en skattereform, og at arbejdsgiverne ikke må komme til at betale ekstra i præmie for det? Det må det jo være. Det er den ene ting.

Den anden er så: Vi kunne jo sagtens finde ud af det her, hvis vi kunne lave en ordning, der betyder, at de arbejdsskadede ikke skal miste noget ved det, og at arbejdsgiverne heller ikke skal. Det må jo være muligt at finde en anden måde at gøre det på, sådan at ingen af de to parter bliver berørt af det.

Kl. 18:32

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ministeren.

Kl. 18:32

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

For det første vil jeg gerne sige, at jeg virkelig mener, det her er den bedst mulige måde at gøre det på. Og jeg kan godt betro både hr.

Lennart Damsbo-Andersen og andre, at det har været en rimelig kompliceret affære at finde frem til den løsning, som var den bedste. Jeg mener, det her er den bedste løsning.

Hvis vi kigger på, hvad man så får ud af det, hvis man nu er så uheldig at komme til skade, hvordan ser det så ud efter de her regelændringer? Så er det sådan sammenlignet med tiden før skattereformen, at hvis man får engangserstatning, får man med det her lovforslag 17.000 kr. mere udbetalt, og får man løbende erstatning, får man i gennemsnit 300 kr. mere om måneden. Og så er det så, at vi jo også får de to erstatningsformer sidestillet ved at hæve procenten fra 80 til 83. Derfor mener jeg, det er den rigtige måde at gøre det på.

Kl. 18:33

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Der er en kort bemærkning fra hr. Eigil Andersen.

Kl. 18:33

Eigil Andersen (SF):

Nu kunne man jo have finansieret det her på en anden måde i stedet for at lade de arbejdsskadede betale. Man kunne eksempelvis i skattereformen have afsat penge til at kompensere arbejdsgiverne, hvis man ville det, eller man kunne have ladet arbejdsgiverne betale det. Men det har man så valgt ikke at gøre, man vælger at lade de arbejdsskadede betale.

Hidtil har der været enighed om, at der skulle være de samme principper i erstatningsansvarsloven, hvor man medregner arbejdsmarkedsbidrag, når man beregner de her ting, og arbejdsskadeforsikringsloven, hvor man nu trækker arbejdsmarkedsbidraget fra. Hvorfor mener regeringen, at man nu efter arbejdsskadeforsikringsloven skal have en lavere erstatning, end man kan få efter erstatningsansvarsloven, når der hidtil har været enighed om, at de burde beregnes på samme måde?

Kl. 18:34

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ministeren.

Kl. 18:34

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Til det første, hr. Eigil Andersen nævner, at man bare kunne have finansieret det på en anden måde, vil jeg sige, at man jo kan finansiere sådan noget på mange måder. Men jeg må sige, at jeg synes, det her er den mest rimelige og den helt rigtige måde at gennemføre de her ændringer på – ændringer, som jo er helt nødvendige, fordi mellemskatten nu er væk, og derfor siger det sig selv, at det er nødvendigt, at vi ændrer de her regler nu.

Når jeg så synes, at det er den rigtige måde at gøre det på, er det vitterlig, fordi jeg ikke synes, man skal pålægge erhvervslivet øgede udgifter nu. Men jeg synes på den anden side heller ikke, at vi skal tage noget fra de arbejdsskadede. Derfor er det jo, at man har fundet den her udgiftsneutrale måde at gøre det på, og derfor er det, at man nu har ændret forudsætningerne, sådan at man, på trods af at mellemskatten er fjernet, får lige meget udbetalt.

Kl. 18:35

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Eigil Andersen.

Kl. 18:35

Eigil Andersen (SF):

Det betyder altså, at regeringen har bestemt sig for, at arbejdsskadede skal have mindre gavn af skattelettelserne, end andre mennesker skal have. Det virker jo grotesk, og derfor vil jeg spørge igen, hvorfor det er sådan, at regeringen nu mener, at efter erstatningsansvarsloven skal der stadig væk udbetales erstatninger, hvor arbejdsmarkedsbidraget er indregnet, men efter arbejdsskadeforsikringsloven skal det nu være dårligere, sådan at arbejdsmarkedsbidraget skal fratrækkes og der skal udbetales lavere erstatninger.

Hvorfor skal der være den forskel mellem de to lovgivninger, som man hidtil har været enige om skulle være ens?

Kl. 18:36

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ministeren.

Kl. 18:36

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

For det første mener jeg ikke, at man kan sammenligne de to situationer, men det, der er det afgørende her, vil jeg sige til hr. Eigil Andersen, er jo netop, at der ikke bliver taget noget fra nogen. Det er helt afgørende for mig, og derfor synes jeg også, at hr. Eigil Ander-

sen fuldstændig svigter, når hr. Eigil Andersen slet ikke får nævnt, at det er sådan, at hvis man får en engangserstatning, får man i gennemsnit 17.000 kr. mere, og får man løbende erstatninger, får man i gennemsnit 300 kr. mere om måneden. Jeg synes, det er lidt ærgerligt, at man slet ikke nævner det i debatten i dag, for jeg vil godt sige, at det er afgørende for mig, at man netop ikke tager noget fra nogen.

Det er jo også sådan, at de her ændringer først træder i kraft fra nytår, og det vil sige, at de, der allerede nu får udbetalt arbejdsskaderstatning, slet ikke bliver berørt af det. Det er kun ved fremtidige erstatninger.

Kl. 18:37

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Der er en kort bemærkning fra fru Line Barfod.

Kl. 18:37

Line Barfod (EL):

Ministeren bliver ved med at sige, at det er nødvendigt, men ministeren har stadig væk ikke forklaret, hvorfor det skulle være nødvendigt. Hvorfor er det nødvendigt, at de arbejdsskadede skal have en mindre erstatning, fordi regeringen har gennemført en skattereform? Hvad er det, der gør, at det er *nødvendigt*? Ministeren siger, at det er et valg fra regeringens side, at man ikke vil have, at erhvervslivet skal betale så meget – det er et valg. Men hvorfor er det så nødvendigt at gennemføre den her reform, som går ud over de arbejdsskadede?

Så lige til det spørgsmål, hr. Eigil Andersen stillede et par gange og ikke fik svar på: Hvorfor mener ministeren, at der skal være forskel på de erstatninger, man får efter arbejdsskadeloven og efter erstatningsansvarsloven, når vi plejer at mene, at de skal følges nogenlunde ad?

Kl. 18:38

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ministeren.

Kl. 18:38

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Når jeg siger, at det er nødvendigt, så er det jo, fordi mellemskatten er blevet fjernet med den skattereform, som vi har gennemført. Og derfor er det jo nødvendigt, vil jeg sige til fru Line Barfod, for jeg ved slet ikke, hvordan fru Line Barfod ellers ville få det til at fungere. Jeg synes jo egentlig, at det kunne være passende at tage en diskussion om, at mellemskatten er væk, for det er noget, der kommer alle til glæde, og det kommer netop også de arbejdsskadede til gavn fremover.

Fru Line Barfod vil vel ikke i dag afvise, hvis det er sådan, at vi gennemfører det her, at man, hvis man får det udbetalt på én gang, så får 17.000 kr. mere udbetalt, og at man, hvis det er løbende udbetaling, får 300 kr. mere i gennemsnit om måneden. Eller hvad? Altså, det er sådan set det, der står lidt tilbage nu, nemlig at fru Line Barfod fuldstændig kaster vrage på alt, hvad der ligger i det her lovforslag, og prøver på at få det til se ud af noget andet, end det egentlig er.

Kl. 18:39

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Line Barfod.

Kl. 18:39

Line Barfod (EL):

Jeg synes, det er ministeren, der forsøger at få det til at se ud, som om det er nødvendigt. Det bliver ministeren ved med at sige, men hun er stadig væk ikke kommet med nogen forklaring på det. Ministeren svarer heller ikke på spørgsmålet om, hvorfor regeringen me-

ner, at der skal være forskel på, hvad man får efter arbejdsskadeloven, og hvad man får efter erstatningsansvarsloven, når det hidtil har været holdningen, at de to erstatningslove gerne skulle følges nogenlunde ad. Det har ministeren ikke svaret på endnu, så det håber jeg at vi kan få svar på den her gang.

Kl. 18:39

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ministeren.

Kl. 18:39

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Jeg svarede sådan set hr. Eigil Andersen på det spørgsmål, for jeg mener ikke, at man kan sammenholde de to ting helt præcist. Men når det så er sagt, har fru Line Barfod jo altså også fået svar på, hvorfor det er nødvendigt, medmindre fru Line Barfod er så meget imod skattereformen, at fru Line Barfod er helt imod, at mellemskatten er blevet fjernet.

Det er jo det, der er hele årsagen til, at vi står her i dag, vil jeg sige til fru Line Barfod. Nok kan man leve i en boble som medlem af Enhedslisten og prøve at se verden lidt anderledes end alle andre, men man kan jo altså ikke nægte fuldstændig, at vi har gennemført en meget, meget stor skatteomlægning ved en skattereform, der gør, at det kan betale sig for alle at arbejde.

Så fik jeg jo altså heller ikke svar på mit spørgsmål, nemlig om fru Line Barfod fuldstændig vil benægte, at det for fremtiden er sådan, at man, hvis man får det hele udbetalt på én gang, vil få 17.000 kr. mere, og at man, hvis man får det som løbende udbetaling, i gennemsnit vil få 300 kr. mere pr. måned. Så den del af sagen glemmer fru Line Barfod jo åbenbart fuldstændig.

Kl. 18:40

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Tak til ministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget, hvor der, forstår jeg, forestår en større teknisk gennemgang. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

**10) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 141:
Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af fattigdomsydelser.**

Af Özlem Sara Cekic (SF), Lennart Damsbo-Andersen (S), Anne Marie Geisler Andersen (RV) og Line Barfod (EL) m.fl.
(Fremsættelse 02.03.2010).

Kl. 18:41

Forhandling

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Forhandlingen er åbnet. Beskæftigelsesministeren.

Kl. 18:41

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Nu står vi her igen, kan man sige, men den her gang med en revideret genfremsættelse af beslutningsforslag B 75, som blev behandlet for lidt over et år siden. Beslutningsforslaget blev jo som bekendt

forkastet med 61 stemmer mod 49. Jeg vil derfor nu igen redegøre for regeringens politik om, at det skal kunne betale sig at arbejde, og om, hvorfor jeg er helt uenig i oppositionens stadige opfattelse af, at alting var bedre i gamle dage.

Kontanthjælp er det nederste sikkerhedsnet for personer, der ikke kan forsørge sig selv og deres familie. Formålet med kontanthjælpen er at sætte modtageren i stand til at klare sig selv, og derfor skal personer, der modtager kontanthjælp, udnytte og udvikle deres arbejds-evner og stå til rådighed for arbejdsmarkedet, i det omfang det kan lade sig gøre. Formålet med kontanthjælpsloftet er at sætte en øvre grænse for, hvor meget et ægtepar på kontanthjælp kan få udbetalt i offentlige ydelser. På den måde sikrer vi, at det altid kan betale sig at have et arbejde frem for at være på kontanthjælp.

Lad mig lige illustrere det ved et enkelt lille eksempel: Et ægtepar på kontanthjælp, omfattet af kontanthjælpsloftet, med to børn i alderen 3-6 år, som begge er i daginstitution, og hvor ægteparret har boligudgifter, der svarer til gennemsnittet, har et rådighedsbeløb på ca. 11.000 kr. om måneden efter skat, boligudgifter og daginstitutionsbetaling. Et ægtepar, der arbejder henholdsvis 37 timer og 25 timer om ugen til en timeløn på 100 kr., der svarer nogenlunde til mindstelønnen, vil have ca. 1.000 kr. mere til rådighed netto om måneden end et par på kontanthjælp, efter at skat, boligudgifter og alt andet er betalt.

Hvis kontanthjælpsloftet ikke havde været der, ville ægteparret med de nævnte lønindtægter have ca. 500 kr. mindre til rådighed om måneden i forhold til et ægtepar på kontanthjælp. Hvis dette var tilfældet, hvad var motivationsfaktorerne så for ægteparret på kontanthjælp til at gå ud og finde sig et arbejde? kan man spørge. Det synes jeg lige at oppositionen skulle tage at tænke lidt over.

Kulegravningen af kontanthjælpsområdet fra oktober 2006 viste derudover, at sandsynligheden for at komme i arbejde er højere for gifte og samlevende på det tidspunkt, hvor de bliver omfattet af kontanthjælpsloftet.

Hvad angår børnefamilier, er det regeringens helt klare holdning, at det bedste, vi kan gøre for en familie på kontanthjælp, er at få forældrene i arbejde. Det er ikke korrekt, når oppositionen fremfører, at kontanthjælpsloftet rammer børnefamilier ekstra hårdt. Kontanthjælpsloftet er udformet på en måde, der tager særlige hensyn til børnefamilier, samtidig med at det stadig indeholder et vigtigt incitament til at arbejde. Indtægter fra børnefamilieydelse og børnetilskud indgår ikke i kontanthjælpsloftet.

Af oppositionens bemærkninger til beslutningsforslaget fremgår det, at de familier, der rammes af kontanthjælpsloftet, nedprioriterer vintertøj, nye støvler, husleje og medicin. Som reglerne er i dag, kan personer på kontanthjælp, der er omfattet af kontanthjælpsloftet, som alle andre ud fra en behovsvurdering få hjælp til betaling af udgifter til f.eks. tandlæge eller medicin, ligesom børnefamilier også har mulighed for at få hjælp til betaling for børn i daginstitutioner, herunder også ved at få f.eks. økonomisk fripladstilskud. Derudover er der mulighed for at ansøge om enkelttydelser, hvis en familie ikke har råd til at erhverve nogle konkrete ting. Derudover er det sådan, at 97 pct. af de enlige forsørgere ikke er berørt af kontanthjælpsloftet.

I forhold til 300-timers-reglen kan jeg sige, at den blev indført for at sikre, at ægtepar på kontanthjælp reelt var til rådighed. Og reglen har virket efter hensigten. Mange, der tidligere ville være blevet på en langvarig kontanthjælp, er nu kommet i arbejde. En SFI-undersøgelse fra juni 2008 viser, at en tredjedel af de berørte ægtefæller har skaffet sig arbejde, hvilket regeringen er meget tilfreds med. Derudover viser undersøgelsen, at reglen ligeledes motiverer til øget job-søgning. Af SFI-undersøgelsen fremgår det også, at en anden tredjedel anses for ikke at stå til rådighed og derfor er at betragte som reelt hjemmegående. At en familie vælger at have en af parterne til at gå derhjemme, er jo dens eget valg, som hver familie skal have lov til at træffe, men den hjemmegående skal ikke forsørges af det offentlige.

Det er regeringens opfattelse, at en forhøjelse af kravet om antallet af arbejdstimer fra 300 til 450 timer vil bidrage til, at endnu flere ægtepar på langvarig kontanthjælp i højere grad vil søge ud på arbejdsmarkedet og dermed bringe sig ud af offentlig forsørgelse. Man skal ved 450-timers-reglen huske på, at de 450 timer jo er over 2 år, og at det svarer til ca. 5 timer om ugen. At ledigheden på nuværende tidspunkt er stigende, ændrer ikke på, at man skal stå til rådighed for at modtage kontanthjælp, og at 300-timers-reglen eller 450-timers-reglen netop er rådighedsregler.

Kl. 18:47

Hvad angår starthjælpen, var situationen før starthjælpens indførelse, at en meget stor gruppe af nyankomne udlændinge sad fast i kontanthjælpssystemet, fordi de ville tabe penge på at arbejde. De høje ydelser hæmmede i høj grad integrationen, fordi de netop havde den bivirkning, at modtagerne ikke kom ud på arbejdsmarkedet. Derfor var det afgørende for regeringen, at ydelserne fik et niveau, der betød, at det altid kunne betale sig at arbejde, og i dag har stort set alle familietyper en økonomisk fordel, blot ved at den ene tager et arbejde på mindstelønsniveau.

Det er regeringens opfattelse, at starthjælpen sammen med en massiv integrationsindsats i høj grad har fremmet integrationen, fordi flere er i uddannelse og mange flere er kommet i arbejde. Vores egne tal viser, at der er flere personer på introduktionsydelse på starthjælpsniveau, der er blevet selvforsørgende, end personer på introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau.

Eksempelvis er lidt under 50 pct. af dem, der ellers ville få introduktionsydelse på starthjælpsniveau, blevet selvforsørgende eller er kommet på SU 4 år efter, at de første gang modtog hjælp. Det er kun tilfældet for lidt under 35 pct. af dem, der kom til landet, før starthjælpen blev indført, og som derfor ville få ydelser på kontanthjælpsniveau, hvis de ikke havde været selvforsørgende. Således er der i dag langt flere i gruppen af starthjælpsmodtagere, der forsørger sig selv, end der er i gruppen, der efter de gamle regler ville modtage introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau. Færre er altså fastlåst på offentlig forsørgelse.

Det er fint for mig, at færre på offentlig forsørgelse ikke er et succeskriterium for Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre, men det er det altså for regeringen. Der bliver ganske rigtigt udbetalt mange enkeltydelser til starthjælpsmodtagere. Det er der sådan set heller ikke noget mærkeligt i, for nyankomne flygtninge modtager ekstra i den første tid, og det er, uanset om de er på starthjælp eller introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau. Når de ankommer til deres kommune, vil de næsten altid have brug for hjælp til etablering, hjælp til tandlægeudgifter samt hjælp til transport i forbindelse med deltagelse i introduktionsprogrammet. Dette er helt i overensstemmelse med regeringens politik: Hvor der er et særligt behov, skal der gives, men når behovet ophører, ophører disse enkeltydelser også.

Her til sidst vil jeg gerne afslutte med at sige, at regeringen selvfølgelig forstår, at det kan være ekstra svært at finde sig et arbejde, hvis man har været på offentlig forsørgelse i meget lang tid. Derfor har vi også sat en række initiativer i gang i form af integrations- og aktiveringsprojekter, som er særlig tilpasset netop de her grupper, der er tale om. For regeringen er det en kombination af en aktiv beskæftigelsespolitik og det, at det altid skal kunne betale sig at arbejde, der simpelt hen er den bedste måde til at sikre, at personer på offentlig forsørgelse har de bedste forudsætninger for også at komme i arbejde.

Ved at fremme beslutningsforslaget ville Folketinget således vedtage en beslutning, der ville resultere i en tilbagegang i den positive udvikling, som vi har set igennem de seneste par år, og det synes jeg simpelt hen ikke det danske samfund kan være tjent med. Til sidst kan jeg blot sige, at regeringen med disse ord ikke støtter beslutningsforslaget.

Kl. 18:50

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Line Barfod for en kort bemærkning.

Kl. 18:50

Line Barfod (EL):

Jeg synes jo, det er lidt absurd, at ministeren bruger tal fra en SFI-undersøgelse, der er blevet fuldstændig og totalt gennemhullet, som dokumentation for, at det skulle virke med de her ydelser.

Men det, jeg gerne vil spørge ministeren om, er, om ministeren er enig i, at de mennesker, der er på fattigdomsydelserne – dem, der lever af så lidt, som regeringen og Dansk Folkeparti har sat de her ydelser ned på – har mindre end det, som regeringen selv mener er nødvendigt at man skal have for at kunne klare sig i det danske samfund, nemlig det, som regeringen selv, når det gælder inddrivelse af gæld, har regnet sig frem til er nødvendigt for at have råd til at købe mad, tøj, medicin osv. Er ministeren enig i, at de mennesker, der lever på fattigdomsydelser, har mindre end det, regeringen selv siger er nødvendigt?

Kl. 18:51

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ministeren.

Kl. 18:51

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Jeg ved slet ikke, hvor fru Line Barfod vil hen med den snak. Ærlig talt, de tal her viser så entydigt, at det altid kan betale sig at stille krav til folk, hvis man samtidig fører en aktiv beskæftigelsespolitik, som vi netop gør. De tal her viser helt klart og tydeligt, at folk rent faktisk kommer i arbejde og dermed selv er med til at arbejde sig ud af en lavindkomstgruppe. Hvis man kigger på mobiliteten i lavindkomstgrupperne i Danmark, kan man se, at den er enorm, og det i sig selv viser jo, at det virker.

Når man sammenholder det med bl.a. SFI-undersøgelsen og andre indikatorer, som vi har, kan man tydeligt se, at det her har været til kæmpestor gavn for de folk, som har været i en lavindkomstgruppe.

Kl. 18:52

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Line Barfod.

Kl. 18:52

Line Barfod (EL):

Ministeren forholder sig ikke til, at en masse af de her mennesker er syge, har forskellige problemer, der gør, at de ikke kan arbejde. Men det kan være, at ministeren har den holdning, at vi skal følge det gamle ordsprog »Ingen arme, ingen kager«. Hvis man ikke er i stand til at nå kagedåsen øverst oppe på skabet, er det bare ærgerligt, så får man ikke nogen kager. Det er åbenbart det samme, ministeren mener skal gælde i det danske samfund. Hvis man ikke har nogen arme eller på andre måder er syg og ikke i stand til at arbejde, er det bare ærgerligt, så skal man klare sig for stort set ingenting.

Ministeren svarede ikke på mit spørgsmål. Er ministeren enig i, at de mennesker, der er henvist til at leve af fattigdomsydelserne, har mindre til mad, tøj og medicin osv. end det beløb, regeringen selv har fastsat som det beløb, der er nødvendigt for klare sig i dag, i forbindelse med inddrivelse af gæld?

Kl. 18:53

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ministeren.

Kl. 18:53

Kl. 18:56

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

For det første vil jeg gerne sige, at jeg synes, at det er helt forkert at kalde det for fattigdomsydelser. Jeg synes simpelt hen, det er at lade hånt om det danske velfærdssystem. Og det forstår jeg slet, slet ikke at fru Line Barfod vil bruge tid på her i Folketinget.

Når det er sagt, mener jeg ikke, at man kan sammenholde de to ting, som fru Line Barfod nu forsøger at sammenholde, fordi man jo skal tillægge en meget aktiv beskæftigelsespolitik, man skal tillægge hjælp og støtte fra det offentlige, man skal tillægge det, at der er gode muligheder for netop også at komme videre og komme ud af den lavindkomstgruppe, som man er i.

Så jeg vil sige til fru Line Barfod, at jeg ganske enkelt ikke er enig i de antagelser, som bliver drevet frem her. Derudover har jeg altså også ved flere lejligheder nævnt, at netop muligheden for at søge om enkeltydelser også er til stede.

Kl. 18:54

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Der er en kort bemærkning fra fru Özlem Sara Cekic.

Kl. 18:54

Özlem Sara Cekic (SF):

Ja, lad os tage den derfra. Det sidste, ministeren sagde, var, at man kan søge om tilskud til enkeltydelser. Lægeordineret medicin kan man f.eks. ikke få tilskud til, hvis sygdommen ikke er kronisk. Den skal være kronisk, for at man kan få tilskud.

Ministerens synes, det nærmest er uagtigt, at vi kalder det fattigdomsydelser, til trods for at Venstre og Konservative har lavet fattigdomsindikatorer og faktisk selv påpeger, at ydelserne er en indikator for, at man kan være så fattig, at man simpelt hen ikke har råd til at købe lægeordineret medicin. Hvis det er sådan, at barnet i en familie, der er ramt af de her fattigdomsydelser, får halsbetændelse, og familien ikke har penge til medicinen, kan de ikke få tilskud til penicillin. Hvad er ministerens holdning til det?

Kl. 18:55

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ministeren.

Kl. 18:55

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Jamen de enkeltydelser, der bliver givet, bliver jo netop givet til præcis de mennesker, der har behov for det.

Jeg ved ikke, hvad det er for et samfund, ordføreren egentlig ønsker sig, og hvad det er for et samfund, Socialistisk Folkeparti egentlig ønsker sig, men ud fra det, som Socialistisk Folkeparti og ordføreren også ofte er blevet citeret for, kan man godt have Socialistisk Folkeparti mistænkt for, at det samfund, de ønsker sig, er et samfund, hvor det ikke skulle kunne betale sig at arbejde, et samfund, hvor det ikke skulle kunne betale sig at dygtiggøre sig eller at stræbe efter noget og på den måde få mulighed for at arbejde sig ud af lavindkomstgrupperne. For ja, der er mennesker, der befinder sig i en situation, hvor det kan være svært at få enderne til at nå sammen, det skal jeg være den første til at medgive, og derfor kan man også måle vores velfærdssamfund på, hvor fintmasket og godt et system vi har til bl.a. netop enkeltydelser, som ordføreren også spørger om.

Kl. 18:56

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Özlem Sara Cekic.

Özlem Sara Cekic (SF):

Hvor er det pinligt med en beskæftigelsesminister, der ikke er i stand til at svare på et spørgsmål, der er meget konkret: Hvad er ministerens holdning til, at vi har familier i Danmark, som ikke er i stand til at betale penicillin til deres børn, når de får halsbetændelse, fordi de er ramt af fattigdomsydelserne? Har ministeren ikke en holdning?

Nu snakker ministeren om et velfærdssamfund, der fungerer, men fungerer et velfærdssamfund, hvis vi har forældre, der i dagens rige Danmark er nødt til at stå op lidt i 5 for at gå i Nyhavn for at samle flasker ind, så de kan købe penicillin til deres børn? Det kan godt være, ministeren ryster på hovedet, fordi ministeren ikke kender til det problem, men der er altså 20.000 børn, der lever i de familier, hvor fattigdomsydelserne er en realitet for dem.

Hvordan kan Danmark være et af de rigeste lande, som statsministeren siger vi er, når man har familier, der ikke kan købe penicillin til deres børn?

Kl. 18:57

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ministeren.

Kl. 18:57

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Det, ordføreren fremfører, er simpelt hen noget pjat. At sige, som det bliver fremført her, at 20.000 børn lever i familier, hvor man ikke kan købe penicillin, er simpelt hen pjat, og det er simpelt hen ikke fair at bruge Folketingets tid på at fremføre sådan nogle fuldstændig åbenlyse usandheder.

Men jeg glæder mig meget til, at ordføreren skal op på talerstolen og prøve at redegøre for, hvad det er for et samfund, Socialistisk Folkeparti egentlig ønsker sig. Er det virkelig en tilbagevenden til en tid, hvor det ikke kunne betale sig at arbejde, hvor det bedre kunne betale sig at være inden for hjemmets fire vægge, hvor vi kunne se, hvordan integrationen sejlede, fordi alt, alt for mange indvandrere ikke kom ud på arbejdsmarkedet? Er det virkelig det, Socialistisk Folkeparti sætter som sit højeste mål for, hvordan det danske samfund skal se ud?

Jeg kan bare sige: Jeg er lodret uenig!

Kl. 18:58

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Lennart Damsbo-Andersen for en kort bemærkning.

Kl. 18:58

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Jeg synes nu nok, at det er lidt flot og også noget af en overfortolkning at sige, at kontanthjælpsloftet, starthjælpen og 450-timers-reglen er en del af det danske velfærdssamfund. Tværtimod er det jo netop dem, der ikke er med i det danske velfærdssamfund, som er omfattet af de her regler.

Så kan det godt være, at ministeren er stolt af, at vi har en 450-timers-regel, og siger, at det får flere i arbejde, men ifølge den undersøgelse, der er blevet lavet, drejer det sig om omkring 30 pct. Alle andre er jo bare blevet mere fattige, for de har fået mindre ydelser, end de fik før. Det er jo den eneste konsekvens, der har været af det.

Så vil ministeren om lidt sige, at det har været rigtig flot, men hvis ministeren bare på ét område kan sige, at det er dokumenteret, hvad konsekvensen af 450-timers-reglen er, så vil jeg være rigtig, rigtig glad, for det har jeg ikke hørt en eneste gang endnu.

Kl. 18:59

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ministeren.

Kl. 18:59

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Så tror jeg da, at hr. Lennart Damsbo-Andersen slet ikke har fulgt debatten ikke bare i dag, men igennem de sidste år, for vi har jo netop igen og igen henvist til de undersøgelser, der ligger, bl.a. SFI-undersøgelsen.

Jeg vil bare sige, at en tilbagevenden til den situation, vi havde, før bl.a. 300-timers-reglen, som så siden hen er blevet til en 450-timers-regel, blev gennemført, ville være en tilbagevenden til en tid, hvor det ikke kunne betale sig at arbejde, hvor indvandrere i høj grad ikke kom ud på arbejdsmarkedet og dermed heller ikke blev integreret i det danske samfund.

Det vil da være et kolossalt tilbageskridt for integrationen i Danmark, hvis vi vender tilbage til den tid før 300-timers-reglen og det, der nu er 450-timers-reglen, og hvis det er det, Socialdemokratiet ønsker, må man bare sige, at så falder maskerne jo sådan for alvor nu og viser, hvad det egentlig er for et samfund, Socialdemokratiet ønsker at gennemføre sammen med Socialistisk Folkeparti.

Kl. 19:00

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren for anden og sidste korte bemærkning.

Kl. 19:00

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Det er jo sjovt, at ministeren bliver så ophidset over det her. Det er måske for ligesom at dække over, at ministeren overhovedet ikke ved, hvad det er, der gælder.

SFI-rapporten er jo blevet gennemhullet på alle måder både af andre og også af dem, der selv har lavet den. De siger f.eks.: Hvor mange er kommet i arbejde? Men der er ikke nogen opgørelse af, hvor mange der ville være kommet i arbejde, uanset om reglen havde været der eller ej. Derfor er det jo svært at sige, at det er 450- eller 300-timers-reglen, der er skyld i det. I opgørelsen af hjemmegående siger rapporten jo også, at man ikke rigtig ved, hvor man skal placere dem, og eftersom de er udefinerede, må de jo være hjemmegående. Så det kan man heller ikke bruge. Der er 30 pct., der er kommet i arbejde, fint nok, men det vidste man jo ikke om de ville være kommet alligevel. Alle andre er blevet mere fattige.

Så kan jeg ikke forstå, at ministeren hidser sig sådan op, for det ville jo være meget nemt at finde ud af det her. Der er kommet henvendelse fra Socialrådgiverforeningen om at få lavet en konsekvensberegning, og det har ministeren jo foreløbig sagt nej til, for det er der ingen grund til. Og det er på trods af, at jeg har fået en række svar fra ministeren, hvor hun på spørgsmålet, om man kender konsekvensen for børnene og børnefamilierne på en lang række områder, har sagt: Det ved vi ikke, for det har vi ikke nogen konsekvensberegninger af. Det kunne da være godt at få det, inden man er så hoven at stå deroppe og sige, at det ikke betyder noget som helst.

Kl. 19:01

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ministeren.

Kl. 19:01

Beskæftigelsesministeren (Inger Støjberg):

Jeg vil godt sige, at jeg synes, det er ualmindelig trist at høre på Socialdemokratiets ordfører i dag. Jeg synes simpelt hen, det er trist for et parti, der burde gå ind for integration, der burde gå ind for et samfund, hvor man øger sammenhængskraften. For lige nøjagtig det at deltage på arbejdsmarkedet som indvander er vejen til god integration, og jeg kan bare sige helt klart og tydeligt, at hvis Socialdemokratiet sammen med Socialistisk Folkeparti vil tilbage til den tid før 300-timers-reglen, så er der kastet fuldstændig vrang på integrationen

i Danmark. Den hurtigste vej til integration i et samfund går gennem arbejdsmarkedet, og det er både kontanthjælpsloftet, starthjælpen og 450-timers-reglen med til at hjælpe til med. Det er den bedste måde.

Så man må sige, at det virkelig er trist at høre på både Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti – Enhedslisten kunne man næsten ikke forvente andet af. Men at høre på de to partier i dag er virkelig sørgeligt.

Kl. 19:02

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ministeren. Jeg ser ikke flere, der har bedt om korte bemærkninger. Vi fortsætter i ordførerrækken. Næste ordfører er fru Ulla Tørnæs, Venstre.

Kl. 19:03

(Ordfører)

Ulla Tørnæs (V):

B 141 er en revideret genfremsættelse af B 75 fra folketingssamlingen 2008-09. I Venstre har vi ikke ændret holdning, siden forslaget var til behandling i februar 2009, og vi kan fortsat ikke støtte beslutningsforslaget. Beslutningsforslaget går, som beskæftigelsesministeren ganske glimrende her gennemgik, ud på at fjerne loftet over kontanthjælpen, at fjerne 450-timers-reglen og at afskaffe starthjælpen.

I Venstre ønsker vi et samfund, hvor der er plads til alle. Vi har brug for alle i det danske samfund. Vi ønsker et samfund, hvor det altid skal kunne betale sig at arbejde. Det må aldrig være sådan, at det er mere gunstigt at være på offentlig forsørgelse frem for i beskæftigelse. Derfor har vi siden 2001 gennemført en række ændringer, der har gjort det mere attraktivt at være i job frem for på offentlig forsørgelse.

Tidligere, dvs. før 2001, var der faktisk ikke nogen økonomisk gevinst for en gift kontanthjælpsmodtager ved at tage et arbejde, medmindre den pågældende kunne tjene mere end ca. 26.000 kr. om måneden. I 2008 viste en undersøgelse fra SFI, som jeg forstår at oppositionen ikke anerkender, at godt 25 pct. af gifte personer på langvarig kontanthjælp, som var i risiko for at miste kontanthjælpen, rent faktisk havde fået arbejde.

For mig er der ikke nogen tvivl om, at følger vi forslaget her og vender tilbage til tiden før 2001, vil det få ganske væsentlig negativ betydning for udbuddet af arbejdskraft, fordi det ikke længere vil kunne betale sig at arbejde, hvis man er på kontanthjælp. Så det kan jo egentlig undre, at partier, som i andre sammenhænge er travlt optaget af netop at medvirke til at øge arbejdsudbuddet, her kommer med et forslag, der altså går i den stik modsatte retning.

Der har været mange påstande om, at kontanthjælpsloftet rammer børnefamilierne, og vi hørte også en debat her mellem beskæftigelsesministeren og oppositionen, men loftet er jo sådan udformet, at det tager et særligt hensyn til netop børnefamilierne, samtidig med at det stadig indeholder et vigtigt incitament til at være på arbejdsmarkedet. Indtægter fra børnefamilieydelsen og børnetilskuddet indgår således ikke under kontanthjælpsloftet. Ca. 97 pct. af de enlige forsørgere på kontanthjælp er ikke berørt af loftet.

Skiftende konjunkturer ændrer ikke på, at kontanthjælpsmodtagere skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet, og at det skal kunne betale sig at arbejde frem for at modtage kontanthjælp. Det sikrer loftet. Alt i alt har loftet såvel som 450-timers-reglen sammen med en aktiv arbejdsmarkeds- og integrationsindsats fået flere væk fra offentlig forsørgelse og flere i arbejde eller under uddannelse. Disse positive virkninger, som har gavnet tusindvis af mennesker, ser vi ingen grund til at rulle tilbage. Dertil kommer, at ydelserne ikke står alene. De skal ses sammen med den massive integrationsindsats, som disse mennesker er blevet tilbudt, og også den aktive arbejdsmarkedspolitik, som også har givet disse mennesker flere tilbud.

Venstre kan således stadig ikke støtte forslaget.

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Der er nogle få korte bemærkninger, så ordføreren bedes blive stående. Det er først fru Line Barfod, værsgo.

Kl. 19:07

er, at før 2001 kunne det netop ikke betale sig at arbejde, fordi man skulle finde et job, hvor man opretholdt en månedsløn på over 26.000 kr. om måneden. Det er ikke rimeligt.

Kl. 19:10

Line Barfod (EL):

Ordføreren siger, at det altid skal kunne betale sig at arbejde. Så vil jeg høre: Har Venstre nogen nedre grænse for, hvor langt man kan sætte ydelserne ned, i forhold til hvor lav en løn nogle bliver tvunget til at gå for? Vi hører om, at f.eks. kolonnearbejdere i Tyskland får 10, 20, 30 kr. i timen. Hvis det nu kommer til Danmark, fordi man gør så uendelig lidt for at stoppe social dumping i Danmark, er det så Venstres holdning, at vi skal sætte de sociale ydelser yderligere ned for dermed at tvinge folk ud i job til 10, 20, 30 kr. i timen?

Kl. 19:07

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Den næste for en kort bemærkning er fru Özlem Sara Cekic.

Kl. 19:10

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 19:07

Özlem Sara Cekic (SF):

De der tal vil vi gerne have dokumentation for. De der 26.000 kr. tror jeg bliver svært at forklare, men det vil vi gerne se dokumentation for.

Nu siger ordføreren, at det skal betale sig at arbejde. Når vi siger afskaffelse af de her fattigdomsydelser, siger vi jo ikke, at de skal have en halv million i løn, vel? Det er vi jo enige om. Vi siger, at de skal op på kontanthjælpsniveauet. Så er mit spørgsmål: Kan det ikke betale sig at arbejde, hvis man er på kontanthjælpsniveauet?

Altså, jeg synes bare slet ikke, det hænger sammen, så derfor må fru Ulla Tørnæs lige forklare mig, om det ikke kan betale sig at arbejde, hvis man er på kontanthjælpsniveau?

Kl. 19:10

Ulla Tørnæs (V):

Nu er det sådan, at lønforhold ikke fastsættes her i Folketinget – og heldigvis for det. Vi er faktisk varme tilhængere af den danske model, og vi ønsker at holde fast i, at det er arbejdsmarkedets parter, som fastsætter lønniveauet i det danske samfund. Jeg tror faktisk, vi alle er bedst tjent med, at det forholder sig på den måde.

Kl. 19:07

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 19:10

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Så er det spørgeren for anden korte bemærkning.

Kl. 19:08

Ulla Tørnæs (V):

Det kunne i hvert fald ikke betale sig at arbejde før 2001, medmindre man kunne opretholde en løn, hvor man tjente ca. 26.000 kr. om måneden. Det system har vi gjort op med, og dels med kontanthjælpsloftet, dels med rådighedsforpligtelserne i form af 450-timers reglen har vi sikret, at kontanthjælpsmodtagere står til rådighed for arbejdsmarkedet, hvilket jo er hele grundforudsætningen for det offentlige forsørgelsessystem.

Kl. 19:11

Line Barfod (EL):

Jeg spurgte overhovedet ikke om Venstres holdning til, hvad lønniveauet skal være i Danmark. Jeg er sikker på, at Venstre ønsker, at det skal så langt ned som muligt. Men jeg spørger: Hvad er Venstres holdning til de sociale ydelser? Når Venstres ordfører siger, at det altid skal kunne betale sig at arbejde, så er det, at jeg spørger: Er det for enhver pris? Hvis det afgørende for Venstres holdning til, hvor lav ydelsen skal være, er, at hvis man kan få et job, hvor man tjener mindre end det, man får på social ydelse, så skal den sociale ydelse sættes ned, så er det jo væsentligt at vide, om der er nogen nedre grænse, og om det er fuldstændig ligegyldigt, hvad man skal have for at betale husleje og mad, eller om det simpelt hen er, hvor lavt-lønnede job der findes i Danmark, og at det er det, der afgør, hvor lave de sociale ydelser skal være. Hvad er Venstres holdning?

Kl. 19:08

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren for anden korte bemærkning.

Kl. 19:11

Özlem Sara Cekic (SF):

Så det vil sige, at når man er på kontanthjælpsniveau, kan det stadig væk betale sig at arbejde. Så derfor er det altså også bare at sætte en myte i gang, når man siger, at hvis vi afskaffer de her fattigdomsydelser, kan det slet ikke betale sig at arbejde. Altså, lad os nu højne niveauet lidt, når vi diskuterer.

Så sagde ordføreren, at de her lofter jo var tænkt, så man især tog hensyn til børnefamilier. Jeg forstår simpelt hen ikke, hvordan man har gjort det. Som jeg kan se ud fra de tal, vi har fået fra ministeriet selv – vi har jo spurg, hvor mange børn det er – er det 19.050 børn, der lever i de her familier.

Synes ordføreren, at 19.050 børn er tjent med, at deres forældre ikke har råd til at købe tre måltider sund mad, lægeordineret medicin, legetøj eller at holde børnefødselsdage for dem? Er det sådan, Danmark skal være det rigeste land, når vi har så mange tusinde børn, der lever i direkte fattigdom i Danmark?

Kl. 19:12

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 19:09

Kl. 19:09

Ulla Tørnæs (V):

Jeg er glad for, at vi dog trods alt er enige om, at det er arbejdsmarkedets parter, som aftaler lønniveauet i det danske samfund. Så vil jeg bare minde fru Line Barfod om, hvad der var situationen før 2001. Situationen var rent faktisk den, at hvis en gift kontanthjælpsmodtager skulle have et job, skulle man finde et job til over 26.000 kr. om måneden. Det er udtryk for, at det var et system, hvor det ikke kunne betale sig at arbejde, og det er naturligvis ikke holdbart i længden, og derfor lavede vi det om. Vi lavede det om til gavn og glæde for tusindvis af mennesker, som faktisk er blevet en del af arbejdsmarkedet. Så når fru Line Barfod spørger, om der er en nedre grænse, er det slet ikke det, vi diskuterer her. Det, vi diskuterer her,

Kl. 19:12

Kl. 19:15

Ulla Tørnæs (V):

Altså, det var jo et tal, som blev blankt afvist af beskæftigelsesministeren i den debat, som ordføreren havde med beskæftigelsesministeren for et kort øjeblik siden.

Jeg vil henholde mig til, at kontanthjælpsloftet er udformet, så der netop bliver taget et særligt hensyn til børnefamilierne. Det vil sige, at indtægter fra børnefamilieydelse, også børnetilskud, ikke indgår under kontanthjælpsloftet. Ud over det kan personer, der er på kontanthjælp, og som er omfattet af kontanthjælpsloftet, som alle andre ud fra en behovsvurdering få hjælp til udgifter som f.eks. medicin, som fru Özlem Sara Cekiç nævnte tidligere. Man kan også i særlige tilfælde få enkeltudgifter betalt.

Så jeg mener faktisk, at man kan understrege, at børnefamilierne ikke rammes af kontanthjælpsloftet, sådan som det hævdes.

Kl. 19:13

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Den næste til en kort bemærkning er hr. Lennart Damsbo-Andersen.

Kl. 19:13

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Jeg kan forstå på ordførerens argumentation, at det er Venstres politik, at det skal kunne betale sig at arbejde, og at der skal være plads til alle. Det lyder næsten som en helt socialdemokratisk politik.

Vil ordføreren ikke give mig ret i, at det da er problematisk – så kan man jo diskutere om det er 20.000 eller 19.050 børn eller 10.000 børn, eller hvor mange det er – at der er børn, der lever i fattigdom i Danmark i dag? Er det ikke problem?

Kl. 19:14

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 19:14

Ulla Tørnæs (V):

Jeg vil sige i relation til det, vi diskuterer her, at jeg hæfter mig ved, at der faktisk er tusindvis af mennesker, som netop har forladt offentlig forsørgelse og er blevet en del af arbejdsmarkedet, hvilket jo har glædet de familier, hvor forældrene er kommet tilbage på arbejdsmarkedet. Det hæfter jeg mig ved. Det synes jeg da der er god grund til at anerkende, altså at ændringerne i reglerne netop har medført, at tusindvis af mennesker faktisk har fået mulighed for at komme ud på arbejdsmarkedet.

Kl. 19:14

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til spørgeren for anden og sidste korte bemærkning.

Kl. 19:14

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Som jeg før sagde til ministeren, er det jo ikke dokumenteret, at det er på grund af reglerne, at der er kommet flere ud på arbejdsmarkedet. Det er der faktisk aldrig nogen der har forsøgt at undersøge, så det må jo i hvert fald stå lidt hen i det uvisse. Det er faktisk sådan, at der slet ikke er nogen, der har undersøgt konsekvenserne af det her for alle dem, for alle de familier, som ikke er kommet ud og er blevet en del af arbejdsmarkedet, og for deres børn. Hvordan er livet for dem? Hvordan er de sociale forhold osv.? Det er der ikke nogen der har undersøgt.

Jeg vil godt spørge ordføreren, om ikke hun er enig i, at det ville være en god idé at undersøge de her ting og få det klarlagt, sådan at der er mulighed for, også for borgerlige politikere, at tage de rigtige beslutninger for det her land.

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 19:15

Ulla Tørnæs (V):

Jamen jeg mener sådan set, at vi har truffet de rigtige beslutninger både med indførelsen af kontanthjælpsloftet og med indførelsen af 450-timers-reglen, for uanset hvordan vi vender og drejer det, kan vi i hvert fald konstatere, at tusindvis af mennesker er blevet en del af det aktive arbejdsmarked. Det synes jeg faktisk vi bør glæde os over.

Det undrer mig faktisk, at Socialdemokratiets ordfører her slår til lyd for, at vi skal vende tilbage til det system, som vi kendte før 2001. Jeg lytter ofte til socialdemokrater, som peger på, at vi jo vil få mangel på arbejdskraft i løbet af ganske få år. For mig er der ikke nogen tvivl om, at hvis vi vender tilbage til, sådan som det var før 2001, hvor det ikke kunne betale sig at arbejde, og hvor det i visse situationer var mere gunstigt at være på offentlig forsørgelse, så vil det have en meget væsentlig negativ betydning for arbejdsudbuddet.

Kl. 19:16

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Jeg ser ikke flere til korte bemærkninger lige nu, så vi fortsætter i ordførerrækken. Den næste ordfører er hr. Lennart Damsbo-Andersen, Socialdemokratiet

Kl. 19:16

(Ordfører)

Lennart Damsbo-Andersen (S):

Der er rigtig mange ting, der gør, at vi alle sammen kan være stolte af det land, vi bor i, og der er mange gange, hvor vi kan ranke ryggen og stolt tænke: Jeg er dansker, og det er jeg stolt af.

Kender I det sug, det kan give i maven, altså når det går godt?

Kender I også det sug, det giver i maven, og den trykken, det kan give i brystet, når man kan læse om børn, der ikke får mad hver dag, om vold og uretfærdighed i familierne? Det er ikke bare historier fra Afrika eller Asien eller andre steder, hvor der er svære vilkår for mennesker. Nej, det er her i Danmark.

Her til morgen, da jeg kom ind til Hovedbanegården, blev jeg mødt af hjemløse, der stod og solgte aviser. Det gør jeg hver dag. Og når jeg går gennem Strøget på vejen her ned mod Christiansborg, ligger de der i smøgerne ved butikkerne med de strålende vinduer fyldt med modetøj og glimmer. Der ligger de så, de fattige og de hjemløse. Kaffekoppen er stillet frem, så vi, der går forbi, kan smide en mønt og få aflad for alle de svigt, som vi har begået.

Da jeg var barn og boede på landet, kom der altid landstrygere forbi, landevejens riddere, som de blev kaldt, for at få en stald eller et høloft at sove i. Det gør de ikke mere. Da jeg gik i skole, vidste jeg godt, hvilke af mine kammerater der havde det svært, hvor forældrene drak eller sloges derhjemme, hvor der ikke var rent tøj at tage på, når de skulle i skole.

Siden da har vi fået socialhjælp og kontanthjælp og uddannelse til alle, alle de fine ting. Indtil for år tilbage troede jeg i min naivitet, at det skulle jeg ikke se igen. Men ved I hvad? Der er ingenting, der er forandret. Igennem mere end 10 år har en bevidst asocial politik fra den borgerlige regerings side betydet, at der igen er fattige mænd, kvinder og børn, der bliver ladt i stikken i det her land, som vi ellers skulle være så stolte af.

Et regelsæt med bevidst fattiggørelse af mennesker, 450-timers-regel, starthjælp og kontanthjælpsloft har skabt en underklasse i Danmark, som har fået forringet mulighederne for at have et liv med muligheder og indhold som alle vi andre. Det er skammeligt. Og så vil regeringen ikke engang diskutere fattigdomsgrænse for at definere fattigdommen og gøre noget ved den. Antallet af familier, der bli-

ver sat på gaden, stiger. Antallet af arbejdsløse stiger. Antallet af fattige stiger. Antallet af børn, der bliver ramt af fattigdom, stiger.

Ministeren siger, at det er en succes, at der er flere fattige – godt nok med andre ord. Hun siger, at reglerne virker, for der er nogle, der kommer i arbejde. Jo vist, men der er endnu flere, der ikke kommer i arbejde, og dem ved hun ikke engang hvad der sker med. Men det er åbenbart en succes, at fattigdommen stiger.

I Socialdemokratiet vil vi ikke stå og se på, at uligheden i Danmark stiger. Vi vil ikke finde os i, at der bevidst bliver skabt større og større skel mellem mennesker, og derfor er det vores målsætning, at der bliver uddannelse og arbejde til alle, at der ikke skal sættes familier på gaden, og at der ikke bliver gravet dybe grøfter mellem borgere i dette land, ved at man har et ydelsessystem, der bevidst skaber fattigdom. Derfor står vi også bag dette forslag om at afskaffe de skammelige fattigdomsydelser.

Jeg skal her til sidst så sige, at jeg har lovet på Det Radikale Venstres vegne at sige, at de også støtter forslaget.

Kl. 19:20

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Jeg ser ikke nogen, der ønsker korte bemærkninger, så vi fortsætter i ordførerrækken. Næste ordfører er hr. Bent Bøgsted, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 19:20

(Ordfører)

Bent Bøgsted (DF):

Tak. Behandlingen af det her forslag er en tilbagevendende begivenhed, der sker cirka to gange hvert halve år, og vi havde en lignende debat i tirsdags om fattigdomsgrænsen.

Det her går ud på at afskaffe loftet over kontanthjælp, 450-timers-reglen og den særlige starthjælp. I Dansk Folkeparti har vi den holdning, at det skal kunne betale sig at komme ud på arbejdsmarkedet, og det har, før loftet over kontanthjælp blev indført, været sådan, at det faktisk ikke kunne betale sig. Man kunne gå og føle sig til grin, hvis man havde et job til mindstelønnen, som der er rigtig mange, der har, for dem, der gik hjemme på kontanthjælp, fik mere ud af det. Det synes vi i Dansk Folkeparti ikke er acceptabelt, og derfor gik vi ind for kontanthjælpsloftet sammen med 450-timers-reglen. Man skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

Det skal ikke være sådan, at Danmark er et stort socialkontor, det skal ikke være sådan, at det er attraktivt at komme til Danmark alene på grund af økonomien, sådan som det var, før de her regler med bl.a. starthjælp blev indført. Det er helt klart, at vi fra Dansk Folkepartis side ikke vil være med til at afskaffe det her, for det vil være at åbne op og sige, at Danmark er et stort socialkontor, og det ville ikke være rimeligt.

Derfor kan Dansk Folkeparti ikke støtte forslaget.

Kl. 19:21

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Der er altså nogle korte bemærkninger, så ordføreren bedes lige blive stående. Den første er fra fru Line Barfod.

Kl. 19:22

Line Barfod (EL):

Ordføreren sagde jo, at de sociale ydelser skal være så lave, at det altid kan betale sig at arbejde, og så vil jeg bare høre, om ordføreren synes, det er en god idé at indføre social dumping inden for landets grænser. En ting er, at arbejdsgiverne importerer arbejdskraft fra andre lande og groft udnytter de personer til at dumpe danske løn- og arbejdsvilkår, men synes ordføreren, det er en rigtig god idé også at tvinge folk i Danmark til at skulle ud at tage job til lønninger, der er meget lavere end den almindelige mindsteløn, fordi det er den eneste mulighed for at få penge nok til at klare sig, fordi de sociale ydelser

bliver sat længere og længere ned? Er det det, der er Dansk Folkepartis politik?

Kl. 19:22

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 19:22

Bent Bøgsted (DF):

Tak. Social dumping kan være mange ting, og i den forbindelse har vi haft debatten vedrørende arbejdskraft, der kommer fra EU, og som er med til at presse lønningerne ned. Dansk Folkeparti har så ikke været med til at indføre, at vi skal åbne arbejdsmarkedet op for arbejdskraft fra EU. Det er der andre partier her i Folketinget der har været med til at gøre.

I forbindelse med dem, der er på kontanthjælp eller 450-timers-reglen og går ud og tager arbejde, må det jo være sort arbejde, fru Line Barfod hentyder til. For det er vel ikke almindeligt arbejde, som de betaler skat af, for der går jeg ud fra, at det er til normale lønninger, de tager arbejde. Ellers har jeg misforstået fru Line Barfod.

Kl. 19:23

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Fru Line Barfod for anden korte bemærkning.

Kl. 19:23

Line Barfod (EL):

Jamen ordføreren siger jo, at det er Dansk Folkepartis holdning, at det altid skal kunne betale sig at arbejde, at de sociale ydelser altid skal være lavere, end hvad man kan tjene, hvis man går ud og tager et arbejde. Betyder det, at det er Dansk Folkepartis holdning, at man ved at sætte de sociale ydelser længere og længere ned skal være med til at presse folk til at gå ud og presse lønningerne?

Hvis man kan vælge mellem enten at have en meget lav social ydelse, hvor man kan se at der ikke er penge nok til at betale husleje, at der ikke er penge nok til at købe penicillin til sit syge barn, eller gå ud og være løntrykker og tage et job til langt under mindstelønnen, er det så Dansk Folkepartis holdning, at folk skal gå ud og tage det job til langt under mindstelønnen? Og vil Dansk Folkeparti gerne sammen med regeringen være med til at presse lønniveauet ved at sætte de sociale ydelser længere og længere ned?

Kl. 19:24

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ordføreren.

Kl. 19:24

Bent Bøgsted (DF):

Jamen vi sætter heller ikke de sociale ydelser længere og længere ned. Altså, der er nogle faste regler om, hvad de sociale ydelser er på. Vi har indført et loft over kontanthjælpen, og det skete, i forbindelse med at man netop kunne få mere ud af at være på kontanthjælp end at tage et job til mindstelønnen, som er den overenskomstmæssige mindsteløn.

Hvis vi tager HK-overenskomsten, kan vi se, at mindstelønnen ligger på omkring 100 kr. i timen; jeg kan ikke huske det helt nøjagtigt. Regnede man så det ud og sammenlignede det med en forsørger, der havde 13.096 kr. på kontanthjælp – nogle har mere på kontanthjælp – og begyndte at modregne udgifterne ved at tage på arbejde og betale 8 pct. i arbejdsmarkedsbidrag og til fagforening, kom en, der havde taget arbejde til den overenskomstmæssige mindsteløn, faktisk under det, man kunne have på kontanthjælp. Og det synes vi i Dansk Folkeparti ikke er rimeligt.

Kl. 19:25

Kl. 19:28

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Næste spørger er fru Özlem Sara Cekic.

Kl. 19:25

Özlem Sara Cekic (SF):

Det er meget interessant, hvad ordføreren siger, for det har jeg faktisk hørt nogle fra Dansk Folkeparti sige før. Betyder det, at Dansk Folkeparti mener, at kontanthjælpen – nu snakker vi ikke om fattigdomsydelserne – skal nedsættes? Er det, Dansk Folkeparti siger fra talerstolen, at det simpelt hen ikke kan betale sig at arbejde, når man er på kontanthjælp, og at vi derfor skal sætte kontanthjælpen ned?

Kl. 19:26

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Værsgo til ordføreren.

Kl. 19:26

Bent Bøgsted (DF):

Jeg har ikke sagt, at kontanthjælpen skal nedsættes. Jeg har sagt, at de ydelser, der er, ligger fast. Vi satte loft over kontanthjælpen for flere år siden, fordi det ikke kunne betale sig at gå ud og tage et arbejde, når man fik kontanthjælp. Men det er gennemført. De ydelser, der gives nu, ligger fast, og dem har vi da ikke tanker om at skulle nedsætte.

Kl. 19:26

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Spørgeren for anden korte bemærkning.

Kl. 19:26

Özlem Sara Cekic (SF):

Det hænger simpelt hen ikke sammen, men det må ordføreren selv om.

Nu sidder vi jo i Arbejdsmarkedsudvalget, vi er begge to udvalgsmedlemmer, og vi stiller også en række spørgsmål til ministeren, som ministerens folk svarer på. Og vi læser også alle de svar, der kommer fra ministeren, og det går jeg også ud fra at hr. Bent Bøgsted gør. Derfor vil jeg bare lige høre, om ordføreren for Dansk Folkeparti også har set den række af spørgsmål, hvor jeg faktisk har spurgt, hvor mange børn der lever i de her familier, som er ramt af loftet over kontanthjælpen, og om han kan bekræfte, at det er 19.050 børn, det drejer sig om.

Kl. 19:27

Den fg. formand (Karen J. Klint):
Værsgo til ordføreren.

Kl. 19:27

Bent Bøgsted (DF):

Jeg kan ikke huske alle de spørgsmål helt nøjagtigt. Der kommer et hav af spørgsmål i udvalget, det er næsten flere tusinde om året, så hvert enkelt svar kan jeg ikke huske. Men når fru Özlem Sara Cekic læser det op, er det garanteret rigtigt, at det er det svar, ministeren har givet.

I den forbindelse kan jeg da ikke lade være med at sige, at jeg for mit eget vedkommende da har prøvet at have dårlig økonomi – det var før, jeg kom ind i Folketinget – hvor vi i en familie med fire børn havde 2.000 kr. om måneden at leve for. Det har jeg da prøvet. Men jeg gjorde da også en ihærdig indsats for at komme ud og få et arbejde, hvilket jeg også fik.

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Jeg ser ikke flere til korte bemærkninger, så vi fortsætter i ordførerrækken. Jeg kan se, at De Konservatives ordfører er blevet hr. Tage Leegaard. Værsgo.

Kl. 19:28

(Ordfører)

Tage Leegaard (KF):

Da den konservative ordfører ikke kan være til stede, skal jeg på ordføreren vegne fremføre følgende vedrørende beslutningsforslag B 141:

I Det Konservative Folkeparti mener vi, at vejen til et godt liv for den enkelte går gennem beskæftigelse og selvforsørgelse. Vi mener også, at et godt samfund indebærer, at så mange borgere som overhovedet muligt forsørger sig selv. Med dette forslag viser oppositionspartierne med al ønskelig tydelighed, at deres vision om et godt samfund går i en helt anden retning. Oppositionspartierne ønsker sig et forsørgersamfund, hvor det for mennesker med lave indkomster ikke kan betale sig at gå på arbejde, og hvor stadig flere derfor bliver forsørgt af de stadig færre erhvervsaktive mennesker. Et forsørger-samfund er et samfund, hvor væksten og værdiskabelsen gradvis forsvinder, i takt med at den private sektor og dermed grundlaget for velfærdsstaten skrumper ind.

I en tid, hvor Danmark sakker bagud i den globale konkurrence om vækst og velstand, er det rystende, at oppositionen ønsker at stække vort lille lands vinger yderligere. Med beslutningsforslag B 141, der i øvrigt er en genfremsættelse af beslutningsforslag B 75 fra sidste år, foreslår oppositionen at afskaffe kontanthjælpsloftet, 450-timers-reglen og starthjælpen. Det er efter min mening tre af regeringens rigtig gode bedrifter i arbejdsmarkedspolitikken, og jeg vil derfor komme nærmere ind på alle tre.

Kontanthjælpsloftet indebærer en øvre grænse for, hvor meget kontanthjælp, boligstøtte og særlig støtte en kontanthjælpsmodtager kan modtage. Grænsen for enlige forsørgere er 16.338 kr. om måneden, mens den er 13.906 kr. for enlige ikkeforsørgere over 25 år. Jeg ved ikke, hvad oppositionen mener, men jeg mener, det er rigtig mange penge for ikke at yde noget som helst for det fællesskab, som velfærdsstaten udgør. At kalde socialhjælp på 16.000 henholdsvis 13.000 kr. hver eneste måned for fattigdomsydelser er en hån mod de danskere, der hver dag går på arbejde for en løn, der ikke er meget højere.

Dernæst er der 450-timers-reglen. Den indebærer, at begge kontanthjælpsmodtagere i et ægteskab skal arbejde mindst 450 timer inden for 2 år, ellers mister den ene ægtefælle sin kontanthjælp. Den ordning ligger fuldstændig på linje med formålet med kontanthjælpsordningen – at sætte folk i stand til at klare sig selv ved at finde arbejde. Som ministeren har gjort det klart, betyder 450 timer fordelt over 2 år knap 5 timers arbejde pr. uge. Mener oppositionen alvorligt, at det er urimeligt at forlange en ugentlig arbejdsindsats på 5 timer af kontanthjælpsmodtagere, som dag efter dag ligger fællesskabet til last? Er det virkelig oppositionens politik, at ret ikke skal følges af pligt?

Endelig er der starthjælpen, som indebærer, at flygtninge og indvandrere får en lavere sats end kontanthjælpen i deres første 7 år i Danmark. Det er vel at mærke satser, som ligger over SU'en, og som ligger over de tilsvarende satser i stort set alle andre lande i verden. Regeringen indførte starthjælpen i 2002, fordi en masse af de flygtninge og indvandrere, som kom til landet under 1990'ernes socialdemokratiske regeringer, år efter år modtog kontanthjælp. For langt de fleste nyankomne kunne det simpelt hen ikke betale sig at arbejde, og uden arbejde, ingen integration. Det har regeringen siden 2001 arbejdet benhårdt på at rette op med en mangesidet indsats. Starthjælpen er en del af denne indsats, der samlet set har været en succeshi-

storie. Erhvervsfrekvensen for indvandrere var sidste år 61 pct., mens den lå på under 50 pct., da regeringen kom til i 2001. Det går den rigtige vej med nydanskere i arbejde, og det er starthjælpen en del af baggrunden for. Rockwool Fonden dokumenterede sidste år, at flygtninge, der modtager starthjælp, kommer hurtigere i arbejde end flygtninge, der modtager fuld kontanthjælp.

Alt i alt er B 141 et af de potentielt mest skadelige forslag, oppositionen længe har fremsat. Forslaget vil nemlig bremse den positive udvikling i retning af flere selvforsørgende danskere og nydanskere, som regeringen med sin aktive arbejdsmarkedspolitik har sat i gang. Resultatet vil være et skridt i retning af oppositionens samfundsvisi-on: et forsørgersamfund.

Det fremgår vist af ovenstående, at Det Konservative Folkeparti ikke kan støtte beslutningsforslaget.

Kl. 19:33

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Jeg ser ingen korte bemærkninger. Næste ordfører er fru Line Barfod, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 19:33

(Ordfører)

Line Barfod (EL):

Man skal godt nok høre meget herinde. Jeg kan forstå på den konservative ordfører, at en kvinde, der har arbejdet i 20 år som hjemmehjælper, har knoklet hver eneste dag og gået på arbejde, og som så får en skade på sit arbejde og derfor bliver sygemeldt, falder for begrænsningen på sygedagpenge og ryger på kontanthjælp, ligger samfundet til last og ikke burde have en krone, og at hun efter ordføreren mening i hvert fald sagtens burde kunne gå ud og arbejde, uanset hvad lægerne så mener i den sag, for ordføreren er åbenbart klogere, end lægerne er. Det synes jeg er utroligt over for alle de mange mennesker, der har knoklet; som virkelig gerne ville arbejde; som bliver udsat for mistænkeliggørelse og ydmygelse; som i den grad gerne ville have lov til at være med til at bidrage. Men regeringen rører ikke en finger for at skabe et arbejdsmarked, hvor man har mulighed for at deltage, selv om man ikke kan yde 150 pct., men måske kun kan arbejde nogle få timer om ugen og har brug for indimellem at kunne lægge sig ned, når ens ryg ikke kan holde til arbejdet.

Der er flere hundredtusinde mennesker, der sat uden for vores samfund, og som ikke kan få lov til at være med. Der er i den grad behov for, at vi gør noget for, at de kan få lov til at være med på arbejdsmarkedet; at vi skaber det, der bliver kaldt et rummeligt arbejdsmarked, hvor man har mulighed for at deltage, selv om man ikke kan yde 150 pct. Men det rører regeringen og Dansk Folkeparti ikke en finger for. I stedet for går man ud og skærer og skærer og skærer på ydelserne til de mennesker, som, fordi de er syge, har sociale problemer eller andet, ikke er i stand til at få arbejde. Ikke engang det, at vi har en kæmpe økonomisk krise, der gør, at masser af mennesker er blevet arbejdsløse, gør indtryk på regeringen, når det kommer til at vurdere, hvad folk skal have at leve af, og om det er rimeligt at have nogen på fattigdomsydelser.

Alle de organisationer, der arbejder på området, og som modtager henvendelserne fra de desperate børnefamilier, der ikke har råd til det mest nødvendige til deres børn, prøver forgæves at råbe regeringen og Dansk Folkeparti op om, at vi er ved at skabe et meget, meget alvorligt problem. Vi hører den ene gang efter den anden fra socialministeren og kommunerne, at det virkelig er slemt med alle de børn, der har behov for ekstra hjælp, men man laver ikke den kobling, at en hel del af problemerne udspringer af, at børnene vokser op i fattigdom og dermed også ofte bliver udelukket fra det fællesskab, der følger med at kunne deltage i fødselsdage, i sportsaktiviteter, i udflugter i klassen og alle mulige andre ting, som deres familie bare ikke har råd til at betale.

Vi hører igen og igen fra de borgerlige, at man bare kan tage sig sammen. Hvis man gerne vil have penge til de mest nødvendige ting, kunne man jo bare arbejde. Det er altså som at høre den gamle tale-måde: Ingen arme, ingen kager. Mange af de her mennesker er syge, har store sociale problemer, kan ikke bare tage sig sammen. De har tværtimod behov for at få noget ekstra hjælp. Jeg kunne så forstå på ministeren, at man ikke skal tage sig af, at man har meget mindre at leve for end det, regeringen selv siger er nødvendigt, for man kan jo bare få noget rådgivning fra kommunen. Men man kan altså ikke købe mælk for rådgivning, man kan ikke købe penicillin for rådgivning, man kan ikke betale sin husleje med rådgivning. Så det er et kolossalt problem for de her familier.

Regeringen har været ude at beregne, hvad det rent faktisk koster at leve i Danmark – hvad skal man betale i butikkerne, når man skal ud at købe mad? Ud fra det har regeringen fastsat, hvad man skal have for at have nok at leve for, hvad man skal have, før det offentlige må trække i ens løn, eller for at man kan få en gældssanering. Men de samme beløbsgrænser mener regeringen af en eller anden grund er sat fuldstændig ud af kraft, når vi kommer til familier, der lever i fattigdom. Her mener regeringen, at man åbenbart kan gå ned i forretningen eller gå til sin udlejer og betale med ord. Regeringen mangler bare at fortælle, hvor det er, man kan få nogen til at tage imod de ord i stedet for penge.

Kl. 19:37

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren, som der ikke var korte bemærkninger til. Vi fortsætter i ordførerrækken, og det er så ordføreren for forslagsstillerne, fru Özlem Sara Cekic.

Kl. 19:37

(Ordfører for forslagsstillerne)

Özlem Sara Cekic (SF):

Tak. De nedsatte kontanthjælpsydelse er med til at producere fattigdom. I dag betyder loftet over kontanthjælpen, 450-timers-reglen og starthjælpen, at mange udsatte familier ender med at leve under umenneskelige forhold, og det vil vi rigtig gerne lave om på. Forslagsstillerne bag det her forslag, som er Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Enhedslisten, støtter derfor, at vi afskaffer de her fattigdomsydelser.

En væsentlig årsag til, at så mange børn lever i fattigdom, er, at deres familier lever på en af de her lave sociale ydelser. Det betyder ifølge en ny undersøgelse fra CASA, at familier på de laveste sociale ydelser lider markante afsavn og lider under deres økonomiske situation. Sammenlignet med børnefamilier med almindelig kontanthjælp lider børnene i børnefamilier, som har introduktionsydelse, start-hjælp eller nedsat kontanthjælp som forsørgelsesgrundlag, i højere grad afsavn i situationer, som når børnene f.eks. skal på skoleudflugt. En mor fortalte mig, hvordan hun var nødt til at fortælle sine børn, at de ikke kunne komme på lejrskole, fordi moderen ikke havde råd til at købe soveposer til dem.

Der er heller ikke råd til at fejre børnefødselsdage, og en mor fortalte, hvordan hun ikke var i stand til at købe et klassebillede – i dagens rige Danmark – fordi hun havde tre børn og var ramt af loftet, og det ville svare til en dags madbudget for dem. Til dem, der ikke ved det, vil jeg bare lige fortælle, at et klassebillede koster 30 kr. Det kan være meget svært for mange folketingsmedlemmer her at forstå, at der er nogle, der har svært ved at betale 30 kr. for et klassebillede.

Men der er også mange sociale afsavn. De kan f.eks. ikke invitere venner hjem, og de kan heller ikke være med til at dyrke sport og andre fritidsaktiviteter, fordi der simpelt hen ikke er råd til at købe fodboldstøvler.

Familier på nedsatte sociale ydelser adskiller sig desuden markant fra familier på kontanthjælp uden nedsatte ydelser på et andet punkt: Af dem, der har undladt at købe lægeordineret medicin, er 25

pct. på starthjælp, 32 pct. på nedsat hjælp, mens kun 12 pct. på kontanthjælp har undladt at købe medicin. På den måde ses en væsentlig forskel i omfanget af afsavn mellem modtagere af de laveste ydelser og gruppen af kontanthjælpsmodtagere.

Tal fra Domstolsstyrelsen viser desuden, at der i 2008 blev sat 3.762 lejere ud af deres bolig med fogedens mellemkomst, fordi de ikke kunne betale huslejen. Fra 2002 til 2008 er der sket en stigning i antallet af udsættelsessager for private boliger på 106 pct. En tidlige undersøgelse fra SFI viser, at knap halvdelen af udsættelserne berører børnefamilier. Vi har et reelt fattigdomsproblem i Danmark, selv om regeringen ikke vil anerkende det.

Målet er naturligvis altid, at kontanthjælpsmodtagere så hurtigt som muligt skal tilbage i arbejde, men løsningen er ikke at presse mennesker ud over, hvad de er i stand til. I dag presses mange mennesker økonomisk, på trods af at de på grund af deres nuværende fysiske eller psykiske situation ikke er i stand til at varetage et arbejde. Og mange af de her mennesker ville rigtig, rigtig gerne arbejde, hvis de havde ressourcerne til det. Jeg har i hvert fald ikke mødt nogen familier, der siger, at det bare er fedt at være fattig, at det bare er fedt ikke at have råd til at købe tre måltider sund mad, og at det bare er fedt ikke at have penge til at købe penicillin til sine børn.

Regeringen fastholder de lave ydelser i håb om, at den straf, det er for familierne at få frataget deres forsørgelsesgrundlag, vil motivere og hjælpe forældrene til at komme i arbejde.

Undskyld, jeg stopper lige op her. Er meningen med, at man samler op til slut, at ministeren skal høre det?

(Den fg. formand (Karen J. Klint): Det er i hvert fald høfligt, at alle har deres opmærksomhed henledt på ordføreren).

Ja, for hvis man ikke har det, synes jeg, jeg bare kan sende det her over til ministeren i skriftlig form. Undskyld, men jeg var bare nødt til det, for det drejer sig om 20.000 børn, der lever i de her familier, og jeg synes, at det mindste, man kan gøre, er at bruge 2 minutter på at lytte til en tale.

Kl. 19:42

Som sagt er det børnene, der betaler prisen. Jeg synes, det er uanstændigt, at vi accepterer den form for fattigdom i så rigt et samfund som Danmark. Nu siger statsministeren, at vi skal være det rigeste land. Rigdom, og hvordan et samfund har det, kan man måle på, hvordan det behandler sine udsatte.

Lige før blev der nævnt nogle tal for, hvor mange børn der er ramt af de her fattigdomsydelser, og jeg vil bare endnu en gang understrege, at de tal ikke er nogle, Socialistisk Folkeparti har fundet på. Vi har stillet nogle spørgsmål til ministeren via udvalgssekretæren, og det er ministerens folk, der har regnet dem ud. Det er svaret på spørgsmål nr. 312, der simpelt hen bare fortæller, hvor mange børn der lever i de her familier. Og når man regner det ud i forhold til loftet over kontanthjælpen, starthjælpen og 300-timers-reglen, giver det faktisk i alt lidt over 19.000 børn.

Man kan holde en lang tale her og fortælle alle de her ting og fortælle om alle de problemer, de her familier har, men det vigtigste er, at vi gør noget reelt ved fattigdommen og de problemer, den skaber. Der er ingen tvivl om, at fattigdom er med til at gøre, at mennesker, der har det dårligt, får det endnu dårligere, at mennesker, der har svært ved at betale deres husleje, bliver hjemløse, at mennesker, der ikke har penge til at få enderne til at mødes, begår kriminalitet. Sådan er det.

Jeg snakkede med Frank, som stod foran Dugnad, som er et sted på Vesterbro, hvor stofmisbrugerne kommer. Han kan faktisk nøjes med ½ g heroin. 1 g heroin koster 1.000 kr. på gaden, ½ g koster 500 kr., og jeg spurgte ham, hvordan hans hverdag så ud. Ved du hvad, sagde han, det, der er allerværst, er, når man er nødt til at true fru Nielsen, fordi man bare skal have nogle penge, så man kan skaffe den her heroin.

Da jeg så spurgte ham, om han ville have resten af vores smøger, sagde han faktisk noget, som i hvert fald gjorde mig ked af det. Han sagde: Kun hvis I kan undvære dem. De her mennesker har virkelig beskedne ønsker. De ønsker ikke at være millionærer, de ønsker heller ikke som folketingsmedlemmer at få over 500.000 kr. i løn. Da jeg spurgte Frank, hvad han ønskede sig, sagde han: Jeg vil gerne have et varmt sted, hvor jeg kan sove, og jeg vil gerne have et rent sted, hvor jeg kan spise mad. Han beder ikke om andet, og mange af de her fattige mennesker beder heller ikke om at blive millionærer. De vil bare gerne have tre måltider sund mad, og de vil gerne kunne købe lægeordineret medicin til deres børn.

Det er også derfor, at sådan en som Frank faktisk er en meget rig mand i et fattigt liv, og jeg ville da ønske, at vi også kunne give ham et rigt liv, hvor han ligesom alle andre kunne få lov til at have et hjem, kunne få lov til ikke at behøve at begå kriminalitet for at få enderne til at mødes, og at vi kunne hjælpe ham med alle mulige andre ting. Jeg er udmærket klar over, at fattigdom ikke kun er et spørgsmål om penge, men jeg vil stadig væk vove at påstå, at penge nok er et af de vigtigste redskaber til at bekæmpe fattigdom.

Nu har vi fremsat det her beslutningsforslag, og tak for kommentarerne for øvrigt. Jeg kan høre, at der ikke er så meget lydhørhed, og så vil jeg bare sige til sådan nogle som Frank: Hold ud, lige om lidt er der et regeringsskifte.

Kl. 19:46

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Og inden jeg går videre, har jeg lyst til lige at sige i forhold til forretningsordenen, at der desværre ikke er en generel pligt til, at vi skal være opmærksomme på hinanden og det, der bliver sagt her i Folketingssalen. Den eneste, der har en særlig pligt til at være til stede, er ministeren, og det var ministeren. Så der er ikke noget at komme efter der – for at bruge et kendt udtryk.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 19:46

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, tirsdag den 27. april 2010, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der er opslået i salen.

:
Mødet er hævet. (Kl. 19:47).